

Algimantas Lyva

G O T I K A

R o m a n a s

UDK 888.2-3
Li663

Epo *Pasviręs pasaulis* papildoma knyga

© Algimantas Lyva, 2005
© Viršelis, Kazimiera Lyvienė, 2005
© „Pasviręs pasaulis“, 2005

ISBN 9955 - 435-68-2

Šis pasaulis panašus į sapną ar į reginį stebuklingai
suprojektuotą iš nieko.

Lankavatara sutra.

TURINYS

Pratarmė.....	5
1. Vizijų ežeras.....	7
2. Imperijos miražas.....	19
3. Manevrai tamsoje.....	29
4. Tremtis.....	52
5. Kaukolės šešėlis.....	65
6. Akla baimė.....	75
7. Pervalkos idilija.....	85
8. Paskutinis tango.....	90
9. Šiurpi svaja.....	102
10. Miražo galia.....	120
11. Siaubo akordai.....	135
12. Užupio košmaras.....	148
13. Alberto paroda.....	164
14. Žemuogių pievelė.....	167
15. Kazino.....	187
16. Rasos.....	200
17. Ilga kelionė į tamsą.....	204
18. Nakties akis.....	217

Pratarmė

Bėgo ilgi, istoriškai teisingi tūkstantmečiai, bet laikas negailėjo nieko: nei vadų, nei didvyrių, nei menkystų. Pagaliau III tūkstantmečio priešaušryje, sąstingio epochos pabaigoje, gimė pasviręs pasaulis. Šis faktas buvo tiek svarbus ir reikšmingas, kad žmonija jo beveik nepastebėjo. Todėl visos žinios apie šį unikalų fenomeną atiteko Magui ir jo mokiniams - Karminui ir Draveniui. Bet ar galėjo pasvirusio pasaulio adeptai per trumpą egzistavimo akimirka pilnutinai iširti spontaniškai besirutuliojančius įvykius ir numatyti suktas likimo užmačias? Pasviręs pasaulis kelia dar nemaža mįslių. Nepaisant globalizacijos ir negailestingos techninės pažangos, kultūrai reikia naujo dvasinių vertybių suvokimo greičio, tempo, šuolio. Į šviesią ateitį rieda gotiški ekspresai. Gaudžia popieriniai bėgiai. Ateitis, aišku, bus tik rytoj, o jei skaitote šį romaną - jau dabar, šiandien.

Tik vizija, haliucinacija, beprotiška svaja gali būti tinkama pažinimo priemone, metodu, keliu, veiksmu. Vaizduotė kartais tampa pavojinga, nes pakerta realybės šaknis, kurios maitina protą ir sąmonę, todėl poetai ir mistikai yra paradoksaliūs paslaptingi bei neperprantami. Neverta diskutuoti ir ginčytis su svajotojais, nes tik jie jaučia

nemirtinga žmogaus dvasią, supranta neramią sielą ir dovanoja ieškantiems ugninius sparnus.

Reikia skristi. Kur? Į sapną, į vizijas, į miražus, į paslaptinius regėjimus, pamėnus, svajas, visatos dvelksmus, anapilio šnabždesį, pasvirusią nežinią. Tik pilnai atvira poeto sąmonė gali pakilti nuo žemės ir prasmegti bekraštėse kosmoso platybėse. Ironiška ir svajinga kelionė atkleidžia egzistencijos svarbą, vientisumą ir optimizmą. Svajoti visada prasminga. Ypač kitose, pasvirusiose mastymo dimensijose.

Sapnas - tai žaislų parduotuvė. Verkia senos skudurinės lėlės, pažinusios aukštos vitrinos butaforinį, netikrą grožį. Netikros ašaros, kančia, mirtis ir gyvenimas. Viskas tariama, tikri tik reginiai ir vizijos. Iliuzija stipresnė už sapną, niekas negali kibiru išsemti ežero ar sustabdyti vėjo, visi paklusta aukštesnei ir žymiai stipresnei jėgai. Kasdienybės užguito žmogus protas yra sustingęs, užsimerkęs, bejėgis, beveik paralyžuotas. Bergždžiai sukasi neišjungti dvasinio letargo mechanizmai, netikėto atsikirtimo autopilotai, be poilsio dirba sąstingio, abejingo drybsojimo programos. Girgžda plastmasinis skeletas, sklidinoje žvyro galvoje zyzia aukštos įtampos elektros linijos. Ilgi laidai, varinė viela, nuostabu ir tobula. Tobulas miestietis - tai didelis, senas troleibusas.

Ant stalo pagelto rankraščiai, į gilų stalčių šliaužia spausdinti žodžiai. Į paskutinę stotelę rieda bedvasis tekstas, todėl nebūtina grįžti prie veiksmo pabaigos, kurios vis viena nėra. Mieste vyrauja surūdijusių pjūklų šneka. Mirtina lakuotų baldų tyła, aštrus karstų kalimas. Todėl geriau sustoti, bet ne bėgti, stebėti, bet ne veikti, justti, bet ne suprasti. Galimybės visuomet yra tikros, nereikia popierinio garanto. Tikrovė

slapta, nes vakar užgeso raidžių šviesa, ir mums liko tik dvasinė energija. Virš debesų skamba poezija, į dangų kyla purpurinė, aštri, gotiška katedra. Drąši svajonė it debesų muzika, tarsi pavasario žolė žadina praktišką, kasdienišką protą. Plastiškai, įtaigiai skamba padangių varpeliai, bunda mieganti sąmonė. Sukasi seno laikrodžio rodyklės, aukšta žole brenda sunkūs batai, debesų mintys veda namo. Kažkur toli miške, ties nereikšminga žvyrkelio sankryža, stovi šaltas lietus. Greitai sukasi sužeistos sekundės. Tik nekinta minčių spalva, nuo debesų laša raudonas troškimų kraujas, apgaulingas mentalinio skeleto greitis, prie senos tvoros parimo vakaro galva, galvoti verta tik apie nebūtį.

1 Vizijų ežeras

Karminas vienas gyveno senelio sodyboje, Palūšėje. Tarsi vėjas baltus debesis, paslaptingos, miglotos ežero salos plukdė Karmino sąmonę į žalsvus miškų tolius. Švelniai ant aksominių ežero bangų suposi medinė valtis, girgždėjo seni irklai. Trumpam grįžo šviesi vaikystė, kai pasaulis buvo paprastas ir nekėlė abejonių. Pakilo džiaugsmo banga, į šaltą vandenį nukrito pageltę minčių lapai. Pasviro valtis, krustelėjo surūdijęs inkaras, nekviesti sugrįžo pavargę prisiminimai.

Beprasmiška ežere ieškoti seno debesų takelio. Tikrasis kelias visada tuščias, nes piligrimai greitai praranda viską – šeimą, darbą, gerbūvį, prestižą. Galima drąsiai atmesti visas pretenzijas valdyti pasaulį, nes nereikia jokių pastangų,

kad naktį šviestų mėnulis, gyvenimas stipresnis už kūrybą ir filosofiją. Pro atvirus debesų langus į žvaigždes plaukia šviesios mintys, o į ankštus miestų kambarius įkyriai veržiasi alkanos musės.

Karminas mėgo miško aikštelėse svajoti. Ant žolės krito prinokusios mintys, miške nėra gatvių, nereikia ieškoti prarastų namų. Žvelgdamas į aukštą žolę rašytojas tyrė mąstymo gelmes. Virš medžių viršūnių skriejo ramus vėjas. Aukštos pušys šukavo debesis. Šalia ežero visada būna rūkas, drėgme alsavo senas miškas. Lapai geltoni, žolė juoda, žali debesis. Vakare į miglotą slėnį ateina šviesi naktis, į vėjo šventę skuba žvaigždės. Pavargęs mėnulis atneša pusę dangaus, skyla sidabrinė pilnatis, putoja šaltas debesų vynas.

Sostinės valdininkams šventa tik svetima žemė: Venecija, Praha, Paryžius. Karminą traukė gimti miškai, slėniai ir šilojai. Tolo civilizacijos stebuklai, migloje paskendo daiktai užgriozdinta planeta. Tirpo egzistencinis vaškas ir prisiminimai, artėjo reginiai ir vizijos. Sunku, beveik neįmanoma atskirti trapų geltoną gyvenimo smėlį nuo akinančio miesto miražo. Ar verta prisiminti praeitį. Ar prisiminimai visada tikri? Ne! Neapčiuopiamą, nesugaunamą laiką saugo visagalė iliuzija. Praeitis varo iš proto. Mintys skaudesnės nei kulkos. Proto sumaištis - tai minčių vergovė.

Karminas pamiršo praeities klaidas ir pagaliau tapo ramus. Praeitis dingo, ištirpo rūke, liko tik miražas, regėjimas ir sapnas. It gili, šalta upė nurimo Karmino sąmonė, dabar niekas netrukdytų gyventi, kurti, svajoti, mastyti.

- Į ateitį žengia sunkūs, pavargę batai, grįžtu į ramią minčių tėkmę. Pakanka tylaus buvimo, mano namai tikri,

patvirtinti dangaus, žinau, kad gyvenimas bus blogas, žinau, kad mirtis ilgai nelauks. Į bedugnę krenta visos dienos, likimą diktuoja blyški mėnulio šviesa, žeme laisto šaltas lietus. Aš sugrižau į senelio sodybą, nes noriu surasti savo mintis. Girdžiu kaip ošia medžiai, tiksi senelio kišeninis laikrodis, girgžda ilgos mamuto iltys, skyla pilkas lauko akmuo. Nepakankamai beprotiška? Proto aiškumas nesuteikia paprasto gyvenimo. Tikrovės suvokimas pasiklysta kiekviename minties vingyje. Muziejuje kasdien aidi sunkūs senelio žingsniai, mano kojos eina pas bočių dievus, kiek dar reikės išmesti senų batų?

Už lango vėsi vasaros diena. Ant čerpių stogo gili molio duobė. Sulinko sena sodyba. Žaliame ežero veidrodyje ošia spygliuočių miškas. Debesyse ištirpsta raidės, lieka tik žolė, kuri niekada nesikeičia, nei sensta, nei jaunėja, jos raštas amžinas ir visada žalias. Miško oras kvėpuoja sėkme. Pasakiškai lengvas vakaras, tik Karmino pavargusi galva sviro į kaire. Į miško pusę linko pirštai. Pavargusi galva troško žiupsnelio minkštų, smalingų pjuvenų, paslėptų pilkoje lininėje pagalvėje. Karminas užmigo senoje medinėje lovoje. Nepasiekiamai aukštai girgždėjo aukštos, lieknos pušys. Ošė liūdna sapno rauda.

Anksti ryte Karminas stebėjo kitą, nežemišką saulę, kuri buvo tokia didelė, kad, uždengė visą mišką. Saulė buvo taip arti, kad jos paviršiuje, tarsi mėnulyje Karminas išvydo kalnus ir jūras, dujų verpetus, protuberantų sroves.

- Niekas nesistengia suvokti ar stebėti šiurpius vaizdus, niekas nemėgina suprasti, kokio dydžio yra šėlstanti proto jūra, mano jausmus globoja valdingas, beveik visagalys protas. Į beribiškumą skuba mintys. Basas pėdas kutena balti,

pūkiniai debesys. Liksiu kaime amžinai. Saulėje nėra miestų ir niekada nebuvo.

Iš saulės sklido tylus, panašus į gongą gausmas. Debesis drebbino nematomi smūgiai. Mintis gali virpėti. Didinga ugnies upė, nekliudomai plaukė virš saulės, liepsnojo ilgi Karmino plaukai. Grožis kuria debesis, žemėje amžina naktis.

- Aš pašvęsiu gyvenimą debesų stebėjimui, padangių erdvei ir nežemiškai laimei. Dabar į saulę žiūriu be juodų akinių. Iš šiltos žvaigždės sklinda žalia perlamutrinė šviesa. Prasidėjo kosminio proto migracija ugnies tiltu, tiesiai į žemę. Greitai čia bus kitas pasaulis, kurio daugelis žmonių net negali įsivaizduoti. Didelis nuotolis skiria mus ir dvasios ugnį, bet atstumas kasdien mažėja.

Toli, toli, už aukštų girių žaibavo, smarkavo griaustinis. Vėjas putė iš vakarų, pakvipo drėgme, sąmonė pradėjo tirpti, nykti, trauktis. Karmino protas pavirto grybu, vinimi, valtimi. Nėra kablo, lyno, virvės, sunku naktį įkopti į debesų kalnus. Liūdna, kai lyja lietus. Tokią dieną Karminas negalėjo galvoti apie tolimes žvaigždes, gelbėjo tik karšta arbata.

Karminas pusryčiavo senelio dirbtuvėse. Rašytojas pakiliai nuobodžiavo, jis kūrė save ir pasaulį. Šalia milžiniškų senelio drobių, mirksėjo rudos, mėlynos, oranžinės, žalios ir rausvos žvakės. Kukli degančio vaško girlianda stiprino vienišą atrakciją. Dirbtuvių viduryje stovėjo platus, tamsiai raudonas burlaivis. Karmino susimastymą nutraukė aštrus metalo žvangtelėjimas. Spragtelėjo išilginės, stumiamos durys, įėjo kaimynas Juozapas.

- Karminai, tu daug dirbi, mažai valgai ir dar mažiau miegi! - mandagiai subarė senukas.

- Aš negaliu beprasmiškai švaistyti gyvenimo ir kvailai drybsoti lovoje. Likau vienas, šeimai tapau našta, o draugai tragiškai žuvo. Bankininkas ir ekstrasensas Magas paskendo Atlanto vandenyne, sprukdamas nuo indėlininkų, na, o poetas Dravenis kvailai ir beprasmiškai žuvo gindamas bankrutavusį “Melomano” banką ir jo tūlą prezidentą. Neslėpsiu, mane kankina prisiminimai, todėl dirbdamas aš medituoju, keičiu dvasinės veiklos profilį ir taip išlaisvinu mastymą!

- Nesuprantu tavo mokslinių kalbų, bet miegoti, vis viena reikia, bent 8 valandas į parą!

- Gerai, Juozai, tuoj užbaigsiu pjesę ir tada tikrai pailsėsiu, - pažadėjo Karminas.

Prie ežero greitai prabėgo paprasta diena. Grįžo naktis ir ramūs žiogų griežimai. Tarsi vaikystės svajonė nutolo balti langų rėmai. Sutemo namai. Reikia laukti, dar negalima atidaryti stiklinių durų ir skristi toli, toli iki pat migloto mėnulio. Bet nušvitimas egzistuoja visada, į smegenis bėga trapi žvakių šviesa ir niekas negali jos pralenkti. Negalima atsipalaiduoti, nesulaikomai skrieja tirštos valandos. Trumpa džiaugsmo distancija, reikia skubėti kurti, kol nespėjo išibėgėti pražūtinga tamsa. Kaime ramu, nėra troleibusų stotelės, nėra taksi, oro uosto, tik judri, iliuzinė rimtis. Nušvitimas - tai ne aplenkta laikas, bet kiekvienos akimirkos tikslas. Tyli bereikšmiai egzistenciniai simboliai, niekam nereikalingi atviri atsakymai. Užtrenktos durys. Metalinė prasmė. Apvali klausimo rankena, slidus varinis proto raktas. Šaltas tikėjimo aidas brenda ilgu ežero koridoriumi, švinta, dabar jau nereikia laukti saulės.

Darbas, kūryba nukirto kvailą, egoistinį Karmino mąstymą. Nurimus mintims atėjo naujas, sunkus išbandymas

- reginiai ir vizijos. Tikrovė nepaleido iš savo plėšrių nagų nutilusio, pamiršusio pasaulį ir save, menininko. Karminas suprato, kad žmogaus dalia yra labai paprasta ir neišradinga. Spekuliatyvi erudicijos kilpa gali pasmaugti mąslų intelektą, bet ne tuščią protą. Karminas nemąstė apie meną, kultūrą religiją, todėl tapo neabejotinai dvasingu.

- Paprastumas vertingesnis už besaikį intelektualų tuščiažodžiavimą. Nuolankumas, romumas - tai nežemiška, transcendentali savybė. Kaimas, ežeras ir miškas - tai tikro dvasingumo ramsčiai. Tyliai gęsta vandens spalva, žalios miško akys, balti malūnai, šalti vėjo veidai, saulės šešėliai, pievų rankos. Senelio miške žmonės renka nepažįstamus grybus, o aš audringame ežero žvilgsnyje ieškau ramybės, gilios egzistencinės tiesos. Ar jaučia miškas mano nerimą ar girdi ašaras akmuo? Gamta nemato širdies skausmo, tik žmones slegia iliuzijos našta. Vizijos nevaldo miško, diena išvengia ilgo vakaro laukimo. Užgeso raidžių šviesa, išseko talpūs puslapių labirintai, knygos šešėlių slegia kibiras juodų dažų.

Vėju kvepianti vienatvė nušlavė nuo pavargusio Karmino proto mąstymo dulkes, pasaulis tapo tobulas ir švarus. Pagaliau Karminui pavyko paprasčiau pažvelgti į gyvenimą, užmirštą išprotėjusį laikmetį. Karminas artėjo prie savo tikrosios prigimties suvokimo. Tarsi purvas iš širdies, plaukė keistos vizijos, valėsi Karmino protas, buvo snaudžianti išmintis ir intuicija.

Vėlai vakare Karminą netikėtai aplankė laiškanešys.

- Jūs naujasis pašto tarnautojas? Kuo vardu? Ko taip vėlai? - stebėjosi Karminas.

- Aš tik vienai dienai, pakeičiau kaimyną Juozapą. Galite mane vadinti Juoduoju laiškanešiu, štai jums laiškas, berods, labai svarbus, valdiškas, todėl atėjau vakare, nepatingėjau.

- Ačiū! - sušvelnėjo rašytojas, - tai ilgai lauktas atsakymas iš Kultūros ministerijos, neįtikėtina, ponai iš Vilniaus pagaliau teikėsi atsakyti!

- Norėčiau, kad laiško turinys Tamstai suteiktų dar didesnę džiaugsmą, - paslaptinai sumykė Juodasis laiškanešys.

Karminui spurdėjo širdis. Atsakymas, nejaugi teigiamas? Jis neramiai atplėšė voką. Už lango trakstelėjo senos pušies šaka. Riktelėjo išgąsdinta varna. Įvyko kažkas nesuvokiamai baisaus, šiurpaus. Miške sustaugė piktas vilkas. Oras prarado sodrų miško kvapą, pajuodo langų rėmai, bluko paveikslų dažai, tirpo medinių rąstų sienos.

Laišką atsiuntė Kultūros ministro referentas Guligantas. Pompastiškai įvertinęs Karmino talentą, referentas įsakmiai kvietė atvykti į ministeriją pasitarti dėl naujų projektų finansavimo. Iš nuostabos Karminui iškrito laiškas iš rankų. Reikia važiuoti. Tai šansas, jo neužmiršo, prisiminė, įvertino.

Perskaitęs laišką Karminas neramiai apsidairė. Truputį žemiau blausių medinių muziejaus lubų kabojo sunki, didžiulė plastmasinė dėžė, televizorius, kurio Karminas niekada nemėgo ir neturėjo. Mieste spalvoti monitoriai pakeitė paveikslus, skulptūras, medžio drožinius, knygas ir, tuo pačiu, kuklią žmogaus egzistenciją. Klaidu. Tikrovę ir iliuziją skiria tik siauras elektrinis slenkstis.

Degė ekranas. Mirgėjo raidės, netikros, laikinos.

Teksto mirażas. Šypsojosi sintetiniai veidai, švytėjo kažkokie ryškūs, niekada nematyti daiktai. Į senelio muziejų plaukė slapti materialinių vertybių kontūrai. Pravartu priminti, kad žmonija gamina be galo daug daiktų, kurių visai nereikia.

Karminas sėdėjo kažkokioje kavinėje, skanavo žalią arbatą net nenučiuodamas, kad Juodasis Laiškanešys jį perkėlė į romaną ar kino filmą. Rašytojas prarado veikimo laisvę ir pats tapo marionete, žaisleliu, tampomu plonų, nematomų verbalinių virvučių. Televizijos reklama buvo pakankamai protinga ir džiugiai nuslėpė šį baisų faktą. Beje, į šį atkampų beletristinės pražūties liūną dabar klimpo ne tik Karminas, bet ir visi pasvirusio pasaulio veikėjai, gyvi ir mirę. Laikas prarado tradicinę prasmę. Karminas pamiršo savo literatūrinį vardą, todėl reikėjo jį sugalvoti, nors tai labai pavojinga. Galima paimti storą telefonų knyga arba pavartyti sieninį kalendorių. Šie akmens amžiaus reliktai dar egzistuoja. Beviltiškas aplaidumas. Negerai.

- Jaučiu netikrą arbatos skonį! - pašiurpo Karminas, - ši kavinė atgrasi, suklastota ir pražūtinga. Nejaugi aš patekau į svetimo proto spąstus? Neįtikėtina! Aš visada linkęs medituoti, mąstyti, atsiriboti nuo rūsčios tikrovės. Mane, turbūt, pražudė, paskandino pamiršta vidinio gyvenimo tėkmė, tamsi karmos upė.

- Gerai šneki! - džiaugėsi demonas, - nesaugus kasdienis melas, įtartina kiekviena, iš pažiūros, nekalta apgaulė, pokštas. Dvasinio gyvenimo logika visada saugiai paslėpta. Nedidelė Pandoros dėžutė saugo paprastus atsakymus, deja, baisu pažvelgti į vidų, į save, geriau į ekraną, veidrodį, stendą ar langą.

- Nesitikiu kažką reikšmingo išvysti ekrane. Ant švaraus stiklinio paviršiaus noksta riebios dulkės, - ne juokais išsigando Karminas, - aš pamiršau savo vardą! Prakeikimas, tiksliau laimė! Mąstymas apie vardą yra pražūtingas, žodžiai - tai tamsos pradžia. Artėja skaudi įkalinimo akimirka. Mane galima pavadinti skaičiumi, zodiako simboliu, topografiniu ženklu, spalva.

- Idealūs herojai visada gydosį nuo depresijos, - juokėsi nelabasis.

- Nutilo žaibai, nelyja lietūs ir nekrenta purios snaigės. Išnyko gamta, nuskurdo kalba, į galvą skverbiasi beveik nevertojami žodžiai. Tankodromas, hipodromas, autodromas, sindromas, viskas aišku, aš esu Karminas.

- Kokia laimė, sintetinis vardas sutapo su tikruoju!

- Teisingai! – nudžiugo Karminas. Netikras ekrano pasaulis nušvito itin reta ir visų laukiama laimės akimirka. Lengviau atsipūtė ligotas rūkorius, uosto krovėjas nuo pavargusių pečių numetė sunkią naštą, stebuklingai išsipagiriojo poetas.

Karminas, deja, pasidavė pražūtingai mąstymo inercijai.

- Juodasis laiškanėšį, aš nepamenu savo merginos vardo!

- Prisimink! - ragino laiškanėšys, - paskubėk, nedelsk, antraip laimė bus prarasta amžinai! Tik meilė gali tau gražinti laisvę!

- Negaliu, nes nieko nepamiršau!

- Sugalvok bet kokį vardą! Grimzki į miglų pasaulį, gerk minčių dūmus, pažadink gyvatišką vaizduotę, atrakink

uždraustus fantazijos vartus. Skrisk į haliucinacijų pasaulį, įsikūnyk ekrane amžinai! - ragino Juodasis laiškanėšys, - aš tau padėsiu, štai specialus televizijos kanalas, žiūrėki ir ištirpki visiems laikams!

Karminas pajuto, kad jo gyslomis teka elektros srovė. Akys tirpo ekrane. Stiklas ir popierius pagimdė iliuziją. Neliko galimybės atsigręžti ir sugrįžti prie ežero ir miško.

ŠMC (šiuolaikinio meno centro) paveikslų galerijoje stovėjo Eirimė, jauna panelė, mergina iš balto, ūkanoto garlaivio, poeto Karmino mylimoji.

- Eureka, pagaliau! Juodasis laiškanėšys, dar vieną puodelį arbatos!

Viskas tapo aišku, jos vardas, Eirimė. Karminas sušilo, jo širdis pavirto stiklainiu, o protas saldiniu, nušvito lubos, keli tinko trupinėliai nukrito ant galvos.

- Aš ne žilas, bet tinkuotas, atsakymą rado imlus protas, - kvilau rimavo Karminas.

- Poete, stebėk ekraną! - ragino laiškanėšys.

Eirimė tyrinėjo žymaus tapytojo Brutenio portretų parodą. Užkietėjęs modernistas lengvai, be jokių skrupulų ir kūrybinių dvejonių atsisakė avangardo, šaižaus eksperimento, spalvų šoko, destruktivių linijų, pasvirusių potepių. Standartinių baldų fone puikavosi masyvūs veidai. Apvalieji snukiai buvo vylingi, įstriži, ovaliniai - šypsojosi, bet patys akiplėšiškiausi buvo kvadratiniai partinių veikėjų veidai. Politiškai patikrintą pasmakrės perimetrą tvirtai kaustė aklas pasitikėjimas. Visai šalia išgaubto prezentacinio stalelio nepatogia poza palinko autorius. Jis pamiršo, kad šalimais riogso fotelis. Kūrėjo veidas sviro prie storo bokalo stiklo,

kuriame vietoj įprastinio alaus tyvuliavo raudono vyno bala. Brutenis vilkėjo raudoną švarką. Kruvinas stiklo atspindys sendino jaunuolio veidą, ryškūs šešėliai pabrėžė tvirtai sukąstas lūpas.

- Kvailystė! - nusijuokė Karminas.

Rašytojas atsitokėjo, pabudo ir vėl - pamatė savo sodybą, ežerą, stogastulpius, akmeninius baltų dievus. Bet tikrovė greitai ištirpo, ją vėl pagrobė ekranas. Karminas neramiai apsidairė. Demonas stovėjo svetainės viduryje sukryžiuęs rankas ant krūtinės.

- Tu atnešei laišką ir pražudei ramybę!

- Nejaugi? - kvatojo į laiškanešys.

Karminas mielai būtų skėlęs antausį pasipūtusiam demonui, bet nežinodamas žaidimo taisyklių, nutarė verčiau nerizikuoti, todėl išūliai įbedė akis. Juodasis laiškanešys šypsojosi globėjiška šypsena, matyt, laukdamas pagerbimo, komplimento ar ko nors panašaus.

- Aš nežinau, kas esi tu ir nenoriu žinoti ! Palik mane ramybėje !

- Karminai, ar žinai kas yra žinojimas?

- Be nuovokos! - piktai atsakė rašytojas.

- Puiku, - kreivai šyptelėjo demonas, - žinojimas, tai ilgas elektrocheminis neuronų grupės sužadinimas, egzistuojantis tavo užsispyrusioje kaukolėje. Aš galiu priversti tave ne tik pamiršti visa, ką žinai, bet ir prisiminti tai, ko niekada nežinojai. Tačiau, kol kas aš nesuinteresuotas imtis tokių eksperimentų. Aš tikiu tavo išmintingumu. Ar sutinki būti mano mokiniu?

- Ne! – ryžtingai atsakė Karminas.

- Karminai, tu nieko nesirenki ir nespreni ! Nurimk ir nesikarščiuok, tu negali pakeisti įvykių tėkmės, negali mesti į vandenį akmenėlį ir sustabdyti upės bėgimą, - pamokomai aiškino Juodasis laiškanešys.

- Negaliu batu nuspirti kalno, nosimi nulaužti storą pušį, - ironizavo Karminas.

Demonas nustebė, magija niekada nevaldė Karmino. Juodasis laiškanešys žinojo, kad hipnozei ir įtaigai lengviausiai pasiduoda silpnos valios žmonės. Netekę valios ir vaizduotės jie tampa klusniais demonų įrankiais. Nežmoniška, neapsakomai šlykštu, gyvuliška ir kartu rafinuotai žiauru. Stebėdamas apgailėtina, bevalę minią, demonas mėgo skystablauzdžius palyginti su alkoholiu arba narkotikais apsinuodijusiais žmonėmis. Svaigink ir valdyk! Demonas nebuvo panašus į magą ar burtininką. Karminas suprato, kad siaubūną apsėdo niršulys, piktos veiklos isterija, proto karštligės priepuolis.

- Tu labai nuovokus! - Juodasis laiškanešys lengvai skaitė Karmino mintis.

Rašytojastylėjo. Priešais stovėjo žvėris, niekšiškesnių ir žiauresnių nusikaltimų vykdytojas. Karminui pasidarė koku žiūrėti į pabaisą.

- Iki pasimatymo, maestro! - į nusijuokė demonas.

Juodasis laiškanešys išėjo iš muziejaus, užtrenkė duris, kurių niekada nebuvo. Stoją mirtina tyla, bet trumpam. Vėjas kas minutę stiprėjo, veikiai langai ėmė virpėti. Karminas atsirėmė ant alkūnių ir pažvelgė pro langą. Anapus išdidžiai stovėjo tamsa.

Šioje vizijoje slypėjo kažkokia paslaptis, kurios Karminas negalėjo, o gal nenorėjo įminti. Kam gaišti laiką

ir sveikatą. Niekam nereikalingos kvailos paslaptys. Greitai temo, neliko vakaro, pavargusi diena nukrito ant šlapios žolės. Verta sukaupti visas jėgas, užgesinti ašarotas akis, neverta tamsoje ieškoti praeities šešėlių. Dabar gyvenimas įgavo kita, vampyrišką prasmę, pabudo seni burtininkų kerai, blykstelėjo pilka magijos spalva, sukruoto kruvini kompiuteriniai žaidimai. Karminas pasijuto stebimas. Gerai pažįstamas jausmas, svarbu neišsiduoti, niekas neturi rūpėti, nei žmonės, nei lavonai. Karminui reikėjo naujo kūrybinio šuolio, audros nuspalvinto dangaus, karčios arbatos ir sodraus miško kvapo. Kasdienybė visada maskuoja, slepia tikrą magiją, toks niūrus burtų diktatas. Karminas nutarė elgtis taip, tarsi nieko neįvyko.

Karminas naktį karščiavo, pabudo išpiltas šalto, riebaus prakaito, bet sveikas ir žvalus.

- Valio! - sušuko rašytojas ir linksmai nubėgęs prie ežero pūkštelėjo į vėسų ir gairių vandenį.

2

Imperijos mirażas

Papietavęs “Lokio” restorane Magas leidosi namo. Užlipęs laiptais į antrą aukštą, jis atsidarė sunkias dvigubas duris. Bibliotekoje buvo tvanku. Atlapojęs langą, Magas iš šaldytuvo paėmė “Švyturio” alaus butelį ir skubiai atkimšo.

Magas gyveno tyliame Čiurlionio gatvės kampelyje, toli nuo pagrindinių gatvių, tačiau ir iki čia sklido gatvės triukšmas, tolimas ir sykiu įprastas, nelyginant kraujas tekantis fakyro gyslose.

- Mano gyvenimas toks pat neapčiuopiamas, nerealus, kaip tolimas gatvių ūžesys. Aš tobulėju, bet mano požiūriai nekinta. Man nuobodu, aš noriu imtis rimto darbo. Kūrybos!

Magas nuėjo į virtuvę sugrįžo su dar vienu buteliu šalto "Utenos" alaus.

- Tulė pagrobė geriausias mano nuotraukas, San Marino albumą, - atsiduso fakyras, - kažkur paslėpė ir žuvo. Negaliu rasti praeities. Anksčiau būdavo, geriu alų, sėdžiu ir vartau jaunystės nuotraukas, kaip kokius kino žurnalus. Gudrė sako, kad geriau žiūrėti mėgėjiškus filmukus. Praeitis turi ateiti gyva, judri, ištroškusi šalto alaus.

Magas uždarė bibliotekos langą, užtraukė sunkias užuolaidas, įjungė seną kino projektorių "Ukraina" ir nostalgiskai graudžiai ėmė siurbčioti šaltą, gaivinantį alutį. Švelniai svaigino pamirštas ekranas. Didžiai nuostabai, Magas išvydo filmą, kurio anksčiau niekada nematė, nestatė, nefilmavo. Bet fakyras, vis viena, buvo giliai įsitikinęs, kad tai jo filmas, todėl iš džiaugsmo garsiai rūgtelejo. Alus išsklaidė visas abejones.

Šviesiame ekrane beviltiškai temo Mago sąmonė. Fakyras išvydo kitą miestą, kitą Vilnių, kitą sostinę. Ošė svaigi betono jūra. Įtartinas depresijos potvynis skandino kasdienius džiaugsmus. Juodas humoras pavirto gailiu verkšlenimu. Neregėtą išgąstį kėlė linksmi meksikiečių serialai. Žmonės atrato šypsotis. Neliko vilties išgirsti įspėjantį pavojaus garsą, ugniagesių sirenų gausmą, policijos ar greitosios pagalbos signalą. Negelbėjo psichodelinės pagalbos telefonai.

- Geras! - svaigo Magas.

Spauda bei televizija energingai plovė žmonių

smegenis. Ant ilgo daugiakanalio kabelio džiuvo išskalbtas protas, ant asfalto raitėsi šlapi, neiškaitomi laikraščių puslapiai. Bejėgė buvo satelitinė televizija. Įžūlus blogis, lyg juodas, švininis šešėlis, pasalūniškai apgaubė sostinę. Rūgščia smala alsavo šlifuotais kalnų akmenimis grįstos aikštės. Lyg minkštas atodrėkio sniegas tirpo gailėstingumas. Dvasingumas, religija virto spektakliu, verslu, cirku. Išmintį pakeitė demagogija. Akivaizdus melas tapo tiesa. Į kapines skubėjo pavargę žmonės.

- Jėga! – sustaugė buvęs režisierius.

Pagaliau filmas baigėsi, nutrūko sena, sudžiuvusi juosta. Magas buvo sužavėtas, pamirštas filmas pranoko visą fakyro kūrybą.

- Tikras menininkas kasdien, vis iš nauja atranda save ir niekada nenustoja žavėtis savo talentu, - reziūmavo Magas.

Fakyras skubiai pasigėrė. Iš "Lietuvos ryto" redakcijos grįžusi Gudrė rado Magą knarkiantį ant storo bibliotekos kilimo. Gudrė rūpestingai apklojo režisierių sena kareiviška miline. Blizgėjo varinės sagos, tiesiai į Kultūros ministeriją, į visagalio Guliganto kabinetą skrido girtos, kūrėjo mintys.

Na, o Guligantas, deja, nesnaudė, nes dar nuo Skuodo festivalio laikų troško susidoroti su laisvais menininkais, ypač su aksominiu požemiu. Tūlas vendetos apologetas niekada neturėjo jokių kilnesnių siekių ar veiklos prioritetų. Dvasingumas Guligantui buvo tik juokingi paistalai. Jis mokėjo, mėgo virtuiziškai neigti ir griauti. Guligantas buvo tarsi apakęs, apgirtęs nuo pamėgto cinizmo. Sąstingio metais Guligantas pelnė populiarumą antitarybiniais anekdotais. Anuomet tai buvo palanki, pagirtina pozicija. Kvailiai juokėsi,

o išmintingesni manė, kad Guligantas yra pažangus žmogus, patriotas, kad jo nihilizmas yra konstruktyvus. Atgimus kraštui, širma nukrito, nebuvo ką slėpti, nebent nedorus kėslus. Įpratęs neigti, Guligantas negalėdamas atsispirti seniems į kraują įaugusiems instinktams, ėmė šaipytis, tyčiotis iš menininkų, ypač neturtingų. Matyt, todėl Guligantas svajojo tapti Kultūros ministru.

Pagaliau išmušė ilgai laukta valanda, Guligantas, pažinčių dėka (neveltui jis buvo “Imperijos šviesos” laikraščio reporteris) pagaliau buvo paskirtas pirmuoju Kultūros ministro referentu. Guligantą nepaprastai džiugino gausi Lietuvos kriminalinė kronika, gaujų tarpusavio karai, skerdynės ir kraujas.

- Na, štai atėjo laikas sudoroti aksominio požemio valkatas, drįstančius brautis į ankštą kosmopolitinio meno teritoriją. Mieste plinta avangardinio meno infekcija. Negalima leisti, kad jaunimas pažintų senąją tautos kultūrą ir, baisu net pagalvoti, pradėtų ją ugdyti ir puoselėti. Jei aksominis požemis pažins baltų kultūrą, tuomet man galas, neliks vietos už vaišių stalo, tik kaulai ir trupiniai girtoje postalėje. Lietuvoje turi vyrauti juoda amerikietiška muzika, lėkštos televizijos viktorinos ir, gal būt, labai kukliai, klasikinė muzika, snobiškas teatras. Negalima, nereikia, nenaudinga grįžti prie stebuklingai išgelbėtos aisčių kultūros. Globalizacijos ir informacinių sistemų amžiuje stebuklai nereikalingi!

- Niekada nepamiršiu niekingo Skuodo festivalio! Nedelsiant reikia gudriai supjudyti užribio menininkus, pralieti pirmąjį kraują. Pirmoji išpūdinga auka bus Karminas, be abejo, nužudytas savo kolegų. Po to, kita auka. Neabejotinai

įvyks grandininė reakcija, smurto sprogimas, teroro banga, antilietuviška radiacija. Bulvarinė spauda mėgausis sensacingais reportažais iš aludžių, skersgatvių, studijų, kaip skirtingų krypčių ir požiūrių laisvieji menininkai suvedinėja sąskaitas. Skaitytojams pabodo blanki kriminalinė kronika. Žymiai įdomiau, kai vargani, neturtingi menininkai smaugia, šaudo, pjauna, sprogdina kits kita. Tai būtų savotiška kultūrinė pažanga, nes nė vienoje šalyje dar nebuvo panašaus fenomeno. Lietuviškas sindromas. Argi ne nuostabu?

- Aksominis požemis paplūs krauju. Beveik gotika, siaubas. Kokia karjera! Aš tapsiu meno politikos šviesuliu, kultūros gelbėtoju, o vėliau - ministru. Taigi, pirmas kirtis - dramaturgas Karminas, kurį būtina išvilioti iš provincijos idilijos. Aš išsiūsiu jam daug žadantį laišką, nes anksčiau ne vieną kartą naivuolis kreipėsi į ministeriją paramos ir finansavimo. Karminas gaus pozityvų atsakymą. Laišką parašys metodistė Eirimė, be to, patrauksiu į savo pusę jaunimo lyderį Magą, melagingai - pažadėjęs jam honorarą už senus sąstingio filmus. Aksominis požemis bus diskredituotas ir sunaikintas. Mamutai bus sunaikinti, nušluoti nuo kultūrinio šalies peizažo!”

Po savaitės Magas išūliai pabeldė į referento Guliganto duris, nors laukiamajame buvo pilna žmonių. Duryš atsidarė, bet visai ne dėl ypatingų Mago pastangų. Iš kabineto išėjo metodistė Eirimė.

- Aš Magas, manęs laukia ministro referentas.

- Magas! - nudžiugo mergina, - jūs esate legenda, gyva aksominio požemio dvasia, ekstrasensas, fakyras, chiromantas!

- Tas pats, - sušilo kerėtojas, - ar galiu įeiti?

- Eikite, referentas jūsų laukia, tiesa, yra interesantas, bet jis tuojau išeis. Galite nesivaržyti.

Fakyras įkaitės nuo Eirimės grožio ir dėmesio, galantiškai pabučiavo damos rankutę ir grubiai įsiveržė, įvirto į prabangų visagalio referento kabinetą. Prie milžiniško stalo sėdėjo kažkoks pagyvenęs, gerokai pražilęs vyriškis. Jis buvo kažkur matytas, tik Magas nežinojo kur. Pamatęs Maga, Guligantas linktelėjo galvą ir niūriai nudelbęs akis į senyvą pašnekovą, išdidžiai pamokomai užbaigė neabejotinai kvailą monologą:

- Eikite, gerbiamas Mąstautai, į aikštes ir gatves pas megztas beretes, politkalinius, tremtinius, neškite naiviems piliečiams savo populistines, neprofesionalias idėjas. Sąjūdžio laikai negrįžtamai praėjo, nepamirškite, kad naivų patriotizmą pakeitė rūsti verslo logika ir globalizacija!

- Mąstautas! - nejučia šūktelėjo Magas, pagaliau prisiminęs Šnipiškių tragediją.

Mąstautas nieko neatsakė, tik piktai dėbtelėjęs į Magą ir net neatsisveikinęs išėjo iš referento kabineto. Senukas filosofas jautėsi skaudžiai ir nepelnytai įžeistas.

- Alšios kunigaikštis Magas, kokia garbė matyti aukštą svečią mano kukliame kabinete! - įtartinau pompastiškai pasisveikino Guligantas.

- Dėkoju, pone referente, - apdairiai kukliai atsakė kerėtojas.

- Jūs pažįstate šį įžulų driskių? - visai kitu tonu pasiteiravo Guligantas.

- Aš nurungiau Mąstautą poetinėje dvikovoje ir priedo

sudeginau jo medinę gryčią! - pasigyrė Magas.

- Štai kur tikras kilnumas! - žavėjosi referentas, - gal pageidausite kavos?

- Džino ir cigarą! - paprašė Magas pajutęs, kad jo akcijos kyla.

Pasikeitus pirmomis mandagumo frazėmis, vėl atsivėrė sunkios ąžuolinės durys, į kambarį įėjo Eirimė, ji nešė spindintį, beveik sidabrinį padėklą. Eirimė džiaugėsi galėdama patarnauti Magui, gyvai “Baltojo garlaivio” legendai. Kaip žinia, Magas labai mėgo šlovę ir pinigus, jautėsi pamalonintas, deramai įvertintas, todėl, trumpam prarado budrumą. Tuo suspėjo pasinaudoti visagalis referentas, pilkoji eminencija, kaip mėgo jį tituluoti ministerijos darbuotojai. Mostelėjęs taurė džino Magas itin noriai užtraukė fantastinį cigaro dūmą. Guligantas plėšriai stebėjo Magą ir metodiškai gurkšnojo nealkoholinę ir nekofeininę kavutę. Dabar referentas norėjo atestuoti fakyrą ir pasirašyti darbo sutartį arba mirties nuosprendį. Aksominio požemio likimas atsidūrė Guliganto rankose. Visi bejėgiai, visi nupirkti, niekas neturi sparnų ir niekas nesugeba skristi, visi paklūsta pragaro popiergaliams. Parduotas gyvenimas, nupirkta mirtis. Nupirkti visi, tik ne magai. Fakyrai didžiavosi itin aukšta rinkos kaina. Pamatęs, kad Magas pilnai atsipalaidavo, referentas prabilo saktu, gerai treniruotu vadybininko balsu:

- Man reikalinga Tamstos pagalba. Kultūra merdi, ja ėda parazitai.

- Kandys ir tarakonai! - šyptelėjo Magas.

- Neprofesionalūs užribio išsišokėliai! - labai griežtai pertraukė referentas.

- Nesąmonė, - pasipiktino Magas, - aš globoju Vilniaus aksominį požemį!

- Tai tik jūsų karjeros pradžia, ką jūs pasakysite, jei aš pasiūlysiu solidų honorarą ar premiją?

- Visai neblogai, - sukluso Magas, prisiminęs žlunganti kompaktinių plokštelių biznį ir greitai tuštėjančią kišenę, - tik nesuprantu, kuo aš nusipelniau tokio palankaus ministerijos dėmesio?

- Dar nenusipelnėte, bet esate tinkamas kandidatas. Nušluokite nuo kultūros topografinio žemėlapio aksominio požemio lyderius ir premija jūsų kišenėje.

- Man reikia žinoti pavardes, - sunerimo fakyras.

- Likviduokite Karminą, Dravenį, Kantrigirdą, Jutą, Radegundą, Gudrę, Gaile, Gotautę, Svirbutą, Viltarą, Tvirmantą, Butigeidą, Staugirdą ir Monitorių.

- Tiek daug! - nejuokais nusistebėjo Magas.

- Kitas pavardes sužinosite vėliau, - dalykiškai paaiškino Guligantas.

Elektriškai trakstelėjo Mago nagai, kūnu prašliaužė aukšti pavojaus amperai.

- Na, o Skomantas? - pasiteiravo Magas, prisiminęs nacionalinio teatro priešą.

- Skomanto neliesk, jis mūsų žmogus.

- Vadinasi kova! - klastingai šyptelėjo Magas, supratęs, kad dabar ir niekada niekuo nerizikuoja.

- Žūtbutinė! Pasitelkite Kauno mafiją, pažadėkite ponui Laisvūnui pramogų verslą, garbę, pinigus, ką tik norite. Dirbkite be jokio gailėsčio. Likviduokite visus mano išvardintus asmenis apdairiai, rafinuotai. Pasistenkite, kad visuomenė

t.y. laisva spauda ir privačios televizijos kompanijos greitai pastebėtų požemio titanų kruvinas grumtynes. Provincialų krašto kultūros gamtovaizdį turi nuspalvinti šiurpios, itin nekultūringos žmogžudystės. Negalima delsti, reikia skubėti į Europą.

Magas tylėjo ir negirdimai keikėsi: “Tu, išlepęs kalės vaike, nori, kad aš žudyčiau savo draugus! Neišdegs, niekingas baltaranki ! Manęs tu neapmausi ”

- Kodėl tylite? - maloniai pasiteiravo Guligantas.

- Reikalas rimtas, man reikia pagalvoti, - diplomatiškai išsisuko Magas.

- Galvokite ir skubėkite. Traukinys nelaukia!

- Būkite tikras į pragarą važiuosime kartu! - nusijuokė fakyras.

Guligantui nepatiko neryžtingas Mago elgesys ir savimi pasitikintis tonas. Visagalis referentas neabejodamas įrašė Magą į mirtininkų sąrašą. Guligantas nutarė dirbti tik su Laisvūnu, kuriuo pilnai pasitikėjo dar iš mokyklos laikų.

Magas, po šiurpaus vizito, paskambino Eirimei į Kultūros ministeriją. Būtinai reikėjo išpėti merginą apie ruošiamą baisų sąmokslą. Negalima buvo delsti nė vienos sekundės. Magas jautė ir neklydo, kad Eirimė tikrai nepritaris kruviniems šefo darbeliams.

- Laba diena, čia skambina Magas, norėčiau kalbėti su panele Eirime.

- Aš klausau.

- Mums būtina susitikti.

- Kada?

- Dabar!

- Nejaugi taip skubu? – nudžiugo Eirimė.

- Negalima delsti nė akimirkos? Laukiu “Voveraitės” kavinėje, paskubėk!

- Gerai, būsiu už 10 minučių.

Lėtai slinko sekundės, Magas siurbė alų ir nervinosi. Pagaliau pasirodė švytinti Eirimė, be abejo, gerokai pavėlavusi. Ji prisėdo prie Mago stalelio ir klausiamai pažvelgė į senamiesčio fakyrą.

- Mano seni filmai yra labai neramūs ir pranašingi, - atsargiai pradėjo aiškinti Magas, - vakarykšteje premjeroje mačiau sostinės žlugimą, degradaciją ir kraują.

- Klokite tiesiai, nereikia ilgų įžangų.

Magas užsakė kavos ir labai vaizdžiai, įtaigiai, beveik artistišškai papasakojo apie greitą aksominio požemio menininkų apokalipsę.

- Koks siaubas! - pasipiktino Eirimė.

- Gal gali padėti?

- Aš visada jūsų pusėje!

- Gerai, - lengviau atsiduso Magas, - kada Karminą priims referentas.

- Rytoj 16 valandą jam paskirta audiencija.

- Puiku, rytoj vėlai vakare Vilniaus prieplaukoje Karmino lauks kapitonas Vadulis. Tik tokiu, neįprastu būdu galima pasislėpti, nes Guligantas jį suras bet kur ir nužudys. Karminas slapta, nedidele jachta išplauks Kauną. Dravenis anksti ryte, senu, bet pakankamai galingu “Chrysler‘iu” išvyks į laikinąją sostinę. Aš su Gudre važiuoju šiandien, nes noriu susitikti su kultūringais Kauno gangsteriais. Reikalingas stiprus užnugaris.

- Sutarta, Karminas ryt vakare išplauks į Kauną.

- Ir dar, - reikšmingai sumykė Magas, - niekas neturi žinoti apie mūsų susitikimą, netgi pažinti, nes dabar aš katorgininkas bėglys, tremtinys, laisvas menininkas, nejučia atsidūręs už įstatymo ribų!

3

Manevrai tamsoje

Tą juodą ir nelemtą dieną neįprastai anksti sutemo. Nepaisant įkyrių iš svetur atklydusių ekstrasensų tvirtinimo apie įstabią sostinės aurą, dangus virš Vilniaus visada niūrus ir paslaptingas. Jis nepanašus nei į Kauno, nei į Klaipėdos, nei, tuo labiau į Skuodo dangų: juodai mėlynas, purpurinis, neaprėpiamas sostinės dangus buvo, kaip senose, vaikystės pasakoje, sėte nusėtas didžiulėmis, protingai, o gal būt, kvailai mirksinčiomis žvaigždėmis. Pravartu priminti, kad dangus niekada nebūna lėkštas, jis visada tolimas, paslaptingas, nepasiekiamas, neperprantamas. Todėl geriausia stebėti dangų pro Kultūros ministerijos langus. Būtent taip, nusprendė Karminas, įsikibęs stipriomis, plaukuotomis rankomis į modernias, naujas, nepriekaištingai estiškais dažais nudažytas apsaugines grotas. Reikia saugoti kultūrą nuo vandalų. Karminui nerūpėjo ministerijos apsauga, dizainas, personalo panieka, kandžios įtakingų menininkų replikos. Pro sąlyginai atvirą langą rašytojas stebėjo mirksinčias žvaigždes ir kvėpavo grynu, šviežiais dažais, dezodorantu, muilu ir odekolonu kvepiančiu miesto oru. Nepakartojamas laisvės

aromas. Vėsa ir laimė, tamsa ir greitis. Vilnius mėgo drąsa ir linksmybes. Sostinė dovanojo tikrumą ir poelgio žaismą, kreivas gatves, troleibusus, Vingio parką, taksi, geležinkelio stotį ir daug kitų istorinės vertės neturinčių objektų. Vilnius dovanojo laimę.

- Šiandien neįprastai greitai temsta! Argi ne smagu, kad 16 valanda jau galima stebėti žvaigždes! Eikite į Gedimino prospektą ir nebijokite tamsos, niekas negali išpėti tamsių likimo planų! - negarsiai riktelėjo Karminas, - ar girdite mane, kas nors, atsiliepkite!

Iškili Kultūros ministerija Karminą išgirdo, suprato, įvertino. Beveik nesugirgždėjo, kameros, atsiprašau, kabineto duris. Į erdvę laukiamąjį išslinko gerokai įmitęs, svyruojantis siluetas, figūra, gal būt, golfo klubo narys, bankininkas, režisierius, reporteris, žodžiu, neabejotinai reikšminga, svari ir sudėtinga asmenybė. Pagaliau Karminas išklaušė autoritetingą savo sentencijos komentarą:

- Aš išgirdau, tavo pasigailėtina inkštimą! Gali būti tikras!

- Traukiau nakties vėsa! - nudžiugo Karminas, išvydęs Brutenį.

- Kultūra reikšmingesnė už gamtą. Pigi šou laikmena, skeletinis menas, sunkaus kičo atrakcija išvalys užterštas upes ir šiukšlinus miškus, neverta bėgti į kaimą nuo juodo, progresyvaus avangardo! - griaudėjo bosas.

- Užsičiaupk, gyvuly! - mandagiai atsakė Karminas.

- Niekšas, bjaurus išdavikas, štai kas tu! - įsižeidė pašnekovas, - kur girdėta, kur matyta, palikti didmiestį, įsikurti kvaištelėjusio senelio sodyboje, atsigręžti į tautos

praeitį, naftalininį mentalitetą, žadinti senąją, deja, dar gyvą aisčių dvasia, kultūringai visuomenei priminti senus bočių dievus! - neršė pažangus, šiuolaikinis kūrėjas.

Karminas atidžiai pažvelgė į intelektualų keikūną ir pamatė, kad Brutenis, kažkoks sulamdytas, aptriušęs, veidas užmiegotas, sutinęs, akys paraudusios, žvilgsnis blankus, bespalvis.

- Bruteni, ką tu čia veiki? - stebėjosi Karminas, - atrodo, tarsi nakvojęs sąvartyne. Stiprėja šiukšlių trauka. Pamirštai Trakus, jachtų klubą, baltas burės, ežero bangas!

- Karminai, matau, neskaitai nei Šiaurės Atėnų, nei Mūzų malūno, domiesi kvailystėmis. Aš išdidžiai miegojau svarbios parodos prezentacijoje, be to keikiausi, pasigėriau, kažką įžeidžiau, - itin nenoriai paaiškino Brutenis, - dabar teko atgailauti, bet, skirtingai nei tu, pusgalvi, aš gavau pinigų!

- Sveikinu! - be jokio azarto atsakė Karminas.

Nors netikėtai sutemo miestas, tapo aišku kaip dieną, kad Brutenis prasikalto ir turi išpirkti kaltę. Guligantas, matyt, įpareigojo Bruteni iškamantinėti aksominio požemio menininkus, išgauti jų kūrybos paslaptis, projektus, sumanymus, antraip privilegijuotas dailininkas praras finansavimą ir atsidurs kreivoje gatvėje. Triuškinantis finansinis taranas. Smūgis. Mirtis. Nenuostabu, kad dėl pinigų Brutenis buvo pasiryžęs bet kam.

- Kas tau liepė domėtis senąja baltų kultūra, puoselėti tautinės kultūros tradicijas? - nenustygo Brutenis.

- Niekas.

- Karminai, ar tau negėda, XXI amžius, o tu prie žagrės, į tvartą skubi, mėšlinas retrograde, išprotėjęs pagoni.

Pasislėpęs ežero saloje, senoje aisčių šventykloje, kūreni šventą ugnį ir droži baltų dievus! Sveikinu, tu pasiekei beždžionės lygį, belieka įlipti į medį ir ryti bananus.

- Lietuvoje bananai neauga!

- Karminai, atsitokėk kol dar nevēlu! Esi gabus menininkas, tavęs laukia šviesi ateitis, pinigai, šlovė. Nekvailiok, tėvai, atsisakęs kvailysčių - tu gausi viską!

- Nejaugi? - ironiškai pasiteiravo Karminas.

Nespėjo Brutenis atsakyti, kai atsidarė kabineto durys. Įėjo solidus vyriškis, aukštas valdininkas, referentas Guligantas. Brutenis sustingo it triušis išvydęs smauglį.

- Pone Karminai, džiugu jus matyti misterijoje! - iškalbingai šlubavo aukšto kultūros pareigūno liežuvis.

- Nejaugi? – pakartojo klausimą Karminas.

Rašytojo abejingumas atrodė toks nuoširdus, jog aukštas valdininkas nepastebėjo ironijos.

- Aš pasiryžęs dėmesingai išklaudyti jūsų sumanymus ir pagalvoti apie galimą finansavimą!

- Vadinas, jūs norite remti mano kūrybą?

- Galima ir šitaip traktuoti situaciją, - netikėtai sutiko valdininkas - užeikite į mano kabinetą, nors mano darbo diena pasibaigė, bet aš pasiruošęs jus išklaudyti!

Kabinete stovėjo milžiniškas kvadratinis stalas, prie sienos didžiulis, seno modelio kompiuteris, latviškos garso kolonėlės, rusiški stiprintuvai, kažkokie prietaisai, stori prospektai. Ant grindų voliojosi girtas kilimas, kosėjo ažuolinis parketas, knygos gėrė nematomą pavojų, o baltos lubos niekada nematė dangaus.

Guligantas liepė sėstis prie stalo. Karminas patogiai

atsilošė ir ėmė smalsiai tyrinėti referento išvaizdą. Pareigūno truputį prazilę plaukai puikiai derėjo prie dailiai pasiūto pilko kostiumo. Valdininkas priėjo prie lango ir ilgai žiūrėjo pro stiklą, tarsi nieko nematydamas, paskui lėtai atsisuko ir smalsiai, tarsi pirmą kartą matydamas nužvelgė Karminą.

- Rašytojas Karminas?

- Taip, tai aš.

- Mano pavardė - Guligantas. Kultūros ministro referentas Guligantas.

- Malonu susipažinti! - apstulbo Karminas.

Aukštas kultūros valdininkas pažvelgė į Karminą bespalvėmis akimis. Jis buvo kažkoks stiklinis, porcelianinis, bespalvis, tarsi nublukęs. Smėlio spalvos antakiai, plonos, išblyškusios, kone baltos lūpos, šviesiai pilkos akys.

- Likimo išdaigos, tiesa? - šyptelėjo referentas.

Guligantas kalbėjo taisyklingai lietuviškai, tačiau jo tarimas šiek tiek priminė šiurpius "radijo šou" herojų akcentus.

- Ką jūs turite omenyje - sukľuso Karminas.

- Veržėtės į laisvę, o atsidūrėte aklavietėje! - čaižiai nusikvatojo referentas.

- Na, taip jau išėjo,- sumurmėjo Karminas.

- Pone Karminai, papasakokite man apie nepriteklius ir pavojus, kuriuos patyrėte kaime, ramiai ir nuoširdžiai, kaip bičiuliui? - tęsė Guligantas.

- Žymiai pavojingesni yra miesto bukalgalviai! - šyptelėjo Karminas.

- Spjaut man į kvailius, pusgalvius ir bukalgalvius! - nusijuokė referentas, - siūlau pasikalbėti kitur, kur jaučiau,

malonesnė aplinka?

- Aš nebetikiu stebuklais!

- Pone Karminai, aš jums gražinsiu tikėjimą Kultūros ministerija, Seimu, Vyriausybe ir Prezidentūra, - gyrėsi Guligantas,- jūs turite daug galingų draugų!

- Ir priešų! – nusijuokė Karminas.

Restorano salė skendėjo rausvoje, gal būt, violetinėje prietemoje, prieblandoje, aksominiame geismų rūke. Iš estrados kampo, kur naktimis grieždavo modernus orkestras, sklido monotoniškas “techno” ritmas: „zigi, zigi, zigi, zagi, zagi, zagi, zugi, zugi, zugi” .

Pilkšvu žvilgančiu laminuotu šokių aikštelės paviršiumi šmėkščiojo besiraitančių porelių šešėliai. Karminas ir Guligantas sėdėjo prie mažo stalelio ir pro melsvus tabako dūmus stebėjo kavinės interjerą bei modernų dizainą. Prabanga ir išrankus skonis. Sotu. Karminas vengė alkoholio, kūryba užpildė gyvenimą, neliko laiko svaigalams, pramogoms ir kvailystėm.

- Apsvaigau ne nuo trijų šampano taurių, alaus ir džino, bet nuo keisto Tamstos elgsenos pasikeitimo, užklupusio mane, taip netikėtai, kaip kad asfalto smūgis per veidą. Likimo išdaigis! - tarsi teisinosi Karminas.

- Pone Karminai, būkite ramus, aš taip pat girtas, - džiugiai prisipažino Guligantas, nors, išties, jis buvo beveik blaivus ir tik nevykusiai imitavo vidutinį apsvaigimą alkoholiu, - šiandien dalykinis pokalbis, bet ne fiesta. Štai prieš savaitę gerokai padžiažavau. Rinktinė publika, firminės panos. Viską prisimenu ne nuosekliai, o kažkaip padrikai, tarsi žiūrėčiau į nepatyrusio meistro fotografijas. Iš atminties

pilnai iškrito patalpų interjeras ir dizainas. Pamenu erdvę “Ford‘o” saloną, platų asfaltuotą plentą, staigius posūkius, stabdžių riksmą, nediskretišką, šokinėjantį greitį, energingus valytus, kiaurą lietų, nematytas gatvės, vakaro sutemų apgaubtus namus, tvirtą tatuiruotą vairuotojo ranką (berods, buvo išbadyta kobra) ir trumpas replikas: “Tikri šeiminkai - tai amerikiečiai. Jų veiklos metodai gal kiek švelnoki, tačiau efektingi.”

- Dalinis atminties praradimas pagirtina savybė! - ironizavo Karminas.

- Toliau pamenu staigų, įžūlų stabdymą, mano veidas kietokai prilipo prie priekinio lango stiklo. Niekis. Svarbiausia, buvau be juodų akinių. Kaip sapne regiu žvilgančius baltus laiptus, liftą su veidrodžiu, apvalius valdymo mygtukus, iš nežinia kur sklindančią trankią muziką. Tarsi per dūmų uždangą, matinį rūką mačiau prabangią svetainę, sekcija su vaisiais, vyno buteliais, konjaku, viskiu, alaus skardinėmis. Pasijutau labai švarus. Šalti baltiniai! Kažkur tekėjo vanduo, matyt, vonioje.

“Lanksti patirtis, išderintas protas, žaisminga akrobato kalba”, - mąstė Karminas.

Pavargęs nuo ilgo monologo, Guligantas užsivertė didžiulę taurę šampano.

- Pone referente, keraminėje vonioje maudėsi undinė, - įgėlė Karminas.

Guligantas visai neišsižeidė ir ėmė kvatoti.

- Puiku, maestro, geras atsakymas, tobulas supratimas. Aš vėl padarysiu jus žmogumi, - dosniai žadėjo Guligantas.

- Mėgstu kalbėtis su sau lygiu, - pyktelėjo Karminas.

- Nereikia menkinti savęs! - šyptelėjo Guligantas. - dabar pasakokite ką nors apie gyvenimą, kūrybą, laimėjimus?

- Mano gyvenimas blankus, be jokių įsidėmėtinų nuotykių, - tariamai liūdnu balsu skundėsi Karminas.

- Gal viskio? - pasiūlė Guligantas. - Kodėl jus, "Tango" redaktorių, pašalino iš radijo?

- Dėl mano aristokratiškos kilmės ir grubaus elgesio.

- Ar jūsų grubus elgesys buvo sąmoningas? - griežtai paklausė Guligantas.

- Jie, matyt, galvojo, kad taip. Nors, kaip jau jums sakiau, nė nemaniau vaizduoti herojaus. Tiesiog gyvenau, kaip man patiko, ir kalbėjau, kas man patiko. O kadangi nepageidavau tapti marionete, teko išeiti. - kantriai aiškino Karminas.

- Jūsų dėdė, rodos, verčiasi knygų bizniu? - grubiai pertraukė Guligantas.

- Leidžia knygas, - pataisė Karminas.

- Įdomu, - burbtelėjo Guligantas, - na, gana mėgautis reikšminga praeitimi. Dar truputėlį viskio? Ar nepraalkot? Aš, pavyzdžiui, mirštu iš bado. Sušveitęs riebų kiaulienos šnicelį, Guligantas ėmė kvatoti, jis tęsė kvailą pasakojimą:

- Veiksmas dar nesibaigė svaigia meilės naktimi, alkoholiu, muzika ir lūžimu. Aš nesmigau, priešingai pajutau, sakyčiau, didžiulį dvasinį pakilimą. Vėl pasiutęs lėkimas "Ford'u", posūkiuose užgriūvantys namų fasadai, lūžtančios tvoros, motoro riaumojimas, vis didėjantis greitis ir pagaliau staigus stabtelėjimas po balta aureole išsirangiusiu neoniniu užrašu: "Kazino". Pone, Karminai, aš pamačiau ateities viziją!

Guliganto veidas dingo nuodingo cigaro dūmuose, Karminui pasidarė šleikštu, jį erzino tabakas.

- Jūs regite haliucinacijas? - nusišaipė Karminas.

- Pone rašytojau, - atkirto nepatenkintas referentas, - pamiršau jums pasakyti, kad aš ne valdininkas, o žurnalistas. Kažkada dirbau "Lietuvos Ryto" ištakose.

- Koks skirtumas! - kilniaširdiškai numojo ranka Karminas.

Guligantas prisipilė sau šampano, stengdamasis kuo įmančiau vartyti balta staltiesėle apsuktą butelį.

- Yra skirtumas. Jei būčiau biurokratas, nieku gyvu nebūčiau galėjęs jums padėti, o dabar galiu pasiūlyti dirbti kartu su manimi.

- Galiu dirbt ir pačiam velniui! - netaktiškai juokavo Karminas, - mielai kolaboruočiau net su Mefistofeliu!

- Ne apie velnią kalba, o apie dosniai finansuojamą kūrybos laisvę, pone Karminai!

- Tebūnie, dirbsiu kūrybos laisvės vardan, - taikiai linktelėjo Karminas.

Guligantas kurį laiką tylėdamas spoksojo į Karminą. Net rausvoje prieblandoje jo akys ir lūpos atrodo keistai blyškios. Orkestro kampe sidabriniais žaibais ir saldžiai garsais svaidėsi nepastebimai išdygusi elektrinė gitara ir auksinis saksofonas. Lanksti plieninės vielos rauda, raiški autogeno liepsna, klaikios girtuoklio pagirios, elektrinis virpesys, lėkštas klouno gestas, kartus lietuviškas alus.

- Jūsų požiūris, jei iš viso jį turite, gana ciniškas, - Guliganto veidą iškreipė sausa bespalvė šypsena.

- Atspėjote! - džiaugėsi pokalbiu Karminas.

- Tik nevaidinkit viršesnio! - pyktelėjo kultūros ministro referentas.

- Jūsų požiūris pasikeistų, jei savo kailiu patirtumėt tiek, kiek aš, - nepasidavė Karminas.

- Na gerai, jau gerai! - nusileido Guligantas. - Ir vis dėlto pasakykit, kokia priežastis jus paskatino kreiptis paramos į Kultūros ministeriją?

- Aš noriu, kad ministerija finansuotų Dravenio poezijos rinkinio leidimą ir taip pat kitas užribio menininkų knygas.

- Jau girdėjau šią pavardę. Tai tas tipas, kuris jūs įtraukė į zen budizmo sektą?

- Jūs viską žinot.

- Beveik viską, - pataisė žilaplaukis jaunuolis.

- Tai kam vėl klausinėjat? Nejau manot, kad aš meluoju?

- Žinot, Karminai, jei, nepasitikėčiau, tai jūs ir dabar tupėtumėt savo zen budistinėje celėje, salėje, foje, kaip ten, po velnių, atleiskite, nesidomiu ezoteriniais terminais. Tad baikim kvailas šnekas. Aš paprasčiausiai noriu viską išgirsti iš jūsų lūpų. Dirbti be tarpininkų - toks mano principas.

- Puiku! – gūžtelėjo pečiaias Karminas, - klauskit, ko tik norit?

- Tamsta, prasitarėt apie Dravenį, - prisiminė Guligantas, - koks tai žvėris?

Bliuzas baigėsi. Tamsios poros paliko šokių aikštelę ir išsiskirstė rausvoje prietemoje. Prie stalo priėjo kelneris, vilkintis baltu smokingu.

- Pone Karminai, dar vieną butelį? - ragino Guligantas.

- Man jau užteks, ačiū, - mandagiai atsisakė Karminas,
- Nemėgstu padauginti.

- Gražus įprotis! - sutiko Guligantas ir atsainiu rankos mostu pavarė kelnerį.

- Tai kas, po velnių, tas Dravenis?

- O, ne bet kas! Aksominio požemio liūtas. Protingas žmogus, kažkada dėstytojas buvo, o paskui nusirito iki smuklės filosofo. Dabar Dravenis užkopė į naujas aukštumas, rašo puikius, įdomius, originalius eilėraščius.

- Pagirtina! - ciniškai pastebėjo kultūros ministro referentas.

- Pone Guligantai, skirtingai nei svajotojas Dravenis, aš vadovaujosi tik protu, nemėgstu fantazuoti, - išsižeidė Karminas, - todėl būtina išleisti Dravenio eilėraščius, finansuoti "Tango", paremti skurstančius menininkus.

Karminas nutilo ir įsmeigė akis į referentą, laukdamas atsakymo. Jis aiškiai matė sustingusį žilaplaukio vaikiną veidą tabako dūmų migloje. Svaigulys jau praėjo. Karminas apsidairė ir jo žvilgsnis užkliuvo už jaunos merginos, sėdinčios prie gretimo stalo. Prieš kokią minutę ten nieko nebuvo, o dabar, dievai žino iš kur, atsirado šviesiaplaukė gražuolė kukliu juodu kostiumu, susegiotu sidabrinėm sagon. Karminas buvo tikras, kad šią merginą tikrai pažįsta. Bet kur jie buvo susitikę? Karminas susimastė. Mergina šyptelėjo, ji nevengė Karmino žvilgsnio. "Taip, po šimts perkūnų, iš kur ji pažįsta mane?" be garso šūktelėjo Karminas. Guligantas susekė Karmino žvilgsnį, bet, dėdamasis nieko nematęs, lyg niekur nieko paklausė:

- Taigi, kalbėjot apie Dravenį.

- Teisingai. Daugumai Rytų piligrimų Dravenis, iš tiesų, buvo idėjinis vadas. Be to, senis ir šiaip man patiko, - aiškino Karminas.

- Naujomis idėjomis?

- O, idėjos! Idėjos mūsų laikais - pigi prekė, pone Guligantai. Jos reikalingos gal tik kaip priedanga savanaudiškiems kėslams, - įgėlė Karminas.

- Nejaugi jūs jokių idėjų nepripažįstate? - tariamai stebėjosi Guligantas.

- Jokių! Gal tik grynai negatyvias, - sąmoningai melavo Karminas.

- Pavyzdžiui?

Karmino vogčiomis pažvelgė į paslaptinę merginą, akys vėl nejučiom nukrypo dvi dailiai nutekintas ir pakankamai apnuogintas kojas.

- Pavyzdžiui aš prieš nomenklatūrinį meną,- atsakė Karminas, per jėga atplėšęs žvilgsnį nuo kojų, - be to, neturiu jokio pasiūlymo, kuo būtų galima pakeisti egzistuojančią sistemą, ir apamai, politinės problemos manęs nedomina. Man per akis savų rūpesčių. Tegu kiekvienas tvarkosi taip, kaip jam atrodo geriau. Reikia finansuoti naujus projektus - tai geriausia kultūrinė programa.

- Vadinasi, jūs anarchistas?

- Ne, - sumurmėjo Karminas, vėl pagautas noro žvilgtelėti į apnuogintas kojas, - jei, Tamstai, tai patinka, vadinkite mane anarchistu. Man vis tiek!

- O kas nutiko Draveniui? - Guligantas metodiškai grįžo prie pradinės diskusijos temos.

- Aš paskolinau jam šiek tiek pinigų, suteikiau ilgalaikį

neprocentinį kreditą kūrybiniam entuziazmui pakelti. Beje, jūs tikriausiai puikiai žinot, kad Dravenis parašė “Tamsą”, itin originalią pjesę, kuri sužavėjo maestro Skomantą. Garsus kompozitorius panoro parašyti muziką.

- Apibudinkite šį projektą bendrais bruožais.

Karminas nutilo, bet ne dėl to, kad norėjo nuslėpti ką nors, o todėl, kad tą akimirką smogė orkestras, ir pamatęs banguojančius merginų užpakaliukus, jis panoro palikti nuobodžią biurokrato draugiją ir kartu su paslaptinąja šviesiaplauke pasinerti į svaigų šokio ritmą. Bet Karminą sulaukė pareiga. Menas reikalauja aukų, nesenstanti sentencija, karti patirtis, nelaimė.

- Nacionaliniame teatre pjesę greitai pastebėjo ir pavydūs kritikai, neslėpsiu, labiausia pasidarbavo Labvartas - jis pradėjo šaudyti stambiausio kalibro šmeižikiškomis kulkomis. Dravenis, gal didis menininkas, bet ir visai netikęs diplomatas. Išgirdęs kritines pastabas, jis pasiuto, pradėjo keiktis, greitai paversdamas draugus ir rėmėjus priešais. Jei ne mano taikios pastangos, nežinia kuo būtų pasibaigęs skandalas nacionaliniame teatre.

- Nusiraminkite pone Karminai, Labvartas prasigėrė, jis dingo iš teatro pasaulio. Sklinda gandai, kad buvęs meno kritikas tapo aršiu sektantu. Gal dar po taurele?

Mergina, sėdinti prie gretimo stalelio pamojo ranka. Karminas atsakė tuo pačiu.

- Į sveikatą! - riktelėjo Guligantas. - Prisipažinsiu, pone Karminai, po incidento nacionaliniame teatre, aš nedvejodamas stojau Dravenio pusėn. Nesate vaikas, ir tikriausiai puikiai suprantat, kad pjesę aš kruopščiai patikrinau. “Tamsa” verta

išskirtinio dėmesio ir ne vien tik dėl aukštos meninės vertė. Ši pjesė gali puikiai pasitarnauti mano politiniams tikslams. Jūs esate nuovokus, šaltakraujis žmogus ir, taip pat, būsite man labai naudingas.

- Nežinau, koks aš esu, - abejingai atsakė Karminas, - tik manau, kad reikia veikti išvien, aš norėčiau matyti Dravenio "Tamsą" teatro scenoje. Ir dar. Dravenis nemanė, kad visi jį televizijoje pasitiks su gėlėmis. Dravenis žinojo, kad jo pasirodymas teatre gali Labvartui sugadinti karjerą. Ir būtent tada Dravenis pasakė, kad jam reikalingas ištikimas pagalbininkas, rėmėjas.

- Jūsų bičiulis, iš tiesų, dalinai nuspėjo čionykštę situaciją. Dravenis dabar stambi aksominio požemio figūra ir tai erzina tuos, kuriems rūpi tik pinigai. Visa tai, be abejo, yra didžioji meno politika, tačiau mažuosius uždavinius teks spręsti jums, maestro Karminai, - Guligantas suvertė taure, - tad apie nykštukus. Manau, kad nėra reikalo jums sakyti, jog bet kokie, Tamstos su manimi nesuderinti veiksmai bus vertinami kaip visiškai nediskretiški. Tikiuosi, kad sugebėsite neprarasti galvos.

- Ir aš tikiuosi, - atsakė kukliai Karminas.

- Viskas tik į gerą, - pabalusias referento lūpas iškreipė šypsena, - menininkui linksma bet kur, prie ežero, prie upės, miške. Beje, sprendžiant iš jūsų iškalbingų žvilgčiojimų ir gestų, grožį jūs matote visur!

- Tai mano reikalas! - pyktelėjo Karminas.

- Nusiraminkite pone Karminai, jūs galėsite pasirinkti bet kurį sijoną, - noriai aiškino Guligantas.

- Na, žinoma, atrodo, užmiršot, kad mes kalbėjome

apie naujų projektų finansavimą.

- Jūs kalbat apie šiandieną, pone Karminai, o aš apie rytojų. Tikras rytojus - tai puikus vasarnamis su baseinu, sodu ir kitais patogumais. Tapęs tikru rašytoju, galėsite valgyti ir rengtis, kaip tik širdis geidžia. Patirsite visus gyvenimo džiaugsmus.

- O ką aš dar darysiu rytojaus vasarnamyje? - ironiškai paklausė Karminas.

- Pramoksit verslo paslapčių, - neaiškiai atsakė Guligantas, paslaugiai pripildydamas tuščias taures, - tapsite tikru vadybininku, menedžeriu, prodiuseriu!

- Aš menininkas, bet ne biurokratas, - tyčia pasipiktino Karminas.

Guligantas energingai papurtė galvą.

- Klystat, drauguži, klystat. Ne apie meną kalba, o apie profesionalumą, kompetenciją, visuomeninį svorį, dosniai finansuojamą saviraišką, populiarumą, protekciją. Ateis laikas, galėsit vaikščioti kur norėsit. O kol kas, kad nenuobodžiautumėt, užsakysiu jums kokį nors sijoną. Rinkitės, pone Karminai! Rinkitės, ką tik norit! Ir tada pats galėsit įsitikinti, kad Guligantas yra galingas žmogus ir nemėto žodžių vėjais.

Girta kultūros ministro referento ranka išraiškingai aprėžė kavinę ir reikšmingai sustingo ties baru, kur ant aukštų kėdžių sėdėjo kelios merginos. Guligantas pakėlė taure ir kaip sąmokslininkas pamerkė akį:

- Aš jums turiu siurprizą, dovanėlę! Greitai jūs turėsit deivę!

- Atsitokėkite, pareigūne! - atsainiai rėžė Karminas,

- norėčiau grįžti prie projektų finansavimo svarstymo !

Guligantas kone piktai dėbelėjo ir reikšmingu rankos mostu pakvietė Karminui į akį kritusią gražuolę. Mergina šyptelėjo ir noriai priėjo prie stalelio.

- Panele Eirime, susipažinkite, Karminas poetas, rašytojas, dramaturgas, “Tango” žurnalo vyriausias redaktorius!

- Karminai, aš jus pažįstu!

- Baltasis garlaisvis! - ne juokais pašiurpo Karminas.

- Burtų naktis! - parvirtino Eirimė.

- Na, štai jau ir susigiedojote! - triumfavo

Guligantas.

Įkyriai suskambo Guliganto mobilus telefonas.

- Yes! - kostelėjo referentas.

- Viskas paruošta šefe! - atsiliepė slidus Laisvūno balsas.

- O.K! - džiugiai kostelėjo Guligantas ir išjungęs aparatą pridūrė, - puiku, tiesiog nuostabu, pone Karminai! Jūsų senas pažįstamas ponas Medūnas nušvies teorinę darbo pusę. Visais kitais klausimais taipogi prašom kreiptis į jį. Mudu kurį laiką nesimatysim, tačiau tai nereiškia, kad aš negalvosiu apie jus. Atsiprašau, reikalai, kultūra, kaip medicina negali laukti! Linkiu gerai pūžti!

Referentas numetė ant stalo tris “vydūnus”, blankiai šyptelėjo, ir paspaudęs Karminui ranka pasuko link išėjimo. Tačiau Karminas nenorėjo lengvai pasiduoti, jis puikiai žinojo valdininkų klastą, todėl nuskubėjo paskui jį ir sustabdė prie pat restorano durų.

- Pone Guligantai! Tik porą žodžių!

- Prašom,- atsakė labai nepatenkintas referentas.

- Iš pradžių pasirašykime finansavimo ar bent darbo sutartį!

- Turėsiu omeny jūsų prašymą! Aš ne visagalis. Šiuos klausimus sprendžia Kultūros ministras, tai jo kompetencija.

Guligantas dabar kalbėjo gana šaltai, linksmo ir netarpiško tono kaip nebūta.

- Prieš pusvalandį jūs žadėjot, kad dirbsiu Vilniuje? Garantavote naujų projektų finansavimą! Ką aš pasakysiu “Tango” leidėjams, Draveniui, aksominio požemio menininkams, kurie tikisi mano pagalbos !

Guligantas bespalvėmis akimis grėžė Karminą kiaurai, veidas nusidažė violetine spalva. Visagalis referentas prabilo iš aukšto, dirbtinai švelniu klatingu biurokrato balsu:

- Pone Karminai, kai mums reikės, jūs dirbsite Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, ir dar daug kur, pavyzdžiui, Skuode, Nidoje ar Dieveniškėse. Tamstai, teks įtemptai, pradžiai, nemokamai arti. Juk jūs ne vaikas ir puikiai suprantate, jog Kultūros ministerijoje nieko negalima gauti dykai.

- Dėkoju jums pone referente! - piktokai atsakė Karminas.

- Džiugu girdėti, - kreivai šyptelėjo Guligantas, - skubėkite, damos nemėgsta ilgai laukti.

Karminas puikiai suprato, kad jo likimą dabar lems tamsūs valdininkų žaidimai. Ištaingingas vasarnamis, dosnūs girti pažadai - tai tik akių dūmimas. “Reikia susikaupti ir nesišiaušti, dabar kiti laikai, aš pats atėjau prašyti darbo, finansavimo, reikia skaitytis su valdininkų reikalavimais, sąlygomis ir, gal būt, mokytis, daug sužinoti, perprasti šou

verslo paslaptis, taigi pirmyn, tikrai nebus nuobodu. Aš neketinu trauktis! Mane intriguoja tamsi, abejotina situacija ir aš beveik laimingas galėdamas veikti, tuo labiau, kad padėsiu draugams, kito šanso gali ir nebūti”, - mąstė Karminas grįždamas prie staliuko.

Vakaro flirtas tesėsi. Eirimė buvo labai nerami, žvalgėsi į šalis, matyt, kažkur skubėjo.

- Aš niekada nepamiršau arbatos puotos baltajame garlaivyje, kaip gerai, kad mes vėl susitikome! - suokė Karminas.

- Deja, Karminai, laiko liko nedaug, mes turime skubėti, žaidimas prasideda! - šyptelėjo Eirimė.

- Pirmyn, tai pirmyn ir, turbūt, nė žingsnelio atgal? - apstulbo Karminas.

Įvykiai vystėsi greitai ir nenusėjamai. Pilkas “Volvo” skriejo kiek greičiau, nei leidžiama. Eirimė kažkodėl skubiai nėrė iš senamiesčio ir blaškėsi Vilniaus pakraščiais, tarsi bijotų, kad ją kažkas seka. Iš abiejų pusių šmėkščiojo paslaptingos priemiesčio šviesos. Magiškai spindėjo didžiulės tamsiai raudonos žvaigždės.

- Eirime, nuostabaus dangaus. Nereikia blaškytis, sustokime!

Eirimė nusijuokė ir šiek tiek palinko į priekį.

- Karminai, ar tu matai asfalto juostą?

- Aš nematau jokio asfalto, čia laimės greitkelis, Eirime, važiuokime kur nors pavakarieniauti, mano galva prigrūsta kvailų Guliganto samprotavimų, reikia atsigaivinti!

- Dar ne laikas!

Karminui parūpo, kas bus toliau, jis nutarė nieko

neklausinėti ir abejingai spoksojo į pilką “Volvo” snukį, kuris ryte rijo juodą priemiesčio asfaltą. Vis dažniau ir dažniau žybčiojo pakelės šviesos. Eirimė sumažino greitį.

- Didelė prabanga aiškintis su policininkais, - teisinosi mergina.

- Važiuojam septyniasdešimties kilometrų greičiu, šliaužiam kaip vėžliai. Eirime, spausk greičiau, jei policija sumanė mus sučiupti, niekada nelips ant kulnų, o netikėtai ties sankryža pasitiks su gėlėmis ir šampanu!

- Mes negalime rizikuoti!

Kryžkelėje mirksėjo geltona šviesoforo akis. Karminui retai švietė žalia spalva. Jei jau ne raudona, tai geriausiu atveju geltona. Agresyvi, išpėjančiai mirksinti Fortūnos arba Tichės akis. Po 10 minučių išdygo balta neoninė “Astorijs”, “Airių aludė” ir grėsmingas ŠMC betoninis pastatas. Eirimė staigiai pasuko į siaurą tamsų skersgatvį ir sustojo.

- I auk manęs čia!

- Kokia nesąmonė! - juokėsi Karminas.

- Nepamiršk, kad operacija slapta!

- Palauksiu, ką darysi, nerėksiu.

Praėjo daugiau nei dešimt minučių. Karminas pikta sugriežė dantimis, jam pabodo kvaili naktiniai manevrai. Galų gale Eirimė sugrižo, atsisėdo į automobilį, užsirūkė, įjungė motorą ir nepasakė nė žodžio.

“Na ir tegul smaginas, vis tiek greitai viskas paaiškės.” - be garso burbtelėjo Karminas.

Prasidėjo keisti dalykėliai, Eirimė tarsi slapstėsi, bandė atsikratyti tariamos neegzistuojančios, persekiotojų uodegos. “Volvo” mikliai landžiojo mažomis, prastai apšviestomis

gatvelėmis, aplenkdamas Gedimino prospektą. Žvilgėjo vitrinos ir įvairiaspalviai turtingų užėigų pavadinimai. Ne pagal kiekvieno kišenę. Pagaliau beprotybė baigėsi, Eirimė siaura gatvele, atseit, nepastebimai išlaviravo prie praktiškai neegzistuojančios Vilniaus prielaukos. Didžiausiai Karmino nuostabai uoste švelniai suposi jachtos korpusas. Eirimė sustabdė automobilį prie tamsaus prielaukos šaligatvio.

- Išlipk ir palauk manęs, - valdingai tarė mergina.

Nuvažiavusi šimtą metrų ji vėl sustojo, šį kartą šalia spindinčios vitrinos, paliko automobilį ir atvėrė stiklines duris. Neilgai trukus ji grįžo drauge su kažkokiu vyriškiu.

- Štai kapitonas Vadulis! - paslaptinai šyptelėjo Eirimė.

- Pone Karminai, plauksime į Kauną, o paskui prie jūros, - draugiškai aiškino senas jūrų vilkas, - arbatos puota tęsiasi toliau. Galėsite papasakoti, dar vieną istoriją apie Magą.

- Neįtikėtina! – palūžo Karminas.

Ant laivo šono spindėjo aiškios auksinės raidės “Angaras”. Vadulis pajudėjo trapu ir mostelėjo Karminui, kad sektų paskui jį. Karminas nuslinko paskui kapitoną, bet, užlipęs ant denio, dar kartą atsigrėžė ir pažvelgė į ryškiai apšviestą Gedimino pilį, trispalvę. Tolumoje dunksojo balta Katedra, visai šalia nematomos Perkūno šventyklos. Gal būt, kažkur ten, Kultūros ministerijos koridoriuose, toli nuo kuklios Vilniaus prielaukos, kaip tik šią akimirką Guligantas pasirašo įsakymą finansuoti Karmino projektus. Tačiau dabar rašytojas stovėjo ant mažos liūliuojančios teritorijos, nepasiekiamai nutolęs nuo mylimos merginos, kultūros ir

meno pasaulio.

- Eirime! - šūktelėjo Karminas, - turėčiau būti laimingas, tačiau krūtinėje jaučiu tik nykią ir skaudžią tuštumą. Jaučiu, kad esu vieniui vienas, beviltiškai vienas šia naktį, šioje prielaukoje, šalia istoriškai reikšmingiausių Lietuvai pastatų, prarytas tamsos ir smaugiamas nežinomybės!

Nors Eirimės veidą dengė platus nakties šešėlis, Karminas pamatė, kad mergina verkia. “Ji myli mane”, - nudžiugo Karminas.

Geso elektrinės Vilniaus šviesos. Upė prarado kontūrus, dydį. Karminui atrodė, kad jie plaukia tamsia, neramia, audringa jūra.

- Nerimi reikia plaukti naktį ir, būtinai, iš Vilniaus. Naktinė kelionė gniaužia kvapą, paslaptingi šniokštimai, daug akmenų, puikios rėvos. Iki Kernavės Nėris labai graži, po to upė tampa lygesnė, lėkštesnė, nėra rėvų.

Stipri srovė ir vėjas nešė nešė jachtą. Atmosfera tapo įtempta, atrodė, kad upė baigėsi, nes kairysis krantas dingo už posūkio ir matėsi tiktai miškas. Stiprėjo šniokštimas, artėjo bedugnė.

- Kapitone, ar aukštas krioklys?

- Ne, neaukštas, tik 3 metrai!

- Krisime žemyn? - pašiurpo Karminas.

- Nėra jokio krioklio, tik šniokščia akmenys, - patenkintas padarytu išpūdžiu nusijuokė kapitonas Vadulis, - Nerimi ne vieną kartą naktį plaukiau. Nėra jokio pavojaus, kadangi akmenys šlifuoti, kameros neplyšta, plaustas saugiai slysta paviršiumi. Na, o plaukiant jachta reikia būti budriam, būkite ramus, aš puikiai žinau šį maršrutą.

- Iš ko jūs darėte plaustus? - smalsavo Karminas.

- Aš darydavau plaustus iš 16 sunkvežimio padangų, naudojavau ZIL'o kameras. Sukaldavau denį, įrengdavau pulą, kadangi Kuršių mariose denį gali užpilti vandeniu.

- Ar jūs buvote užsukę į Rusnę ?

- Ne tik į Rusnę, bet buvau nuplaukęs ir į Rusnaitę, Vorusnę, Skirvytę. Nakvojau salose. Dabar aš neplaukiuoju plaustais, nes, kaip matote, turiu savo nedidelę dvivietę surenkamą jachtą "Angarą". Ne kartą keliavau iš Druskininkų į Kauną. Kiekvienais metais plaukiu į Nidą.

- Kiek trunka kelionė iki jūros?

- Greičiausiai iš Vilniaus į Nidą esu nuplaukęs per 5 paras. Ilgiausiai - 9, priklausomai nuo vėjo. Jachtoje telpa tik du žmonės, bet aš, dažniausiai, plaukiu vienas. Pasiekiu didelį greitį, 10 bakenų nuplaukiu per valandą.

- Kas yra bakenas? - susidomėjo Karminas.

- Bakenas - tai trikampis upių ženklas, žymintis seklumas. Jie būna balti ir juodi. Vienas bakenas stovi dešinėje, kitas kairėje pusėje. Jie turi numerius, kurie atitinka kilometražą. Neries žiotyse stovi 208, o 13 bakenas stovi Rusnėje. Taigi 208 kilometrai yra nuo Neries intako iki Nemuno žiočių.

- Magas, Gudrė ir Dravenis su plaustu pasiekė Kauną. Iš tuščių plastmasinių mineralinio vandens butelių ir padangų jie pastatė slaptą plaustą ir nuplaukė iki laikinosios sostinės. Ar galėjo jie pasiekti jūrą?

- Smalininkuose yra pasienio postas, ten būtina registruotis ir toliau plaukiant reikia laikytis fėrvaterio dešiniojo kranto. Taigi, Mago kompanija laisvai galėjo nuplaukti prie

jūros, įlipti į laivą ir sudie! Nėra jokių problemų! Karminai plaukime iki Klaipėdos! - džiugiai siūlė kapitonas Vadulis.

- Gal būt, pradžiai man pakaks kelionės iki Kauno, laikinosios sostinės.

- Tikrai nesigailėsite!

Staiga tamsa skilo pusiau, nutilo šniokštimas, tamsų mišką paslėpė rūkas. Karminas pamatė tiesiai prieš juos plaukiantį baltą garlaivį.

- Neįtikėtina! - apstulbo kapitonas.

- Kodėl?

- Tai naujas garlaivis "Nemunas", jis kursuoja nuo Kauno marių iki Kuršių marių ir nė sieksnio toliau!

- Pavykime garlaivį! – pasiūlė Karminas.

- Gerai, pabandyčiau!

Kapitonas Vadulis priplaukė visai arti, prie pat dešinio garlaivio borto. Laivas atrodė kaip vaiduoklis, jis buvo negyvas, miręs, nors visose kajutėse ir denyje degė šviesos, nesimatė nė vieno keleivio, nė vieno žmogaus.

- Kas valdo laivą?

- Tuoį pat pamatysim, - atsakė kapitonas Vadulis.

Jachta pasiekė garlaivio priekį ir pradėjo lėtai lenkti. Valdymo kabinoje stovėjo Magas.

- Nešdinamės iš čia! - pašiurpo senas jūrų vilkas, kuris kaip ir visi jūreiviai buvo prietaringas, - tai laivas vaiduoklis, panašų laivą aš mačiau Bermudų trikampyje.

Tremtis

Lygiai dvyliką valanda Karminas ėjo Laisvės alėja, abejingai spoksodamas į turtingas parduotuvių vitrinas. Šalia “Metropolio”, kaip buvo sutarta, jo laukė Dravenis. Nors buvo šilta ir nelijo, jis vilkėjo ilgu, juodu lietpalčiu.

- Kas atsitiko? - pasiteiravo Karminas.

Neištraukdamas rankų iš lietpalčio kišenių, Dravenis prabilo paslaptingu, konspiraciniu balsu:

- Čia, už kampo, yra “Piliakalnio” kavinė, kur renkasi naujieji kultūros tremtiniai. Aš tave supažindinsiu su Magu ir Laisvūnu!

- Draivai, tu klieidi!

- Toks tremties ritualas, laikas priprasti prie gilių apkasų, kulų ir naktinių atakų, - dalykiškai aiškino Dravenis, - Karminai, mudu vėl kovosime kartu. Bet apie tai paskui. Kavinukės šeimininkas mūsiškis, buvęs pankas, rokeris, pagonis!

“Piliakalnio” kavinė pasirodo besanti paprasčiausia didžiulė sena užėiga, sumoderninta rausvu neonu ir kvadratiniais veidrodžiais už prekystalio. Dravenis pasuko prie lošimų automato. Piktai sutraškėjo diskai. Jokio išlošimo, jokio šanso. Prakišęs 10 litų Dravenis tapo niūrus:

- Karminai, padėtis žymiai rimtesnė, nei tu gali įsivaizduoti. Anksti ryte aš pabėgau iš Vilniaus, slapstausi Kaune ir laikiu pirmo Guliganto kirčio. Bet apie tai vėliau, eime.

Prie stalo, kampe sėdėjo Magas ir Laisvūnas. Karminas

pažinojo Laisvūną, bet niekada nebuvo jo draugas. Laisvūnas kažkodėl Karmino taip pat nemėgo. Dravenis mėgo aiškinti, kad demonai trukdo Laisvūnui gyventi, jį išnaudoja, smaugia, verčia nusikalsti, nes gangsteris praeituose gyvenimuose, išdavė draugus. Kai Laisvūnas sužinojo Dravenio versiją apie savo nelaimingą karmą jis tapo dar piktesnis ir ne kartą apimtas nevilties, bandė žudyti. Laisvūnas Kaune studijavo veterinariją. Gangsteris jausdavo gyvūnų mirtį. Kartą pamatęs gatvėje bėgantį šuniuką pasakė: “Šuo tuojau pastips, jam liko tik viena minutė!” Ir išties, atvažiavo automobilis ir suvažinėjo šunelį. Mirtis gangsterį elektrino, hipnotizavo, įkvėpdavo piktiems darbams. Nors Laisvūnas domėjosi mirtimi, jis netroško dirbti skerdikui ar mėsininkui, bet į veterinariją stojo neveltui, nes studijos atvėrė galimybę kirsti gyvulius. Po metų, už girtus ekscesus jį išmetė iš akademijos. Gėrimas Laisvūnui taipogi simbolizavo mirtį, kontaktą su nebūtimi. Jis paprastai pasigerdavo negyvai. Gangsteris dažnai pasakodavo Magui apie arklio skrodimą Veterinarijos akademijoje. Na, o fakyras, savo ruožtu, noriai samprotavo apie kibirą žarnų. Laisvūnas kartą Kaune išprovokavo girtą orgiją. Kai visi gerokai apgirto, gangsteris nuplėšė marškinių rankovę ir aštriu peiliu pradėjo daužyti ranką. Po kiekvieno smūgio nušvisdavo kruvinas randas. Laisvūnas buvo laimingas. “Kraujo!”- rėkė gangsteris. Girta kompanija pasidavė jo pražūtingai įtakai. Beveik visi susipjaustė rankas, o po to girta gauja įvirto į vaistinę pirkti bintų. Laisvūnas sugėrovams įrodė, kad nors kartą gyvenime reikia persipjauti venas. Laisvūnas mėgo atsitiktines pavojingas pažintis gatvėje, aludėje ar kavinėje. Pasąmoningai trokšdamas atpildo, bausmės, gangsteris siekė,

kad jį sumuštų, užpultų. Neretai taip ir įvykdavo. Kartą Laisvūnas užpuolė visus aludės žmones. Pasekmės buvo apgailėtinos. Nepaisant Laisvūno agresijos ir originalumo, Magas, vis dėlto, buvo svarbiausia šio keisto sambūrio figūra. Bet fakyruui jau pabodo trumpa, fiktyvi tremtis ir tariama izoliacija, jis norėjo grįžti namo į biblioteką. Laisvūno fizionomija buvo niūri, rudi riebus plaukai raitėsi ant švarko atlapų. Jis buvo blogai nusiskutęs, ryte, matyt, drebėjo girtos rankos ir aštri skustuvo geležtė nenugramdė jo sukto, duobėto smakro.

Dravenis buvo lengvai kauštelėjęs, todėl patenkintas kliedėjo. Jis iškilmingai apibūdino Magą kaip opozicijos prieš Guligantą ramstį ir priminė, kad, būtent, Karminas yra geriausias burtininko mokinys. Dravenis kalbėjo tarsi plačiai auditorijai, televizijai, radijui, spaudai. Prie kito stalo sėdėjo nematytas vyriškis, matyt, ne tiek svarbus, nes Dravenis pristatė jį gana familiariai, pravarde:

- Karminai, susipažink Kablys. Kietas vyrukas!

- Metalas! - šyptelėjo gangsteris.

Kablys buvo paprasčiausias storžievis rauplėtu paraudusiu veidu, jo žodyną sudarė beveik vieni keiksmazodžiai, lėkštas tarpavarčių slengas, primityvūs angliški posakiai. Karminas matydamas aukštą, juodu kostiumu aptemptą Kablo figūrą pajuto kažką panašaus į skrandžio spazmas. Kablo galva buvo pailga kaip moliūgas ir plikai kirpta, nosis didelė, lenkta, stambūs arkliniai dantys. Netrukus pasirodė mergina, kuriai Magas buvo ypač palankus. Ji atsėdo šalimais Mago.

- Gudrė! - trumpai pristatė Magas.

Jaunoji ledi smalsiai pažvelgė į Karminą ir tyliai prunkštelėjo.

- Panelė Gudrė, garsioji aksominio požemio artistė,
- patikslino Dravenis.

- Aš tik žurnalistė! - pataisė Dravenį Gudrė ir koketiškai parodė Karminui vietą šalia savęs.

Karminas maloniai nusišypsojo, jis mokėjo deramai vertinti damų grožį. Gudrė atrodė išties išpūdingai, jį švytėjo, gundė, provokavo.

- Barmene! - Dravenio rankos gestas buvo tiesiog karališkas, galėjai pamanyti, kad jis užsakys mažų mažiausiai butelį šampano, - tris alaus!

- Kaip ten, Vilniuje? - paklausė Gudrė, matyt, nusprendusi, kad dama, turi vadovauti pokalbiui prie stalo.

- Prastai, labai prastai,- atsakė Karminas, virtuoziškai nutaisęs liūdną, beveik tragišką miną.

- Tai mes patys žinom! - piktai burbtelėjo Magas ir pridūrė, - išleisk naują žurnalą.

- Nesąmonė! - prabilo Laisvūnas, - “Tango” niekam nereikia!

- Ko užsipuolėt Karminą?- pasipiktino Gudrė.

- Dėkoju jums, panele, - galantiškai nusilenkė rašytojas, - visą gyvenimą mėgau sakyti teisybę, ir dabar neketinu pūsti miglos į akis. Norint nugalėti priešininką, reikia žinoti jo realias galimybes. Guligantas stiprus ir galingas, neverta su juo kariauti. Geriau, pamąstykime apie naują projektą.

Efektas buvo būtent toks, kokio ir Karminas tikėjosi: Laisvūnas piktai dėbtelėjo ir nusišpjoė ant švarių grindų.

Dravenis užsakė dar bokalą ir vienu mauku išgėrė alų. Magas buvo paslaptingas, nekalbus, kažką tyliai svarstė, pagaliau įtraukęs gilų cigaro dūmą, jis nenoriai prabilo:

- Nesikarščiuokit, aš gana gerai informuotas ir žinau, kaip ir kas bus. Ir būtent todėl, galiu jus perspėti, jog nepasiduotumėt susitaikėliškai nuotaikai ir nebandytumėte su Guligantu žaisti. Visagalis referentas pasiryžęs sunaikinti visus aksominio požemio menininkus !

- Karminai, ar aš nesakiau! - triumfavo Dravenis.

- Aš ne menininkas, tuo labiau požemio! - patenkintas nusišaipė Laisvūnas, nudžiugęs, kad jam negresia joks pavojus.

- Būta čia ko džiaugtis! - liūdnai tarė Magas, - Karminai, gyvendamas provincijoje tu negalėjai žinoti daugelio dalykų. Todėl tavęs nekaltinu. Sumenkinti priešo galią, žinoma, lengvabūdiška, bet pervertinti - pražūtinga.

Magas pametėjo auksinę monetą, sugavo, tarsi pabrėždamas, kad pasakė būtent tai, ka ir reikėjo pasakyti.

- Neprieštarauju! – sutiko Karminas.

Įtampa atslūgo.

- Na, tada eikim pietauti ir gerti! - pasakė Magas neaišku kam ir su Gudre išėjo.

Pakilo taip pat Laisvūnas ir Kablys. Kilni tremtis pasibaigė, net neprasidėjusi. Karminas vos suspėjo įpasitarimą, antraip būtų pražiopsojęs svarbų istorinį momentą.

- Iš karinės fregatos tiesiai aristokratų pokylį. - nusijuokė Karminas.

- Du romo ! - užsakė Dravenis.

- Geriau arbatos.

- Gersim ir arbatą. Nuo troškulio nemirsim !

Dravenis visada dosniai švaistė pinigus, be paliovos skųsdamasis savo neturtu. “Visai neblogas būtų žmogus, jei negertų iki žemės graibymo ir neplepėtų daugiau, negu reikia.”

- pagalvojo Karminas. Dravenį traukė beprotiški nuotyčiai, paslaptingos moterys, nerealūs projektai, bet jam greit viskas apkarsdavo. “Kvailiok kiek nori, tik neverta patekti už grotų”, - mėgo aiškinti Dravenis.

Į kavinę įslinko agresyvi kompanija.

- Žiūrėk koks chaosas, koks triukšmas! - tarė Dravenis.

- Tūli prasčiokai dievažin kuo dedasi, ir bet koks niekšelis taikstosi pakišti koją kitam nenaudėliui! - atsakė Karminas.

Dravenis įsmeigė į Karminą didžiules išsprogusias akis:

- Kitais metais važiuosiu Australiją! - pagyvėjo Dravenis grauždamas Rokiškio sūrį, - užsidirbsiu pinigų ir pastatysiu filmą apie pasvirusį pasaulį.

Sūris trupėjo byrėdamas ant Dravenio raudonų marškinių ir juodų džinsų. Karminas visada stebėdavosi, kaip gali Dravenis šitaip apsidrabstyti maukdamas alų, kirsdamas traškučius, sūrį ar sumuštinčius. Karminas manė, kad Draveniui viskas drimba iš rankų per skubumą, per norą aplenkėti kitus, kai dorojama bendra užkanda. Dabar Karminas įsitikino, kad žiauriai klydo, Draveniui nesisekė, net tada, kai valgė.

- Kuo tave pavaišinti? - širdingai paklausė Dravenis.

- Niekuo.

- Tada išgerkim po puodelį arbatos su romu.

Dravenis užsakė du didelius puodelius stiprios indiškos arbatos ir dvi mažas taureles Jamaikos romo. Arbata buvo puiki. Karminas patogiai atsilošė ir užsirūkė cigarete. Dravenis kažką burbtelėjo ir nekantraudamas nubėgo alaus, jam prailgo laukti padavėjo. Pagaliau jis nustojo lakstyti.

- Kaip tik laiku atvykai. Abu kibsim į darbą, - kaip kokią paslaptį pasakė Dravenis, šiandien jau trečią kartą.

- Dirbsim diena ir naktį, tol kol prarasime sveikatą!
- pritarė Karminas.

- Jėga! Per vargą, per didelį vargą aš organizavau tavo slaptą naktinę navigaciją į Kauną. Iš pradžių Magas spyriojosi, žinai, ko jis šiaušėsi? Nežinai! Jis bijo, kad tavo naktinis vojažas gali užtemdyti mineralinio plausto, plaukiančios meno galerijos šlovę. Bet tu nebijok, esi laisvas žmogus, aksominio požemio tremtinys!

- Magą aš gerai pažįstu, bet nepasitikiu Laivūnu, jis man įtartinas, - beveik paklausė Karminas.

- Laisvūnas! - Dravenio veidą iškreipė panieka. - jis mums nepavojingas, na, o Kablys - smulkmė, tarnas. Kas jam moka, tam jis ir dirba. Nesijaudink, abu gangsteriai mūsų pusėje. Aršiausi priešai tai - Guligantas, Medūnas ir Brutenis, be to, labai įtartinas yra Tulgaudas. Žinok, Skomantas neutralus, bet jam nieko negalima sakyti, jis viską išplurps Guligantui ir tuomet visiems galas.

Dravenis nutilo, o paskui gana patetiškai suaimanavo:

- Kokiems žmonėms patikėta mūsų tautos kultūra!

Dravenis negalėjo kalbėti apie asmeninius reikalus, neprikergęs prie jų aukštų idealų.

- Klausyk, Draivai, aš atvykau iš Palūšės, todėl beveik neturiu lėšų.

- Nesijaudink, be pinigų neliksi. Paimk šiuos pinigus, o kai gausi honorarą gražinsi ir dar pastatysi alaus.

- Tinka!

Karminas paskubom perskaičiavo banknotus, nutaisęs rimtą miną. Paskui rūpestingai sulenkė pinigus per puse ir įsidėjo į striukės kišenę. Dravenis it vilkas sekė Karmino judesius, sunkiai nuslėpdamas apgailėstą. Karminas buvo tikras, Dravenis numatė neišvengiamą auką ir ilgai abejojo, ar duoti dešimt banknotų po 200 litų, ar tik penkis. Iš pradžių, pirmos dosnumo bangos pagautas, paskyrė Karminui dešimt, o paskui penkis atidėjo į šalį, pagraudenęs apie sunkų, nelaimingą gyvenimą.

- Puikiai suprantu tavo finansines problemas. Aš taip pat esu neturtingas lyderis. O Magui, žinia, tai ne prie širdies. Todėl, fakyras mane viešai apkaltino, kad man trūksta apdairumo, kad aš negaliu tinkamai ginti aksominio požemio interesų.

- Kaip jam liežuvis apsivertė? Tu - neapsukrus?! - tariamai pasipiktino Karminas.

- Na, matai ! Negi įkrėsi Magui proto? - sušuko Dravenis.

- Ir tu nieko nesakei, susitaikei? - nepastebimai ironizavo Karminas.

- O kas manęs klausė? - nuoširdžiai piktinosi Dravenis.

- Na, o kas vyksta dabar?

- Dabar, Karminai, tu vienintelė aksominio požemio

viltis. Lig šiol buvau vienas, nieku negalėjau pasikliauti, nes mane Magas izoliavo. O turi būti atvirkščiai: mes izoliosim fakyrą ir parodysim visiems užribio menininkams, kad galim vadovauti geriau, nei kažkoks Magas. Žinoma, veikti reikia su protu, delikačiai. Iš pradžių imsiesi žurnalo. Reikia atgaivinti autentišką "Tango". Žurnalo dėka įsigysi autoritetą. Svarbiausia sugriauti Guliganto skleidžiamą mitą, kad mes padugnės ir kraujo ištroškę nusikaltėliai, kapojantys viens kitam galvas. Patraukę į savo pusę Skomantą, Jutą, Staugirdą, Gotautę ir, pagaliau, Svirbutą, mes priversim Maga pasiduoti. Jis gudrus kaip šeškas, bet truputį skystablauzdis. Magas vengs atviros kovos ir grieždamas dantimis turės groti antruoju smuiku.

- Ką, vis dėlto, čia veikia Laisvūnas? Jis ne menininkas!

- Ateis laikas, viską sužinosi, - neaiškiai sumykė Dravenis.

- Iš tiesų, laiko turiu, - šyptelėjo Karminas.

Dravenis truputį paraudo ir sutrikęs pažvelgė į laikrodį, tačiau nuvargusiame jo žvilgsnyje buvo daug slaptų vilčių:

- Eirimė Kunigundai prasitarė, kad aš treptyje. Niekam nė žodžio, Kunigunda tuoj ateis pas mus.

- Amžina tyla.

Kavinės tarpduryje pasirodė mergina.

- Štai mano Kunigunda, - nuo kėdės pašoko Dravenis ir atvedė ją prie stalelio, - susipažinkit.

- Susipažįstam, - atsakė Karminas.

- Ką jūs sakote! - nusijuokė Kunigunda, - ir man bus

labai malonu !

- Ir aš, panele, suvažinėtas!

Kunigunda ištraukė iš pustuštės, sulamdytos “Camel” dėžutės cigaretę, užsirūkė ir užmetė koja ant kojos, apnuogindama šlaunis virš kojinių. Merginos kojos buvo gražios, bet toks nesivaržymas Karminą erzino. Kunigunda miela, kūnas liaunas, liemuo plonas, veidas dailus, o akys didelės, rudos, ta mergaitė, o gal ir jauna moteris, vis dėlto buvo kažkuo atgrasi, plonos raudonos lūpos, ir iki akiplėšiškumo tiesus žvilgsnis, kuris bylote bylojo, kad, girdi, naivuoli Karminai, jau esu perėjęs ir ugnį, ir vandenį, ir kad jau niekas manęs nebenustebins, ir kad man į tave, mielas provincijos rašytojau, nusišpjauti. Karminas niekada nebuvo moralistas, puritonas ir, apleimai, Kunigunda jam visai nerūpėjo, nes ji buvo Dravenio mergina.

- Lekiam į miestą! - pasiūlė iš laimės apsvaigęs Dravenis.

Dravenis pašaukė oficiantą, apmokėjo sąskaitą ir pagaliau visi išėjo į lauką. Šalia kavinės stovėjo senas Dravenio “Chrysler’is. Karminas pastebėjo, kaip aikštingai suraukė savo dailią nosytę Kunigunda, ji nusivylė aptriušusiu Dravenio “Chrysler’iu”, bet greitai atsigavo, kai pamatė, koks galingas šis amerikoniškas automobilis ir kaip mikliai Dravenis nardo mašinų sraute. Karminas šyptelėjo, Dravenis norėjo kompensuoti neturtą šauniu, nerūpestingu trenktumu. Kelis syk Kunigunda nejučia stvėrė Dravenį už peties ir išsigandusi riktėlėjo, manydama, kad tuoj trenksimės ir subyrėsime į dulkes. Dravenis, matyt džiaugėsi padarytu įspūdžiu.

- Draivai, tu tikras virtuoze, ralistas! - stebėjosi mergina.

- Žvėris! - pritarė Dravenis.

Karminui nusibodo ši komedija ir jis nutarė išlipti, tegul auksinė porelė smaginas.

- Draivai, iš tiesų, tu baisus žmogus, - šyptelėjo Karminas.

- Viesulas! - pritarė Dravenis, staigiai pasukdamas į skersgatvį.

- Sustok čia! - paprašė Karminas.

- Nepatiko greitis, - ironizavo Kunigunda, - pasakykite, gerbiamas rašytojau, kodėl išlipate? Tai jūsų kuklumas ar skepticizmas?

- Matyt, realizmas, - atkirto Karminas.

Dravenis staigiai sustabdė. Gal būt, net per daug staigiai. Kunigunda buvo nepatenkinta, ji vos neprilipo prie lango stiklo. Pasitaisiusi plaukus ji pyktelejo:

- Lekti kaip pasiutę ir net nežinai kur?

- Gerai, važiuosiu lėčiau, - pakluso Dravenis.

Karminas nusijuokė ir išlipo:

- Viso, balandėliai, susitiksime lesykloje!

- Vilniuje! - patikslino Dravenis.

Kryžkelėje užsidegė žalia šviesa. Iš lėto pajudėjo automobiliai. Prie kvartalo kampo vėl, kaip tyčia, užsidegė raudona šviesa. Dravenis sustojo ir išjungė motorą.

- Draivai, pas ką atvažiavai į Kauną? - pasišiaušė Kunigunda.

- Pas nieką!

- Tu pas nieką, o aš iš Vilniaus atvažiavau pas tave,

Draivai. Ar jauti skirtumą? - suirzysiu balsu pasiteiravo mergina, - tai gal pakviesi mane kur nors pavakarieniauti. Mirštu iš alkio.

- Užsuksim į jaukų, ramų restoranėlį.

Dravenio rekomenduota užeiga buvo antrasis Kunigundos nusivylimas po "Chrysler'io". Paprasta kavinė su sodeliu kieme. Vienu žodžiu, nė kvapo tos prabangos, kurios tikėjosi Kunigunda. "Galėčiau ją pavaišinti taip, kad aiktelėtų. Mano kišenės dabar pilnos banknotų, tačiau neturiu jokio noro būti pasakos princu, nes esu tik vargšas aksominio požemio menininkas", - tyliai mąstė Dravenis. Kavutė, taurė balto burgundiškojo, minkšti biskvita, šokoladiniai ledai šiek tiek pralinksmino Kunigundą.

- Galėtume dar kur nors užsukti.

- Ką norėtum pamatyti? - sunerimo Dravenis.

- Striptizą!

- Striptizas domina tik vyrus.

- Kodėl tik vyrus?

- Todėl, kad moterys nusirengia.

- O man vis tiek įdomu!

- Gal kitą kartą, važiuokime geriau į Vilnių, - tarsi teisinosi Dravenis, -vesdamas Kunigunda prie "Chrysler'io".

- Ir tai viskas? – liūdnai paklausė Kunigunda.

- Taigi, viskas. Ar patiko?

- Bjauru! - pasipiktino mergina.

Dvelktelejo gairus vėjelis. Draveniui šovė išganinga mintis.

- Gal pasivaikščiokim?

Kunigunda abejingai gūžtelėjo pečiais. Po trečiojo

nusivylimo jos gera nuotaika baigė išgaruoti. Auksinė porėlė ėjo Kauno senamiesčiu iš lėto, akiai.

- Kaip visa tai bjauru! Svajojau pamatyti kažką gražaus, o pasijutau lyg šaltu vandeniu aplieta!

- Nereikia svajoti! - nesėkmingai bandė juokauti Dravenis.

- Kaip gyventi be svajonių? - netikėtai nusijuokė Kunigunda, - ką aš girdžiu, netikiu savo ausimis, didysis svajotojas sušalo Antarktidoje, pasaulio pabaiga!

- Gal išgeriam kavos? - nudžiugo Dravenis.

Kunigunda lyg norėjo kažką pasakyti, užglaistyti beprasmį grubumą. Dravenis atidarė “Chrysler’io” dureles. Kai tik Dravenis įsitaisė už vairo, jį netikėtai apkabino Kunigunda. Jie ilgai bučiavosi.

- Draivai, elgiausi tiesiog pasibaisėtina.

- Nesijaudink. Aš neįžeidus. Imkim ir pamirškim, kas buvo.

- Viską? – žaidė Kunigunda.

- Pamiršau viską, tik ne tavo bučinį.

Jiedu vėl karštai apsikabino. “Panašu, kad Kunigunda ne tokia pikta, kaip stengiasi atrodyti.” - tyliai reziūmavo laimingas Dravenis.

5 Kaukolės šešėlis

Anksti ryte Magą pažadino nelauktas skambutis. Užsimetęs languotą pižamą ir įsispyręs į minkštas, pliušines šlepetes, Magas nepatenkintas nupėdino iki durų.

- Kas nemiega tamsią naktį? - burbtelėjo fakyras.

- Pasaulinis paštas, jums skubi siunta!

- Gerai! - nurimo Magas ir atvėrė sunkias šarvuotas duris.

Į koridorių įslinko juoda uniforma vilkintis laiškanėšys. Pareigūnas atkišo lapelį ir liepė pasirašyti. Magas noriai suraitė neįskaitomą hieroglifą, tegul tikrasis parašas lieka gilioje paslapyje.

- Štai siuntinukas! - žiobtelėjo Juodasis laiškanėšys.

- Ačiū! - beveik mandagiai padėkojo Magas.

Fakyrui kažkodėl nepatiko šis kuklus pašto darbuotojas. Santūrioje laiškanėšio pozoje Magas pajuto milžinišką pavojų. Elektriškai trakstelėjo indikacinis kairės rankos didžiojo piršto nagas. Negeras ženklas. Tiek to, nesvarbu. Aktuali tik ši kubinė kartoninė dėžutė. Itin kruopščiai užrakinęs duris, Magas nusinešė siuntinį į biblioteką ir padėjo ant stalo. Kas galėjo atsiųsti šią nelauktą dovaną? Jokio supratimo! Slidus tikrovės tapsmas, išėiginė kartoninė dėžė, įpakuotas juodas, nepažinūs kubas, tamsi nakties figūra, nesugaunamas vakaro šešėlis. Magas nediršo toliau spėlioti. Magas drebančiomis rankomis pridegė vakarykštį iki pusės sutrauktą cigarą ir išpūtė didelį klausuką.

- O gal Guligantas atsiuntė man bombą, pokšt ir nėra

vienintelio kraupaus sandėrio liudininko!

Aštrus geliantis skausmas, tarsi nuodingas gyvatės kirtis dūrė į kairę ausį. Ant prabangaus raudono kilimo susiraitė Magas. Fakyras pajuto, kad Juodasis laiškanešys iškirto nedidelį gabalėlį jo nemirtingos sielos ir sugrauzė it Rokiškio sūrio riekę. Sudrebėjo namo langai, tarsi milžiniškas šungrybis, visai šalia dygo slidus, stiklinis dangoraižis. Nuo pasvirusio skardinio švediško stogo krito aukščiausios kvalifikacijos darbininkai. Kvatojo girta viskio rauda, asfaltuotas statybininkų kraujas greitai pavirto prancūzišku konjaku. Į betoninį veidą smogė auksinė pelno nauda. Sukaupęs paskutines jėgas Magas instinktyviai, grubiai, primityviai, aštriais kojų ir rankų nagais bei dantimis sudraskė siuntinio kartoną. Fakyras atmerkė akis. Jis laikė į ploną matinį popierių suvyniotą stiklinę kaukolę, dvigubai mažesnę už tikrą skeletinę, anatominę.

- Krištolinė kaukolė! - džiugiai riktelėjo Magas.

Ištirpo skausmas, biblioteką užliejo švelni matinė palaimos spalva, astralinis kaukolės rūkas. Magas išgirdo galingą jūros ošimą, artėjo milžiniška naujo suvokimo banga, šluojanti visas abejones, dvejones, nemokšiškumą ir profanaciją. Magas išgyveno skaidrų, neprilygstamą nušvitimą. Jis suvokė, kad mintys yra įkalintos kaukolėje. Žmonių mintys yra nelaisvėje, jos užrakintos ankštame, tamsiame kalėjime, todėl iš paskutiniųjų stengiasi išrūkti į laisvę. Dabar Magas pagaliau suprato, kodėl žmones kamuoja nemalonios mintys, kodėl jie netenka proto ir skęsta narkomanijos ar alkoholizmo liūne. Nedelsiant reikia atverti hermetiškus kaukolės vartus ir išleisti mintis į laisvę. Tai vienintelis žmonijos šansas išlikti,

neprašūti, neišprotėti.

- Būkite laisvos, keliaukite kur norite, daugiau jūsų nekankinsiu jokia proto disciplina ar meditacija. Skriskite į debesis ir būkite laimingos. Bet, maldauju, nepamirškite manęs nelaimingo fakyro, ateikite, kada tik panorėsite, džiugiai priimsiu visas, geras ir blogas, kvailas ir protingas!

Magas patenkintas nusijuokė, jis pasijuto žymiai stipresnis ir pranašesnis. Dabar fakyras netrukdė mintims gyventi, judėti, skristi, lėkti, kristi ar kilti. Magas ėmė gerbti savo mintis. Fakyras suprato, kad tikras išminčius gerbia visas mintis, be jokios išimties, nes mintis tai gyvybės, paslapties ir amžinybės šaltinis.

- Didžiausia kvailystė yra piktintis savo mintimis. Dar didesnė - su jomis kovoti. Pagaliau aš tapau laisvas! Manęs nekamuoja amžinas minčių srautas, priešingai dabar jis teikia begalinę palaimą ir ramybę. Pagaliau aš pabudau iš slogaus mentalinio sapno.

Krištolinės kaukolės skleidžiama migla tapo neperregima, vientisa, beribė. Paslaptینگame rūke ištirpo visi bibliotekos interjero kontūrai. Lėtai, bet užtikrintai ryškėjo naujo nematyto dizaino elementai. *Magas nuslydo į kitą erdvę.*

Salė buvo sausakimša, virė aštrios, neužgesinamos politinės aistros. Rinkimus laimėjo nauja iki šiol Lietuvoje nežinoma politinė jėga – rojalistų partija. Tribūnoje stovėjo Guligantas:

-Poniosirponai, lediirdžentelmenai, brangūstautiečiai, draugai, priešai ir giminės, pagaliau Lietuvos padangėje nušvito tikra, neimitacinė, neeuforinė, neparsidavėliška, tyra,

tautos Atgimimo saulė. Baigėsi biurokratų savivalė ir liaudies skurdas. Laimingi bus visi. Be galo išdidžiai skelbiu Lietuvą monarchija!

- Šalin demokratiją, šalin respubliką! - beprotiškai staugė minia.

- Dabar mus valdys ne koks nors parsidavęs niekšelis, bet taurus ir kilmingas valdovas, - džiugiai tęsė Guligantas, - na, o dabar leiskite jums pristatyti būsima regentą ir valdovą.

- Tegyvuoja karalius, - rėkė ligota, alkana, nusivylusi gyvenimu minia.

- Tai ne koks nors sulenkėjęs plikbajoris, ne vokietis baronas ir ne baltagvardietis grafas, tai tikras lietuvis, pagonis, aristokratas, Alšios kunigaikščių vienintelis palikuonis.

Salė tarsi jūra nurimo prieš audra, visi troško tik vieno - greičiau išvysti valdovą. Pagaliau scenos gilumoje, tolimuose dekoracijų užkampiuose nuaidėjo šiurpūs žingsniai, garsas vis stiprėjo, aidu atsitrenkdamas į rinkėjų širdis. Tarsi kūjo smūgis stiprėjo šiurpūs nenugalimo valdovo žingsniai. Per medines scenos grindis nutyso juodas slibino formos šešėlis. Pagaliau pasirodė baltu, spindinčiu chalatu vilkintis vyriškis. Visų akys įsmigo į būsimą valdovą, gelbėtoją, atramą, šulą.

- Magas! - isteriškai sužviogė rojalistas Kablys.

Gangsteris troško tapti valdovo asmens sargybinium, restauruoti suniokotą gyvenimą ir nušviesti ateitį karališku uždarbiu.

- Valio! - rėkė iš skurdo išprotėjusi minia.

Magas režė kalbą, kuri sklido iš krištolinės kaukolės, ant bibliotekos lakuoto parketo tekėjo sužeistos mintys.

- Aš gimiau aukštoje pilyje, - griaudėjo fakyras, - todėl

maštau lietuviškai, pagoniškai. Naujus europinius žodžius išmokti yra nesunku, todėl politikai nenori prisiminti ilgos ir garbingos tautos praeities. Seimo nariai, kaip velnias kryžiaus, bijo karališkos valdžios!

Staiga Magas sudrebėjo išvydęs kraupų reginį. Jis pamatė kaukolėje paskendusį Karmino lavoną, todėl negaišdamas laiko paskambino Draveniui.

- Draivai, skubėk į studiją ir gelbėk Karminą, jį ruošiasi nugalaboti Guligantas!

O tuo metu Guligantas degė, liepsnojo pragariška keršto, neapykantos ugnimi. Jo nė kiek nepaguodė Laisvūno ir Kablio kriminalinė praeitis. Išlepus referentas norėjo mušti menininkus pats, baltomis valdininko letenomis išarti bei išakėti skurdo ir nepriteklių išsekintus kūrėjų veidus. Guligantas svajėjo Neryje paskandinti Karminą, stora pušine lazda negyvai užkapoti Magą, švininiu kastetu trenkti poetui Draveniui tiesiai į veidą, prakirsti antakį, sulaužyti nosį, deformuoti kaukolę. Nei prabangi Kultūros ministerijos aplinka, nei didžiai gerbtini, išsilavinę bendradarbiai negalėjo nuslopinti sadistinių Guliganto siekių. Referentas slapčia, nepastebimai atrado tikruosius savo polinkius ir nutarė juo skubiai realizuoti.

Karminas sugrįžo į Vilnių paprastai, traukiniu. Iš Stoties pėsčias atėjo į senamiestį. Na, štai pagaliau namai, namučiai. Tamsioje foje Karminas paspaudė mygtuką, nušvito purvini laiptai. Lėtai užlipęs į viršų, jis atidarė duris ir įėjo į studiją. Įjungė šviesą. Karmino jau laukė pilnas niekšų komplektas: Guligantas, Laisvūnas ir Kabys.

- O, koks malonus netikėtumas! – džiugiai pasveikino

Karminas, - kodēl sēdite tamsoje? Gal ūžmesti muzikos, arbatos, o gal Laisvūnas nubēgs alaus!

- Užčiaupk nasrus! - niūriai perspējo Laisvūnas, - ir atsakinēk tik ī klausimus.

- Galiu ir šitaip.

- Pone Karminai, kieno naudai dirbate? - beveik mandagiai pasiteiravo Guligantas.

Karminā staiga pagavo beveik nesuvaldomas noras vožti per nudribusī referento žiaunā. Už smūgī ī riebiā, kruopščiai nuskustā pasmakrē, Karminas noriai atiduotū visa neišmokētā honorarā.

- Tautos naudai, - gal kiek pompastiškai, bet pakankamai ironiškai atsakē Karminas.

To ir pakako suezinti Guligantā.

- Kieno naudai?- truputī lēčiau pakartojo visagalīs referentas, - manau, kad supranti, apie ką kalbu?

- Kam dar aš galēčiau dirbti? - stebėjosi Karminas.

- Užsičiaupk! - suriaumojo Laisvūnas, - dabar mes klausinējam!

- Žinote, pone Karminai, negaiškim veltui laiko lingvistiniams viražams ir išsisukinējimams. Laisvūnai, paaiškink metruī rašytojui, kaip reikia rašyti siaubo romanus.

- Kā čia jam dar aiškinti? - netikētai karktelējo Kabys, - duokit jī man!

- O tu tylēk, - kaip kirviu nukirto Guligantas, - nagī, Laisvūnai, dėstyk dramaturgui estetikos pagrindus.

- Karminas iš karto man pasirodē įtartinas, - pragydo Laisvūnas, - metē vilā Palūšėje ir atvyko ī sostine be cento kišenēse!

- Išversk kišenes, - neiškentė Kabys.

- Nutilk! - vėl užriko Guligantas, - jei dar kartą išsižiosi, eisi lauk, tiesiai į Darbo biržą!

Kabys nemaloniai nusivaipė, prašiepdamas didelius geltonus dantis, tačiau nutilo, ir piktai spoksojo į Karminą sužeisto žvėries, gal būt, šakalo, žvilgsniu.

- Iš pat pradžių Karminas pasirodė man įtartinas, todėl ėmiau jį sekti, - patenkintas tęsė Laisvūnas, - pastebėjau, kad jam labai knieti žinoti kas valdo šalyje kultūrą. Iš kur gavai pinigų žurnalui, knygų leidybai? Kas finansuoja aksominio požemio menininkus?

- Neturiu ką sakyti. Jeigu reikia originalios versijos, tai patys sugalvokite! - pasišaipė Karminas.

- Žinokite, pone Karminai, jei nepasakysite man visos tiesos, jums bus tik blogiau. Supraskite galų gale, man svarbu žinoti, kam jūs dirbate, kas jus finansuoja, nuoširdus prisipažinimas nulems Tamstos likimą.

Guliganto taukais aptekusios akys, matyt, laukė verksmingo Karmino atgailavimo.

- Aš jau atsakiau, nemėgstu kartotis, branginu stilių!

- Ar viskas paruošta? - pasiteiravo Laisvūnas.

- Viskas, šefe, - išsiviepė Kablys.

- Pone Karminai, labai gaila, kad mums nepavyko rasti bendros šnekos. Dabar Tamstos laukia ne itin maloni, bet, deja, būtina procedūra, supraskite mane teisingai, nieko asmeniško, tik biznis.

Guligantas su neslepiamu pasimėgavimu išsitraukė rusišką Makarovo pistoletą. Kabys ir Laisvūnas prišoko prie Karmino, užlaužė už nugaros rankas ir įgrūdo į burna

rankšluostį, visa laimė švarų. Gangsterių rankos buvo tvirtos, kaip geležinės replės.

- Kaip susitarėm, be jokio triukšmo! - perspėjo sėbrus Guligantas.

- Koks čia triukšmas! Įkišim galvą į vonią, o paskui į Nerį! - džiūgavo Laisvūnas.

Laisvūnas ir Kablys nutempė Karminą į vonią, pilną drumsto, matyt, Neries vandens. Tikra ir švaru. Siaubas.

- Laisvūnai, ar tu jauti rašytojo greitą mirtį, - smalsavo Kablys, žinodamas apie ypatingus šefo sugebėjimus.

- Deja ne, - nepatenkintas burbtelėjo Laisvūnas.

“Sudie Palūše, sudie Eirime, sudie kvailas gyvenime, štai ir pabaiga!” - suakmenėjo Karmino protas.

Ir tą pačią akimirką ant užsuktų už nugaros rankų trakštelėjo metaliniai antrankiai.

- Inteligente, štai ir atėjo tavo eilė, - iškošė Kabys, geležine letena stverdama Karminą už ausies ir vos jos nenuplėsdama, - su koku malonumu išmalčiau tau snukį, bet, ką darysi, šefas neleidžia, liepė nepalikti žymių. Tai gražiai išmarginčiau fizionomiją! Aš taip pat menininkas!

Staiga pasigirdo trenksmas, kurį išgirdo Karminas burbuliuodamas vonioje. Į kambarį įvirto Dravenis ir Telesforas su ginkluotais apsaugos vyrukais.

- Guligantai lauk iš čia! Nešdinkis greičiau! - įsakė apsaugos šefas Telesforas.

Pabrukę uodegas nusikaltėliai stebėtinai greitai pasišalino, nepasakę nė vieno svarbaus, reikšmingo, įsidėmėtino žodžio. Laisvūnas netgi savotiškai apsidžiaugė, nuojauta jo neapgavo ir šį kartą. Telesforas ir apsaugos vyrukai palinkėjo

Karminui sėkmės ir greitai dingę, jie nenorėjo reklamuotis, tuo labiau sulaukti sensacijų ištroškusios spaudos dėmesio.

- Gerk! Štai “Švyturio gintarinis” alus ir dėkok dievams, tiksliau Magui. Kažkaip jis sužinojo apie šią kruviną akciją ir mane perspėjo, vos suspėjome! - noriai aiškino Dravenis.

- Magas! - apstulbo Karminas, - dabar aišku jis išvien su Guligantu!

- Nemanau, Magas mūsų pusėje, jis žaidžia pavojingą žaidimą, matyt, tikėdamasis naudos! Magas niekada nepakęs, kad žudytų jo mokinius! - susimastė Dravenis.

Karminas vienu mauku išgėrė butelį alaus ir pridūrė:

- Tas tiesa, dabar yra du mokiniai !

- O galėjo likti tik vienas.

Dravenis gėrė jau ketvirtą alaus butelį.

- Draivai, važiuojam į Palūšę, Ameriką, Kongą, bet kur, man nusibodo viskas, menas, kūryba, gangsteriai, - kvatojo Karminas išgėręs antrą butelį, - velniop viską ir visus! Sumautas gyvenimas! Be reikalo aš važiauvau į Vilnių!

- Tu pokštininkas Karminai, - juokėsi apgirtęs Dravenis.

- Mano pokštai būna įvairūs, jie pavaldūs tik oro slėgiui ir vėjo greičiui, bet visiškai nepriklauso nuo lietaus. Visais atvejais teisingas verbalinis smūgis į kaktą. Oponentai, kaip beždžionės sprogina akis ir miesto skruzdėlyne galutinai pameta protą. Dabar man jau nebereikės slapstyti. Guligantas nebandys manęs likviduoti, tačiau mėgins sugriauti mano prestižą. Kiekvienas mano judesys bus numatomas iš anksto, visiems mano sumanymams iš anksto bus užkertamas kelias,

bet koks mano smūgis atsigręs prieš mane patį.

- Džiaugsmingo sutikimo, kurio mes laukėme, išvis nebuvo, - šyptelėjo Dravenis.

- Radau tik spąstus. Mano karjera Kultūros ministerijoje net neprasisėdėjo. Planai nuėjo vėjais. Eisiu į miestą ir slampinėsiu kol pakirs kojas, tada grįšiu į studiją išsimaudysiu po šaltu dušu ir atsigausiu. Noriu nurimti, užsimiršti, užmigti. Pabodo šnekėti su savimi.

- Vienintelis mano pašnekovas esu aš pats. Nemalonu, kol neapsiranti su mintimi, kad kitaip ir būti negali, - pritarė Dravenis.

- Kiekvienas gyvas sutvėrimas gamtoje turi savo vietą. Karpis negali išeiti pasivaikščioti po parką, o turi iki gyvos galvos tūnoti prūde. Aš negaliu gyventi kaip paprastas mirtingasis, nes esu menininkas. Aš negaliu tenkintis lėkštu primityviu gyvenimu. Man reikia meilės, amžinybės, polėkio. Miesčioniai dairosi į parduotuvių vitrinas bei gražias moteris ir įsivaizduoja, jog turi asmeninį gyvenimą, o man kasdien akis bado karti tiesa, kad jokio asmeninio gyvenimo mieste aplamai nėra. O juokingiausia tai, kad aš, nė akimirkos nebūdamas Vilniuje vienas, visą laiką kankinamai jaučiu vienatvę. Panašiai jaučiasi akrobatas, stovintis aukštai ant cirko lyno, žiūrintis į tūkstantinę minią po kojomis, kuri tik laukia jo paskutinio, mirtino šuolio.

Dravenis susimąstęs klausėsi Karmino monologo ir pritariamai lingavo galva:

- Šuolis į tamsą, šuolis į nežinomybę, štai kas yra tikras gyvenimas! Vakare prarandami pinigai, ryte - sveikata, naktį - gyvybė. Netektis neša naują netektį. Slidus nevilties asfaltas.

Kiekvienas troleibuso posūkis virsta skaudžiu prisiminimu. Užkaltos visos galimybių durys. Pakrantės akmuo ridena ilgą medinį irklą. Kiauros valtys srebria pilką ežero dumblą. Pamiršta dangaus akis, švininiai debesys slegia popierinius miestus, gairvus miesto oras dusina automobilius. Žemė saugo priešistorinį mamuto skeletą.

- Ačiū, Draivai, aš net pamiršau tau padėkoti.

- Nereikia dėkoti. Aš gražinu tau skolą, - liūdnai tarė Dravenis.

Karminas tarsi nustebo:

- Kaip greitai ir nesugražinamai tolsta praeitis!

6

Akla baimė

Nepaisant sunkių finansinių praradimų ir žlugusios kino režisieriaus karjeros, Magas neprarado optimizmo, gelbėjo seni ryšiai su Kauno mafija, sėkminga prekyba piratinėmis kompaktinėmis plokštelėmis, pažintys televizijoje, teatre. Fakyras dar buvo populiarus. Visuomet linksmas, greitas, suktas, jis gerai jautė gyvenimo pulsą, žinojo ne tik sostinės, bet ir Skuodo menininkų paskalas aukštuomenės skandalus, politikų ir verslininkų silpnybes. Magas jautėsi karys, vytis, vikingas. Po nesėkmingo pasikėsimo į Karminą, jis nedelsiant pardavė sena automobilį “Subaru”, ratai tapo pavojingi sveikatai. Fakyras bijojo būti susprogdintas. Mago sužadėtinė Gudrė dirbo “Lietuvos ryte” žurnaliste, bet dėl falsifikuoto straipsnio apie NSO pasirodymą Skuode, vos

neprarado prestižinio ir gerai apmokamo darbo. Ji taip pat nesijautė saugi.

Būsimus pavojus ir sunkumus Magas nutarė aptarti su Gudre gamtoje. Fakyras nuo neatmenamų laikų mėgo Vingio parką, dunksantį visai šalia jo namo, respektabilioje Čiurlionio gatvėje. Prabėgo daug laiko nuo tos tragiškos dienos, kai milžinišku žuvies kaulu paspringęs pastipo dobermanas. Nėra ko išvesti į lauką, nebent tik save. Parke buvo saugu, galima buvo kalbėti ramiai ir dalykiškai.

- Gyvenu, vadinasi ieškau mirties. Tai mano nauja sentencija. Ieškau mirties, vadinasi gyvenu. Argi ne nuostabu ! Gudre, vargu, ar tu su manimi būsi laiminga. Tave gali nušauti, papjauti ar išprievartauti referentas Guligantas arba jo sėbras Laisvūnas. Apie Kablį bijau net pagalvoti.

Magas mėgavosi tariamais ir tikrais laisvo menininko profesijos pavojais.

- Manding, poetas turi būti psichiškai stiprus ir niekada paranojiškai neflirtuoti su mirtimi! - visai neišsiganod Gudrė.

- Gudre, aš jau turiu krištolinę kaukolę, todėl pajėgiu pilnai suvokti savo egzistencijos prasmę, tai mano, fakyro privilegija ir galia. Gyvenimas visada yra prieštaringas ir pavojingas. Štai raiškus paradokso pavyzdys: tik silpnas žmogus nugali stiprų pasaulį. Aš esu fakyras, bejėgis meno gynėjas, sėdžiu ant aštrių realybės vinių, todėl gyvenu. Gangsteriai, verslininkai, politikai, valdininkai stiprūs ir kieti, todėl krenta kaip musės. Fakyras gyvena be gatvės cirko repeticijų, nes visa laiką sėdi ir nejuda. Aš esu pažangus fakyras, todėl dažniausia sėdžiu ant minkštų pagalvių. Viny tik išskirtiniams atvejams.

- Magai, man atrodo, kad tau nereikia nei šilkinių pagalvių, nei tuo labiau vinių.

Magas suprato, kaip neįsivaizduojamai sunku atskleisti savo ypatingą, nepakartojamą darbo stilių, perduoti įgūdžius, refleksus, pojūčius, apmastymus ir kliesdesius.

- Gudre, - tarė Magas, - aš nė kiek nejuokauju, Vilniuje ir provincijoje vyksta nuožmi kova. Mano gyvybei dabar gresia pavojus. Guligantas nenusiramins, nesustos, jis keršys, kad aš išpėjau Dravenį. Tik mano dėka Karminas liko gyvas.

Magas nutilo. Jis atidžiai stebėjo, kokį išpūdį Gudrei paliko jo žodžiai.

- Nejaugi mums išties gresia didelis pavojus? - ne juokais išsigando Gudrė.

- Taip, Gudre, tai akivaizdu. Nuo šiol tu privalai niekuo nesistebėti. Eime! - Magas atsiduso ir apsidairė, - dabar žudo visi, kas tik netingi. Guligantas bet kokia kaina nori išprovokuoti jaunimo klubų, sąjungų, kultūrinių bendrijų ir laisvų menininkų kruvinus karus. Referentas tapo labai pavojingas, nes jis stažuojasi tamsioje tarpuvartėje, stikliniame bare ir bankrutavusiame banke. Aš nežinau tikslaus atsakymo, ką reikėtų daryti, todėl niekada neplanuoju darbo dienos, savaitės, metų ir iš saugaus atstumo stebiu laisvas mintis bei parko topografinę vietovę.

Trakšt! Nukrito sausa šaka. Mago veidas truputį pabalo. Tai galėjo būti revolverio ar arbaletos šūvis.

- Sostinėje dominuoja sunki kriminogeninė situacija, siautėja reketas, korupcija, o paprasti žmonės vis labiau skursta. Visus slegia nepakeliami mokesčiai. Kol dar gyvas,

noriu jausti tave. Gudre, mano gyvenimas kabo ant plauko, totalaus pavojaus akimirką aš negaliu slėpti savo jausmų!

Magas švelniai apkabino merginą ir pabučiavo į lūpas. Gudrės veidas švelniai paraudo, jai patiko fakyro dėmesys. Šitos akimirkos Gudrė laukė visą savaitę, ji troško, kad aštraus pavojaus akimirką Magas prisipažintų meilėje. Tačiau Gudrė abejojo, ar Magas ją myli, dievina, ir kas svarbiausia, ar ketina vesti.

- Magai, nejaugi tu mane myli?

- Jaučiu, kad kažkur skrendu, gal oro balionu, gal erdvėlaiviu, nežinau. Gudre, tu pažadinai mano širdį, bet aš niekada nepiktnaudžiausiu nei savo išskirtinai pavojinga egzistencija, nei trapiais jausmais, tu visada esi mylima ir laisva!

- Magai, tu esi tikrovės kūrėjas, meistras. Padaryk mūsų gyvenimą linksmą ir laimingą!

- Gudre, mistikas yra slaptas poetas, dailininkas, aktorius, gestų ir mimikų meistras. Šiuo metu laimę pasiekti sunku, nes skrieja liūdnos kulkos, kosti pikti durklai, keikiasi padirbti pinigai. Kiekvieną dieną iš prabangių automobilių krenta švieži lavonai, ant asfalto laša nekaltas kraujas.

Riktelėjo varna. Gudrė krūptelėjo:

- Maguti, nuo pat vaikystės aš bijau iškišti koją ir po storos antklodės, nes žinau, kad po lova guli didelis tamsiai žalias pliušinis driežas ir nori man įkasti, taip pat mane šiurpina girgždančios varstomos durys, nesandarūs langai ir varnos.

Parke buvo tuščia. Gudrė vėl atsidūrė kietame fakyro glėbyje.

Prabėgo dar viena nerami diena. Ryte Magas pusryčiauvo ir suirzęs laukė svečio. Fakyras pyko, nervinosi, niršodė to, kad niekaip negalėjo nuspėti naujo Guliganto kirčio, išpuolio, atakos. Krištolinė kaukolė išūliai tylėjo. Karminas išsisuko, o kas toliau? Pagaliau pasirodė arogantiškasis maestro Skomantas. Magas patenkintas šyptelėjo, intuicija sufleravo gerą žinią. Štai nauja Guliganto auka! Nacionalinio teatro priešas, žemintojas, įžeidinėtojas, niekšas. Ilgus metus sėdėdamas ant minkštų šilkinų pagalvių fakyras, deja, netapo gailestingu kietos teatro scenos konkurentams. Be to Skomantas neabejotinai kaltas dėl nevykusio, tiksliau žlugusio Mago debiuto Nacionalinio teatro scenoje. Tegul Guligantas baudžia Skomantą. Maestro nusipelnė greitos ir efektingos mirties.

- Magai, mane seka Guliganto pasamdyti žudikai!

- Nustok kliedėti! – teatrališkai piktinosi Magas, - kas tu, verslininkas, bankininkas, politikas, fakyras?

- Aš esu menininkas ir man gresia didelis pavojus! Visa šalis komentuoja šiurpų incidentą Karmino studijoje. Nežinomi, neidentifikuoti asmenys bandė nužudyti rašytoją.

- Skomantai, tu groji kartu su “Gangsteriais” ir bijai Guliganto, kokia gėda, verčiau prisimink mano stulbinantį debiutą “Kablyje”, ar pameni mano erdvinį vokalą, fanų šėlsmą, riksmus. Iš surūdijusio kibiro tekėjo raudoni dažai, tobulai imituodami mano kraują. Ar pameni, koks aš buvau keistas!

- Netoks jau ir kietas. Pasigėrei ir nugriuvai, - patikslino Skomantas, - asfaltas, kraujas, sutryptas veidas. Niūrus Dravenio poetinis pasaulis.

- Prašau be įžeidinėjimų! - ne juokais pyktelejo Magas.

- Atleisk Magai, tik tu gali man padėti. Pagal Karmino libretą aš parašiau dvi originalias operas, bet akademinis pasaulis mane kažkodėl atstūmė ir išjuokė, o kritikas Tautgirdas grasino susidoroti, jei nenustosiu rašęs operas! Patyriau atonalų stresą mane kamuoja nervinis alkis, todėl aš valgau, valgau ir valgau. Negaliu sustoti!

- Ir geriu, geriu, geriu, - papildė fakyras.

Skomantas galantiškai pabučiavęs Gudrės rankutę, nušliaužė į virtuvę, atsikando bandelės su uogiene ir linktelėjo:

- Valgoma!

Magas mielai būtų skėlęs antausį išbadėjusiam maestro, bet dabar reikėjo nustatyti naujo pavojaus kryptį, sužinoti slaptas detales, todėl fakyras leido nebaudžiamai suvalgyti šviežią bandelę.

- Ryk, kol dar gyvas, - burbtelėjo Magas.

Skomantui reikėjo pernai mirti ant scenos ir dabar nebūtų jokių problemų. Magas nekentė Skomanto, todėl džiūgavo, žinodamas, kad referentas Guligantas gali nudėti kompozitorių. Nieko nuostabaus, Skomantas turi sumokėti už aroganciją, šlovę. Svarbu pajusti pavojaus dvelksmą ir nukreipti nelaimę į kitus, nekaltus žmones. Tai fakyro šlovė ir pareiga.

- Skomantai, ar žinai, kad tikras pripažinimas ir nesuklastota šlovė gali būti tik po mirties? - kerštingai nusijuokė Magas, - todėl tik po gedulingo laužo ar gilios tavo kapo duobės aš būsiu estetiškai pasiruošęs išklaudyti visus

Tamstos kūrinius ir jokiū būdu ne anksčiau.

- Gal viskio, alaus? - pasiūlė Gudrė, jai pagailo vargšo menininko.

- Džino! - atsiduso Skomantas.

- Įpilk degtinės! - pyktelėjo Magas.

Skomantas mostelėjo stiklinaitę pigios trauktinės ir graudeno toliau:

- Magai, nejaugi aš jau miręs, nurašytas, operos partitūroje matau juodus stačiakampius rėmelius, o viduje savo pavardę! Koks siaubas!

- Gudrė, dar lašelį degtinės su ledu ! Maestro, aukšтын nosį, stebėk ledo gabalus! Greitai ištirps ir tavo baimė.

Skomantas išgėrė antrą stiklinę, padėkojo už vaišes ir paskendęs liūdnoše mintyse, iššliūkino į lauką. Kompozitoriaus vizitas sugadino Magui nuotaiką, jis niekada negalvojo, kad pateks į bėdą, todėl siurbčiojo alų ir laukė stebuklo. Skomantas priėjo liepto galą, jam teks nerti ne į skaidrų ežero vandenį, bet į skystą asfaltą. Ir išties, maestro neatlaikęs juodo skurdo, pilko nepripažinimo, violetinių pašaipų ir rudo alaus, pasidavė, prarado sveiką, kompozicinį protą. Juodasis laiskanešys įsibrovė į Skomanto kaukolę, kompozitorių apsėdo velnias. Liguistai iškreipta vaizduotė paskatino akademinį maestro ruoštis neegzistuojančiam, netikram XIX amžiaus muzikos festivaliui. Kitą dieną Skomantas paprašė Mago saugių, hermetiškų patalpų, kuriose jis galėtų slaptai, netrikdomai ruoštis svarbioms Naujosios Zelandijos gastrolėms. Magas nedvejodamas atidavė seną, nereikalingą rūšį Pilies gatvėje, kurį jis paveldėjo iš dėdės Adalgio, ketindamas ten kada nors įrengti didžiulę aludę. Tegul maestro treniruojasi ir prižiūri

niekam nereikalingas patalpas. Repeticijos ir remontas, daugiau nieko. Palinkėdamas sėkmės Magas nemokamai išrėžė trumpą sentenciją:

- Kompozitorius be nuovokos - tai tobulas muzikantas!

Magas neapsiriko, kova dar nesibaigė. Po nepavykusio operacijos Guligantas jautėsi nepelnytai ižeistas, pažemintas ir įskaudintas. Referentas troško revanšo. Traumuota savimeilė reikalavo stabilios aukos. Kas bus antroji auka, negailestingai paskersta ant pragariško ambicijų aukuro? Guligantas pagaliau susimąstė. Metodiška aukos paieška šiek tiek nuramino įtūžusį referento protą. Guligantas ėmė mąstyti beveik blaiviai:

- Dravenis? Rizikinga, be to ankstoka žudyti Karmino draugą, kiltų įtarimas ir Telesforas neabejotinai areštuotų mane. Netinka. Magas? Skanus kažnelis, bet truputį vėliau aš prarysių fakyrą, reikia tarpinės, saugios aukos, kuri sėkmingai ir garantuotai nukreiptų dėmesį nuo manęs ir mano parankinių.

Guligantas vėl susimąstė. Jo mintys paskendo sekloje, kraujo baloje. Nuodingos bangos skalavo skeletų salą, kurioje nebuvo jokios gyvybės, net bakterijų. Nieko! Tik aklas, nekompiuterinis kruvino revanšo virusas. “Staugirdas – štai puiki antroji auka! Pasirinkimas vertas originalaus, šiuolaikinio etikos traktato. Bajoras, Sąjūdžio pionierius, režisierius, Rytų piligrimas – štai giljotinos kliento vizitinė kortelė. Staugirdas – tai aukso puodas, Kalėdų senelio dovana, keptas kalakutas, žąšinas.”

Guligantas patenkintas nusijuokė, pirmą kartą po skaudaus pralaimėjimo.

O laiko upė tekėjo Vilniaus kalneliais, gatvėmis, pievomis, aikštėmis, ežerais, nešdama visus jausmus į nenuspėjamą amžinybę. Dviguba lemtis kompensuoja antrąjį gyvenimą, padrašina reinkarnacijos šalininkus, gąsdina skeptikus ir džiugina poetus. Staugirdas buvo užkietėjęs reinkarnacijos apologetas, matyt todėl lemtis jam net šiame gyvenime paruošė daug galimybių išlikti, nenumirti ir gyventi antrą, neabejotinai tą patį gyvenimą. Staugirdą šildė tolima laimės žvaigždė, ne tik subtiliai, dvasiškai, bet pakankamai materialiai, ji tarsi skydas dengė gležną, nepraktišką režisieriaus kūną. Tolimi pasauliai paslaugiai tiesė pagalbos ranką Rytų piligrimui, keistuoliui, ieškotojui. Na, o Kablys galando aštrų peilį, aišku, simboliškai, nes jo ištikimas durklas buvo visada aštrus ir nereikalavo jokios techninės pagalbos.

- Jokių pistoletų, revolverių, sprogmenų – nudėsiu snobą tyliai, kvalifikuotai, meniškai, - džiūgavo Kablys.

Kruvinas veiksmas, nebylios pirštinės ir ištikimas durklas, be veido, be biografijos, be ateities. Vienkartinis mirties aktorius, liudininkas ir globėjas. Durklas mėgsta demonstracijas, mitingus, koncertus ir aiškius sapnus. Durklas lengvai skinasi kelią minioje, iškerta astralinį koridorių į tikslą, į taikinį. Dabar Kablį valdė durklas. Trumpas, aštrus, taiklus ir negailestingas. Durklas ieškojo Staugirdo. Pagaliau, štai ilgai lauktas taikiny. Durklas niekada nedvejoja, jo negrauzia depresinės rūdys. Taikiny ryškus, lengvai pažeidžiamas, bejėgis. Durklas pasiruošė savo didžiai paskirčiai – smūgiui. Gyvenimo prasmė bus realizuota tik per vieną trumpą akimirką. Sustingo laikas, abejingos rodyklės plaukė ratu, greitai sukosi šalti, bespalviai skaičiai ir pirmyn, ir atgal.

Visai nesvarbu kaip, nes tikslas pasiektas. Durklas džiugiai įsmigo į džinsinę nugarą, o į sutrikusio Kablo rankas nukrito šiltas kūnas.

- Viltaras, - pastėro gangsteris.

Durklas numirė iš gėdos. Lemtinga klaida, beprasmis kirtis, sugriauta karjera, lūžusi geležtė. Šaltas ginklas nukrito ant grindų.

- Padėk man, - vaitojo Viltaras, Kablo, t.y. Kriūkeliu klasiokas, - kažkoks niekšas man smogė durklu!

- Būk ramus, aš tave išgelbėsiu, - pažadėjo gangsteris, - visi iš kelio, kvieskit greitąją pagalbą, greičiau!

Dabar durklas turėjo apginti Kabilį, atlikti paskutinį pareigą šeiminkui. Jis apsidairė, ant dailios rankenos nebuvo jokių pirštų antspaudų.

“Blogai, - mąstė durklas, - reikia uždėti Guliganto pirštų antspaudus ir išgelbėti šeiminką.”

Šalto ginklo rankena nušvito Guliganto pirštų veidais. Reikalas atliktas, dabar galima garbingai pasitraukti. Kablo niekas neįtarė, priešingai, net užjautė, po trumpos apklausos jį paleido, o ant durklo rankenos puikavosi Guliganto pirštų antspaudai, kurie, deja, buvo saugomi policijos kartotekoje, nes jaunasis niekšelis studijų metais apiplėšė parduotuvę: pramogai, šėlsmui, bizniui. Durklas žinojo, kad Guligantas buvo “Žas” koncerte ir todėl pelnytai nubaudė Kablo šefą. Ne paslaptis, kad Kultūros ministro referentas norėjo nebaudžiamai pasimėgauti kruvinu reginiu. Na, o Staugirdas nė neįtarė, koks siaubo šešėlis buvo užklojęs jo prasmingą gyvenimą. Viltaras pasveiko. Kablys aplankė klasioką, išėjęs iš ligoninės išgyveno tikrą kriminalinį nušvitimą:

- Kaip šlykštu! Daugiau jokių politinių ar kultūrinių žmogžudysčių. Vagystės ir apiplėšimai, štai kur tikras biznesis. Daugiau iš manęs nesityčios Guligantas, nenoriu būti inteligentų žaisliuku, nenoriu, kad mane žemintų, kai dirbu. Nepykstu ant Karmino, pykstu ant referato (kaip ten ministerijoje tituluoja šefą?), štai kur tikras niekšas...Velniop juos visus! Tepasikaria!”

7

Pervalkos idilija

Netikėtai įvykiai pakrypo Magui palankia linkme. Po trijų dienų “Lietuvos ryto” redaktoriaus pavaduotojas pasiuntė Gudrę paruošti medžiagą straipsniui apie Kuršių neriją, ir svarbiausia, surinkti paskalas apie skandalingą Nidos oro uosto statybą ir nelegalius, neoficialius privačių lėktuvų skrydžius. Magas nutarė Pervalkoje išnuomoti nedidelį vilos kambarėlį ir ten amžinai gyventi su Gudre. Fakyras troško meilės, romantikos ir ramybės. Mago širdis daužėsi iš laimės.

Išėjęs į gatvę, Magas giliai atsikvėpė, pagaliau pasibaigė košmaras, jokie saitai jo neriša su visagaliu referentu Guligantu, Kauno gangsteriais, laisvais menininkais, žudikais ir verslininkais. Gyvenimas vertas tik minkštų, šilkinų vinių. Kitą dieną Magas praleido namuose klausė muzikos, skaitė savo poeziją. Pasvirusį pasaulį fakyras kūrė kiekvieną dieną, todėl abu pasauliai tapo vienodai realūs.

- Mano krikščioninė kaukolė tyli, matyt, pajuodo nuo miesto suodžių, reikia skubiai pigioje Pervalkos aludėje

pragerti senas, pabodusias mintis. Alinantį krosą bėga tik seni burtininkai. Parduotuvėse nėra užburto kirtiklio, todėl negalima nuskelti suodžių, tikrų ir dirbtinių. Tikras fakyras dirba be spalvoto colinio kompiuterio monitoriaus, jis tiesiai įsiskverbia į savo smegenis. Mano krištolinėje kaukolėje dabar tvyro drumstas ekranizuotas mąstymo mirażas, plastmasinė proto butaforija. Būtinasis šuolis per nuosavą skeletą. Iš elektrinio raktikaulio jokios naudos.

Gedimino prospekte, šalia centrinio knygyno, Magas šaiziai sušvilpė sužeisto švilpiko balsu. Lietuvoje tinka būti laukiniu padaru, žvėrimi, gyvuliu, tik ne žmogumi.

- Su Gudre būsiu laimingas Kuršių nerijoje! - asilo balsu bliovė fakyras.

Staiga Magas pastebėjo Guliganto naujutėlaitį automobilį "Renault" ir nedvejodamas lyg klatinga gyvatė išliaužė į mokamą automobilių aikštelę. Iš pradžių Magas stryktelėjo kaip varlė, pasispardė it asilas ir aštriais dantimis, rankų ir kojų nagais puolė gramdyti žalius blizgančio korpuso dažus, sluoksnis po sluoksnio, colis po colio, mikronas po mikrono artėjo prie tikro rūšinio plieno.

- Pagaliau! - sužviogė fakyras.

Paklaikęs Guligantas sugriebė poetą už gyvuliško, sužvėrėjusio, surambėjusio sprando.

- Pone Magai, ar jums bloga? - pasiteiravo pasipiktinęs valdininkas.

Magas išsižiojo kaip krokodilas ir įkando Guligantui į alkūnę.

- Ai! - suriko Kultūros ministro referentas.

Niekas negali sulaikyti sprunkančio Mago. Fakyras lyg

vėjas pasiekė pėsčiųjų perėją, nusipurė valdiško smurto dulkes ir netrukus įlipo į taksį. Jis nutarė vėl tapti paprastu žmogumi, mirtinguoju, lietuviu. Staiga Magas sudrebėjo, galbūt, jis nekontroliuoja situacijos, matyt, visai atsitiktinai vėl paniro į pasvirusį pasaulį. Fakyras prisiminė Karmino išpėjimus. Plaukti be šturvalo ypač pavojinga magui, burtininkui, nes žioplės kerėtojas gali tapti jūros pabaisų ar demonų lengva auka.

“Kas apibrėžė aukos sampratą? Kultūros ministro referentas Guligantas? Niekai ! Tik aš žinau, kad auka yra atlapa būtybė, kurios psichinis centras silpnas ir atviras suktiems perėjūnams. Deja, mano energetinis rezervuaras tuščias ir kiauras. Reikia skubėti prie jūros! Ten daug sūraus vandens.

Įsikurti “Agilos” viloje buvo sunku, todėl, kad Magas nežinojo Marso daugybės lentelės, ką jau bekalbėti apie Jupiterio algebrą ir Andromedos žvaigždyno fizika. Situacija tapo beveik baisi. Pagaliau fakyras suvokė, kad kambaryje reikės tvarkytis pačiam, nepadės net iracionali telekinezės patirtis. Kerėtojas nutarė rizikuoti, trauktis jau buvo vėlu, tiksliau, neįmanoma. Magas atitempė sunkius lagaminus, paklojo lovą, pakabino nedidelį paveiksluką su Trakų pilimi, pamerkė į vazą Gudrės nuskintas gėles. Fakyrą valdė visagalė iliuzija, jis buvo tik literatūrinis herojus pilnai panires į lėkšto romano pasaulį. Juodasis laiškanėšys nubloškė Mago gyvenimą į tolimus, pasvirusius dirvonus, į pageltusius bulvarinės knygos puslapius, į kino ekraną, į virtualią realybę, į vizijas, į kitus, išgalvotus pasaulius.

- Gudre, laikas susituokti senoje Nidos reformatų bažnyčioje!

- Ar tikrai? - nudžiugo Gudrė.

Magas pamatė, kad užkibo žuvis, Gudrė vėl buvo fakyro valdžioje.

- Gudre, ar tu indė? – neatlyžo Magas.

- Ar durnaropių pririjai?

- Neišsisukinėk.

- Lietuviai, kaip žinia, kilę iš Indijos, senoji mūsų religija yra artima Vedams.

- Puiku, - džiaugėsi Magas, - pavyko!

- Kas pavyko?

- Piršlybos!

Magą visada džiugino nepasakyta, nei sau, nei kitiems nedidelė paslaptis, melas ar išdaiga. Pervalkoje Magas tapo galantiškas, romantiškas ir beprotiškai aistringas. Viskas sugrižo: meilė, pinigai, prestižas. Magas patikėjo lengva pergale ir neištirtomis kultūrinės izoliacijos galimybėmis.

- Aš keliauju į paslaptį, man nebaisus Guligantas ir visi šalies gangsteriai!

Magas rituališkai atidarė medinę “Romeo ir Džiuljeta” cigarų dėžutę, ištraukė nuodingą tabako lapų ruloną ir sunkiai prisidegė drėgnu, beveik supuvusiu degtuku.

Magas iškilmingai nešdamas sunkų cigarą, nulipo paprastais, nesraigtiniais “Agilos” vilos laiptais ir išėjo į lauką. Lėtai, bet užtikrintai apsidairė ir pajudėjo paslaptinių kopų miestu. Magas it mažas vaikas žavėjosi smėlio piramidėmis, jūra ir minčių žaibais. Fakyras rūkė cigarą ir deklamavo eiles, kurios neištirpo bekraštėse kopų platybėse, o virto didele kometa su ilga, šalta, lyrine uodega. Mago kometa sugriš 2020 metais ir sukels didelius kultūrinius pokyčius, žmonės vėl domėsis poezija.

Klajodamas kopomis Magas suvokė kažką neįtikėtinai keisto, fantastiško, nerealaus. Fakyras pagaliau suprato, kad spindinčio smėlio erdvėje įmanoma tik poetinė kalba, antraip galas, net vaiduokliams, bet kam. Kopose buvo šviesu ir jauku. Skurdžiuose krūmokšniuose snaudė sunkūs žali driežai, tolumoje dunksojo smėlio piramidės, šalia spygliuotų zundų slėpėsi gilūs minčių tuneliai. Ant žalio, samanoto asfalto dygo minkšti dobilai. Smėliu pavirto miško žolė. Matinis Mago monoklio stiklas mažliai stebėjo dangų. Ant sausos pušies šakos tirpo varveklis, aštrus ledo kalavijas užkliuvo už fakyro ausies. Lūžo plieninis žolės stiebas. Kaukė molinis vėjas, gaudė sidabriniai debesų varpai. Fakyras kopose pastebėjo betoninį rūsį pilną bičių medaus, dangaus vyno, minkšto meldų pyrago. Auksas pavirto į juodą, kasdieninę duoną. Bet Magas buvo visiškai saugus, nes jo mastymą gaubė tirštas cigaro dūmų rūkas.

Magas drąsiai, nedvejodamas įžengė į minčių kamerą. Ramu, nes veidą smaugia medinė kaukė keraminėje vazoje mirksta lubų išplautas veidas.

- Paklydau dykumoje nelemta pabusti baloje. Išalkau, karti pušų žievė, debesys kremta eglių riešutus. Galva be dangčio, akvarelinė minčių liūtis, apkurto akustiniai parkerio dažai.

Už senos tvorelės kampo Magas ieškojo haliucinogeninių grybų. Fakyrą nustebino keista sodo elgsena. Vešlioje žolėje augo girti žodžiai. Tvanku. Magas atsegė visas džinsinės striukės sagas.

- Vargina paltas, iš seno maišo būtinai pasiūsiu naują veidą. Kopdamas į kopą fakyras prisiminė, kad jam labai

nepatikdavo ilgai laukti lifto. Fakyras priėjo prie užgesusio laužo ir įkvėpė negyvu žarijų kvapą. Magas užuodė alsų nuodėgulių karštį, troškų grybų apkepą, žuvienę.

Nuo marių pūstelėjo šaltas vėjelis, ant fakyro nosies nukrito keli lietaus lašai. Laikas namo. Viloje tradiciškai jauku. Ant palangės voliojasi trys mobilūs Gudrės telefonai. Šalia rąžosi iš kopų atklydusi katė. Stovi stalas. Ant jo padėta stiklinė. Garuoja žolių nektaras. Į karštą indišką arbatą krenta smulkus cukrus ir nesivaržydamas tirpsta iš laimės.

- Magai, - visiškai nuoga Gudrė išlipo iš lovos ir priėjusi prie lango praskleidė užuolaidas, - prie laiptinės slenksčio stovi pamirštas mažas vaikas. Jis verkia, tačiau niekas neateina jo nuraminti ir paguoti. Na, štai pagaliau pasirodė jauna moteris, vaikas linksmai šokinėja ir juokiasi.

- Tuo geriau, - Magas pagavo Gudrę ir nunešė į lovą.

8

Paskutinis tango

Karmino studijoje ant stalo gulėjo naujo "Tango" numerio maketas, kurį skubiai reikėjo atiduoti į spaustuovę. Kunigundai pabodo stovėti prie lango, ji priėjo prie Staugirdo, kuris nieko nematė ir negirdėjo, nes buvo įnikęs į korektūrą. Kunigunda pastūmė kelis puslapius, viena paėmė ir atsainiai pažvelgė.

- Ar tu šį šedevrą parašei?

Staugirdas dėbelėjo, papurtė galvą ir vėl kibo į darbą.

- Tuomet autorius tikriausiai Karminas?

- Nėra autoriaus!

- Na gerai, bet juk vis tiek kažkas sukūrė šitą idiotišką straipsnį?

- Kodėl idiotišką? - nusijuokė Karminas.

- Todėl, kad čia vieni prasimanymai! Išeiina, kad Lietuvoje menininkai miršta iš bado, kad už kiekvieno kampo stovi Guligantas su automatu ir tyko neraštingų, estetiškai neišlavintų aukų. Paistalai! - piktinosi Kunigunda.

- Tu nori kad aš liaupsinčiau Guligantą?

- Bjaurus melas! - sušuko mergina, suezinta ramaus Karmino tono.

- Pasakyk tai Draveniui! - šyptelėjo redaktorius.

- Ir pasakysiu!

- Tsss! - Staugirdas prie lūpų zeniskai prispaudė pirštą.

- Nėr čia ko šnypšti! - Kunigunda stvėrė nuo stalo krepšį ir greitais žingsniais nuskubėjo prie durų.

- Karminai, kam tu ją erzini?

- Kodėl aš turėčiau Kunigundai viską aiškinti? Staugirdai, argi pinigai, už kuriuos ją tėvas rengia, ne iš vargšų gauti? Išlepėlė dedasi šventuole! Neišdegs!

Staugirdas mašliai pažvelgė, bet nieko neatsakė.

- Einu pasivaikščioti, - nusijuokė Karminas.

Miestai bėga nuo žmogaus, o mintys keliauja į kalnus, arčiau saulės ir debesų. Upės teka į miglotus slėnius, aukštose liepose čiulba varnos. Karminas nutarė paskambinti Eirimei į ministeriją, kažkodėl, tik iš trečios kabinos, kuri, lyg tyčia, buvo užimta. Karminas niekur neskubėjo, išsitraukė iš kišenės "Lietuvos Aidą", permetė akimis antraštes. Galų gale žmogus

pakabino ragelį ir atidarė duris.

- Su senele kalbėjotės? - mandagiai pasiteiravo Karminas, - neprisigirdi vargšėlė.

- Mano senelė jau anam pasauly! - niūriai atkirto skustagalvis jaunuolis, - jei skubi į anapilį, galiu padėti.

- Ačiū, į kalnus keliauju vienas!

- Alpinistas, snobas, skeletas! - ant švaraus šaligatvio nusispjovė humoro jausmą praradęs jaunuolis.

Karminas surinko Eirimės darbo telefono numerį, kažkodėl atsiliepė Guligantas.

- Ar čia Eirimė? - tyčia paklausė Karminas.

- Pone Karminai, jos dabar nėra, bet mums reikia būtinai susitikti, - mandagiai aiškino referentas.

- Susitiksime pragare!

Karminas lėtai padėjo ragelį.

- Na, ką gi. Einu, pats nežinodamas kur. O kadangi mėgstu nežinia, tai dabar stoviu tuščioje aikštėje. Žinau, kur Skomantas, bet nenoriu su juo kalbėti. O Dravenis tikriausiai aludėje, bet nenoriu gerti. Reikia būtinai surasti Eirimę.

Karminas pridegęs prigesusią cigaretę, abejingai pažvelgė į Lukiškių aikštę, jo mintys klajojo Palūšės ežerais. Netikėtai rašytojas išvydo Eirimę. Ji ėjo tiesiai link jo. Apsivilkusi griežtu, pilkos spalvos kostiumu.

- Koks nuostabus mirażas!

- Nesimaivyk! - atsakė Eirimė.

Kokia mergina. Kokios formos, dievaitė.

- Truputį pastorėjai, - nekaltai erzino Karminas, - ir jokių dietų, tau tinka.

- Ramiau nutukėli, duok cigaretę!

Karminas pasiūlė “Camel”.

- Kodėl rūkai šitą šlamštą? - Eirimė mėgo silpnas moteriškas cigaretes.

- O kokių tu nori?

- Gerai tiks, - nusijuokė mergina, - atskleisiu tau nedidele paslaptį. Guligantas oficialiai praneša, kad tavo projektas priimtas. Karminai, tu gausi pilną finansavimą. Sveikinu!

- Koks projektas! - stebėjosi Karminas, - nejaugi Guligantas pamiršo reikšmingą apsilankymą mano studijoje. Šlubuoja referento atmintis. Negerai.

- Gali neskubėti, Guligantas lauks tavo atsakymo, nes jaučiasi kaltas. Tik nebandyk sužinoti daugiau, negu reikia, - nusijuokė Eirimė.

- Grasini? - stebėjosi Karminas.

- Visai teisingai, - beveik kvatojo Eirimė, - nesistebėčiau, jei bendraudama su tavimi susigriebčiau psichinę ligą!

- Mano keistą elgesį pateisina svarbios priežastys, - rimtai atsakė Karminas.

- Žinau, kokios tos priežastys, - nusišaipė Eirimė, - nemaniau, kad tu toks nerimtas. Eikime kur nors!

- Į “Astoriją”, paskui gal nueisim į kiną.

- Kokia nuostabi programa. Ar pats ją sugalvojai?

- Žinoma.

Autorius pamiršo neilgą ir nesvarbią herojų kelionę link “Astorijos”. Ir visai teisingai. Argi tai įdomu? Žymiai įdomiau sėdėti prie stalelio ir laukti, kada kelneris atneš gėrimus ir užkandžius. Galbūt, todėl Karminas tylėjo ir laukė,

kol pasirodė oficiantas.

- Vėl viskis, - nusivylė Eirimė, paragavusi škotišką naminukę, - tik truputį kartesnis.

- Kaip kam.

- Kartesnis! - užsispyrė Eirimė.

- Na, gerai, - sumurmėjo Karminas, - tau kartesnis, o man saldesnis. Skonio reikalas.

Karminas atidžiai pažvelgė į Eirimės veidą. Jos lūpos buvo vos, vos paryškintos. “Štai kur tikras medus” - atsiduso Karminas.

- Prisiminei Palūšę, ežerus, miškus? - smalsavo Eirimė, savo ruožtu taip pat tirdama Karminą.

- Užsisakysim dar po vieną viskio? - melancholiškai pasiūlė Karminas.

- Dėkui, žinai, kad nemėgstu škotiško viskio. O ar ne geriau būtų eiti iš čia?

Eirimė, iš tiesų atrodė prislėgta.

- Neskubėk, prieš akis malonus vakaras.

- Malonus vakaras jau eina į pabaigą

- Prasideda stebuklų naktis!

- Kai nori, gali būti visai malonus, - nusišypsojo Eirimė, - man atrodo, kad priprasčiau prie aksominio požemio gyvenimo, jei šalia manęs būtų iš tiesų artimas žmogus.

- Ateik gyventi pas mane į studiją, pamatysit, kaip iš karto gyvenimas pasidarys daug lengvesnis, - ragino Karminas.

- Liaukis taip ciniškai kalbėti. Negadink man nuotaikos, - tariamai pasipiktino Eirimė.

- Gerai, gerai, - atsakė Karminas, - eime pašokti.

Skambėjo lėtas, užkimeš saksofonas. Karminas apkabino Eirimę.

- Jaučiu tavo kūną!

- Ką dar?

Šokis baigėsi.

- Dar vieną viskio? – pasiūlė Karminas.

- Dėkui. Nusibodai su viskiu! Norėčiau ko nors gaivinančio.

- Du džino su ledu! - pasakė Karminas kelneriui.

Padavėjas atnešė gėrimus ir nuėjo sau. Šaltas džinas maloniai gaivino.

- Na, o dabar bėgam į kiną? - paklausė Eirimė.

- Lekiam!

Eirimė ir Karminas sėdėjo “Lietuvos” kino salėje, paskutinėje eilėje. Eirimė prigludo prie Karmino peties. Lėtai temo šviesos.

Aukštai, hermetiškoje aparatinėje Juodasis Laiškanešys įjungė projektorių. Demonai mėgsta demonstruoti filmus. Tamsa, iliuzija ir apgaulė. Štai ir viskas. Neįprastai greitai prabėgo angliškos raidės. Karminas nespėjo perskaityti teksto. Į švininius debesis tekėjo skystas betonas, sunki, matinė košė slydo blokinių namų sienomis ir tirpo danguje. Ant asfalto paslydo buldozeris, lijo alavinis lietus, grioviais tekėjo rudas alus, ristele bėgo kvadratiniai kelmiai, negazuotus vaisvandenių vaikė ištroškę lavonai, pilki laiškanešiai laidojo plastmasinius skeletus, į juodą žemę smigo aukštos gotikinės pilys, basi vaikigaliai pardavinėjo šlapius laikraščius ir smirdančius žurnalus, upė plaukė fekalinė tiesa, ciniškai kvatojo girtas driežas. Iš tamsaus ekrano išnirė Dravenio

veidas, ant sienos nušvito neonas, pagaliau pasibaigė vaizdo transliacija, destruktivus eterio triukšmas, sustojo sapno projektorius.

Prabėgo dar viena neįdomi diena. Vakare pas Eirime užsuko Karminas. Svetainėje buvo patiestas storas rausvas kilimas. Modernūs pilko medžio baldai, aptraukti šviesiai rausvu apmušalu. Žemas poliruotas staliukas, lempos kiniškose vazose po šilkiniais gaubtais ir taip toliau.

Šeimininkė vilkėjo kuklią tamsiai pilką suknelę, kuri turėjo priminti, kad vakarienė bus tik dalykinė. Eirimė labai norėjo, kad Karminas nustotų šiaušti ir priimtų Guliganto pasiūlymą.

- Trūksta tik oranžinio šaliko pastebėjo Karminas.

- Karminai tu sėji tik nemalonumus.

- Būk mandagesnė. Nepamiršk, kad kalbi su žmogumi, kuris viena koja karste stovi. O apie mirusiuosius arba gerai, arba nieko.

- Ar tu paskambinai referentui Guligantui? - sumurmėjo Eirimė, - pagalvok apie mūsų ateitį!

- Įdomu, kaip Guligantas nesuuodė, kad tu man padėjai pabėgti iš Vilniaus į Kauną? - nepasidavė Karminas.

- Iš prielaukos nuskubėjau tiesiai į "Airių aludę", ir su referentu išgėriau alaus. Tvirtas alibi.

- Eirimė, mudu galėtumėm pagalvoti apie šeimos židinį. Tu puiki šeimininkė ir tavo butas neblogas.

- Karminai, mano butas tik vienam žmogui. O picą gaunu tiesiai iš restorano. Paskambink ponui Guligantui!

- Eirime, tu visuomet sugebi mano jausmus aplieti šaltu vandeniu.

Karminas išgėrė kavą, paskui atsikėlė iš minkšto fotelio, ketindamas eiti, bet Eirimė, nors ir vilkėjo griežtą suknutę, vis viena gundė, jog jis karštai apkabino merginą.

- Karminai, laikas apsispręsti.

- Supratau! Paskambinsiu Guligantui už savaitės. Einu pasivaikščioti, bus lengviau susitaikyti su nemalonia pergale.

Karminas suprato, kad nėra kelio atgal į Palūšę. Jis nutarė priimti Guliganto pasiūlymą, daugiau tokio šanso nebus: "Jei ne kvailas pasikėsinimas, niekada nebūčiau iš Guliganto išlupęs pinigų knygų leidimui ir pjesės pastatymui. Na, dabar galima aplankyti Draivą".

Dravenis kaip visuomet sėdėjo aludėje, tačiau šįsyk blaivus. Poetas nematė pasaulio, jo mintys skrajojo kažkur kitur. Užsiskęs alaus stiklą, Karminas atsisėdo šalia.

- Sąmonė yra pati tobuliausia, niekas negali jai prilygti! – pagaliau prabilo Dravenis.

- Tai kodėl siela pamiršta, kodėl nutylimos vidinės žmogaus galios? - paklausė Karminas.

- Sąmonė negali būti pamiršta, nes ji yra veikėjas, tik bėda, kad šis arogantiškas veikėjas mažai domisi savimi, - metodiškai samprotavo Dravenis.

- Tai labai pavojinga! Draivai, tu žaidi su ugnimi! - linksmai į diskusiją įsijungė Karminas.

- Matau žemę, kurioje gali būti tik vergija, - niūriai filosofavo Dravenis.

- Elektros stulpas ne medis, ant ilgos plieninės vielos tupi paukščiai ir nieko nežino apie atominę elektrinę.

- Taip gimsta naujas supratimas, už beprotybės ribų slepiasi žvaigždžių išmintis, - sukľuso Dravenis.

- Beprasmiškos ekskursijos prie Egipto piramidžių, majų šventyklų, praeitis juokiasi iš mūsų skurdžios vaizduotės.

- Reikia greito supratimo ir minties žaibo, - samprotavo Dravenis.

- Kai atrakinu studijos duris aš matau, kaip batai lipa per sienas, kaip dažuose skęsta kojiniųs. Emaliuota vonia geria šaltą limonadą, - pritarė Karminas.

Kvaila diskusija virto rimtu, beveik filosofiniu pokalbiu. Humorą formuoja teisingą protą, o kludiesiai slepia žvaigždžių išmintį. Dravenis išlenkė bokalą mėgstamo „Švyturio gintarinio“ ir rimtai paklausė:

- Karminai, ar tu žinai slėnio vardą?

Karminas atmetė teisuolio, netikro išminčiaus aureolę ir leido mintims laisvai, spontaniškai plūsti iš širdies gelmių.

- Prie plento stovi namas be grindų, be lubų, be langų, neriboti stačiakampiai kambariai, begalinis sienų perimetras. Laikas parinko naujas apmušalų spalvas. Visi remonto darbai yra neteisingi. Restauracija tai lemiamą klaidą.

- Ar vertinga interjero netektis, ar palanki situacija sielos dizaino remontui? - paklausė Dravenis.

- Iš rankų krenta pjūklas ir plaktukas, linksta minkšta vinis, prie lubų prikaltas sausas oras, kilimu užklota šalta ugnis, - mastė Karminas.

- Ar elektriniai grąžtai ir atsuktuvai tinkami įrankiai pažinti save?

- Statyba - tai dvasios turtas. Ar žinai, Draivai, ką šneka ilgas siauras kaltas ir platus teptukas? Galbūt, paaukojęs restauracinius nuopelnus, aš įgausiu dalelę akmens jėgos ir

stiprybės, nugalėsiu laiką ir įveiksiu entropiją bei suirimą, - rimtai aiškino Karminas, - svarbu tapyti ant nesančios sienos ir tylėti. Svarbu mąstyti, bet ne piešti. Nepamiršk, kad tikri dailininkai jau nepiešia, o tik mąsto, svajoja, regi tolimus pasaulius ir pelnytai grožisi beribiu džiaugsmu. Kaukolės namai visada tušti, svarbi tik vidinė veikla. Sienos, vitražai, įkalina, uždusina. Tikra kūryba yra ne proto išorėje, bet namo viduje. Tuščias dizainas ir likviduotas interjeras neribotai išplečia mąstymo erdves. Gražu, kai nėra sienų. Mane gąsdina patikimas stogas ir tvirtos sienos. Miškas - tai mūsų tikrieji namai.

- Bet negalima ignoruoti progreso!

- Todėl, Draivai, aš visada gyvensiu namo viduje, ne išorėje. Meno kūrinys - tai ne sienos, grindys ir lubos. Meno kūrinys - tai ne kūryba, ne darbas, ne griovimas, bet vidinė pertvara skirianti egoistinį mąstymą nuo kosminio suvokimo.

- Gal būt menas - tai dvasinis gripas, peršalimas, sloga.
- nesutriko Dravenis.

- Aukšta dvasios temperatūra, bet nereikia vaistų - apvalių, baltų, sterilių tablečių panašių į ratus ar pūkinius pagalvius, - itin noriai tęsė Karminas, - kūrėjas serga, nes nenori pasveikti. Nors aksominis požemis nebijo jokių mikrobu, štamų, virusų, menininkai bijo pasveikti, nes sveikam protui sunku kurti. Štai kur problema!

- Ką reikia sakyti, kai atimta žodžių prasmė? - nudžiugo Dravenis.

- Sakiniai dabar jau nieko nereiškia, knygos nieko nesako ir nesiekia kažką pasakyti. Draivai, ar tu žinai, apie ką dabar reikia kalbėti?

- Reikia tylėti! - nè kiek neabejodamas konstatavo Dravenis.

- Tyla ardo sienas. Tyla - tai nežinia, bedugnės šauksmas, mirties alsavimas, purvinu šaligatviu bėgantis laikas, veikla be ateities, kelias vedantis į nieką, tuščia žvakės energija.

- Reikia tylėti! - kiek garsiau pakartojo Dravenis.

- Gal būt, kažkas lieka svarbaus ir reikšmingo, kai iš žmogaus atimta laimė? Aš turiu suvokti paslaptis, nes mano egzistavimas yra reikšmingas. Mano mąstymas nėra daiktiškas, vienareikšmiškas ir aiškiai apibrėžtas, man svarbus tik įkvėpimo ir iškvėpimo suvokimas. Net didžiausiose gyvenimo verpetuose švyti džiaugsmas, laimė. Mane ypač domina tos akimirkos, kai užplūsta džiaugsmo banga, kai atrodo, kad nėra kuo džiaugtis, kai prieš akis tik tamsi bedugnė ar betoninė siena.

- Karminai, kas stato ugninius tiltus ir regi žvaigždes? Kas vairuoja nakties asfaltą, kas valdo debesų trasą?

- Aš statau tiltą į tolimus pasaulius, girdžiu švarų garsą ir aiškiai regiu kelią. Civilizacija, progresas bėga nuo realybės ir gamtos, baugu, nesinori tikėti, kad žmonijos ateitis - tik virtuali realybė. Sąmonės šviesa keliauja į virtualią realybę ir ten lieka amžinai. Šiurpu, nes velniškai tikra. Ateina metas, kai lemta išsipildyti visoms svajoms ir fantazijoms. Nelieta laisvalaikio, nes laikas niekada nesibaigia ir lekia tiesiai į širdį, į sienas žiūri spalvoti erdviniai veidrodžiai, holografinis veidas mato lubas ir sienas. Nereikia žmogaus, nereikia nieko, robotai žaidžia krepšinį ir niekam nerūpi suodini, surūdiję garvežiai. Miestas imituoja asmenybę ir demonstruoja surogatinį protą, elektrinės smegenys negali pažinti savęs, trūksta neapčiuopiamo

komponento, sielos. Ryte pabunda aklas miestas, nes gatvės neturi akių. Mechaninė, konstrukcinė, technologinė šviesa, nenori saulės šviesos. Miestui nepatinka diena, nes reikia išjungti elektros lemputes. Reikia daugiau dizaino be langų ir durų, akli kambariai nemato saulės, miestas nemėgsta vasaros, nes vamzdžiai trokšta karšto surūdijusio vandens. Miestas nemėgsta šulinių, gaivių šaltinių, gilių ežerų, upelių. Miestas mėgsta blizgančias parduotuves, mokesčius, turčius ir bedarbius.

- Karminai, tu išprotėjai, todėl suteikiu Tamstai paskutinį šansą! – Dravenis pakėlė bokalą.

- Draivai, tu žiaurai blaivus, - guodė Karminas, - neprarask vilties, alus daro stebuklus!

Prie kampinio stalo, ten, kur visuomet sėdi Laisvūno svečiai, Karminas pamatė Kablį, apglėbusį martinio taure, gangsteris žiūrėjo lubas, atrodė, tarsi būtų giliai susimastęs, nors vargu bau, ar tai įmanoma, nes jis buvo visiškai girtas. Jo drumstos akys klaidžiojo, nuo tabako parudę pirštai be paliovos, tarsi fortepijono klavišus, daužė stalelio lakuotą paviršių.

- O, pagaliau matau draugą! - neaiškiai suburbėjo Kablys, - bent vieną draugą ši juodą vakarą!

- Kodėl juodą?- šaltai paklausė Karminas.

- Tu nieko nežinai? Sėsk!

Kablys pakėlė apsunkusią galvą ir šūktelėjo už prekystalio snaudžiančiam kelneriui:

- Dar dvi martinio! Nepyk, seni, mes ne priešai, įvyko nesusipratimas, aš pasitraukiau iš kultūros biznio, tuščias reikalas!

- Geras! - nusijuokė Karminas.

Karminas ir Dravenis išėjo iš aludės. Pilka, tiršta minia. Lėtai slenkančius draugus spaudė, stumdė neramūs, pavargę žmonės, galvojančys tik apie kasdieninį darbą, apie tai, kad reikia nusipirkti maisto vakarienei ir paimti vaikus iš darželio. Dieną Gedimino prospektas it išmiręs, tikras gyvenimas užverda tik vakare. Visi skuba, tarsi nujausdami neišvengiamą katastrofą. Spindinčiose vitrinose guli auksiniai apelsinai, blyškiai žali kopūstai, geltonos citrinos; vaiduokliška pamėlusios žuvys, begėdiškai nupeštos vištos ir kalakutai. Niekas nenori evakuotis į Marsą ar Mėnulį.

9

Šiurpi svaja

Karminas liko Vilniuje. Jis pasirašė Guliganto paruošta ilgalaikę sutartį, kad galėtų padėti ne tik sau, bet ir kitiems aksominio požemio menininkams. Į Karmino studija atėjo Eirimė. Amžinai.

Meilės idiliją nutraukė nelauktas svečias. Vėlai vakare įvirto Dravenis. Jis buvo labai piktas, suirzęs ir nekantrus.

- Karminai, iš Vilniaus išmovė Laisvūnas kartu su Kunigunda!

- Kur? - nustebo Karminas.

- Į Panevėžį, o toliau į Taliną! - rėkė Dravenis, - Kunigunda man paskambino mobiliu telefonu, ji maldavo gelbėti! Sakė, kad kavinėje gerokai apgirto!

- Toli nepaspruks, mes juos pagausim, - guodė Dravenį Eirimė.

- Pabandyti tikrai verta! - truktelėjo pečiais Karminas.

- Važiuokime! – nekantrumu degė Eirimė.

Greitai geso Vilniaus šviesos. Neliko miesto, tik kelias. Ilgas, tamsus ir paslaptingas. Ant kiekvieno plento posūkio automobilio šviesos nutvieksdavo aukštas egles, šakotas pušis, storas liepas ir kuplias senų ažuolų viršūnes ir vėl krisdavo ant juodo visagalio asfalto. Galingi automobilio prožektoriai negailestingai kapojo nakties tamsą. Išsigandę šviesos šalį spruko medžiai. Riaumojo “Crysler‘io” motoras, po kaučiukiniais ratais drebėjo plentas, o vėjo švilpesys už lango akivaizdžiai bylojo, kad automobilis lėkė kur kas greičiau, nei leistina. Aukštesnės jėgos dažnai būna maloningas nutrūktgalviam. Tikri avantiūristai neužgęsta kasdienybės tamsoje. Tichės kariai patenka į pasvirusį pasaulį. Gelbėtojai greitai pralėkdavo nurimusius, miegančius kaimus, tamsius trobesius, už jų kelias paprastai visada daro staigų posūkį. Karts nuo karto prašvilpdavo pro šalį ryškiai apšviestos degalinės. Karminas užsirūkė. Tolumoje mirksėjo automobilių šviesos. Dravenis mąstė apie tamsią ir miglotą ateitį.

- Ši kelionė labai panaši į mūsų gyvenimą! - pastebėjo Eirimė.

- Visai nepanaši, - abejingai prieštaravo Karminas, - nenoriu dairytis atgal, į senus laikus, nes kiekvieną kartą, kai tik prisimenu praeitį mane apima slegiantis tuštumos jausmas, rodos, ir krūtinėje tuščia, ir aplink tuščia, ir nėr už ko užsikabinti! Nežinau, ar kiti bent retkarčiais patiria liepsnojančios tuštumos jausmą, ar jį pažinti lemta tik man vienam. Atėjau iš niekur ir visą laiką buvau nieku.

- Karminai, nejaugi tu nieko nemyli? - pašiurpo Eirimė.

- Eirime, tu sušildei mano širdį, taip pat išmokei nebijoti šios šilumos. Aš visada priešindavausi meilės jausmui, nes nenorėjau pakliūti į spąstus.

- Auksinė Karmino taisyklė, - pastebėjo Dravenis.

- Nėra jokių taisyklių, - atsakė Karminas švelniai pažvelgęs į Eirimę, - dabar aš nesipriešinu meilei.

- Aš taip pat nesaugau savęs, lekiu, nemažindamas greičio, - pritarė Dravenis.

Tamsūs pastatai pakelėse pasitaikė vis rečiau. Dravenis dar padidino greitį - 160 kilometrų per valandą. Prieš akis tuščias platus kelias. Tik retkarčiais jie pasivydavo kokį sunkvežimį, autobusiuką, bet raudono Laisvūno "Ford'o" jie nepastebėjo. Dravenis lengvai aplenkdamas automobilius ir skriejo į priekį, vis giliau ir giliau skverbdamasis į nakties tamsą. Plentas it juodas žaltys rangėsi tarp žemų kalvų, miškų ir lygių taisyklingų laukų, kuriuose kažkas augo, ganėsi, noko, sirpo. Dravenio visai nedomino tamsus gamtovaizdis, jis matė tik kelią ir netgi pamiršo, kad vejasi Laisvūną. Eirimė išsigandusi riktelėjo, kai "Chrysler'io" šviesos atsitrenkė į stačią sieną.

- Baigėsi kelias!

- Tai tik dar vienas posūkis, - abejingai komentavo Dravenis.

Akimirkai jis sumažino greitį, virtuotiškai pasuko į dešinę, paskui, vėl iki galo nuspaudė akseleratoriaus pedalą. Karminas staiga pajuto, kad jau knapsi nosimi, todėl iš termoso įsipylė kavos sau ir Eirimei. Dravenis atsisakė, jis meditavo ir buvo beveik laimingas. Dravenis sugebėdavo pilnai ištirpti

darbe, nugalėti savo egoizmą, tada jis tapdavo nepranokstamu situacijos meistru.

Švito. Lig šiol juodas dangus tapo ryškiai mėlynas, saulė paausino kalvų viršūnes. Tačiau draugams visai nerūpėjo gamtos grožybės. Karminas šalia nedidelio motelio pastebėjo Laisvūno “Ford’ą”.

- Draivai, sustok, atvažiuovom!

- Matau, raudoną karutį! - nudžiugo Dravenis, - numeris tas pats, pataikėm. Dabar prigriebsime Laisvūną!

- Kaip prigriebsime? – paklausė Eirimė.

- Reikia palaukti, kol balandėliai išskris iš karvelidės, - nusijuokė Karminas.

Dravenis sugriežė dantimis, jis karštai mylėjo Kunigundą. Kone pusę valandos teko laukti, kol pagaliau iš viešbučio išėjo Laisvūnas su Kunigunda. Laisvūnas vedė mergina už parankės. Kunigunda vos judėjo, atsirėmusi į Laisvūno ranką, tarsi jai staiga būtų bloga pasidarę. Ženge penkis neryžtingus žingsnius abudu sustojo.

- Gal Laisvūnas Kunigundą nugirdė ar įbruko narkotikų!

- sunerimo Dravenis.

- Neskubėk su išvadom, atidžiai stebėk kas vyksta, - tarė Karminas.

Laisvūnas kažką energingai aiškino Kunigundai, paskui nuvedė ją į automobilį, o pats nubėgo į kavinę kitapus gatvės.

- Laikas griebti krokodilą! - nudžiugo Karminas, - Eirimė liks automobilyje ir saugos mūsų užnugarį!

Draugai žaibiškai pribėgo prie Laisvūno, net nespėjus jam atidaryti kavinės durų.

- Rankas aukštyn! – įsakė Dravenis, jo rankose blizgėjo koltas.

- Draivai, neskubink manęs į aną pasaulį! Man ir čia labai gerai! - juokavo Laisvūnas.

Gangsteris nenorom pakėlė plaukuotas rankas. Karminas nė akimirakai nenuleido nuo Laisvūno akių. Kunigunda abejingai sėdėjo “Ford’e”, atmetusi galva ir nekreipė jokio dėmesio į incidentą.

- Duok pistoletą! - riktelėjo Dravenis.

- Neturiu pistoleto, - abejingai atsakė Laisvūnas.

- Kur padėjai?

- Neturiu pistoleto, - pakartojo, - palikau namie, nes važiuoju į užsienį!

- Judėk prie “Chrysler’io”! - įsakė Dravenis.

- Klausau, šefe! - juokėsi gangsteris.

Plentas buvo tuščias, motelio kavinėje nė vieno kliento, visi miegojo, niekas nepastebėjo rytinio incidento. Laisvūnas abejingai pakluso.

- Na, Draivai, gal pasiderėsim ar iš karto nori šauti?

- O ką tu siūlai? – Karminas apsidžiaugė klausimu.

- Atiduok Kunigundą ir nešdinkis, - tarė Dravenis.

- Gerai, imk, jei taip nori!

Laisvūnas žaibiškai smogė Draveniui į koją, šis suklupo, bet ant žemės nenukrito, padėjo ilgametė karatė patirtis ir žalios diržas. Laisvūnas spyrė dar kartą, Dravenis mikliai pagavo gangsterio koją, trakstelėjo kaulas. Kraupiai suriko Laisvūnas ir bejėgiškai sudribęs bandė sugriebti Dravenio išmestą koltą. Bet Karminas jį pagriebė į greičiau ir paslėpė švarko kišenėje. Atsidarė kavinės durys, išgirdęs

riksmą ant slenksčio pasirodė mieguistas barmenas.

- Vyrai, kas atsitiko, gal reikia pagalbos!

- Draugai netikėtai paslydo ir, berods, išsinarino koją,

- abejingai komentavo Karminas.

- Ar tikrai? - abejojo barmenas.

- Prakeiktas neatsargumas, - patvirtino Laisvūnas, -
kvieskite greitąją!

Barmenas nusiramino ir padėjo Karminui nutempti
dejuojantį Laisvūną į motelį, o Dravenis nubėgo pas
Kunigundą.

- Jis nukrito!- suspiegė Kunigunda.

- Tikrai? - sumurmėjo Dravenis, - o aš ir
nepastebėjau!

- Kas nukrito?- šūktelėjo Eirimė atskubėjusi į pagalbą,
- kas sužeistas?

- Baimė gydo Laisvūną! - juokėsi Karminas.

Eirimė paėmė Kunigundą už rankos ir nuvedė prie
“Chrysler’io”, paskubom ramindama:

- Laisvūnas greitai atsikels, jis tik išsinarino koją.

- Kur mes važiuosim? - paklausė Kunigunda.

- Kur įsakysite, - sumurmėjo Dravenis.

Iš motelio grįžo Karminas. Draugai įlipo į
automobilį.

- Kur važiuosim?- pakartojo Kunigunda.

- Į Vilnių, kur daugiau, - atsakė Karminas.

- Gerbiamas rašytojau, jūs išgelbėjote mane iš kruvinų
gangsterio nagų, visą gyvenimą būsiu Tamstai dėkinga. Kas
verčia jus taip rizikuoti? - pragydo Kunigunda.

- Menas, kūryba, filosofija! - juokavo Karminas.

- O aš maniau, kad jūs palikote pasaulį ir tapote atsiskyreliu.

- Teisingai, netobulu atsiskyreliu su trūkumais! - ironizavo Karminas

- Taip ir maniau, jums amputuoti nervai, arba aplamai jūs neturite jausmų! - stebėjosi Kunigunda.

- Tikriausiai niekad nesu turėjęs, - atsakė Karminas, jį pradėjo erzinti šis pokalbis, tuo labiau, kad Dravenis ir Eirimė tylėjo.

- Karminai, - Kunigunda nė nemanė nutilti, - jūs - cinikas ir šaltas roplys.

- Dėkoju, - linktelėjo Karminas, - sena tiesa: jei neverkšleni ir nesiskundi, vadinasi, esi šaltas kaip ledas.

- Vilniuje jūs bjauriai elgėtės su manimi. Kodėl?

- Norėjau padėti, - šaltai atsakė Karminas.

- Priversti mažą kvailutę bent šį tą suprasti?

- Važiuojame pusryčiauti! - nutraukė beprasme diskusiją Dravenis.

- Teisingai, jaučiuosi klaikiai alkana, - pritarė Eirimė
Dravenis nieko neatsakė, tik stipriau paspaudė akseleratorių.

- Draivai, atsitokėk, gaudynės baigėsi, - pašiuropo Eirimė.

- Teisingai, atsiprašau, - nusijuokė Dravenis.

Karminas nutilo, jis nutarė kvailai nesiginčyti su Kunigunda, kuri pati nežino ko nori ir neretai įsipainioja į pavojingas avantiūras. Monotoniškai dūzgė "Chrysler'io" motoras, Kunigunda užsnūdo, nuo jos stipriai nešė alkoholiu.

"Kokia laimė, kad ne narkotikai", - pagalvojo

Karminas, stengdamasis nepasiduoti, klaikiam tuštumos jausmui, kuris vėl jo tykojo kaip nuodinga kobra Kalifornijos dykumoje. Staiga Dravenis pasidarė nenatūraliai šnekus:

- Draugai, aš beveik laimingas, žiūriu į plentą ir lekiu nežinia kur, į beribę tuščią erdvę, kaip kažkieno sviestas akmuo. Šalia manęs Kunigunda, gal būt, gyvenimas nėra toks sumautas, kaip atrodė vakar.

Į tamsą bėgo apvalios valandos. Laikrodžių rodyklės pavirto elektros stulpais, gatvių žibintais, aštriais gangsterių peiliais. Dravenis kruvinas gulėjo ant grindų su keturiomis kulkomis krūtinėje ir viena kaktoje. Svetainėje tvyrojo jauki prieblanda, tik pro siaurus žalvarinio toršero plyšius ant raudono persiško kilimo krito ilgi šviesos ruožai. Laisvūnas nušovė Dravenį ir pasišalino. Laiptinėje gangsteris sutiko keistą žmogų, nuo kurio žvilgsnio pasišiaušė plaukai.

- Neskubėkite pone žudike, greitai susitiksime prie JAV ambasados, - pastebėjo kraupus praeivis.

Laisvūnas nieko neatsakė, tik pajuto baisų troškulį, nenugalimą norą pasigerti, užsimiršti, atsijungti. Juodasis Laiškanešys įėjo į Dravenio butą, kruopščiai užrakino duris ir ant stalo pastatė polietileninį maišelį su šešiais stipraus „Švyturio“ alaus buteliais.

- Kelkis Draveni, užteks drybsoti !

Dravenis atmerkė akis.

- Aš gyvas?

- Ne! - sukriokė svečias.

- Numiriau?

- Ne! Tu negali numirti, nes tavo vardas yra Dravenis.

Pirmos trys magiškos raidės yra „Dra“, tos pačios kaip ir

paslaptingojo legendinio grafo Drakulos, - paaiškino kraupus svečias.

Dravenis neramiai apsidairė, išties, keista, jis jautėsi puikiai. Nė vienos žaizdos, tik marškiniai buvo kruvini ir skylėti. Antroji šviesa pakeitė Dravenio gyvenimą. Žūtis akimirka ištiesino gyvenimo laiką. Nėra mirties! Abejoja tik žodžiai. Dravenis nuėjo persirengti, kai sugrižo, svečias į dailias tauraspilstė alų. Maloniai rasojo stiklas. Nepažįstamasis įdėmiai stebėjo baltą putą.

- Už laimę, už ateitį už tobulybę! - pakėlė tostą išibrovėlis.

- Veidrodis tuščias! Bet aš matau žymiai aštriau! Jaučiu amžiną pavasarį, girdžiu, kaip skamba miško lapai. Nuostabus jausmas, - pašiorpo Dravenis, - Kas jūs, velnias ar mirties angelas?

- Aš esu Juodasis laiškanešys!

- Vadinasi velnias, - nuliūdo Dravenis.

- Nereikia man pataikauti, - nusijuokė svečias.

Dravenis suprato, kad Juodasis laiškanešys atėjo ne veltui. Dravenis vėl buvo mūšio lauke, priešas sėdėjo fotelyje, arti, tik per kalavijo atstumą.

“Aš turiu gėrio supratimą, vadinasi, dar nesu žuvęs“ - tyliai apsidžiaugė Dravenis. Jis pastebėjo, kad ant Juodojo Laiškanešio rankos atsivėrė žaizda, lėtai sunkėsi tamsus beveik juodas kraujas.

- Draivai, ar tu šnekėjai su naktimi? - piktai paklausė demonas.

- Taip, šnekėjau, ir ne viena kartą! Regėjau, kaip dega sidabrinės nakties akys, kaip aksominiame danguje skamba

tyli žvaigždžių giesmė!

- Draivai, mes visi esame užrakinti, - piktai nusijuokė svecias, - arba mieste, arba kalėjime, arba namie. Tai tas pats. Visi bijo nežinomybės, niekas nenori rizikuoti panirti į ežero dugną ar įkopti į snieguotą viršukalnę!

- Everestą!

- Nereikia ironijos. Aš nenoriu, kad tu abejotum mano sugebėjimais. Tu pasikeitei, bet aš vis viena mokytojas, meistras, niekada nepamiršk! Aš žinau, kad tu pasiekei pašamonės ežero gelmes ir pasisveikinau su mirtimi!

Juodasis laiškanešys prisidėgė cigaretę. Gyvatiškai raitėsi šaltmėtinis tabako dūmas.

- Jūs buvote mano ežero dugne? -- mandagiai pasiteiravo Dravenis.

- Nesakysiu! - nusijuokė Juodasis laiškanešys.

Įtampa šiek tiek atslūgo. Iš Dravenio nosies pradėjo lašėti kažkoks skystis.

- Kraujas, pagaliau! - nudžiugo Juodasis laiškanešys, - dabar tu mano rankose, niekur nepaspruksi!

Dravenis paklaikęs perbraukė ranka per nosį, nebuvo jokio kraujo, paprastas vanduo. Juodojo laiškanešio veidas iš pykčio pamėlo:

- Negali būti, tu esi laisvas, tu niekam nepriklausai!

- Kas aš esu?

- Dabar jūs ne žmogus, o nakties lordas, - demonas kažkodėl tapo labai mandagus, - jūs niekada nemirsite ir gyvensite amžinai! Milorde, jūs privalote saugotis, vengti paprastų žmonių. Brutalūs miesčioniai neturintys gilaus mastymo, baisesni nei juodžiausia tamsa.

- Aš gersiu žmonių kraują! - paklaiko vegetaras Dravenis.

- Deja ne, tik piktą žmonių energiją!

- Vadinai, aš energetinis vampyras! – beveik apsidžiaugė Dravenis.

- Taip!

Juodasis laiškanešys paslaptį dingo. Draveniui aptemo akys. Dar viena paslaptis. Ekskursija į praeitį tapo neįdomi. Dvasios lobiai užkasti ateities duobėje. Kulkos ištiesina gyvenimo kreivę, kalavijo smūgiai ištaiso svetimas klaidas. Karmos vėjas atnešė dieną, kuri negalėjo ateiti pati. Kojos visada supančiotos nematomu rūpesčių smėliu, lakiu kaip laikas. Sąmonės lūžis tapo vienintele išėjimi. Nakties lordas peržengė šviesos šešėlį ir nematė tamsos, kuri jį supo iš visų pusių. Nesuvokiamas veiksmas vedė į mirtį, nors dabar jau nebuvo patrauklios, lengvos savižudiškos išėjies. Laisvanoriškas pasitraukimas iš pasaulio jau negalėjo atskleisti naujų likimo planų. Grėsmingas karmos vėjas sulaužė visus dvasios pasiekimus ir kūrybinius laimėjimus. Viesulas sėjo praradimus, netektį, skurdą. Nakties lordas apsidairė ir nepažino savo namų – tik tamsa, kurioje tirpo sienos, durys, baldai. Teks gyventi be vilties, be gebėjimo pakreipti aplinkybes naudingesne, ramesne linkme. Gal būt, tik tamsoje Dravenis galėjo pamatyti savo tikrąjį kelią, pastebėti liepsnos kontūrus, pakilti virš pražūtingo asfalto, pramušti visas sienas, nenumirti ir gyventi amžinai.

- Dabar aš jau neuždarytas į saldinių dėžutę, virš galvos atviras dangus, tolimi pasauliai. Aš nežinau kokių pasieksiu tikslus, drąsiai žengiu į bedugnę, nes žinau, kad

viduje saugūs laiptai. Aukšti namai, žemi stogai, apvalus ruduo, virš žemės sukasi baltas oras. Pro šalį lekia mintys, jos neveža namo. Tvirtai žinau, kad mano kelias naujas, ne pamiršta sena tiesa. Laukiu įvykių, kurių negaliu identifikuoti, nuspėti, atversti kaip burtų knygą.

Dravenis liepsnojo tamsoje. Saulė slėpėsi už medžių, geltoni lapai ruošėsi skrydžiui, nušvito miestas ryškia poezijos spalva. Gatvėse noko skirtingi likimai, tolimi keliai tapo ryškūs, pabudo visos žvaigždės. Poetai miršta vakare, kai teka saulė. Sąžiningi vėjo žingsniai, kampuoti betono stulpai godžiai stebi ilgą varinę vielą. Mieste totalus sąmonės užtemimas, reikia daug šviežios elektros. Sunku dešifruoti skambų Tichės vardą, ilgi teleskopo žingsniai nepasiekia žvaigždžių. Artėja naujas požiūris į kančią, į dvasios pastangas pakeisti pasaulį. Nakties lordas eina nekreipdamas jokio dėmesio į kelio ženklus, niekur neveda kasdienybėje paskendusį dieną. Sunki nušvitimo kaina. Kūrybinės kančios supyniotos į rudą pakuočių popierių, mieste neliko vietos atvirai sąmonei, it gripas plinta pinigų mada. Neverta sisteminti pagyringų dienų ir numatyti blaivumo svarbą, po šuolio į tamsą lūžta popierinė galva, ant kilimo supasi tuščia poilsio kėdė. Lyja pyragais, gatvėje šviesu, daug vietos liko vienatvei. Nekalbios durys, įžūlus peizažo dvelksmas, siauri saulės takai, platūs mėnulio laiptai, upės krantų sąšauka gili. Neišmatuotas nakties lordo žingsnis, laikas ištrynė liniuotės padalas ir nesvarbi tapo kompasu rodyklė. Bet kuri kryptis pavirto dar tamsesne naktimi.

- Užlipau ant sudegusio teatro scenos, pamiršęs vakaro šešėlių šokį. Rūkas šoka su tvora. Rytdienos žolė

subrendo vėjo žingsniams. Šiukšlių konteineriams parduotas senas paltas. Sudužusias obuoliais pakvipo oras. Nusvirusios šakos geria balų vandenį, seni laužai išblėsta ryte. Liūdnoje įvykių karuselėje reikia rasti išplėstus dienoraščio puslapius ir į adatos akį įverti vaikystės peizažą. Prie mano švarko prisiūtos vaškinės ausys, skamba gyvas vanduo, elektros laidai renka ašaras audrai.

Dravenis pajuto aisčių epochos alsavimą. Savita civilizacija buvo beveik sunaikinta. Nakties lordas taip pat buvo beveik negyvas. Lavonas ginantis gyvuosius, miražas gelbstintis tikrovę. Vizijos jėga nepamatuota, neįvertinta, nesuprasta, todėl nelieka laiko sausam skepticizmui, mirštančiam iš troškulio civilizacijos dykumoje. Nejaugi nėra kelio tamsoje, nušvito šviesūs sąmonės keliai. Netikėtai Draveniui atsivėrė nauji pojūčiai, nauja patirtis.

- Nepatiklūs ateities siužeto vingiai. Tamsios abejonių duobės. Lipu į dangų džiaugtis debesų griuvėsiais. Vis daugiau užgesusių žvaigždžių, beviltiškai tuštėja sąmonė. Neliko vietos paskutiniai pėdai, paskutiniam laipteliui, paskutiniam žingsniui į bedugnę. Nejaudina pagauli mirties siužeto gija. Keistai ramu. Išaugtas kasdienybės apsiaustas virsta migla, nutįsusia į horizontą už kurio tyvuliuoja ramus ežeras, skaidrus mėnulio vanduo, tylą.

Dravenio nepasiglemžė tamsa, nes jis tarnaus šviesai. Jo misija bus trumpa, antraip jis sudegtų tamsoje, ištirptų voratinklių šešėliuose. Greita išorė, tuščias protas. Grėsmingai skleidžiasi naujas miražas. Dravenis pajuto bedugnę tamsos gelmę, nes dabar gyveno čia ir anapus. Dravenis drąsiai skrido į tamsą, nes padalino šventą ežerą į dvi lygias dalis, debesyse

pasodino mišką, pakėlė sunkų, kruviną klevo lapą, idant greitai augtų žolė, kad ji pavirstų medžiu, ažuolu galiūnu.

- Vėjas varsto duris. Aš laikiu pilies užpustytos smėliu, vėjo nugriautų bokštų, sudaužytų vitražų ir išblukusių freskų. Klausimai ir atsakymai tapo nereikalingi, sunkūs, bereikšmiai, betiksliai. Kelią nušvietė tamsa ir kiekvienas žingsnis mirtinai pavojingas. Tik nakties lordas gali įžengti į sapno namus ir pažaboti blogį slypintį kiekvienoje kaukolėje – gyvoje ir mirusioje. Miesto gatvėmis slampinėja vaiduokliai, tik žmonės jų nemato, nepastebi, negirdi duslių žingsnių tik jaučia jų pražūtingą įtaką, jėgą.

Nakties lordas priėjo prie lango ir praskleidė sunkias užuolaidas.

- Mane visada džiugina kranai, jie kelia sunkų, žmogaus rankom neįveikiamą svorį aukštai ir niekada negražina atgal ant tamsios žemės. Auga grubi materija, virsdama namais, tiltais, bokštais. Bet kas pakels nakties lordo sielą, kurios jis neprarado, nes tarnauja šviesai. Be jokios pagalbos aš nugalėsiu tamsą ir atnešiu ramybę tiems, kurie nežino, nemato nakties spąstų.

Džiugiai spindėjo saulės nušviestos grindys. Kambaryje viešėjo mažytė dalelė milžiniškos galios, tiesos. Dravenis išgėrė du butelius alaus ir pavargęs užmigo. Atgijo kiauri lietaus vamzdžiai, stogas pavirto ežeru, paskendo miestas sniege. Vėjas taršė kritusius lapus. Dravenis visą dieną miegojo. Vakare paskambino Kunigunda. Jie nutarė susitikti kavinėje.

- Draveni, tu šiandien liūdnas, kas tave slegia?

- Kunigunda, man reikia užbaigti, tiksliau, pradėti

labai svarbų darbą!

Dravenis išgėrė taure alaus ir pilnai nugrimzdo į save. Jis išvydo begalinį slėnį apgaubtą tiršto matinio rūko. Tolumoje vinguriavo upė. Dar toliau ties horizonto linija spindėjo balti snieguoti kalnai. Nakties lordas apsižvalgė ir įkvėpė tyro svaigaus oro gurkšnį, taip gera ir lengva dar nebuvo niekad. Pūtė šaltas vėjas. Juodas apsiaustas patikimai saugojo nuo žvarbaus oro. Dravenis drąsiai pajudėjo link upės. Švelniai siūbavo aukšta žolė. Pagaliau jis pasiekė upės skardį ir atsargiai prakleidė krūmų šakas. Nedidelėje aikštelėje, ant šviežio, ką tik iškritusio sniego kilimo nutūpė didžiulis vanagas. Pamatęs nakties lordą paukštis džiugiai riktelėjo. Vanago akys buvo mėlynos it dangus. Meditacija tesėsi tik vieną akimirką, bet Kunigunda pastebėjo, kad Dravenis iškeliavo toli, toli.

- Gali man nieko nepasakoti, - šypelėjo Kunigunda.

- Aš einu sunkiausiu ir pavojingiausiu taku. Pasaulis grimzta į kraupią tamsą. Aš jau priartėjau prie baisios paslapties, kurios, deja, dabar tau negaliu atskleisti.

- Aš jaučiu šviesa tavo širdyje! - atsakė Kunigunda.

- Aš slėnis, aš rūkas, aš vėjas, aš nuožmus vanagas!

Kunigunda apstulbo, jos akys džiugiai blizgėjo. Deja, atvirą pokalbį sutrukdė Laisvūnas. Jis arogantiškai sėlino prie stalelio, rankoje blizgėjo didžiulė raudono vyno taurė. Gangsteris kvailai kikeno, nes buvo visiškai girtas. Pamatęs Dravenį Laisvūnas apstulbo, neteko pusiausviros ir krito ant staliuko. Sudužo taurė, aštri šukė sužeidė įsibrovėlio ranką. Jis greitai pašoko, kruvina ranka perbraukė plaukus ir nejučia išterliuoja krauju. Laisvūnas atrodė šiurpiai ir tuo pačiu kvailai.

- Prakeiktas Draivai, nejaugi tu gyvas, negali būti,

aš, turbūt, išprotėjau! Kodėl tu nepakratei kojų, kodėl gyvas slankioji ir drumsti man ramybę. Tu pražudei mano savigarbą! Visi žmonės niekingi, tolimi, beveik neįžiūrimi. Bakterijos, mikrobai, virusai !

- Morge nėra kraujo, tik lavonai, - nusijuokė Dravenis.

- Tu zombis! - beveik rėkė gangsteris.

Kunigunda neslėpdama pasišlykštėjimo stebėjo Laisvūną, merginai buvo gėda, kad ji buvo atstūmusi Dravenį ir pasirinkusi Kauno gangsterį. Dravenis Kunigundai ėmė labai patikti ir ji nesuprato kodėl.

- Kunigunda, man labai gaila, kad šis tipas sugadino tavo nuotaiką, - tarsi atsiprašinėjo Dravenis.

- Niekis, svarbiausia, kad mes kartu.

- Dabar mūsų niekas neišskirs, - nudžiugo Dravenis.

Dravenis, švelniai suspaudė Kunigundos ranką. Mergina pastebėjo, kad jo ranka buvo stipri ir šalta, tarsi ledinė.

Bet incidentas dar nesibaigė. Kitą vakarą Laisvūnas surado Kunigundą kavinėje “Prie parlamento”.

- Kunigunda, būk gera, pasakyk kas vyksta, - beveik maldavo Laisvūnas, - aš susidūriau su šiurpiais įvykiais, kurių nesuprantu, negaliu paaiškinti.

- Ar tu žinai savo ateitį?

- Ne! - riktelėjo gangsteris.

- Laisvūnai tu aklas! - nusijuokė Kunigunda.

- Netiesa! Aš matau viską! Mano pakaušyje yra pagalbinės akys. Už nugaros stovi oficiantas.

Kunigunda pyktelėjo:

- Nesididžiuok savo pergale! Tu galvoji, kad viskas baigta! Tu apsirinki, tau teks brangiai sumokėti!

Kunigundos veidas pajuodo, blykstelėjo akys. Ji atrodė šiurpiai, Laisvūnui pasivaideno, kad jis mato didžiulę gyvatę. Laisvūnas nemaloniai sugriežė dantimis ir rėkdamas išbėgo į lauką. Kunigunda sušnypštė ir nusivijo skolininką. Laisvūnas stovėjo nusigręžęs į sieną ir iš baimės drebėjo. Kunigunda stovėjo greta, atrodė, kad ji ruošiasi įkasti. Laisvūnas staigiai atsigręžė, jo rankoje blizgėjo peilio ašmenys. Jis negiliai perpjovė delną ir bėgdamas nuo Kunigundos braukė kruvinu delnu per balta sieną, palikdamas ilgą raudoną pėdsaką. Laisvūnas rėkė:

- Tu manęs niekada daugiau nerasi! Aš pasislėpiau! Aš dingau iš tavo siaubingo akiračio!

Kunigunda labai patenkinta kvatojo:

- Aš esu tigrė, einu kraujo pėdsakais ir greitai surandu auką.

- Tu ne tigrė, tu gyvatė! - rėkė Laisvūnas.

- Nutilk girtuokli, tu esi niekas!

Gatvėje pasirodė Dravenis, jis skubėjo į pasimatymą. Laisvūnas pamatęs nakties lordą skubiai nubėgo šalin. Grįžęs namo Laisvūnas niekaip negalėjo užmigti. Gangsterį kamavo slogi nežinia ir baimė. Naktį Laisvūnas paskambino Guligantui. Referento nė kiek nenustebino vidurnakčio skambutis.

- Pone referente, dedasi keisti dalykai, Dravenis gyvas, nors aš suvariau visa apkabą kulku. Nieko nesuprantu! Kunigunda išprotėjo, ji tikra ragana, - guodėsi gangsteris.

- Nusiramink ir gerai išsimiegok. Ne visuomet reikia padėti net geriausiam draugui! Bet Laisvūnai aš tavimi

pasirūpinsiu! - pažadėjo Guligantas.

Laisvūnas sunkiai atsiduso, truktelėjo viskio ir pagaliau užmigo.

Tamsos pilni namai, žvakė tik uždega bespalvį orą. Nepastebimai, neįjuntamai tirpsta pirštai, pėdos, nyksta materialus kūnas. Tik elektrinis skeletas pasiruošęs įžengti į tamsą ir kvėpuoti šalta aukštakrosnių liepsna. Lydosi visos mintys, popieriniu latakų į konjunktūriškai taisyklingas klišes teka skystos, spekuliatyvios idėjos. Stingsta akla ir besotė pinigų kartą. Greit pigiai bus nupirkti visi kalnai, visi miškai, visi vandenynai, visi gyvūnai ir, neabejotinai, visi žmonės. Netikros vertybės kuria netikrus siekius. Noksta tamsi iliuzinė valdžia. Virš dykumų jau lyja rūgštus lietus, tik niekas nemato sunkių vandens lašų. Tvinsta šešėlių upės, skęsta paprastas auksinis smėlis.

Kunigunda ir Dravenis paliko kavinę “Prie parlamento” ir patraukė į miesto pakraštį. Jie vaikštinėjo Vingio parku, grožėjosi aksomine naktimi, nustūmusia į nebūtį goduliu persunktą šviesią dieną.

- Kunigunda, mes laimingi, nes beveik visi materialistai miega ir sapnuoja popierinius banknotus, obligacijas ar akcijas. Aukso troškulys varo iš proto, kreditinė kortelė lengvai virsta elektros kėde, o solidi banko paskola stipria sintetinė kilpa. Pasmaugti visi, tik ne mes.

Išties, kaip gera svajoti naktį tuščiame parke, bet idilišką įsimylėjėlių ramybę sudrumstė duslus blerbimas.

- Draivai, pažvelk į dangų! – suriko Kunigunda.

Link senamiesčio plaukė trys didžiuliai dirizabliai.

- Brangioji, tu regi Guliganto sapną. Nebijok, stebėk

deformuoto mąstymo likučius, slidžiais banknotais uždengta sąmonę.

Kunigunda išsigandusi prigludo prie nerūdijančios nakties lordo krūtinės. Šiurpus reginys pranoko kuklias merginos vaizduotės ribas. Centriniam dirizablyje, eskadrilės flagmane paranojiškai kvatojo Kultūros ministro referentas. Nuožmus vandalas skrido link Gedimino pilies, jis troško sunaikinti Lietuvos simbolį ir pasityčioti iš tautos istorinių vertybių. Kruvinoje Guliganto letenoje skeletiškai blizgėjo nešvari atominė bomba. Pagaliau švininiai dirizabliai priplaukė prie pilies. Kaukė retas aukštikalnių oras, virš Vilniaus atsivėrė beprotiška ozono skylė.

- Mieli Lietuvos žmonės gaudykite saldainį ir balsuokite už mane!

Referentas sviedė bombą žemyn į niūrią tamsą. Sunkus nehumaniškas užtaisas grėsmingai, tiesiu taikymu smigo žemyn tiesiai į netobulą, vienkartinę Guliganto kaukolę. Sprogo šaltas dangus, aštrios liepsnojančios kaukolės šukės pralaužė ploną, medžiaginį dirizablių korpusą. Liepsnojo visi trys laivai. Guligantas pabudo išpiltas puvino radioaktyvaus prakaito.

- Nudėsiu Magą, Karminą, Dravenį! Nudėsiu visus!

10 Miražo galia

O mintys vis skrido ir skrido, tarsi balti debesys virš žalios girios. Amžina miško tyla vainikavo pažinimą. Gamta nebyli, iškalbingas tik žmogus. Karminas paėmė

senelio kankles ir perbraukė per stygas. Mąstymą pakeitė švarus garsas, anapus kasdienybės yra tik poezija. Geso ežero bangos, liepsnojo aukštos eglių burės.

Seni kanklių garsai nepakeitė pasaulio, praeitis liko praeityje. Kas bus dabar? Vizijos ar tikrovė? Karmino protas atbuko, susitraukė, pasislėpė. Rašytojas pajuto, kad jo protas negali aprėpti keistų įvykių, kurie būdami tikri ar iliuziniai byrėjo ant jo galvos, kaip grūdai iš kiauro maišo. Sklidina sąmonė sprogo kaip muilo burbulas. Karminas suprato, kad jis niekaip negali pabusti iš slogaus sapno. Rašytoją parbloškė ir sutrypė keistos vizijos. Kaimynas Juozapas atnešė Karminui alaus ir buteliuką degtinės.

- Neverta graužtis ir kankinti save, kas buvo pražuvo, - guodė kaimynas, - mano gyvenimas buvo taip pat nelengvas, jaunas palaidojau žmona, užauginau tris vaikus, visus išleidau į mokslus ir štai likau vienas ir niekam nereikalingas senis. Tu esi dar jaunas, gyvenimas prieš akis. Mostelk alučio, tai geriausias vaistas!

Nuoširdus pokalbis išblaškė liūdnas mintis. Karminas nutarė parašyti dar vieną knygą apie Magą, Dravenį, save. Bet įžūlus veiksmas pranoko Karmino vaizduotę. Prabėgo savaitė, gal ir daugiau, į sodyba vėl atslinko Juodasis laiškanėšys ir įteikė laišką. Karminas neramiai atplėšė voką, jo protą draskė tūkstančiai abejonių. Karminas iš karto atpažino stambia, taisyklingą Dravenio rašyseną.

“Karminai, vakar mane nušovė Laisvūnas, matyt, keršydamas už išnarintą koją, Kunigundą, bet dabar tai jau nesvarbu. Žinok, aš nemiriau, naujam gyvenimui mane pažadino baltų dievai. Šį laišką tau įteiks Juodasis laiškanėšys.

Saugokis šito tipo. Aš gyvas, bet jau ne žmogus. Kas beatsitiktų, aš visada kovosiu už Šviesą. Mes greitai susitiksim! Nakties lordas Dravenis”.

- Nejaugi Dravenis vampyras? - pašiurpo Karminas.

- Įspėjai! - džiaugėsi Juodasis laiškanešys.

- Būk prakeiktas, pragaro paštininke! - pasipiktino Karminas.

- Nevarkite, tausokite jėgas, tai jau padaryta seniai ir labai veiksmingai! - nusijuokė demonas ir ant stalo pabėrė saują pilkų pelenų.

Karmino sodyba apgaubė tirštas rūkas. Iš tamsos plaukė niūrios vizijos. Karminas paklydo migloje. Juodasis laiškanešys buvo sukčiausias ir klastingiausias gidas, koki matė pasviręs pasaulis.

Beviltiškai sutemo Vilnius. Draugiškos senamiesčio gatvelės išsigando nuožmios, nežemiškos tamsos, bailiai drebėjo storos akmeninės sienos, virpėjo keraminės čerpės, dejavo surūdijusi skarda. Ore tvyrojo slogus mirties kvapas. Ant plastmasinių degalinių stogų konvulsiškai raitėsi beskonis neonas, isteriškai kvatojo kartus gatvių smogas, verkė girti automobiliai, šalikėlėse bejėgiškai drybsojo nutukę restoranai. Virš aštrių gotikinių stogų kaupėsi pikti, švininiai debesys. Niekas nepastebėjo grėšiančio pavojaus, negelbėjo net akivaizdūs nelaimės ženklai: blizgančios fasadų raukšlės, skylančios parduotuvių vitrinos, sinkopiškai girgždantys reklaminiai stendai, gilios asfalto duobės ir purvini šaligatviai. Kavinėse blerbė duslus, juodas džiazas, traškėjo svetima, nemuzikali improvizacija. It nuodingas grybas, sparčiai augo paslėptas, neapčiuopiamas, vidinis, dvasinis skausmas,

skersgatviuose kaupėsi tuščios alaus skardinės ir nevilts.

Taigi, tamsų, ilgą ir amžiną rudens vakarą Dravenis ėjo Didžiąja gatve. Begalinis sostinės senamiestis tapo painus tarsi Minotauro labirintas. Sunku surasti namus, ypač išėjus iš aludės ar restorano. Sostinėje nebuvo tiesos, gatves valdė auksas. Painu, klaidu ir tamsu. Nakties lordo kelias buvo nepažymėtas jokiam žemėlapyje, neaprašytas nė vienoje istorinėje kronikoje, nepaslėptas nė viename archyve, nepastebėtas iš kosminio palydovo, todėl negalėjo būti Guliganto ar Laisvūno kontroliuojamas.

- Aš nakties lordas, mano amžinas kelias - paslaptis, nežinomybė. Aš vilkiu juodai. nes mane saugo naktis. Anapus paslapties nėra ribų. Nematau kvailos reklamos, slidaus neono. Regiu naktį ir svajas. Atveriu žvaigždžių vartus, stebiu tolimus pasaulius ir keliauju į kitą, paralelinę ateitį. Aš didikas, išrinktasis. Mano rūstūs žingsniai aidi aistrų ir troškimų surakintame pasaulyje. Ant rankos piršto - šiaurės sidabro žiedas. Tikiu užribio jėga. Mane pamilo paslaptis. Virš plieninio šalmo ragų amžina, skaidri naktis, girdžiu jos žodžius, gyvenu nepasiekiamai toli, tamsioje žvaigždėje. Grįžo begalinė rudens naktis, ilgam užmigo saulė, sidabru spindi pilkšvas rūkas, tylos varsa, palaima. Aš pasiruošęs naujai kovai. Minčių pasaulis plaukia į begalybę, širdies nedrumsčia bereikšmė jausmų audra, regiu sidabrinį nakties veidą, ugnies akis, šilkinį plaukų miglą, plienines debesų rankas.

- Skaisti kalavijo šviesa, siaura ašmenų bedugnė, slaptas nakties lordo ženklas. Liepsnoja naujos epochos laužai. Juoda nakties skraistė, deimantinės akys, aštrus it

strėlė žvilgsnis. Amžinai liepsnoja skeletų naktis. Magiškas veiksmas - tai ugnis, valia ir meilė. Dega šventos pušų šakos, amžini laužai, status kalnų kelias, aukštai virš debesų skrenda laisva mintis. Niekas negali įveikti nakties. Ugnis pažymi kario kelia. Aš pirmas nugalėjęs nakties riba, įžengiau į siaurą šviesos taką ir išvydau tolimus pasaulius. Čia, mano atrastoje erdvėje, nakties karalystėje esu saugus. Mano pilį gaubia pilka migla, už aukštų pilies kuorų amžini viduramžiai, aš amžinas pagonybės sargas. Aštrus bokšto stogas. Atsargiai kopia raudonas mėnulis. Už seno švininio vitražo juodi varnai ir tirštas ežero rūkas. Čia mano pilis, čia aš šeimininkas, amžinas valdovas, viešpats.

Naktį lengva stebėti daiktus. Neverta užkliūti už metalinių šiukšlių dėžių, atsitrenkti į pakelės stulpą, įlipti į paskendusį troleibusą, atrakinti bankrutavusio banko duris. Grėsmingi pokyčiai vyko Dravenio kūne ir sąmonėje, todėl norėdamas išlikti objektyvus, nakties lordas nepasitikėjo regimu miesto portretu, abejojo saule, mišku, upėmis, gėlėmis.

- Kas atsitiko? Kas vyksta dabar? Tarsi sniegas tirpsta įprastas, tradicinis sostinės gyvenimas. Nejaugi diena tėra tik iliuzija? Neliko ribos tarp tikrovės ir reginių. Neramu. It halogeniniai gatvių žibintai tiesiai virš galvos šviečia astraliniai skustuvo ašmenys. Kruvina geležtė raiko senamiestį it juodos ruginės duonos kepalą, riogso plačiai atvertas kelias į dvasinę vergovę.

Danguje - šaltas mėnulis. Nakties akis. Vienatvė. Riktelėjo varna. Čaižus garsas smogė it vikingo kalavijas. Laimė pro šalį. Dravenis suprato, kad jį nepavojingai sužeisti

gali tik švarus garsas. Senamiestyje nėra aukštų snieguotų kalnų, pakilusių aukštai virš trivialios žemės. Į materializmo bedugnę begėdiškai smunka mintys. Nėra viršukalnių šviesos. Spindi tik prabangių parduotuvių vitrinos, įstaigos, kavinės. Griūna seni, apleisti kiemai, skyla purvinos sienos. Kažkas švelniai smogė į veidą. Tai šikšnosparnis kliudė nakties lordą, slenkantį tamsiu skersgatviu. Dravenis nuspyrė riebią žiurkę. Subraškėjo surūdijusi skarda, nuo aštraus stogo atbrailos nuskrido juoda varna.

- Niekas nesiryžta įžengti į nežinomybę, nedrįsta atsimerkti tamsoje ir gyventi be apgaulės, nesuvokia, profanai, koks svarbus yra ritualo gestas, kokia svarbi slaptų apeigų prasmė, kiek daug magiškos energijos slypi įprastiniuose judesiuose. Aš išsivadavau iš lėkšto žemiško mąstymo, bejėgės filosofijos. Bet kokia teorija baisi, siaubinga kiekviena doktrina. Į šviesą galima patekti tik praėjus tamsą. Abejonių prietemoje dreba išsigandę piligrimai, mąstytojai ieško prieglobsčio šarlatanų demagogijoje, fokusininkų suktybėje, narkotikų svaigulyje. Visi tamsos vergai, tik nakties lordai niekam netarnauja. Aukštoje debesų pilies menėje visos teorijos tampa beprasmės. Prie židinio saugu ir aišku. Melodingai traška malkos, toli už horizonto linijos aušta paslaptingas rytas. Tyli meditacija įkaitina freskų spalvas, laša stiklinio vitražo švinas. Akinanti varsa. Poezija mena tikruosius nakties lordų siekius.

Dravenis nusimovė pirštines ir virš juodo gatvės asfalto ištiesė rankas.

- Mano delnai čiuopia miesto pulsą. Išties žavu! Seni namai niekina reklamą, personalinis kompiuteris barasi su XX

amžiaus virtuviniu stalu, paprasta elektros lemputė grasina, lazeriniam prožektoriumi. Tamsi amžių sandūra, bedugnės kraštas. Laukinė upės banga.

Nakties lordas pažvelgė dangų. Nebuvo nei žvaigždžių, nei mėnulio. Kaborio sunkūs, juodi debesys. Padangių alavas pasiryžo sutraiškyti miestą. Dravenis laukė nakties ženklų, slapto signalo. Laikas prabilti. Pūstelėjo stiprus vėjas, plyšo švininiai debesys. Suspindo žvaigždės, nusišypsojo mėnulis.

- Naktie, Tu parodei kelią. Manęs jau neklaidina, nežavi miesto iliuzinis spindesys. Regiu pražūtį ir tamsą. Viešpatauti nėra lengva. Naktie, Tu uždegė paskutinę vilties žvakę ir nušvietė pasaulį. Tu man dovanojai ramybę ir paslaptį. Tu parodei, kad realybės reikia ieškoti savyje. Pasaulis tamsus, tik Tu šviesi!

- Nakties lorde, - drąsino paslaptinga valdovė, - pasaulis tik šešėlis, vaiduoklis, pabaisa. Ieškok visatos savyje, pažvelk į savo širdį ir išvysi šviesą. Tamsoje slepiasi bereikišmiai daiktai, nėra ko ieškoti, stebėti, rasti.

- Juodame danguje švyti žvaigždžių pentagrama!

- Tai ženklas! - tarė Naktis, - žvelki į šulinio dugną, kriski į bedugnę ir tu išvysi slaptą simbolį! Žmonės apnikti rūpesčių, todėl nemato pavojaus. Mesk iššūkį blogio jėgoms! Nebijok Juodojo laiškanėsio nei jo niekingų tarnų!

Dravenis dar ilgai stovėjo ant juodo asfalto ir žvelgė į tamsią žvaigždėtą naktį, jis ruošėsi lemiamai kovai. Tik paryčiais Dravenis grįžo namo ir krito ant lovos. Įspūdžių ir minčių buvo tiek daug, kad svaigo galva. Slėgė baltos kreidinės lubos. Nakties lordas išgirdo aštrų destruktivios energijos kirtį, lipnus raudonas tušas, aligatoriaus kraujas

tekėjo iš astralinio rezervo. Juodi Dravenio batai paplūdo krauju. Jis atrišo batus, juodos kojines buvo nusėtos raudonomis dėmėmis. Nakties lordas užvertė batą, ant kilimo nulašėjo 6 lašai. Dravenis numetė batą ant slidaus vaškuoto parketo ir kirto trumpu, aštriu kalaviju, kurį visada nešiojo paslėpęs į juodo apsiausto skverną. Batas, tarsi medinė kaladė skilo pusiau. Pasigirdo švokščiantis kvaksėjimas. Ant grindų riogsojo riebi ruda rupūžė. Dar vienas kirtis. Neliko bato, nei rupūžės, tik pakvipo svilėsiais.

Darbo diena artėjo prie pabaigos. Guligantas buvo piktas ir suirzęs, iš pavojingo biznio pasitraukė Kablys, smogiama jėga, žmogus, kuriam galima būtų suversti kalnę. Referentas visada norėjo nuslėpti savo tikruosius kėslus ir išsaugoti padoraus piliečio reputacija. Veidmainystė visada teka iš civilizuoto kanalizacijos šulinio. Bet užmaskuota, kruopščiai slepiama nešvanki Guliganto prigimtis greitai skynė kelią į viešumą. Tamsiose sąmonės gelmėse virė skurdi standartinės vaizduotės ir gyvuliškų instinktų suspensija. Nežabotas apetitas ir prievartinė padorumo skalsa, nemaloni reputacijos taupa, negalėjimas gyventi atvirai destruktiviai, gimdė vidinį konfliktą ir skatino žiaurumą. Svarbi kiekviena egoistinės freskos detalė. Maloniai švietė akinanti puikybė, blanko vidinė kultūra, jokie idealai negalėjo pakeisti saldžios tuštybės. Tik juodas humoras galėjo sugriauti Guliganto arogancijos citadelę.

- Be reikalo aš skubėjau, neįvertinau priešų, sužlugdžiau kilnią akciją. Karminas liko gyvas ir man dabar teks nusizeminti bei finansuoti visus jo projektus? Trokštu skubaus revanšo. Kas gali man padėti?

- Aš, - atsakė tvirtas, užkimeš balsas, - aš, Juodasis
laiškanešys.

Per referento nugara prabėgo du legionai skruzdėlių.

- Kas jus įleido į mano kabinetą?

- Niekas!

Kultūros ministro referentas atidžiai pažvelgė į
neprašytą svečią ir lengviau atsipūtė,

tai buvo, viso labo, tik vargas laiškanešys.

- Galėjote palaukti koridoriuje! – Guligantas išdidžiai
pamokė ryšių darbuotoją.

- Jums laiškas!

- Dėkoju, - šaltai atsakė Guligantas ir abejingai atplėšė
voką ant kurio nebuvo užrašyta jokio adreso.

“Pone Guligante, būtinai paskambinkite man, reikia
susitikti, pasikalbėti. Su pagarba Rimbertas”.

Referentas nustebeš apsižvalgė, Juodasis laiškanešys
buvo dingęs. Prabangiame kabinete tvyrojo pragariškas sieros
kvapelis. Guligantas pašiorpo, jam nepatiko šis vizitas, jis
tuoj pat paskambino Rimbertui, skandalingai bankrutavusio
Akcinio inovacinio banko buvusiam valdytojo pavaduotojui,
dabar žymiam verslininkui.

- Sveikas Guligante, jau ruošiausi tau skambinti! -
atsiliepė valdingas balsas.

- Kas atsitiko? - neramiai pasiteiravo referentas.

- Gedimino prospekte aš statau prabangius lošimo
namus “Kazino”. Man bus reikalinga tavo pagalba. Ar sutinki
padirbėti?

- Taip!

Lengviau atsipūtė Guligantas, bet apie laišką nutylėjo.

Referentas pajuto, kad jį valdo piktos ir negeros jėgos. Iš kur kyla šis baisus blogis? Iš užteršto sielos šaltinio, o gal iš juodo egoizmo? Ateistas Guligantas nesuko galvos. Biznis yra biznis, o visa kita niekai. Gryna tiesa, sutikęs kolaboruoti su Rimbertu referentas atitolino didelę nelaimę. Stambus verslininkas neutralizavo Guliganto pirštų antspaudus rastus ant kruvino durklo. Sustabdė procesą, bet, deja, tik trumpam.

Pagaliau Karminas pabudo senelio sodyboje. Ankstus rytas buvo juodas, bet košmaras dar neprasidėjo. Rašytojas apstulbo. Ant juodo ažuolinio senelio stalo dygo raudonos musmirės. Muziejuje lijo, nors čerpių stogas buvo stiprus ir patikimas. Medines sienas pakeitė vertikalus asfaltas. Atšiaurus pasaulis pamėgo virtualią realybę, nes tikrovė niekam nereikalinga. Iliuzija hipnotizuoja, laimina saugo ir žudo. Sugirgždėjo ažuolinės durys. Į muziejų įslinko Juodasis laiškanešys.

- Ruoškis, važiuojame pas meno kritiką Labvartą! - trumpai įsakė demonas.

Karminas nutarė nesiginčyti, niekas negalėjo pakeisti keistų reginių. Todėl neverta taupyti laisvalaikio, miegoti daug, ilsėtis nepavargus. Rašytoją slėgė, dusino visagalė iliuzija. It alkoholis svaigino užburta provincija.

- Jei nebūčiau pabėgęs į kaimą, nereikėtų skęsti savigraužos liūne, bendrauti su pašamonės chimeromis, regėti haliucinacijas. Važiuoju, kas bus tas bus, - nutarė Karminas.

Kiemelyje, prie muziejaus laukė naujutėlis automobilis "Opel Corsa".

- Pone, demone, aš jums esu netgi dėkingas, nes vėl regiu senus draugus, kurie jau mirę, patiriu svaigius jaunystės

nuotykius, drąsiai žengiu į nerealią ateitį. Gyvenu linksmai.

- Dėkokite ne man, bet sau. Aš esu jūsų viduje ir visada išplaukiu iš sąmonės dugno, kai nurimsta veiksmas ir ateina tylą.

- Vadinasi vienatvė yra pavojinga?

- Be abejonų. Atsiranda galimybė rinktis gėrį ar blogį. Prasideda vidinė kova. Siūlyčiau rinktis tamsą ir tapti mano mokiniu. Rezultatai pranoks visus jūsų lūkesčius.

Daugiau Karminas neištarė nė žodžio. Kelionė buvo trumpa, nes reikėjo toli važiuoti.

Išlipęs iš Juodojo laiškanėsio automobilio Karminas apsidairė. Nykus vaizdelis. Išdžiuvę medžiai, tamsus upelis, šalimais senos, apleistos kapinės. Juodasis laiškanėšys buvo linksmas ir šnekus:

- Štai ir atvykome pas poną Labvartą. Žlugus kultūrologo karjerai kritikas iš nevilties pradėjo gerti ir greitai tapo alkoholiku. Po baltosios karštligės priepuolio, jis susidomėjo juodąja magija, metė gerti ir pradėjo aplink save burti jaunos, gyvenimo kelyje paklydusius žmones. Labvartas greitai tapo lyderiu, jis noriai aiškino: "Aš niekaip negaliu mesti rūkyti! O visa kita aš pakeičiau savo gyvenime".

- Stulbinanti karjera, - pasibjaurėjo Karminas.

Buvęs meno ekspertas pakvietė televiziją, atvyko garsioji humoristinė laida "Be tabu". Sektantų buvo gana daug, gal apie dešimtį jaunuolių ir merginų. Į juodąsias mišias atvyko nemažai smalsių žmonių, kurie, matyt, nesimpatizavo satanistams. Specialiai, tik televizijai buvo vaidinamas keistas šou. Tai buvo teatralizuotas vaidinimas. Labvartas bėgo nuo šviesos, o jį vijosi juodas šešėlis. Kvailesnio regionio

Karminas nebuvo matęs, jis suprato, kad Labvartas nėra pagrindinis vadas, tikri lyderiai buvo tikrame šešėlyje ir iš toli, distanciškai valdė šia beprotišką sektą. Pasibaigus pelkės cirkui, Labvartas pakvietė Karminą į svečius. Atsisakyti buvo neįmanoma, automobilyje jų laukė Juodasis Laiškanešys.

“Opelis” lėkė dideliu greičiu. Karminas nepažino miesto: gal Vilnius, gal Kaunas, bet tik ne Skuodas. Nesvarbu. Rašytojas užkalbino buvusį meno kritiką:

- Pone Labvartai, jūs panašus į renesanso epochos žmogų, nes visuose savo darbuose ir sumanymuose siekiate tobulumo, esate perfektomanas. Rekomenduoju neapsiriboti vien cirku ar gatvės balaganu, bet susidomėti fechtavimu, ikebana, pramoginiais šokiais, lenktynių žirgais...

Labvartas nepastebėjęs ironijos atsakė:

- Dabar jau nereikia paralelinių vystymosi kryptių, aš esu tobulas, nes tarnauju Šeiminingui. Džiaugiuosi ir tave matydamas rafinuotoje draugijoje. Tinkamas pasirinkimas. Sveikinu.

Karminas suprato, kad tolimesnė diskusija yra beprasmiška. Rašytojas pasiruošė linksmai improvizacijai, farsui. Pagaliau automobilis sustojo prie kažkokio tamsaus namo, pažymėto surūdijusiu tryliktu numeriu. Numintais betoniniais laiptais jie lipo į viršų. Karminas tylėjo ir kiek galėdamas laikėsi atokiau nuo sektanto. Kai Labvartas pagaliau atidarė sunkias plienines duris, rašytojas smalsiai žvilgtelėjo į vidų. Staiga trenkė smarkus vyriškų kvėpalų ir tabako kvapas. Karminas pamatė senus stagnacinius baldus, šiurpius paveikslus storuose paaukuotose rėmuose, seną pianiną ir didžiulę knygų spintą, kurios stiklinės durys iš

vidaus buvo užklijuotos juodu popieriumi. Ant sienų kabojo daug įvairiausių apverstų krucifiksų. Labvartas norėjo parodyti, pademonstruoti savo ypatingą galią, nes manė esas labai aukštas blogio adeptas. Sektantų lyderis nė sekundei nepaleido smilkstančios cigaretės. Pagaliau baigėsi rūkalai. Negalėdamas net trumpam atsispirti žalingam įpročiui, Labvartas pradėjo skambinti telefonu, rinkdamas įvairiausius numerius.

- Tuoj atveš cigarečių!

Rūkymui negalėjo atsispirti net pats nelabasis.

- Karminai, papasakokite apie savo nesėkmes, - psichoanalitiko tonu pasiteiravo sektantas, - aš pasiruošęs išklaudyti ir, esant galimybei, padėti.

- Man regis, kad jūs, gerbiamas Labvartai, turite daug žymiai rimtesnių problemų.

- Puikus atsakymas, bet neriesk nosies, mano rankose yra Eirimė, tai aš ją įpratinau vartoti narkotikus!

- Niekšas! - sušuko Karminas.

- Nusiramink, pereik į mūsų pusę ir aš tau gražinsiu sveiką, narkotikų nepalaužtą merginą!

Karminas, kai dar mokėsi vidurinėje mokykloje, žavėjosi ne tik muzika, bet ir boksu. Treneris žadėjo sportininko karjerą. Ypatingai stiprus ir netikėtas buvo Karmino kairiosios rankos smūgis. Rašytojas vožė sektantui į žandikaulį. Labvartas nukrito ant grindų. Karminas skubiai paliko baisų butą. Automobilyje laukė Juodasis laiškanėšys.

- Puiku, pone Karminai, jūs darote pažangą! Agresija ir pyktis tai mano geriausi draugai! Grįžkite ir pribaukite Labvartą. Būkite ramus, neliks jokių įkalčių, aš pasirūpinsiu,

kad jūs liktumėte nenuiteistas.

Demonas paslaugiai ištiesė aštrų skustuvą. Šiurpiai blizgėjo ašmenys. Karminas nusipurė, jam tapo šlykštu:

- Manyčiau, staigmenų repertuaras išsemtas iki galo?

- Ne, gerbiamas rašytojau, turite, dar vieną slaptą, užgniaužtą norą ir jį būtina realizuoti nedelsiant.

- Kokį norą? - pašiurpo Karminas.

- Tik neišsigąskite. Jokios rizikos, jokio kraujo! Jūs velniškai trokštate šokti, judėti kampuotais žingsniais, blaškytis salėje, išsekti nuo chaotiško ritmo.

- Tikrai? – apstulbo rašytojas.

- Aš jums padėsiu geriau pažinti save.

- Man nereikia psichoanalitiko, galiu apseiti ir be jūsų rekomendacijų.

- Negalite, negalite, maestro! Šokio vandenynas skalauja rojaus krantus. Judėk, plauk, skrisk, nesustok!

Karminas iš pykčio net pamėlo: demonas laisvai naršė jo slaptose širdies kertelėse. “Opelis” riaumojo, staugė, ratai pavirto propeleriais. Demonas ir menininkas skrido virš miesto ir atrodė, kad kelionei nebus galo. Staiga automobilis sprogo, išsiskleidė didžiulis parašiuotas ir Karminas planiravo tiesiai į šokių aikštelę. Juodasis laiškanėšys kažkur dingo.

Rašytojas pagaliau pasiekė parketą. Šalimais stovėjo Eirimė, ji padėjo išsinarplioti iš parašiuoto lynų. Pagaliau Karminas laisvas. Iš pradžių rašytojas judėjo nedrąsiais tvisto judesiais, bet smogianti muzika pažadino snaudžiantį drakoną. Karminas prabilo žaibiškų gestų kalba, ignoruodamas visus šokio pavojus. Pravartu žinoti, kad parketas gali būti status ir duobėtas, todėl visada verta pasirūpinti žygio batais. Nėra

nieko blogiau už pūsles, nutrintus kulnus, išnarintas kojas, skilusią kaukolę.

Po svaigaus šokio Karminas jau siekė alaus bokalo, norėdamas atsigaiivinti, kai Eirimė pasipiktino:

- Karminai, ar pamiršai įžadus, metus nevertoti alkoholio!

- Prisimenu, prisimenu, - apstulbo rašytojas, - nors niekada nedeklaravau tokių nesąmonių!

- Smaginatės pone Karminai, - įgėlė, nežinia iš kur atšliaužęs Kultūros ministro referentas Guligantas.

- Manau, šokti ne nusikaltimas, - it sena, patyrusi kobra, Karminas dozavo nuodų injekcijas ir sau pamanė:

“Aš galėčiau mirtinai įžeisti referentą, bet ar verta. Patyčios trukdo siekti asmeninių, profesinių ir meilės tikslų”.

Kūniškai išsekęs, bet dvasiškai atsigavęs Karminas palydėjo Eirimę namo. Grįždamas į studiją jis susimąstė:

“Galima nusilaužti pirštą, baksnojant į praeities klaidas. Dangumi plaukia debesys ir niekada nepasiekia jokio tikslo. Kur keliauju aš? Kur mano paskutinė stotelė? Kokiame žemėlapyje pažymėtos mano namų koordinatės? Į beprotišką horizontą juda nesibaigianti diena. Štai ir viskas”.

Palūšėje, senelio muziejuje stovi stalas pilnas didelių rudeninių obuolių. Ant sienos kabo kanklės. Tyli stygos. Skamba švarus garsas, jis šaukia namo. Tamsią naktį greitai atšimpa grafitiniai pieštukai. Karminas rašė aštrius, kruopščiai padrožtus žodžius. Balti popieriaus lapai atviri žvaigždžių ilgesiu, mėnulio melancholijai, raudai. Vėjas uždega senus rankraščių lapus, liepsnoja pavargusios rašytojo rankos. Karminas gaudė greitas valandas pasprukusias iš laimingų

akimirkų freskų ir norėjo jas gražinti atgal į tikrovę. Prie senelio muziejaus durų laukia laumių paklotas klevo lapų patalas amžinam rašytojo miegui.

11

Siaubo akordai

Kitą dieną Karminas susitiko su Draveniu. Nakties lordas žaidė su varnomis. Juodi, išdidūs paukščiai nebijojo nakties lordo, paklusdami Dravenio žvilgsniui ir gestui, varnos linksmai šokinėjo šaligatvio plytelėmis, išdidžiai planiravo virš metalinės tvoros. Kai Karminas priėjo, varnos pakilo į orą, nusileido ant klevo šakų ir pagarbiai stebėjo draugų susitikimą. Stambus varnas nutūpė ant Dravenio peties ir čaižiai kranktelėjo. Nakties lordas paglostė iškilų skrajūną ir palinkėjo jam sėkmės. Varnas pakilo į orą ir apsuko garbės ratą.

- Žaidi? - paklausė Karminas.

- Karminai, vyksta keisti, dalykai. Jaučiu blogį, siaubą, košmarą. Regiu kruvinas duris, gyvatės akis, kalaviją ir kaulus. Kvatoja rupūžės, bejėgiškai raitosi akli sliekai.

Karminas atidžiai pažvelgė seną draugą, tas pats Draivas, jokie skirtumo. Nakties lordas greitai perprato Karmino žvilgsnį.

- Būk ramus, aš negeriu kraujo!

- Kuo tu dabar minti? - mandagiai pasiteiravo Karminas.

- Pikta žmonių energija. Aš silpninu demoniškų

asmenybių jėgas, doriems žmonėms bus tik lengviau kvėpuoti.

- Draivai, jei reikalinga mano pagalba, aš visada pasiruošęs padėti. Tavimi aš tikiu, nes pats patyriau nemažai keistų nuotykių...

- Keistų nuotykių? – sukľuso Dravenis ir atsargiai, tarsi abejodamas pasiteiravo, - Karminai, ar tau teko sutikti Juodąjį laiškanešį?

- Taip, ir ne kartą...

- Tuomet tu mane suprasi, - lengviau atsipūtė Dravenis, - tas šlykštus tipas, ketina pražudyti Skomantą. Maestro bijo Guliganto keršto ir nė neįtaria, kad jį persekioja dar baisesnis priešas. Skomantą apsėdo velnias. Be to, Juodasis laiškanešys pažadino Salotės ežero pabaisą. Rytoj keliausiu į senamiesčio praeitį ir atversiu geležinius vartus. Mane saugos tolima, deimantinė žvaigždžių keramika, įkvėps viduramžių poezija, drąsins tylus pilkapio laužas. Jaučiu, kaip liepsnoja žemės aura, čiuopiu sidabrinę energijos pašvaistę! Aš sunaikinsiu pabaisą ir išgelbėsiu Skomantą.

Karminas ilgai tylėjo, pagaliau ryžosi prabilti. Sunku buvo tikėti tikrove, velniškai panašia į mirazą.

- Taigi, į susitikimą su Skomantu eisi vienas?

- Ne, pavojinga vienam susitikti su velnio apsėstu maestro, man padės Kunigunda, noriu ją pripratinti prie svarbių asmeninių permainų. Dabar aš Kunigundai pradėjau patikti, netgi labai!

- Linkiu sėkmės, milorde! - ironiškai padaršino Karminas.

Deja, Dravenis, matyt, slapta didžiavosi nauju titulu,

todėl net nepastebėjo Karmino ironijos.

Nematomas energetinis tiltas sujungė Dravenio kaukolę ir prakeiktą Skomanto fortepijoną. Mago išnuomotame Pilies skersgatvio rūsyje maestro repetavo, ruošdamasis netikram Talino festivaliui. Skomantą apsėdo Juodojo Laiškanešio inspiruotas blogis. Kaito vakaro tamsa. Seko mintys. Veikti reikėjo nedelsiant. Pražūtingai skambėjo netikra Liudviko van Behoveno nakties sonata, ant juodo lakuoto fortepijono paviršiaus sinkopiškai lašėjo astralinis kompozitorius smegenų kraujas, pražūtingai seko kūrybinė energija. Nakties lordas nutarė nedelsiant neutralizuoti tamsią Skomanto beprotybę.

Dravenis pajuto, kad jam padeda tolima paslaptinga valdovė. Spinduliavo naktis, artėjo tamsa, džiaugsmas, laimė ir jėga. Nakties lordas pajuto įkvėpimą, dabar jis galėjo pavirsti vėjo vanagu ir į skutelius sudraskyti priešus.

- Tvankioje filharmonijos koncertų salėje jau skamba siaubo akordai, - pastebėjo Dravenis, - raudona geležtė skrodžia mano smegenis ir mėgina išsiurbti mentalinę energiją, jaučiu dar vieną stiprų blogio šaltinį, pragarišką spinduliavimą!

- Jau bunda Salotės ežero pabaisa, - atsakė Naktis, - užmigdyk siaubūną ir tada eik pas Skomantą!

Ir išties, Didžiojoje gatvėje, ant sauso šaligatvio gulėjo šlapias, šiurpus Juodojo laiškanešio pėdos antspaudas. Netaisyklinga elipsė, trys pirštai, nagų žymės. Pilaitėje iš ežero dugno mažų kristalų formavosi skaidanti pabaisa. Stiprus keramikinis kūnas tarsi atominė torpeda šovė į dangų.

- Yes! - riktelėjo siaubūnas.

Visai žemai, šalia Dravenio galvos praskriejo geltonos

žaižaruojančios akys. Pabaisa nutūpė ant filharmonijos stogo. Ši vakarą grojo nacionalinis simfoninis orkestras, salė buvo pilna žmonių. Siaubūnas nulipo siena, be garso išlaužė duris ir įėjo į vidų. Dravenis ryžtingai žengė paskui. Ilgi valdiški, paskutiniai koridoriai. Scena. Juoda orkestro duobė. Lavonų pasaulis. Atviros durys į amžiną tamsą. Na štai! Dravenis pasibaisėjęs krūptelėjo, pabaisa prarijo užkietėjusio melomano astralinį kūną.

- Skanaus apetito, kaimyne!

- Dėkoju milorde, vaišinkitės!

- Ačiū, aš sotus!

- Tuomet netrukdyk valgyti, plepalai kenkia virškinimui!

Pabaisa džiugiai perkando smuikininko mentalinę galvą, trakstelėjo energetinę kaukolė. Skanu. Dravenis nutarė pasišalinti. Neverta bartis su pabaisomis, neverta draugauti. Pakanka tik mandagiai pasisveikinti. Visai kaip žmonių pasaulyje. Dravenis pasišalino iš koncertų salės, mieste jis negalėjo užmigdyti pabaisos. Reikėjo tykoti prie ežero. Dravenis sustabdė taksi ir nuvažiavo į Santariškes, kur atskris nakvoti pabaisa.

Kai naktis prarijo užgesusį gatvės žibintą, Dravenio širdyje tapo beviltiškai tamsu. Į miestą skrido girių sapnai. Bangu. Nušvito veržlus šešėlio riksmas ir aštrios pelėdos akys. Kvatojo kruvinos apuoko mintys, nuo sidabrinio samčio tyso stiklinis bičių medus. Naktis neturi spalvų. Naktis tikra ir vienoda. Naktis it sudužusi saulė, it lūžęs seifo raktas, it skilusi tamsa.

Dravenis priėjo prie nedidelio Santariškių ežero.

Tolumoje - vienišas, skardiniu stogu namelis, aukšti meldai. Nakties lordas stebėjo vandenį, nakties jūrą tamsos marias, klystkelių vandenyną. Mistiška rytų saulė leidosi vakaruose, klaidingai apskaičiuotos komforto koordinatės, monitorių ekranuose geso dvasinės sutemos, dejavo sintetinė šviesa.

Dravenis rituališkai sviedė sidabrinį litą į vandenį ir sukalbėjo:

- Aš drąsiai žvelgiu į būties paslaptis. Nėra saulės nei vakaruose, nei rytuose. Yra tik naktis ir tamsa. Regiu šviesą akmeninėse žmonių širdyse! Aš niekada neprarasiu vilties!

Ežero dugne neramiai krustelėjo pilkas šaltas dumblas. Virš galvos praskriejo soti pabaisa.

- Miegok ir niekada nepabusk!

- Dėkoju, milorde, nusižiovavo pabaisa, - velniškai noriu miego!

Šiurpi būtybė nugrimzdo į dugną ir ištirpo dumble. Dabar Skomantas beveik laisvas, jis neturėjo pikiruojančio blogio apsaugos. Nakties lordas ruošėsi paskutiniam, lemiamam išvadavimo kirčiui. Dravenis nuėjo link amžinose sutemose skendinčio miesto.

- Prie pat šviesos slenksčio, visai šalia tamsių rūsio žiurkių išvysi Skomantą, - sušnabždėjo Naktis, - išlaisvink kompozitorių, išgelbėk jautrią sielą iš aštrių blogio nagų!

- Pamilęs Naktį užmiršau save, - atsakė nakties lordas, - atsigręžiau į dangų ir pamačiau asfaltą, horizontą surakino pilkas švinas. Mieste gyvenimas rieda žemyn ir tik žemyn. Neliko vietos nė vienam klaidingam žingsniui. Pabaisa užmigdyta, dabar Skomanto eilė.

Kunigunda "Pilies" kavinėje ir siurbčiojo juodą,

stiprią kavutę. Sugirgždėjo senos ąžuolinės durys, ant slenksčio it vaiduoklis išdygo Dravenis. Jis vilkėjo juodą ilgą lietpaltį, aštrų žvilgsnį slėpė juodi akiniai. Neramiai suvirpėjo Kunigundos širdis, ji koketiškai pataisė ilgus garbanotus kaštoninius plaukus. Nakties lordas prisėdo į prie stalelio.

- Kunigunda, tu nuostabi, tikra naktis. Aš pasiruošęs tau tarnauti iki pat ankstyvo ryto! Šianakt mes atversime duris, kurios 60 metų buvo užkaltos. Išvyksime už pusvalandžio!

- Draivai, išgerkime vyno?

- Mielai, raudono!

Dravenis užsakė butelį „Jaučio kraujo“, kuri paslaugiai atnešė metrdotelis Kantenis. Metrdotelis bijojo Dravenio, nes jį gaubė ne tik juodi drabužiai, bet ir paslaptis. Kantenis šiuropo nuo mistikos, nakties, tamsos. Jis pastebėjo Dravenio kalavijo rankeną, kurią slėpė juodo apsiausto skvernas.

- Raudonas vynas skiedžia kraują, stiprina sveikatą, - dalykiškai aiškino Kantenis.

Dravenis kaip mat pagavo metrdotelio bailsų žvilgsnį ir nusijuokė:

- Atviri langai, bejėgės vitrinos. Nepatikimi elektros laidai, surūdijusi viela, bet kuriuo metu gali užgęsti šviesa, tuomet niekas negalės sustabdyti nakties, sulaikyti juodos šviesos. Aštrus kalavijas skrodžia tuščia erdvę, nematau kliūčių, regiu tamsų miestą ir pilkus šešėlius, prie tavo kavinės eina nukirsti medžiai ir tiesia kruvinas giljotinuotas šakas. Metre, saugokite galvą!

- Milorde, gal pageidausite dar ko nors? - pataikavo Kantenis, instinktyviai pajutęs, kad būtent taip dabar reikia kreiptis į Dravenį.

- Atneškite dar vieną butelį raudono vynu.

Metrdotelis pasišalino. Kunigunda skanavo vyną, jos skruostai švelniai paraudo. Dravenis atidžiai pažvelgė į jos veidą ir pastebėjo ant kaklo auksinę grandinėle. Nakties lordas paniuro, jis nemėgo grandinių, netgi dekoratyvinių. Niekas neturi riboti žmogaus laisvės.

- Draivai, kodėl tave tituluoja lordu? - paklausė Kunigunda.

- Mano gyvenimas netikėtai įgavo naują prasmę. Dabar aš esu nakties lordas. Sunku paaiškinti, bet tu greit viską suprasi... - nutilo Dravenis ir po ilgos pauzės prabilo jau linksmiau, - gaila, kad tu nemėgsti grimuoti veido. Juodai balto grimu piešiniai tai nakties ledi nuotaikos atspindžiai. Per šventes grimas yra būtinas. Tai pirminis atsiribojimo nuo aplinkos atributas, kaukė, uniforma, atsakomybė. Kunigunda, grimas turėtų paryškinti tavo atvirumą, grožį ir nuotaiką.

- Aš niekada negrimuoju veido, - stebėjosi Kunigunda, - bet aš mėgstu nedideles provokacijas, man taip pat nusibodo kasdienybė. Dėl tavęs aš pasiryžusi viskam!

- Ar tikrai viskam? – nudžiugo Dravenis.

- Tikrai!

- Norėčiau, kad tu vilkėtum 18 amžiaus drabužiais. Aš mėgstu eitynės, parodas, šventes. Mums reikalinga atrakcija, - pakiliai aiškino Dravenis, - šį vakarą mes keliausime į uždraustą erdvę. Aš sapnavau didelį pilką šešėlį, saulėtekio priešą, šarvuotą riterį atvira akimi rytais stebintį saulę! Greitai ateis baisus laikas, pažaliuos gotikiniai bokštai, sustos senų laikrodžių rodyklės, akmeniu pavirs smėlis. Aš budžiu. Virš miesto sklando siaubo akordai, bet mano ranką stiprina naktis.

Sėkmę matuosiu durklo smūgiais.

- Kaip gera būti kartu, - susigraudino Kunigunda.

Kavinėje buvo šilta ir jauku. Naktyje ištirpo vynas, kelią nušvietė tamsa.

- Metas! - tarė Dravenis.

Lauke buvo vėsu, švietė totali pilnatis, šaltas rudenio lapas nuskrido į tamsų skersgatvį. Dravenis užsegė visas ilgo apsiausto sagas. Trinktelėjo nematomas juodas žaibas. Per pusę skilo astralinė nakties lordo kaukolė, bet energetinis sidabro siūlas sujungė kosminį protą ir kaukolės perimetrą. Naktis dar karta išgelbėjo Dravenį. Nepaisant astralinės intervencijos, nakties lordas išsaugojo asmenybės tapatumą, jis netapo kitu, paprastu, primityviu žmogumi. Dravenis sukaupe visas magiškas jėgas, laisvė arti, čia pat. Aštrus kalavijo smūgis ir susidorojimas.

O tuo metu už storų, sunkių XX amžiaus apdulėjusių vokiškų enciklopedijų Skomantas surado paslėptą seną portveino butelį, kurį dar XV amžiuje į Vilnių atgabeno slaptos draugijos nariai. Vynas laukė amžių sandūros ir Dravenio. Tai buvo narkotizuota apgaulė, klasta, juodosios kobros nuodai sumaniai ištirpinti raudoname vyne. Šis gėrimas mirtinas net nakties lordams. Nėra jokio priešnuodžio, vakcinos. 666 sekundės zombiškos beprotybės ir šiurpi mirtis. Galima buvo išgerti tik 3 tašus, tuomet nuodai veikia panašiai kaip sintetinis sunkusis narkotikas. Skomantes iškilmingai pastatė butelį ant stalo. Po to surado tris didžiules sidabrines taures. Nuodinga kląsta.

Ilgame, kreidiniame koridoriuje driokstelėjo kaulėta mina. Lūžo sukalkėjusi neteisybė. Tamsiais rūsio skliautais

nuskrido ledinis apuoko riksmas, švystelėjo juoda žiurkės uodega. Skomantas suklušo. Ažuoliniu, tarpukario periodo parketu bėgo ilgas, riebus tarakonas. Parazitą traukė maistas ir elektra.

- Visada naudinga įlysti į pilną maisto šaldytuvą ir atsigaivinti šaltu alumi, - piktai burbtelėjo velnio apsėstas maestro.

Skomantas grįžo prie barakinio fortepijono. It juoda kurmio malda į nežinia grimzdo istoriniai Bethoveno akordai, skersai skilo kėdės nugara. Lentynoje dūlėjo aligatoriaus kepenys. Ant lubų kaupėsi raudoni voratinkliai. Energetinis raštas. Atverti kraujo vartai. Viskas paruošta nuodingai puotai. Melchioriniai šaukštai, tiesios ilgos vinys, smėlis ir kreida. Atonali Skomanto mintis pažadino juodą katę, emaliuotoje vonioje nusikeikė šimtametis šamas. Vaiduokliška šviesa nušvito aukšti sieniniai akvariumai. Linksmi nardė netikri, puošnūs teleskopai, vyno saugykloje garavo sauso baseino perimetras, šoko vieniša medinė, plokščiadugnė valtis.

- Melomanų pasąmonė akla, nemato penklinės galo. Trumpa, plokščia natų geležtė, apvali ir ilga pauzių nebūtis, - giedojo Skomantas, - nėra gyvos partitūros, nėra stiklinės vandenyno šviesos, nėra judraus orkestro ledo! Užrakinta šalta finansinių iliuzijų pašvaistė, po užkastu kelmu guli porcelianiniai driežo dantys. Atvira tik orkestro duobė!

Dravenis ir Kunigunda sustojo prie tamsių rūsių laiptų. Džiugiai suspiegė juoda, riebi žiurkė. Smagi uodega nubrėžė magišką kreivę. Tyla. Laikas leistis į apačią, į praeities košmarą, nežinomybę. Tamsaus koridoriaus gale aklina siena. Dravenis spyrė į didžiulę kruviną dėmę kabančią ant sienos. Sutraškėjo

senos plytos. Nuostabi senolių keramika. Galima drąsiai gyventi rūsyje. Atsivėrė anga. Iš kurios sklido blyški šviesa. Skomantas skambino išprotėjusiu fortepijonu.

- Tai jis! – tarė Dravenis.

- Man baisu, - pašiurpo Kunigunda.

- Jokio pavojaus, puikus vakaras, nuostabi naktis!

Skomantas nežymiai pasisveikino palenkdamas tik vieną kaukolę turinčią galvą. Ant stalo stovėjo vyno butelis ir trys taurės. Dravenis pasiūlė damai prisėsti.

- Šis vynas yra mirtinas, bet man būtina paragauti, toks ritualas, tokios žaidimo taisyklės! - tarė nakties lordas.

Dravenis išpilstė visa “Jaučio kraujo” vyno butelį, kurį apdairiai atsinešė iš kavinės. Į savo taure jis atsargiai įlašino 3 lašus užnuodyto eleksyro.

- Yra tik naktis ir tamsa! – nakties lordas pakėlė magišką taurę.

Kunigunda išblyško. Dravenis mostelėjo taure ir šešias sekundes prarado realų protą. Nakties lordas išvydo keistą reginį. Į pilį atslinko blogis. Glitus, slidus, dvokiantis, tarsi gauja smirdančių žiurkių. Dusliai gaudė skliautų tamsa. Ant stalo degė juoda elektros lemputė iš kurios lašėjo kraujas, aplink užgesusią žvake raitėsi didžiulė juoda gyvatė. Menėje stovėjo išdidus Juodasis laiškanešys. Blizgantys šarvai, ginklai, aštri šerno iltis, juoda smaila driežo galva.

- Milorde, materija visatoje yra vienoda, įvairus tik abejingumas dvasiniams siekiams. Viltis tėra degėsiai, - kvatojo nelabasis, - likimas kanda tiesiai į kaklą, į akį skrenda užnuodyta strėlė. Tau reikia sugauti laukinį žvėries žvilgsnį. Plėšrūnų pasaulis dovanoja laisvę!

Nakties lordas išsitraukė kalaviją. Pabaisa nusijuokė ir ištirpo. Dravenis pabudo iš nuodingo sapno.

- Draivai, kaip jautiesi? – sunerimo Kunigunda.

- Dabar gerai!

Dravenis drąsiai priėjo prie Skomanto. Maestro skambino užsimerkęs, jis jautė muziką žymiai giliau, nei paprasti, velnio neapsėsti muzikantai.

- Po tosto būtina išgerti, - paragino Dravenis.

- Aš negeriu! - išdidžiai atkirto maestro.

Nakties lordas ant Skomanto galvos išpylė užnuodytą portveiną. Trinktelėjo juodas žaibas. Ant klaviatūros nukrito 6 ilgi geltoni nagai, po tris nuo kiekvienos rankos. Skomantas buvo laisvas, jis verkė, nes išgyveno spontanišką nušvitimą, satori. Žodžiai buvo nereikalingi. Pakako gestų ir natų.

Dravenis ir Kunigunda paliko priplėkusį, bet švarų ir laisvą rūsį. Nakties lordas nustebo, jis niekada nematė tokios gražios nakties. Dravenio pojūčiai neregėtai sustiprėjo, jis išgirdo sapnų garsus. Šventaragio slėnyje ošė nukirsti ažuolai, po sunkiomis granito plokštėmis dygo grybai. Nakties lordas jautė, kad gali it deimantus šlifuoti savo mintis. Šiąnakt Dravenis išvalė jausmus, užbraukė seną klaidą, ištaisė kreivą gyvenimo kelią ir galutinai nugalėjo tamsą.

- Kunigunda, ar tu jauti, kaip alsuoja naktis, kaip šviežiu moliu kvepia čerpiniai stogai, kaip melodingai trupa raudonos keraminės plytos, kaip virš gatvių plaukia nostalgiški sapnai?

- Draivai, šiąnakt tikrai gražu, bet man šalta, gal sugrįžkime į kavinę.

Nakties lordas suprato, kad taip mato tik jis vienas.

Prailgo vakaro rankos, į juodą šešėlių gausmą tyso šaltas elektros stulpas. Diena visada bevėrtė, ji skirta miegui, poilsiui ir sapnams. Dravenis debesyse surado Perkūno namus ir atsidavė senojo aisčių dievo nepriežastinei malonei. Ir Dravenio pastangos buvo šimteriopai atlygintos. Nakties lordui nereikėjo dusti tamsiuose Vilniaus požemiuose, aisčių dievai jį perkėlė į savo erdvę. Todėl niekas negalėjo užfiksuoti, surasti, nustatyti Dravenio pilies koordinacių. Bejėgis buvo taip pat ir Juodasis laiškanėšys, kelias į šventą žemę jam buvo uždaras. Skaistgirio slėnyje gyveno tik tyros būtybės.

Nuo ministerijos lubų nukrito senas tinko gabalas, Guligantui tiesiai į riebią pažiaunę smogė itin nemalonus rūpestis. Dingo metodistė Eirimė. Visa laimė, korespondencija buvo tvarkinga, straipsniai parašyti, pranešimai laiku paruošti. Dokumentai paslaptinai atsirasdavo ant Guliganto plataus stalo. Kas ruošė medžiagą? Klausinėti ministerijos darbuotojų referentas nediršo. Prabėgo jau trys dienos ir jokių žinių, nė menkausio gandelio. Įsidrąsinęs Guligantas paskambino Eirimei į namus. Sena moteriškė, matyt motina, mandagiai atsakė kad Eirimė darbe. Referentas sutriko. Gal Laisvūnas ar Kablys ėmėsi kruvinos iniciatyvos. Nesąmonė, bet kas beatsitiktų įtarimas gali kristi ant jo sparčiai blunkančios galvos.

Nematydamas kitos išeities Guligantas paskambino Karminui į studiją.

- Sveikas Karminai, Eirimės jau savaitę nėra darbe, gal žinai kur ji dingo?

- Eirimė darbe, pone referente, nusileiskite ant žemės, nepatingėkite, atidžiau paieškokite ministerijos labirintuose ir

tikrai surasite savo darbuotoją.

- Ačiū, tik tiek norėjau sužinoti!

Įtūžęs Guligantas vos valdėsi, jis tučtuojau paliko kabinetą. Referentas ryžtingai atvėrė pirmas pasitaikiusias duris ir atsainiai pasiteiravo:

- Ar nematėte panelės Eirimės?

- Aš čia.

Guliganto akys pavirto žiūronais, dviem teleskopais, tačiau Eirimės nepamatė. Ir išties Kultūros ministerijoje neretai galima patirti pribloškiančių paranormalių išgyvenimų. Mobilizavęs paskutinius valios likučius referentas burbtelėjo:

- Panele Eirime, po valandėlės malonėkite užėiti į mano kabinetą.

Guligantas nupėdino į savo kabinetą ir nekultūringai krito ant stalo. Kakta atsitrenkė į dekoratyvinę krištolinę rašalinę, kuri visa laimė buvo tuščia. Bet paakyje vis viena atsivėrė mėlynė. Guligantas pasijuto sumuštas, suspardytas ir pažemintas savo valdose. Jis drebančia ranka atvėrė plienines seifo dureles ir nedvejodamas griebė vyšnių likerio butelį. Į siaubo sukaustytą gerklę tekėjo lipnus, aromatingas skystis.

- Netingėk siekti grožio ir gėrio, – guodė save referentas.

Pagaliau įtampa atslūgo. Sėkmingai įveikęs stresą Guligantas svyrudamas suskubo namo. Koridoriuje jis pagaliau pamatė Eirimę ir labai nudžiugo. Mergina pašiorpo. Girtas, pamušta akimi, sulamdytu kostiumu Guligantas nykiai svyravo.

Grįžusi į studiją Eirimę Karminui papasakojo keistą nuotyki.

- Guligantas ignoruoja dvasinį gyvenimą, jo siekiai nusikalstami. Artėja atpildo valanda. Aš judu pirmyn, įkvėptas pirmojo dvasinio postūmio, pirmosios meditacijos...

- Pirmosios meilės...

- Taip, Eirime, aš myliu tik tave, tu mano pirmoji meilė.

Netikėtai Eirimė pravirko:

- Karminai, aš bijau ateities, naktimis sapnuoju košmarus...

- Reikia tikėti, kad siela amžina ir kad mus saugo Dievas. Nėra kitos išeities.

12

Užupio košmaras

Sparčiai auga aukšta žolė, lūžta beviltiškai dideli medžiai, mieste greitai paklysta žmonės.

Užupyje buvo dviejų aukštų “Respublikos” viešbutis, kuriame gyveno nuomininkai ir svečiai, ten kartais vaidendavosi. Kai Dravenis anksti ryte atvyko ir apsistojo šiame name, jis kruopščiai užtraukė langų užuolaidas, krito į lovą ir paniro į tamsą. Naktis, tai ne paros metas, bet proto būseną, kai pojūčiai tampa beribiai. Nublanksta logika, patirtis ir įgūdžiai. Dabar reikia ilsėtis, nes greitai ateis ilgai lauktas vakaras.

Dravenio miegas buvo piktas ir nesaugus. Pro užuolaidų plyšius skverbėsi ledinė šviesa, tolumoje aidėjo automobilių triukšmas ir žmonių balsai. Per pietus pakilo stiprus vėjas, giedrą dangų užtemdė juodi, švininiai debesys, trinktelėjo

žaiibas, baimingai kaukti pratrūko benamiai šunys. Raitėsi kreivi vėjo sūkuriai, į kambarį padvelkė ledinis, arktinis, beveik anapusinis šaltukas. Dravenis pabudo. Spragtelėjo elektros lemputė. Erdvę užpildė monotoniškas gaudesys, baldus pakeitė virtualūs vaizdai. Daiktų tarsi nebuvo. Dravenis pajuto, kad jam maloniai svaigsta galva. Jis priėjo prie lango ir labai atsargiai praskleidė storas užuolaidas. Tamsu. Nei diena, nei naktis. Virpėjo juodas stiklas. Dravenis atidarė langus, į kambarį pūstelėjo šaltas, gaivus oras. Siūbavo stiklinės klevo šakos. Iš tamsios miško gelmės išniro mirtini siluetai. Tai vilkolakiai slinko medžioti. Nėra kur bėgti, trauktis, slėptis. Nakties lordas išgirdo kaip kosti tamsūs, prirūkyti viešbučio koridoriai, pajuto kaip dūsta tinkuotos sienos. Slogu. Dejavo tamsūs rūšiai, verkė prie smėlio prikalta žolė, stoviškai rūdijo senovinės kvadratinės viny.

Nakties lordas užlipo ant palangės ir nedrąsiai atsigrėžė atgal. Jis norėjo grįžti į ramią idilišką praeitį. Bet pasaulis neatpažįstamai pasikeitė. Dravenis jau nematė realios realybės. Ant netikros spintos gulėjo aštrus kirtiklis, siūbavo surūdijęs laistytuvas, gurgždėjo sietynas, šnarėjo slidi parketo mediena, ošė baltos išėiginės lubos. Dravenis užsimerkė ir ryžtingai šoko į aksominę audros tamsą. Naktis palaimino jo pirmąjį pergalės riksmą. Veidas neatsitrenkė į juodą asfaltą. Nakties lordas atsimerkė ir ištiesė astralinius sparnus. Beribis dangus, amžina kelionė. Virš galvos švietė žvaigždės. Pražūtinga ilgai žiūrėti į dangų, gali užsidegti energetiniai sparnai. Dravenis pažvelgė į žemę. Prie pat Vilnios upės stovėjo “Tilto” aludė. Vilnijo mediniai stalai. Iš tuščių alaus butelių lašėjo krištolinės žvaigždės, briaunuotose stiklinėse skendo vilko akys, putujo

balti debesys.

Nakties lordas apsuko aplink namą didelį ratą. Kaip gražu! Pievoje staugė šlapi saulėlydžiai, ant kelmo sėdėjo linksmas ešerys. Į krantą brido žavi undinė. Trapi meilės sala, melodingai skendo tirpūs jausmų tiltai.

Tolo juodas audros debesys. Nakties lordas grįžo į kambarį ir sandariai užtraukė medžiagines užuolaidas, nusivilko juodą švarką, nuspyrė batus ir nuvirto į lovą. Dravenis paniro į tirštą nepermatomą, aksominę, pulsuojančią tamsą. Artėjo nematoma pabaisa. Didelė plaukuota koja jį prispaudė prie lovos. Nakties lordas griebė už kanopos, bet šmėkla netikėtai pradingo. Pagaliau šiurpūs reginiai nutolo, nakties lordas atsipalaidavo ir užmigo, jis sapnavo keistą sapną. Kažkokia raukšlėta senė prisėlino prie kojų ir griebė už dešinėsios kojos didžiojo piršto. Dravenis pabudo ir apsižvalgė, diena dar nesibaigė, kambarys buvo tuščias, tik už lango ant skardinės palangės melodingai lašėjo lietus. Nakties lordas apsivertė ant kito šono ir greitai vėl užmigo. Sapnas kartojosi. Kojūgalyje stovėjo ta pati senė. Ji vėl griebė už piršto, tik šįkart už kairiosios kojos. Lordas suriko ir pabudo. Dravenis skubiai apsirengė ir nulipo laiptais į apačią kur budėjo filosofas Mąstautas. Sargas spoksojo į televizorių ir snūduriavo, bet išgirdęs žingsnius pabudo.

- Taip, taip, Draivai, tai jau ne pirmas atvejis, niekas nenori šiame kambaryje gyventi, bet mes neturime daugiau laisvų patalpų.

- Man nereikia kito kambario, - atsakė nakties lordas,
- ar kas nors šiame kambaryje buvo nužudytas?

- Taip! - nustebo filosofas, - pernai tavo kambaryje nuo

didelės narkotikų dozės mirė jauna, graži mergina, kuria metė vaikinai, išvykęs laimės ieškoti į Ameriką. Tragiška ir labai nemaloni istorija. Vakare aš baigiu pamainą, Draivai, ateiki, išgersime alaus, prisiminsime senus laikus!

- Būtinai! - pažadėjo Dravenis.

Grįžęs atgal Dravenis apsuko lova, sukeisdamas galvos ir kojų vietas. Dabar bus tikrai įdomu, nakties lordas laukė pranašingo sapno. Nespėjo jis kietai įmigti, kai prie lovos priėjo daili šviesiaplaukė mergina. Tai buvo Eirimė.

- Draivai, lauke stovi Juodasis laiškanešys, jis nori pagrobtį mano sielą, nes aš narkomanė, ar gali mane apginti? - maldavo mergina.

- Eirime, nusiramink, niekas negali įeiti į nakties lordo teritoriją. Nei nelabasis, nei šventasis, nei ateivis iš kosmoso. Aš tave išgelbėsiu. Na, o dabar diena, netrukdyk man ilsėtis, nes ši naktis bus ypač sunki.

- Ačiū!

Mergina dingo. Nakties lordas pabudo. Tamsu, už lango lietus ir vėjuotas vakaras. Dravenis buvo mirtinai išbalęs, sietynas apšvietė riebius prakaito lašus, kurie netikėtai suspindo ant kaktos. Atmosfera buvo įtempta, kaip plieninė gitaros styga. Virpėjo tamsus elektrinis oras, bet uždara priemiesčio energetinė sistema nakties lordui buvo nepavojinga.

Tolo agresyvi revolverio rauda. Karo sandėlyje slėpėsi piktas tankas. Viešbučio laukiamajame televizija rodė komedija. Budėtojas Mąstautas gurkšnojo alutį ir kvatojo. Kibirkščiavo elektros laidai. Nakties lordas suprato, kad Juodasis laiškanešys medžioja nelaimingos merginos sielą. Dravenis priėjo prie lango ir atsargiai praskleidė sunkias

užuolaidas. Demonas stovėjo šalia viešbučio, kitoje gatvės pusėje, po medžiu. Nakties lordas skubiai nubėgo į apačią. Juodasis laiškanešys stovėjo aikštelėje susidėjęs rankas ant krūtinės. Dravenis priėjo ir pasisveikino:

- Sveikas demone, pasakyk, kas tu esi? - mandagiai pasiteiravo nakties lordas.

- Aš esu Akustinė pabaisa, gyvenanti degradavusių žmonių protuose, aš Destrukcijos genijus, Tamsos demiurgas ir Haliucinacijų meistras, - išdidžiai atsakė demonas.

- Jūsų nuopelnai beribiai, malonėkite palikti Eirimę ramybėje!

- Gerai! Tegul dar truputį pagyvena, - atsakė Juodasis laiškanešys, - bet, milorde, nepamirškite, Eirimė pasmerkta, po metų Karminas ją paliks ir išvyks į Ameriką. Iš nevilties Eirimė taps narkomane, ir, pagaliau, dvasiškai palūžusi ir degradavusi, mirs nuo didelės narkotikų dozės. Jos neišgelbės niekas.

Juodojo laiškanešio žodžiai buvo šalti kaip ledas. Dravenis, anksčiau, be abejo, negalėjo gerai įžiūrėti demono veido bruožų. Bet dabar! O siaube! Siaubūno nosis buvo be skylių, vientisa, monolitinė. Tarsi plastmasinė. Demonų akys blykstelėjo, veidą perpjovė kreiva šypsena. Dravenis pašiorpo.

- Jūs galvojate, kad esate labai skanūs, arba labai protingi?

- Tobulas alkis, tobulas troškulys! - bandė juokauti Dravenis.

- Skanaus apetito, milorde, nepamirškite išgerti alaus, Mąstautas yra tikras filosofas, jis atsakys į visus klausimus ir

išsklaidys visas abejones, - dalykiškai rekomendavo Juodasis laiškanėšys ir dingo.

Artėjo niūrus finalas, pavojingo žaidimo pabaiga. Dravenis jautė, kad Juodasis laiškanėšys negali jo sunaikinti, nei užvaldyti. Nelabasis galėjo tik užnuodyti gyvenimą. Lėtai sukosi surūdijusi pilies bokšto laikrodžio rodyklė, senas varpas mušė kruvinas valandas. Kiekviena akimirka dovanojo palaimą ir kančią. Nuožmios grumtynės su Juoduoju laiškanėšiu atnešė dvasios ramybę. Kitos laimės nėra ir negali būti.

Karminas aplankė Užupio “Tilto” aludę, kurią kažkada rekomendavo Dravenis. Prisėdo į prie tuščio stalelio ir užsisakė tris bokalus alaus ir greitai juos išgėrė. Nebuvo kitos išeities. Eirimė ir Dravenis kažkur paslaptinai dingo. Kas atsitiko? Kas vyksta dabar? Tarsi sniegas tirpsta gyvenimas. Nejaugi viskas tėra tik iliuzija? Neliko ribos tarp tikrovės ir reginių, prieš akis švietė skustuvo ašmenys. Platus kelias į tikrovę.

- Aš peržengiau ribą skiriančią gyvenimą ir mirtį. Aš klaidžioju painiame vizijų pasaulyje. Kodėl pasaulis yra visai ne toks, kokį vaizduoja mokslas?

Prie mistiko Karmino stalo sėdėjo Olimpo dievai, o Atėnė buvo pasiryžusi į Juodąjį laiškanėšį sviesti mirtiną ietį! Stebuklai nesiliauja vykę! Saulė ir Mėnulis yra ne kosminiai kūnai, bet švytinčios dievybės.

- Tik dabar, tik čia, tik romane, tik baltame ekrane aš būsiu amžinai gyvas! - tyliai samprotavo Karminas, - daugelis pasvirusio pasaulio reiškinių, instinktų yra labai sudėtingi, gudrūs ir klastingi. Ir kuo daugiau sužinau apie pasvirusį pasaulį, tuo daugiau aptinku šioje visatoje nuostabių dalykų. Laikas keisti visuomenės požiūrį. Bet kaip? Žaisti rusišką

ruletę, dresiruoti tigrus, ryti špagas, vaikščioti naktį stogais. Miestui reikia imitacijos, dekoracijų, bet ne pasvirusių minčių. Karmino apmąstymus nutraukė nelauktas svečias, prie stalelio prisėdo Juodasis laiškanėšys.

- Karminai, atėjo laikas apsispręsti ir tapti ne žmogumi, o kažkuo žymiai aukštesniu, svarbesniu ir reikšmingesniu. Draivui, pagalba jau nereikalinga, nors jis nuėjo klaidingu šviesos keliu, bet tu gali išsigelbėti, nes esi cinikas. Dar nevēlu paklusti tamsai ir tapti nemirtingu.

Karminas norėjo piktai atkirsti, sugriauti klastingus demono argumentus, bet pervirškintas alus reikalavo nedelsiant bėgti į tualetą.

- Palauk, aš tuoj!

- Neskubėk, tuoj ateis Dravenis ir Mąstautas, noriu kad jūs apsvarstytumėte mano pasiūlymą!

Juodojo Laiškanešio akys klastingai blizgėjo. Kai Karminas sugrįžo prie staliuko, nieko nebuvo, stovėjo tik 13 pilnų bokalų “Švyturio originaliojo” alaus ir peleninėje rūko didžiulis cigaras. Karminas mostelėjo nemokamo alaus. Jis suprato, kad piktasis laiškanėšys pradėjo pavojingą žaidimą, suregzta gudriai, klastingai ir virtuoziškai. Pasviręs pasaulis formavo naujus žmones, cementavo draugus ir lydė ledinę kometų energiją. Nespėjo Karminas išgerti bokalo, kaip šalia išdygo Mąstautas ir Dravenis. Filosofas atsisėdo į Juodojo laiškanėšio kėdę ir smalsiai pažvelgė į smilkstantį cigarą. Dravenis nuėjo užsakyti užkandos, jis niekada nemėgo laukti oficianto.

Nustebęs klausėsi Mąstautas Karmino ir Dravenio pasakojimų, lingavo žilą galvą ir slapčia žavėjosi, koks

dingas yra pasviręs pasaulis. Karminas norėjo geležine faktų logika priversti filosofą pakeisti tradicinį požiūrį į pasaulį, gyvenimą ir mirtį.

- Mieli draugai, patikėkit, aš taip pat turiu humoro jausmą ir žaviuosi jūsų išdaigom!

- Viskas sukta ir klatinga, bet įdomiausia tai, kad Juodasis Laiškanešys mulkina ir apgaudinėja žmones, stato dar vieną siaubo spektaklį, gatvės cirką, balaganą. Aš jaučiu, būtinai įvyksta kažkas neplanuoto, nesufabrikuoto ir tikrai mistiško. Štai kur paslaptis!

- Jokios paslapties, masinė įtaiga ir psichozė. Pašto aferistas naudojami senais triukais.

- Aš irgi taip mažčiau iki Dravenio mirties, o dabar nesuprantu ar jis gyvas ar miręs, - susimąstė Karminas.

- Kelio pabaiga, - palingavo galvą Mąstautas, - sudie, sveikas proteli!

- Ne, ne pabaiga, bet pradžia! - pasipiktino Karminas, - arba mūsų pokalbis nerealus, arba, aš kuoktelėjau?

- Karminai, tu ne kuoktelėjai tu pasvirai! - juokėsi Mąstautas.

- Tai tas pats!

- Ne, ne tas pats, tai ne aritmetika, tai algebra, tavo prote įvyko radikalūs poslinkiai, pasikeitė informacijos suvokimo lygis, - mokliškai aiškino Mąstautas.

- Mąstautai, manęs nedomina filosofinės spekuliacijos, pasakyk, ar reginiai tikri, ar vizijos tėra tik tobula haliucinacija?

- Nesakysiu! - juokėsi Mąstautas.

- Kodėl? - paklaiko Karminas.

- Todėl, kad aš esu senas, neklausau sumauto roko, nelandžioju į diskotekas ir muzikinius angarus, neglamžau jaunų panterų, nelakstau su BMW! Mano gyvenimui trūksta svingo ir rėksmingos surūdijusio saksofono improvizacijos.

- Geras atsakymas! - kvatojo Karminas, - nejaugi, Mąstautai, vėl nori būti jaunu, linksmu ir pašėlusiu bytniku?

- Tai ne atsakymas, - griežtai tarė Mąstautas, - dabar jaunuoli nupirk vargšui filosofui cigarečių ir aš tau kai ką papasakosiu.

Dravenis nuėjo prie baro ir atnešė pakelį "Camel". Nakties lordas buvo tylus, tarsi šis pokalbis jo visai nedomintų. Dravenis niekam nedrįso pasakoti savo išgyvenimų, vis viena nesupras.

- Gerai, bet, visų pirma, paaiškink, kaip tu su Dravu atsiradai aludėje? - paklausė Karminas.

- Manai, kad aš taip pat nerealus, - juokėsi Mąstautas, - viskas, jaunuoli, labai paprasta ir logiška. Aš dirbu Užupio "Respublikos" viešbučio budėtoju. Vakar šiame viešbutyje išsinuomojo kambarį Dravenis. Taigi, mes vėl susitikome, nutarėme pasikalbėti. Ši aludė pati pigiausia, alus kainuoja tiek kiek parduotuvėje, todėl aš čia dažnai ateinu išlenkti bokalą, vieną kitą, man patinka aludės atmosfera, mėgstu čia skaityti spaudą, sutinku įdomius žmones. Jokios mistikos, magijos. Nesutinki? Gal būt, aš panašus į vaiduoklį, šmėklą, iškamšą, kaliausę, o gal būt, tu manai esąs vampyras, zombis, tai dabar madinga, štai pažvelk smilksta tavo cigaras, jei nieko prieš aš truktelsiu dūmelį!

- Į sveikata, tai Juodojo laiškanešio cigaras!

- Nors paties Liuciferio! - šyptelėjo filosofas.

Mąstautas įtraukė slogų, alsų cigaro dūmą. Karminas nusijuokė. Pakankamai virtuoziška, bet, deja, visai ne magiška. Pokalbis buvo vangus, girtas, visai nefilosofiškas. Sudegė medinis tiltas. Nutrūko gitaros styga. Nebuvo jokio kelio į naują pasvirimą.

- Mąstautai, aš likau vienas, be draugų, be žurnalo, mano muzikiniai ir literatūriniai darbai nieko nedomina, neturiu jokio darbo.

- Na, štai, jaunuoli, baigėsi visi modernūs, šiuolaikiniai svaičiojimai apie meną, dvasingumą, svarų garsą ir tolimus pasaulius. Už posūkio asfaltas, tiesi, protinga, logiška kasdienybė, darbas, mokslas, pareiga.

- Aš nepasiduosiu, aš esu kūrėjas, menininkas!

- Tu jau nugalėtas, nes jau svaiginiesi kvailais regėjimais ir vizijomis. Tai netiktas požiūris gyvenimą!

- Ką tu siūlai? - pyktelejo Karminas.

- Nieko, o tai pakankamai daug, tegul gyvenimas teka savo vaga. Pareiga ir darbas, nuo ryto iki vakaro. Darbas, darbas, darbas. Štai ir visa išmintis!

- Nesąmonė, Mąstautai, kodėl tu dabar beprasmiškai sėdi aludėje užuot statęs namus, tiesęs plentus, auginęs pomidorus!

- Nieko tu jaunuoli nesupranti, - juokėsi Mąstautas, - po darbo visada lieka truputį laiko, kurį galima paskirti klasikiniam menui, spaudai.

- Alui? - ironizavo Karminas.

- Taip, alui! Aš užsitarnavau šį prasmingą laisvalaikį ir visuomenė toleruoja mano siekius, o tu, jei nesiliausi kvailiojęs, neturėsi nieko, tik šaltą kapo duobę ir vaiduoklius. Karminai,

nustok kliedėti, dabar laikas viešai, čia pat aludėje paneigti burtus, pragaro pašta, vaiduoklius, vizijas, švarų garsą, tolimus pasaulius, debesų pilis ir kitą šlamštą!

- Niekada! - Karminą šis pokalbis tonizavo, jis pajuto naujas jėgas, geležinį ryžtą - Mąstautai, man atrodo, kad tu apsilaidai, degradavai, pasenai. Kur dingo tavo polėkis, vokiečių klasikinė filosofija, egzistencializmas, stoja?

- Viskam savo laikas. Filosofija įprasmina prasmingus laiko pokyčius, praturtina protą, laisvalaikį!

- Aš nieko nesuprantu?

- Niekio nereikia suprasti, jaunuoli! Po to, kai prakeiktas bankininkas Magas supleškino mano trobą Šnipiškėse, dirbu viešbučio budėtoju. Gyvenu senoje daržinėje, lėšų kukliam egzistavimui pakanka. Aš laimingas, apsirūpinau visam gyvenimui, turiu ateitį ir prasmingą senatvę. Na, o tu jaučiu esi bedarbis!

Karminas susierzino, sparčiai smunkančio Mąstauto kalbos žeidė, skaudino, bet tuo pačiu kažkuo traukė hipnotizavo, nes meistras nepozavo, neverkšleno, nesiskundė, nors buvo sunku. Karminas nutarė pajuokauti, Mąstauto rankoje sudegė Juodojo laiškanešio cigaras.

- Mąstautai, gal būt tu esi dvasinio, tiksliau religinio gyvenimo prieangyje?

- Patvoryje, - reikšmingai patikslino filosofas.

- Todėl atsiveria naujos, sakyčiau tradicinės perspektyvos, atgaila, nusižeminimas! - niūriai ironizavo Karminas.

- Nusilengvinimas, - atrėžė filosofas ir nubėgo į tualetą. Jis greitai grįžo ir pratęsė niūrius samprotavimus. -

Maestro, atidėk ironija senatvei, man jau atėjo laikas mąstyti apie aukštesnius dalykus. Na, o tu dar tik ieškai kelio, greit mane suprasi!

- Aš tave suprantu!

- Nė velnio tu nesupranti, - nuliūdo Mąstautas, - tu pilnas įniršio, pagiežos, egoistinio ryžto ir vis dar tikiesi užkariauti pasaulį!

- Aš ne Magas !

- Tu jo mokinys!

- Aš norėčiau, kad tave aplankytų Juodasis laiškanešys, su juo pokalbis bus reikšmingesnis ir įdomesnis nei su manimi! - šyptelėjo Karminas.

- Tegul ateina, suriesiu į ragą arogantiška aferistą!

- Su tavimi niekas negali grumtis! - pagaliau prabilo Dravenis

- Teisingai, Draivai, pralaimės visi!

Tik vėlai vakare draugai paliko aludę. Karminas grįžo į studiją. Mąstautas į daržinę ilsėtis, na, o Dravenis nusipirko kioskelyje 3 butelius "Švyturio gintarinio" alaus ir sugrįžęs į viešbučio kambarį ėmė lėtai gurkšnoti.

Įtampa buvo baisi. Reikėjo atsipalaiduoti, bet alus nesvaigino. Staiga nakties lordas pajuto stiprų žvilgsnį nutaikyta tiesiai į nugarą. Dravenis lėtai atsigrėžė atgal, prie lango stovėjo Juodasis laiškanešys.

- Milorde, jūs vienišas, nes esate klaidingos šlovės prieangyje. Paprasti žmonės yra arogantiški, mirtingi kvailiai, tik aš galiu tapti jūsų amžinu, tikru draugu ir parodyti kelią į tamsą.

Dravenis žinojo, kad Juodasis laiškanešys visada

žaidžia gudriai, klasingai ir virtuoziškai.

- Parašykite man laišką iš Pragaro! - nusijuokė Dravenis.

- Milorde, filosofas Maštautas teisus, atidėkite ironija dienai, atėjo laikas pamastyti apie tamsų, paprastą, kasdieninį darbą ir pamiršti svaičiojimus apie šviesą ir pagalbą žmonėms!

- Tamsta, matyt, girdėjote aludės diskusiją negražu šnipinėti! Bet dar bjauriau iškraipyti nugirstas mintis.

- Milorde, jūs nė velnio nesupratote! - pasipiktino demonas.

- Aš ne velnias!

- Ir ne žmogus!

- Eikit po velnių! - pabrėžtinai mandagiai nusikeikė nakties lordas.

- Milorde, aš išeinu! - liūdnai tarė Juodasis laiškanešys.

Demonas visai paprastai išėjo pro duris, beprasmiška stebinti nakties lordą velniškais triukais. Dravenis kalaviju trenkė per alaus butelius. Ant stalo nukrito suodinių varveklių krūva. Kambarys sunkiai pasviro, nakties lordas neteko pusiausviros ir atsitrenkė į langą. Nosis švelniai prilipo prie stiklo. Dravenis itin nenoriai atmerkė vieną akį. Jis gulėjo ant didžiulės stiklo plokštės, apačioje buvo tik sniegas ir ledo kalnai, daugiau nieko. Ramu. Jokio pavojaus. Ar nurimo širdis? Vargu. Piktas nevilties ir įtarumo kirminas tarsi termitas graužė protą. Viskas netikra, dirbtina ir nenatūralu. Nakties lordas matė žmonijos ir tuo pačiu savo ateitį kitaip. Dravenis pajuto katastrofos šaltį, reikėjo veikti itin energingai. Nakties

lordas pasiryžo bet kokia kaina išlaisvinti Eirimę.

Naktį Dravenis senu “Chrysler’iu” lėkė tiesiai Juodojo laiškanėšio rezidenciją. Dabar nakties lordas jautė kiekvieną demono žingsnį. Juodasis laiškanėšys bazavosi senoje, apleistoje Užupio viloje. Niekas negalėjo įsibrauti į demono irštą, nebent interesantas būtų lavonas arba vaiduoklis. Šalia Juodojo laiškanėšio namo riogsojo metalinė tvora, atbulas miškas, apvalūs akių langai. Į nuodingą rūką klimpo dekoratyviniai medžiai. Tamsu, iš nuodingo sodo paspruko mėnulis. Liko tik į medines dėžes sukrauti atkampūs lapai - lunatikų paštas. Svyravo aštrios šakos, delės augti žolė.

Miestą sėmė akla pabaisų banga, tvyrojo miglota dinozaurų baimė. Automobiliai drožė ilgas gatves, riedėjo nenuspėjami charakteriai. Už staigaus gatvės posūkio riogsojo duobė, kiaura bedugnės plokštuma. Dravenis sustabdė automobilį.

- Netikiu miestu, nenoriu išnykti profaniškai žvelgdamas į gatvę, mirę pranašesni, nes pažino gyvenimą. Brendu į šakotą lapų gelmę, nerandu nykštukų, išdrįsusių žvalgytis į aukštus debesis. Drąsiai čiuožiu plonu stiklu, už balto taško nėra posūkio į save.

Dravenis peršoko per tvorą ir atvėręs sunkų stiklinį langą ir įsiveržė į demono valdas. Koridoriuje Dravenis sustingo, sunkūs batai užmynė juodą šešėlio nugarą. Nakties lordas atsargiai ėjo lygiu parketu, nes juto duobes, kurių nebuvo. Koridoriuje kaboją kreivas stiklas, nakties lordas veidrodyje išvydo svetimą veidą, kito žmogaus šypseną.

Svetainės durys buvo atviros. Nelabasis smalsiai pažvelgė į svečią, kurio, matyt, jau laukė. Nakties lordas įkrito

į didelį minkštą fotelį ir prisidėgė cigarą.

- Milorde, konjako? - mandagiai pasiūlė demonas.

- Degtinės! - nukirto Dravenis.

Įėjo Eirimė ir ant juodo padėklo atnešė dvi pilnas stiklines lietuviškos degtinės. Padėjo ant stalo ir liūdnai pažvelgė į Dravenį. Demonas ir nakties lordas sukirto sklidas taures.

- Milorde, aš neketinu gaišinti jūsų brangaus laiko ir kalbėsiu iš esmės. Pasaulis sparčiai keičiasi ir jūs, tikiuosi, matote esminius ir lemiamus pokyčius.

- Ka jūs turite omenyje? - griežtai pasiteiravo Dravenis.

- Situacija planetoje pasiekė kritinę ribą. Žemę valdo žmonės neturintys nei nuovokos, nei sugebėjimų, nei realios valdžios.

- Aš tai žinau, - kreivai šyptelejo nakties lordas.

- Visų valdžių laikas baigėsi. Dabar atėjome mes, tikrieji progreso ir pažangių technologijų valdovai, tie, kurie būdami istorijos šešėlyje stūmė žmonija tolyn. XXI amžius jau prasidėjo, mes pasiekėme naują prezentacinę pakopą ir galime veikti žymiai atviriau. Aš noriu žinoti jūsų poziciją, nes žmonijos likimas priklauso nuo Tamstos apsisprendimo. Dar viena transformacija arba sunaikinimas. Nakties lordų veikla pasiekė kritinį tašką, todėl būtinas atsinaujinimas, kitimas, poslinkis, totalus formos pakeitimas.

- Jūs grasinate? - nusijuokė Dravenis.

- Tik įspėjame!

- Ar jūs disponuojate jėga, žmonėmis, resursais?

- Mes pilnai kontroliuojame astralinę projekciją! Bet,

kaip žinote, dar egzistuoja ir materialus pasaulis. Siūlome rimtas, abipusiai naudingas derybas.

Dravenis susimąstė, jis pajuto, kad Juodasis laiškanešys nejuokauja ir siūlo bendradarbiauti.

- Mes nešėme progresą žinias ir technologiją, dovanojome garo, elektros energiją, mes parodėme, kaip reikia skraidyti ir pažaboti atomus, mes atnešėme kompiuterius ir atvėrėme vartus į virtualią realybę, kitas žingsnis - tai astralinė projekcija, amžinybė ir nemarumas, - gyrėsi demonas.

- Puikus holivudiškas scenarijus, puiki vaidyba, sveikinu! Deja, manęs nedomina globalinės problemos. Paleiskite Eirimę. Jūs man pažadėjote jos neliesti!

Juodasis Laiškanešys pažvelgė į išsigandusią merginą ir patenkintas šyptelėjo. Jo balsas tapo minkštas ir švelnus.

- Milorde, imkite merginą, ji nesvarbi!

Dravenis pajuto, kaip tamsos gravitacija ruošiasi jį pasiglemžti. Nors kūnas buvo lengvas it plunksna, bet kojos grasinosi prasmegti parketo plokštėse. Staiga trūko medis, nakties lordas įsmigo į svetainės grindis beveik ligi kelių. Dravenis greitai išlipo iš duobės, pagriebė Eirimę už rankos ir net neatsisveikinęs išėjo pro duris.

- Skriskit, drugeliai, tik žiūrėkit nesudekit juodos žvakės liepsnoje! - patenkintas kvatojo demonas.

Alberto paroda

Vienodi likimai, vientisa buitinių tikslų monotonija. Nesunku raudonu pieštuku apvesti gimimo datą, bet juodas pieštukas brėžia tik nykią kasdienišką liniją ir niekada nesustoja. Begalinė kančios ir skausmo tiesė. Iškilūs poelgiai įrašyti į plėšrūnų valgiaraštį. Bet Karminas nepanoro tapti skaniu Guliganto kšneliu, desertiniu užkandžiu. Pralaimėjęs visas kovas ir jausdamas milžinišką keršto troškulį, referentas griežė dantimis, kol įskilo priekinių dantų emalis. Pajutęs aštrų skausmą Guligantas liovėsi muzikuoti, jis nebuvo pasiruošęs skausmui, todėl pabėgėjo kabinetu ir visa jėga trenkėsi į sieną. Įtūžis amortizavo smūgį, bet astralinis referento kūnas vis dar skraidė ore. Staiga sulinko Guliganto kojos, gal nuo smūgio, gal nuo pykčio, gal nuo tvankaus, intrigomis persunkto ministerijos oro ir jis krito ant slidaus, kruopščiai nušveisto parketo. Referentas gulėdamas pasirausė švarko kišenėse ir suradęs cigarečių pakelį, degtukus, godžiai užsirūkė.

- Aš miegu, snaudžiu, - vapėjo sužalotas valdininkas.

Guliganto galva prasmego parketo duobėje, o kūnas ištirpo tabako dūmuose. Staiga trinktelėjo durys, už jų kažkas suriko, pasigirdo šūviai. Kabinete lijo švino lietus, prasta įtūžio investicija, jokie pelno, tik smūgis pačiam sau. Guligantas pašoko nuo grindų.

- Geras! – ypač garsiai šuktelėjo Kultūros ministro referentas, - gerai, Karminai, gerai, leidžiu tau surengti tėvo darbų parodą. Surink paveikslus iš privačių kolekcijų, muziejų, gailės galerijų, iš visur, pasismagink. Na, o parodai

pasibaigus aš sunaikinsiu visus tavo tėvelio Alberto darbelius. Neturi tėvelio, neturėsi ir jo paveikslų - tik skausmą. Argi ne nuostabu? Smagiai nei rašytojo mirtis. Ir kaip velniškai bus malonu pareikšti Karminui užuojautą, viešai susigraudinti, pagrūmoti vandalams, žadėti netikrą paramą, energingą dailės darbų paiešką.

Guligantas vėl panorą gyventi, linksmintis, turtėti. Tą pačią dieną referentas pakvietė Karminą į ministeriją ir didžiai rašytojo nuostabai ėmėsi iniciatyvos:

- Karminai, ne paslaptis, jaučiuosi truputį tau kaltas, bet aš pasikeičiau, ir netgi (kas man visai nebūdinga) truputį atgailauju. Aš asmeniškai vadovausiu dailininko Alberto mirties dešimtmečio minėjime, pagerbsiu talentingą menininką, tavo tėvelį ir gal tokiu būdu išpirksiu savo sunkią kaltę...

Degė žalia šviesa. Visi aliejiniiais dažais nutapyti automobiliai judėjo į Trakų gatvę, kurioje Karminas rengė tėvo darbų parodą. Rašytoją sukrėtė darbų gausa, tiek daug per savo trumpą gyvenimą nutapė tėvelis. Pagaliau atėjo šventės diena. Plakatai, reklama, spauda, netgi televizija pastebėjo ši meno renginį. Dailininko Alberto darbus pristatė profesorius Vaidevutis. Eirimė džiūgavo, Karminas buvo laimingas, o Dravenis neramus. Kasdien jis tolo nuo žmonių pasaulio. Nauja patirtis, nauji pojūčiai kvietė nakties lordą į nežinomas erdves. Tik pareiga vertė Dravenį neužmiršti senų draugų ir jiems padėti.

- Greičiau referentas prarys skenduolį, nei apgaus mane, - burbtelėjo nakties lordas akylai stebėdamas Kultūros ministro referentą, - apiplėšimas ar gaisras? Ar Guligantas

kolekcionierius, ar domisi menu? Vargu. Taip, jis ketina sunaikinti visus Alberto paveikslus.

Dravenis praskleidė užuolaidas ir pažvelgė į gatvę. Apačioje stovėjo įtartinas autobusiukas. Atsidarė durys, išlipo Laisvūnas. Nakties lordas išėjo į lauką. Apsižvalgė ir lengvai atidarė užrakintas autobusiuko duris. Viduje stovėjo du metaliniai kanistrai. Sklido aštrus benzino kvapas. Vandalizmo priepuolis, ugnies pašvaistė, pelenais virtusios svajonės. Oras buvo persunktas neapykanta menui, kūrėjui, grožiui, tobulybės siekimui. Gatvėje virė pragariškas keršto kraujas. Dravenis skubiai išnešė kanistrus ir išmetė į kieme riogsantį šiukšlių konteinerį.

“Neverta tartis su psichopatu Guligantu, geriau su gangsteriu Laisvūnu” – nutarė nakties lordas.

Netrukus sugrįžo Laisvūnas.

- Esi man skolingas, be to, keli daug rūpesčių, galiu tave nudėti, bet aš netrokštu kraujo. Susitarkime gražiuoju, pasitrauk iš Guliganto biznio, Kablys jau paspruko, matyt, protingesnis už tave!

- Man taip pat nepatinka Guliganto darbeliai, daug kraujo ir jokios naudos, - pritarė gangsteris, - džiugu, kad likai gyvas, kietas bičas esi, aš pasitraukiu... Draivai, dabar mes atsiskaitę!

- Vadinasi sutarta?

- Gangsterio žodis!

- Benzino kanistrus aš paslėpiau šiukšlių konteineriulyje, gal prireiks.

Laisvūnas nepiktai nusikeikė ir nuslinko prie šiukšlių konteinerio, o Dravenis grįžo atgal į parodos atidarymą.

Lipdamas laiptais nakties lordas išgirdo duslų garsą panašų į šauksmą, aidintį uolų bedugnėje. Miestą uždengė juoda tamsa, paskutinė laimės žvaigždė pavirto ugniniu rūku. Virš galvos piktai rangėsi liepsnos liežuviai, kibirkščiavo ugnis. Blogis buvo sustabdytas prie pat parodos durų. Dravenis linksmas grįžo iš mūšio lauko, svečiai vaišinosi vynu, sumuštiniais, vaisiais.

- Draivai, kur buvo visi tie ponai kai mano tėvui reikėjo pagalbos?

- Labai sunku suprasti, kodėl žmonės taip keistai elgiasi. Man dažnai atrodo, kad gyventi neįdomu ir ekonomiškai nuostolinga, - atsakė Dravenis.

- Tu kalbi apie Guligantą?

- Ne tik.

Karminas ėmė juoktis, o Guligantas, piktai dirstelėjęs į Dravenį, nustojo švaistytis sąmojais, mandagiai atsiprašė ir skubiai pasišalino. Dravenis išėjo taip pat. Nakties lordas ištirpo tamsoje.

14

Žemuogių pievelė

Magas išėjo į koridorių ir užlipęs mediniais laiptais aukštyrą pateko į stiklinę palėpę. Drėgną ryto gaivumą jau seniai buvo pakeitęs karštas vidudienis, išblukinęs medžių lapų ryškumą ir nutrynęs aštrius kopų kampus. Po karštu ir tyru dangaus skliautu plytėjo plati ir laisva dykuma. Pervalkos idilija negalėjo tęstis amžinai. Trūko žvaigždžių

smėlio, debesų tešlos, krištolinėje kaukolėje seko laimės atsargos. Magas plačia, duobėta nugara pajuto, kad XXI a. pradžios laiko spalva yra pilka, beveik sidabrinė. Pervalkoje gyvenimas atrodė netikras, dirbtinis. Maga vėl apėmė laukinis ir necivilizuotas bibliotekos ilgesys. Staiga virš vilos praskrido nedidelis sportinis lėktuvas. Fakyras pajuto, kad išeitis visai arti, čia pat, lengvai pasiekiamo. Reikėjo tik nedidelio magiško minties šuolio. Štai ir viskas. Magas lengviau atsiduso, jis didvyriškai pasiryžo kantriai laukti atsakymo.

- Padangių žonglieriai dresiruoja lėktuvus, o aš prie vilos lubų kalu senas mintis.

Mąstydamas apie oro balionus, sraigtasparnius ir lėktuvus, Magas sugrįžo į savo kambarį ir neramiai apsidairė. “Agilos” viloje nebuvo jokio šlovės dizaino. Nykus viešbučio kampas. Tariamai regento apartamentai. Nejučia Magas pradėjo dusti, gal būt nuo cigaro dūmų, bet ne, nuo baltų kreidinių lubų byrėjo juodos, sunkios gravitacinės dulkės. Akivaizdus pavojus. Magas pribėgo prie lango, bet neatidarė. Langas - tai ne paprastas stiklas. Langas - tai slaptas veidrodis, užrakinantis laisvas mintis. Langai pavergia paprastų žmonių protus ir kaupia piktas mintis. Įsikėlus į seną butą reikia pakeisti visus langus. Nors lauke pradėjo lyti, Mago žvilgsnis išliko sausas, kaip ir vakaro šešėlis.

- Slogi viešbučio tylą, namuose palikti namai, bibliotekoje verkia pamirštos knygos. Gudrė išėjo rinkti oro uosto paskalas, aš vėl vienas!

Tauri fakyro vienatvė, kietas stalo paviršius, ažuolas, lakas, dulkės. Akivaizdi mąstymo hierarchija.

- Mano kojos trypia sintetinį kilimą ir tolsta nuo žolės

ir lėktuvų. Gyvenimas tarsi bespalvis kapinių smėlis. Vandens girmos mala vasaros vakarą. Liūdna be senų draugų. Užkasti seni alaus šuliniai, nėra nei Karmino, nei Dravenio, sunku iš standartinio alaus butelio pasemti šaltą atsakymą.

Palubėje migravo neatpažintos, svetimos mintys. Norint jas pagauti, reikalingas labai trumpas laiko šuolis. Magas pajuto, kad viešbučio kambarys nėra palankus minčių medžioklei, tiksliau skirtas tik seksui ir poilsiui. Oras, medžiai, akmenys, jūros vanduo kartais gali virsti didžiausiais fakyro priešais. Magas suprato, kad neturi tinkamos aplinkos, terpės, atmosferos, kurioje galėtų gaudyti tolimų pasaulių mintis.

- Pervalka nepakeitė mano gyvenimo. Nedelsiant reikia aplankyti žemuogių pievelę, ten auga tikros instrukcijos! - reziūmavo fakyras.

Atėjo nelauktas vakaras. Staiga sutemo, pakilo stiprus vėjas, iš giedro dangaus trinktelejo žaibas, neramiai lingavo liepos, o gal kiti medžiai.

- Mano pasaulis - tai greitos pasvirusios mintys, ištirpusios surogatiniame kosmose. Jupiterio žiedas, Saturno galva, tuščia cigarų dėžutė. Dravenis buvo teisus, nes mėgo asfaltą Guligantui reikia mano lavono. Visa laimė, kad referentas nieko nežino apie mano krištolinę kaukolę. Tikiuosi, kad Guligantas taip pat nežino, kur dabar aš esu.

Magas atidarė milžinišką lagaminą ir ant stalo padėjo krištolinę kaukolę. Fakyras mėgino įsivaizduoti, kas pagamino šią kaukolę. Galbūt ją pagamino burtininkas Merlinas, gal magiškos musmirės, niekas to tiksliai nežino. Be abejonės, krištolinę kaukolę išliejo ne jis, bet kiti, ne mažiau talentingi žmonės, o gal ateiviai iš tolimų pasvirusių pasaulių? Ignoruoti

aukštesnių jėgų neįmanoma, kvaila, be to pavojinga.

- Krištolinė kaukolė parodys vartus į atvirą erdvę. Aš suderinsiu kosminės piramidės spalvas, nušlifuosiu arktinio speigo spektrą, šiandien lygiai vidurnaktį pakilsiu dangų ir pagausiu dirižablį!

Staiga prabilo krištolinė kaukolė:

- Pražūtis čia pat, beliko tik kelios valandos. Tu praradai realybės jausmą, tu nežinai kur esi! Magai, tu esi niekingas, bevertis provincijos klounas, tu nematai tikro pasaulio, tu menkysta!

- Papjausiu! Nušausiu! Sudaužysiu! - riktelėjo nepaprastai skaudžiai įžeistas Magas, - prakeikta kaukole, kas tu esi ir iš kur atsiradai?

- Tai nesvarbu, - atsakė stiklinė galva, - ruoškis šiurpiai haliucinacijai!

Magas nutilo, nes abejomis pėdomis pajuto, kaip galinga laiko trauka ruošiasi jį pasiglemžti. Apmąstymams neliko laiko, skilo parketas, galinga vandens srovė nubloškė Magą tiesiai į kapitono Vadulio garlaivį.

- Skrendu, lekiu! - suriko fakyras - važiuoju, plaukiu tiesiai į Kauną!

Realybė vėl tapo nereali. Magas isteriškai kvatojo, jis pasuko garlaivio šturvalą. Krištolinė kaukolė panardino fakyrą į jo paties minčių pasaulį. Magas apstulbo, reginys pranoko visus jo lūkesčius. Fakyras stovėjo šalia kapitono Vadulio, prie valdymo pulto. Kuršių mariose siautėjo audra. Įžeistos minties stulpas ritosi per tuščią bangų slėnį. Kaukė viesulas, bet tai buvo ne vėjas, o magiškų minčių sūkurys. Magas pirmą kartą pamatė kruviną keršto mintį.

Galinga minčių banga krestelėjo laivą. Sukosi nesenantis iliuzijos kaleidoskopas, sukaltas iš apmastymų ir kliedesių. Krištolinėje kaukolėje gyvena visi išprotėję poetai. Melodingai urzgė laivo variklis, sinchroniškai braškėjo galingi turboreaktyviniai burių stiebai.

- Kapitone, einu į kajutę pailsėti, tuoj grįšiu!

- Tik pusę valandos, nè daugiau, tavo vieta prie pulto, šalia manęs, - paaiškino kapitonas Vadulis.

- Klausau, Tamsta! - beveik kariškai atsakė fakyras.

Jaukiame laivo salone Magas patogiai išsidrėbė fotelyje. Artėjo metas, svajonę nuspalvinti realybe. Laivas sunkiai pasviro, Magas nosis švelniai prilipo prie lango stiklo. Apačioje tik vanduo, daugiau nieko. Jokio pavojaus. Bet ar nurimo širdis? Vargu. Piktas nevirties ir įtarumo kirminas tarsi termitas graužė plastmasinį fakyro skeletą. Viskas netikra, dirbtina ir nenatūralu. Reikia rimčiau pažvelgti į meną domėtis literatūra ir tapyba, tik tuomet galima tikėtis ramybės ir šlovės. Krestelėjo laivas, įkritęs į neapčiuopiamą, nepastebimą vandens duobe. Magas beveik nurimo ir panoro išgerti. Pabudo seni instinktai. Fakyras prisėlino prie sunkių nepermatomų užuolaidų ir įėjo į barą. Prie sienos stovėjo Guligantas. Jo rankose blizgėjo revolveris.

- Kodėl palikote laivo šturvalą, ar nematote, kad už borto audra?

- Negirdėjau, miegojau, sapnavau, - sumykė apstulbęs Magas.

- Būk ramus, tuoj užmigi amžinai, niekas daugiau nedrums tavo ramybės! - pažadėjo referentas.

- Aš norėjau tik gurkšnelio viskio, - vebleno Magas.

- Gausi viskio, še ryk!

Magas užsivertė kvadratinį butelį. Įpusėjęs Guligantas šovė Magui į pakaušį.

- Užteks girtauti! – kvatojo referentas

Bet kulka Mago nė kiek nesužeidė. Kaukolė prarijo šviną it ledinuką. Laukė švilpė vėjas, žaibavo, artėjo didžiulė minčių banga.

Mago meditaciją nutraukė negarsus bildesys, nuo stalo ant senų medinių grindų nukrito krikštolinė kaukolė. Magas žaibiškai sugavo riedančią galvą ir prispaudęs prie krūtinės didžiausią brangenybę pravirko:

- Nukritau tiesiai iš debesų, iš lėktuvo, tiksliau iš laivo. Artėja umaras! Gudre, bėk nedelsk, paskubėk! Aš nenoriu tapti kvailo romano herojumi. Padorūs piliečiai vengia patekti į literatūros spąstus ir trokšta gyventi laisvi. Romanas - tai laisvalaikis, pramoga ir imlių protų medžioklė. Literatūra - tai gyvų žmonių įtraukimas į netikrą pasaulį, tai akivaizdi ir žiauri realybės deformacija. Romanas - tai vaiduoklių fabrikas, kliedesio manufaktūra, nešvarus biznis ir nelegalių žodžių plovimas. Žodžiu, tai tikras gatvių, kreivų, pasvirusių skersgatvių kriminalas. Tikras gyvenimas verda už romano ribų! Niekas neturi teisės manęs įkalinti. Aš esu gyvas iki romano, iki kūrybos, iki demoniško polėkio, iki absurdiško teksto. Deja, už įprastinės logikos ribų driekiasi begalinis pasviręs pasaulis, fantastiška realybės ir vizijų spiralė, kurioje net mintis nesugeba tiesiai judėti. Gudre, aš nenoriu būti romano personažu! Aš nepasuksiu iš teisingų sprendimų šaligatvio, gerbsiu tik asfaltą ir šviesias gatves. Gudre, pagaliau, pažadink mane!

Spragtelėjo sunkios durys, įėjo Gudrė. Ji nešė du sunkius krepšius. Magas iš nuostabos susvyravo, pavojingai į svetainės kampą nuslydo parketas. Fakyras pažvelgė į Gudrę, ji buvo tikra, beveik ištirpo šaltos abejonės.

- Magai, nejaugi tu vėl užmigai? Blogas pavyzdys!

- Visi miega! - apgailėtinai teisinosi fakyras.

- Jokių letargų, snūduriavimų, knarkimų! Aš viena tempiu vyną, alų, užkandžius, o tu snūduriuoji! - piktinosi Gudrė.

- Supratau, daugiau nekrisiu ant grindų, vengsiu parketo, - vaitojo fakyras, jis atrodė tarsi sumuštas, - kada baigiasi tavo komandiruotė?

- Už trijų dienų!

- Reikia ruošti namo, - netikėtai surimtėjo Magas, - aš sapnavau baisų sapną, mane nušovė referentas Guligantas!

- Kur tave nušovė? - sutriko prietaringa Gudrė.

- Laive, plaukiančiame iš Nidos į Kauną!

- Nemunu raketos jau neplaukioja !

- Tai buvo paskutinis reisas

- Koks siaubas, - juokėsi Gudrė, - tau nusibodo Pervalka, nori sugrįžti namo?

- Gudrė, tu labai teisingai pastebėjai, netinka nei sausumos, nei tuo labiau vandens transportas, - samprotavo Magas.

- Biečia tik oro!

- Geras! - riktėlėjo fakyras, - aš beveik žinau atsakymą!

Gudrė greitai išvirė kavos.

- Maguti, aš turiu tau gerą naujieną.

- Sakyk, nedelsk !

- Nerijoje, buvęs tavo operatorius, dabar jau ganėtinai išgarsėjęs Gaudenis, suka nuobodų, gaudų filmą apie unikalaus gamtos kampelio gamtą, istoriją, žmones. Aš jį sutikau, prie pat vilos.

Tik sužinojęs šia naujieną Magas atsitokėjo nuo aktyvaus sapno. Fakyras prisiminė Kino mėgėjų draugiją, pirmuosius begarsius filmukus. Išgėręs nedidelę taurelę mėgstamo “Bočių” likerio Magas nutarė aplankyti Gaudenį. Situacija buvo ypač palanki, nes operatorius filmavo “Agilos” vilos dekoratyvinę tvorą. Magas pažvelgė pro langą ir pamojo ranka. Gaudenis pažino buvusį šefa, bet ypatingai neapsidžiaugė. Magas nuskriejo laiptais į apačią ir pribėgęs prie operatoriaus džiugiai šūktelejo:

- Gaudeni, ar jauti, kad esi kvailas?

- Protingas tik tu!

- Puiki šneka!

- Magai aš dirbu, - buvęs pavaldinys panoro greičiau nutraukti nemalonų pokalbį.

- O aš geriau! Klausyk, Gaudeni, neverta slėptis ar sprukti į šalį, aš gerbiu tavo talentą, dirbsime kartu, pradėsime sukurti naują lietuvišką serialą!

- Ar tikrai?

Gaudenis sukrėstas malonia žinia sustingo ir užsisvajėjo. Jis svajėjo tapti tikru operatoriumi, filmuoti serialus, melodramas, nuotykių filmus, dirbti Holivude.

- Klausyk, tėvai, ar tu kada nors buvai Nepale? - labai rimtai pasiteiravo Magas.

- Ne, niekada!

- Puiku, - džiaugėsi Magas, - pavyko!

- Kas pavyko?

- Filmas!

- Nors aš ir nebuvau Nepale ir nemačiau snieguotų kalnų, bet čia, netoliese suradau nuostabią vietelę, kurios nesurasi niekur, - pasigyrė operatorius.

- Ir ką tu suradai? – šaipėsi fakyras.

- Žemuogių pievelę!

Per galvą smogė sunkus minčių baslys, Magui sulinko kojos.

- Pagaliau gera naujiena! Šiandien, berods, liepos 12 diena. Rytoj, lygiai 13 valandą tu nuveši mane į šventą vietą. O dabar gali ilsėtis, na, o aš einu su Gudre maudytis!

Skaidri banga tingiai rito vandenį. Magas lėtai įbrido į jūrą ir nepasiekė dugno. Per lėkštas krantas, fakyras jautė, kad jis tampa skaidriu, neaprėpiamu dangumi. Stiprėjo meilė Gudrei. Aistra nuskaidrino liūdną beprasmiško mastymo laisvę. Įbridęs į sūrius jūros vandenį Magas pasijuto, tarsi paniręs į tolimus istorinius tyrinėjimus. Nedelsiant reikėjo įminti keistos nuojautos paslaptį.

Na, o Gaudenis, baigęs filmuoti, grįžo į Nida. Netrukus paskambino Guligantas. Operatorius neapdairiai pasigyrė, kad Magas kviečia jį dirbti naujame lietuviškame seriale.

- Netikėk šiuo kvailiu, - rūščiai išpėjo referentas, - ir dirbk darbą, kurį remia ministerija, gal būt, aš greit atvyksiu į Kuršių neriją, tada pakalbėsime. Tu gausi naują, dosniai finansuojamą projektą.

- Supratau, pone referente, - pagarbiai atsakė Gaudenis,
- Magas serga didybės manija, kai aš užsiminiau apie senąją

žemuogių pievelę, jis galutinai išprotėjo, nes užsigeidė liepos 13 dieną, 13 valandą ten nuvažiuoti ir prašyti baltų dievų pagalbos...

- Žinau aš tą pievą, ne kartą skyniau saldžias uogas, - susidomėjo Guligantas, - būtinai sutartu laiku nuvežk Magą į pažadėtąją pievą. Ar supratai?

- Bus padaryta, - klusniai pažadėjo Gaudenis.

Operatorius prisiminė senas Mago patyčias, ižeidinėjimus, žeminimą. Jo širdyje vėl suliepsnojo sena neapykanta skriaudikui, jis nutarė atsiriboti nuo autsaiderio ir veikti išvien su Guligantu. Be to, Gaudenis įtarė, kad Magas pateko į didelę ministerijos nemalonę, tik niekaip negalėjo suprasti už ką. Bet kodėl Guligantas pataikauja Mago norams? O gal referentas nori nubausti, pažeminti fakyrą? Daug klausimų, mažai atsakymų. Elito paslaptis. Operatorius mąstė beveik fatališkai, manydamas, kad žmogus vien tik savo jėgomis negali išspręsti visų gyvenimo problemų. Bet bėda buvo ta, kad Gaudenis netikėjo Dievu, o ieškojo atramos pas šio pasaulio galinguosius.

Anksti ryte fakyras sėdėjo ant minkštos šilkinės pagalvės.

- Svajoji?- išgirdo Magas Gudrės balsą už nugaros, - gal būt, apie mane?

- Beveik, aš galvoju pasaulis nėra sukurtas, kai jis tik mirażas, reginys, haliucinacija ir dar pridurčiau, kad tik aš galiu suvokti nerealų, iliuzinį grožį, pažvelgti į sunkias, neįveikimas meno puses, tik aš sugebu kurti gražesnę gyvenimą tau ir sau.

- Kasdieniai džiaugsmi patys gražiausi, - skardžiai nusijuokė Gudrė.

Negavęs mistiško atsakymo, Magas pradėjo rašyti naujo filmo scenarijų. Ant stalo gulėjo tuščias languotas mokyklinis sąsiuvinis, parkeris, sugeriamasis popierius, liniuotė, kompasas, medžiokliniai žiūronai. Visko reikia kūrybai. Bet, deja, nebuvo spontaniško įkvėpimo. Fakyras sugebėjo parašyti tik filmo pavadinimą - "Gotika". Magas panoro grįžti namo, į biblioteka, klaidžioti knygų ir piramidžių mieste. Jam nusibodo rami, nekūrybinė nerijos idilija. Magas troško veiksmo, drąsaus skrydžio, todėl vėl prisiminė Nidos oro uostą, lėktuvus. Trinktelėjo nematomas žaibas.

- Pasviręs Prahos umaras, nemari musmirių instrukcija, atviros kaukolės durys! - riktėlėjo Magas, - pagaliau aš pagavau tinkama mintį ir įminiau mįslę!

Magas paskambino į Vilniaus televiziją.

- Sveikas Staugirdai, pasakyk, kas iš mūsiškių skraido nuosavu lėktuvu?

- Svirbutas! – automatiškai atsiliepė Staugirdas.

- Duok jo telefoną!

- 8 888 88888.

- Ačiū, mes greitai susitiksime!

Magas surinko Svirbutu numerį. Nors fakyras asmeniškai jo nepažinojo, bet buvo puikiai informuotas, kad dailininkas avangardistas ir lakūnas tiria jo neegzistuojančius lobius, užkastus Trakų ežero saloje. Šis žmogus - tinkamiausia kandidatūra Mago sumanymams ir beprotybėms.

- Leitenante Svirbutai, ar girdite mane? Atsiliepkite!

- Girdžiu! - atsiliepė išdidus karo lakūno balsas.

- Praneškite koordinates, - paliepė Magas.

- Esame virš Kauno ir skrendame tiesiai į Palangos

oro uostą, - pagyrūniškai dudeno Svirbutas.

- Aš keičiu jūsų skrydžio kryptį! - sušvokštė fakyras.

- Nesupratau! - linksmai atsakė pilotas.

- Leitenante Svirbutai, admiralas Magas tau įsako pakeisti maršrutą ir nusileisti Nidos oro uoste.

- Nesupratau! - stebėjosi Svirbutas.

- Leitenante, jūs būsite sušaudytas už “Žodžio Imperijos” išdavystę, - kvatojo fakyras.

- Magas!!! - paklaiko Svirbutas.

- Tas pats, skubiai patvirtinkite, kad supratote įsakymą!

- Nidos auksas! - kliedėjo Svirbutas.

- Lobių sala! – patikslino Magas.

- Skrendu! – pakluso lakūnas.

Mobilus telefonas ištirpo fakyro letenoje. Ant grindų lašėjo tirpi plastmasė.

- Šiandien vėsoka, - džiugiai abejingai kostelėjo Magas.

- Nuo jūros pučia šaltas vėjas! - automatiškai atsakė Gudrė.

- Tegu pučia, - pritarė fakyras, - išvirk stiprios arbatos.

Lygiai 11 valandą Magas paskambino Gaudeniui, liepė tučtuojau prisistatyti prie viešbučio. Fakyras jau valdė, įsakinėjo, terorizavo. Už pusvalandžio išniro Gaudenio džipas. Magas prapliupo keiktis:

- Greičiau lekiam į Nidos oro uostą, aš su Gudre grįžtu į Vilnių!

- Lėktuvas! - išvertė akis Gaudenis.

Bet prieš skrisdamas į Vilnių Magas nutarė aplankyti žemuogių pievelę. Pagaliau visi sulipo Gaudenio džipą. Kelionei vadovavo Magas. Mistinė pievelė buvo pakeliui į Nidos oro uostą. Gaudenis iš asfaltuoto plento pasuko į siaurą šunkelį ir netrukus sustojo. Fakyras liepė laukti, nesikišti, kas beatsitiktų.

- Šiandien neleistina žemai skraido mano mintys, debesys siekia rankas, o kojos brenda per gilių dvejonių sniegą.

- Dabar vasara, - šaipėsi Gaudenis.

- Vasara netikra, žiema niekada nepasitraukė iš Lietuvos nuo pat didžiojo ledynmečio laikų!

- Matau! - palingavo galvą Gaudenis.

- Pakaks kvailų kalbų, lendu į krūmus!

“Lysk, kvaili lysk”, - slapta džiaugėsi Gaudenis, žinodamas, kad Guligantas su sėbrais jau laukia Mago.

Magas rituališkai krito, tarsi sena Mąštauto pirkia griuvo, ant raudonų prinokusių uogų pievelės. Dabar beliko tik graudžiai pravirkti, suvokus kosminę musmirių ir žemuogių analogiją. Gyvenimas tapo labai paprastas ir lengvai prieinamas kiekvienam piliečiui. Deja, šlovingus Mago apmąstymus nutraukė skaudus, šakotas, smalingas pušinės lazdos smūgis. Magas skubiai pašoko, bet jį vėl ant žemės partiesė Brutenis ir Labvartas.

- Šalin purvinas rankas! – rėkė fakyras.

Antras kirtis, tiesa, ne rituališkai, ne kultiška, prikale Magą prie minkštos žolės. Skaudžiai sutraškėjo uogos ir kaulai.

- Liaukis Guligante! - beveik maldavo Magas.

- Dar trys kirčiai ir mes atsiskaitę! - džiūgavo referentas ir kirto tiesiai į sotų Mago pilvą.

Pagaliau fakyras galėjo atremti klastingą ataką ir smogti. Smagi, greita, nesuvirškintų cepelinų porcija papuošė naują belgišką referento kostiumą.

- Niekšas, šiukšlė, padugnė! - keikėsi Guligantas.

Brutenis spyrė Magui į šoną nuplėšė džinsinį švarką ir nuvalė referento kostiumą. Magas buvo beveik patenkintas. Girdėdama šiurpius riksmus, plūdimąsi ir smūgius Gudrė norėjo bėgti į pagalbą, bet ją sulaukė Gaudenis:

- Neskubėk, tai imitacinė kova, tuoj pasirodys tikrasis nugalėtojas ir didvyris.

Pagaliau iš krūmų išniro sulamdytas, vienmarškinis fakyras.

- Aš nugalėjau slibiną!

Gaudenis patenkintas stipriau paspaudė akseleratoriaus pedalą sužviogė džipas. Už posūkio pasivaideno skandalingai pagarsėjęs ir nebaigtas statyti Nidos oro uostas, nors, išties tai buvo tik 815 metrų asfaltuotas, labai kokybiškas pakilimo takas, tikras rojus mažiems lėktuvams. Tačiau iš abiejų tako pusių augo medžiai, kurie šiek tiek apsunkindavo lėktuvų nusileidimą. Medžius uždraudė iškirsti gamtosaugininkai. Nebuvo jokios tvoros, jokio oro uosto personalo, čia galėjo nusileisti bet kas. Buvo tuščia, nė vieno lėktuvo, nė vieno automobilio, nė vieno žmogaus.

- Stiveno Kingo pasaulis, - triumfavo Magas.

Draugai spėriai išvirto iš laukiniams Vakarams sukurto automobilio, Magas dairėsi po tuščia ir nykų lauką, kol galų gale pastebėjo danguje nedidelį taškelį.

- Štai skrenda Svirbutas!

Pagaliau nusileido nedidelis sportinis lėktuvas. Magas, tempdamas paskui save Gudrę, nuskubėjo pasitikti Svirbuto ir Gotautės. Der kelios magiškos minutės ir visi jau buvo kartu. Merginos apsikabino. Svirbutas kietai suspaudė Mago ranką, skaudžiai trakstelėjo kaulas, bet letena liko sveika, net neišnarinta.

- Sveiki! - šūktelėjo I Pasaulinio karo lakūnas, - nejaugi tu esi tas pats Magas, burtininkas, bankininkas ir režisierius!

- Tas pats!

- Džiaugiuosi, kad tu gyvas! - verkė sensacijų ir turtingo gyvenimo išsiilgusi Gotautė, - mes apraudojome Dravenio mirtį, tavo tragišką žūtį Atlanto vandenyne, kokia laimė, kad tu esi neįtikėtinais gyvas ir sveikas!

- Taip, didelė dorybė yra tai, kad aš likau gyvas, jūs tai netrukus patirsite, - sukta atsakė Magas, - susipažinkite, mano operatorius Gaudenis.

- Pažįstu, - niekinamai leptelėjo Svirbutas, - dabar menas niekam nereikalingas, filmus suka tik žiopliai!

- Neliūdėkite, artėja kino magijos epocha, todėl statysiu fantastinį, tiksliau, kritinį serialą, kviečiu visus pas mane dirbti, - tuščiai gyrėsi Magas.

- Kontraktas, honoraras, avansas, - sukuso Svirbutas, - menininkams dabar niekas nemoka pinigų! Šiandien kiekvienas save gerbiantis pilietis niekina menininką.

- Aš moku grynais! - tarė Magas, - štai tau du šimtai žalių, tik už skrydį, rytoj pasirašysime sutartį, o dabar į Vilnių, paskui į Skuodą ir taip toliau!

- Skrendam! - nudžiugo Gotautė, - pagaliau tikras,

finansuojamas projektas!

- Kada sugrįši į Nidą? - sunerimo Gaudenis.

- Už trijų dienų, ne vėliau!

Lėktuvas pakilo. Gaudenis pamojo ranka. Melodingai urzgė lėktuvo variklis, sinchroniškai sukosi du galingi propeleriai. Jaukiame miniatiūriniame lėktuvo salone Magas patogiai išsidrėbė odinėje kėdėje, šalimais snaudė Gudrė, fakyra aplankė tylios mintys apie Vilniaus senamiestį, apie uždarą kosmosą, apie begalinį save.

- Dravenis buvo neteisus, nes mėgo asfaltą, geriau skristi nei kristi, - tarė Svirbutas.

Karo lakūnui nusibodo tylėti, jis troško bendrauti su unikaliais, išskirtiniais, charizmatiškais asmenimis.

- Asfaltas yra niekis, palyginus su meteoritais, žvaigždžių lietumi ir kosminėmis dulkėmis, - pritarė Magas.

- Gaila, kad žuvo Dravenis, - gedėjo Gotautė.

- Kodėl žuvo! - pasipiktino Magas. - mano mokinio mirtis tėra tik nevykusi literatūrinė interpretacija. Ne paslaptis, kad "Melomano" banko viceprezidentas Draivas, beje, užkietėjęs protestantas, po operacijos, kai iš jo krūtinės buvo išimtos trys kulkos ir ištiesinta lūžusi nosis, slapta išvyko stažuotis į Olsterį.

- Nejaugi Dravenis šaudė katalikus? - pasipiktino Gotautė.

- Nėra jokios abejonės! Kas gi daugiau juos šaudys? Ilgųjų peilių naktys, kruvinieji penktadieniai ir sekmadieniai bei kapinės - tai nauja Draivo stichija. Baigęs stažuotę Olsteryje, Draivas atvyks dirbti į Lietuvą, - skiedė Magas.

- Ką veiks Draivas Lietuvoje? - paklaiko Gotautė.

- Lietuvos ulsterizacija - tai nauja, tauri Draivo svajonė. Nepamirškite, kad Lietuva greitai taps monarchija. Rasis daug menkystų, kurie nenorės paklusti didžiojo kunigaikščio valdžiai. Draivas įkurs specialias pajėgas, - perspėjo būsimas regentas.

- Damned jubilee! - airiškai nusikeikė Svirbutas.

- Greitai jums reikės apsispręsti, kokioje barikadų pusėje stovėsite, na, o aš kol kas suksiu naują filmuką, - it juodvarnis kranksėjo fakyras.

Gotautė išsigando, ji puikiai prisiminė Dravenio žūties metines "Literatų" svetainėje.

- Magai, nejaugi pasaulyje taip viskas sudėtinga, neperprantama, nejaugi paslapties skraistė dengia tokius iš pažiūros tikrus dalykus, kaip laidotuvės, vėlinės, mirtis, kapas.

- Butaforija, imitacija! – juokėsi Magas.

- Aš tikiu, kad prakeiktas Draivas gyvas, tokie tipai lengvai nemiršta, - pritarė Svirbutas, - viceprezidentas, kiek girdėjau, svajojo tapti monstru, vampyru, nemirtinguoju.

Aš pavargau, Lietuvoje man trūksta I - mojo Pasaulinio karo, skraidančių etažerių, apkasų, pozicinio karo, kavalerijos. Nežymiai širdį džiugina tik Austrijos ir Vengrijos imperijos karo lakūno uniforma, monoklis, geležinė lazda.

Gotautė verkė, jai buvo graudu, kad jos išrinktasis kankinasi, vargsta ir miršta nedėkingoje Tėvynėje.

- Svirbutėli, Svirbuti, negalima taip savęs kankinti!

- Ką tu siūlai? - pilnu nuoskaudos ir pagiežos balsu iškošė Svirbutas.

Gotautė sutriko, neteko žado, bet ūmai jos sąmonę tarsi žaibas perskrodė išganinga mintis ir ji automatiškai, be aiškaus suvokimo ir gilaus egzistencinio išgyvenimo, pasiūlė:

- Svirbi, skriskime Kaliforniją! Ten išsipildys visos tavo svajonės. Magai, tu esi tikras burtininkas, meistras. Padėk Svirbutui, ar nematai kaip jis kenčia, žiūrėk, koks nelaimingas šis aukštai pakylėtas žmogus, lakūnas, menininkas, lobių ieškotojas!

Magas džiugiai ir klastingai šypsojosi:

- Jūs net neįsivaizduojate, kaip jums pasisekė, aš jums dovanuju Kalifornijos kalnus ir dykumas.

Fakyras pažaliavo, nejaugi krištolinė kaukolė nepaklus, nejaugi Juodasis laiškanešys jį apgavo. Magas susikoncentravo, jis turėjo tik vieną minutę. Elektriškia spragtelėjo kairiosios rankos pirštų nagai. Valio! Krištolinė kaukolė veikė. Lėktuvas įkrito didžiulį baltą debesį ir išniro iš tiršto matinio rūko jau Kalifornijos dykumoje.

- Peizažas pasikeitė, dingo jūra, lygumos, žali laukai. Apačioje begaliniai smėlynai! - staugė laimingas Svirbutas.

- Tai bent! - žavėjosi Gotautė.

Lakūnas iš nuostabos pastėro, ant kabinos grindų nukrito metalinė lazda, tarsi sieninio laikrodžio švytuoklė svyravo iš akies pasprukęs monoklis. Ūmi, desperatiška, nekontroliuojama, mistiška džiaugsmo banga užliejo aukštai pakylėtą menininką. Svirbutas griebė Gotautę, suspaudė glėbyje, pabučiavo į lūpas ir džiugiai, beveik kaip laukinis šernas sužviėgė:

- Gote, tu išgelbėjai mano gyvybę!

Magas sugriebė lėktuvo šturvalą.

- Svirbutai, nežiopsok!

- Tūpsime Los Andžele ir pigiai metalo laužo sąvartyne nusipirksime seną JAV karo lėktuvą, patobulinsime aparatą ir kartu skraidysime virš dykumų, kalnų, kanjonų! - džiaugėsi Svirbutas, - tekilos, kaip ir kaktusų, iki soties!

- Indėnai žavėsis imperine Svirbuto uniforma, monokliu, prasta anglų kalba ir nesuvokiamu, užburtu lietuvišku monologu, bei visam pasaulyje gerai žinomais rusiškais keiksmazodžiais! - pritarė Gotautė.

- Mes lietuviai esame lakūnų tauta. Skraido visi - menininkai, melžėjos, reporteriai, merai, prezidentai ir jūreiviai. Aš skraidau geriau už visus. Vilkėdamas Austrijos ir Vengrijos karo lakūno uniformą, tolimoje Kalifornijoje aš kovuju už Lietuvos nepriklausomybę! Argi ne nuostabu? Argi ne herojiška?

- Nepakartojama, - džiaugėsi Gotautė, - tik dabar aš laiminga!

- Laimingas ir aš!

Kaukolė veikė be priekaištų. Lėktuvas dūzgė tarsi bitelė virš gimtosios Lietuvos žemelės.

- Ačiū, tau Magai, tik tu gali dovanoti žmonėms laimę ir viltį, - verkė Gotautė, - aš niekada nepamiršiu nuostabios kelionės į Kaliforniją.

- Liuks! - pritarė Svirbutas, - super, jėga, cool!

Taigi, linksmai bešnekučiuojant lėktuvas pasiekė Vilniaus oro uosta. Šis įsidėmėtinas skrydis mirtinai įžeidė Guligantą, todėl jis nutarė nubausti Svirbutą.

Grįžę namo, Gotautė ir Svirbutas rado buto duris

išlaūžtas, baldai buvo išnešti, nė vieno daikto, tuščia. Svetainės viduryje stovėjo žurnalistas Tulgaudas, jo rankose puikavosi naujo modelio diktofonas ir nedidelė skaitmeninė filmavimo kamera.

- Galų gale sulaukiau, maniau, jau nebepasirodysite. Tučtuojau atvykau į nelaimės vietą. Metre Svirbutai, jūs pažinote tikrąsias vertybes: gyvenimą, mirtį ir Nidą, - po trumpos ir itin reikšmingos įžangos paklausė Tulgaudas, - ką jūs jaučiate dabar, sugrįžę namo?

- Tuoju sužinosite! Kantrybės! - Svirbutas kerštingai apsidairė ir pasiruošė kruvinam keršto aktui. - Mano namai sunaikinti, bet aš vėl turtingas ir įtakingas, aš pasirašiau kontraktą, man nuspjauti į mafiją, į spaudą, skraidžiau ir skraidysiu amžinai!

- Girdėjau, kad tamsta esate prasiskolinęs, negražinate kreditų, todėl jus baudžia, tiksliau, įspėja didžiai gerbiami žmonės, kurių pinigus jūs paleidote vėjais? - džiūgavo Tulgaudas.

- Tai Pirmasis Pasaulinis karas, baltarusiai okupavo Vilnių ir sugriovė mano namus, - metro žvilgsnis buvo atgrasus, Gotautė sutrikusi verkė.

- Aš klausau, kalbėkite, - ragino Tulgaudas.

Svirbutu rankoje išdygo sunkus revolveris "ME 38 Compact". Nuaidėjo piktas šūvis tiesiai Tulgaudo veidą. Reporteris susiraitė ant grindų.

- Nudėjai? - apstulbo Gotautė.

- Geras! Nepriekaištingai veikia, net nemaniau. Tai dujinis revolveris. Gote, padėk išnešti Tulgaudą į lauką. Po valandėlės reporteris bus linksmas ir pagiringas!

Gotautė ir Svirbutas ištempė Tulgaudą iš buto, nuvilko laiptine žemyn ir numetė ant žalios pievos, visai šalia nedidelio braškių krūmelio. Pergalingai driekėsi begalinis asfaltas. Valkataujantis šunelis noriai nusišlapino ant madingų televizijos žurnalisto batų.

- Geras!

- Nauja ir sodru, - pritarė Gotautė.

- Kaip greitai tu jį suraitei.

- Pritariu! - nudžiugo Svirbutas, - reikia mokėti būti metru, gerti smaragdinę degtinę ir būti savimi. Manęs niekas nesuras jokiame internete. Aš amžinai grįžau į Pirmojo Pasaulinio karo laikus. Pakaks žodžių, Gote, eime prie lėktuvo. Pamiršk namų ramybę ir šiltą židini, galvok tik apie ugnį, skrydį ir karą! Mes pasirašėme tikrą, garantuotą kontraktą, mano kišenė pilna žalių, aš žmogus.

- Svirbi, pakviesk mane į naują "Kazino".

Tą lemtingą vakarą restorane susirinko visi draugai ir priešai. Beje, Svirbutas buvo teisus, jis vienintelis išlošė šimtą tūkstančių litų. Išsipildė senos lobių ieškotojo svajonės.

15 Kazino

Karminą ėdė įkyrios mintys. Keisti įvykiai ragino patikrinti gyvenimo scenarijų. Karminas norėjo bent trumpam sugrįžti į Palūšę ir įsitikinti ar tikrovė yra tikra, ar neramios dienos ir naktys autentiškos ir nesuklastotos. Rašytojas norėjo savo rankų pirštais apčiuopti vaizduotės ribas, paliesti miražo

kontūrus. Karminas nenorėjo akiai žaisti tamsų, nenuspėjama žaidimą, kuriame viešpatavo smurtas, klasta ir apgaulė. Rašytoją kankino nemiga, jis gėrė arbatą ir laukė kol išauš rytas. Pagaliau pabudo Eirimė:

- Karminai, kodėl nemiegi?

- Mane aplankė įdomios mintys, nutariau padirbėti, bet man trūksta naujos pjesės apmatų, kuriuos palikau Palūšėje. Reikės būtinai nuvažiuoti.

- Niekur nevažiuok, - išsigando Eirimė, ji nenorėjo, tiksliau bijojo, kad Karminas nepasiliktų Palūšėje ir amžinai palaidotų karjerą ir šviesią ateitį.

- Nesijaudink, aš tik trumpam, - įspėjo Eirimės mintis Karminas, - mane nuveš Dravenis, pietausiu jau namie.

Po langais sužviogė stabdžiai. Eirimė skubiai paruošė sumuštinių, į termosą pripylė karštos arbatos, įdėjo obuolių. Karminas paėmė maišelį, pabučiavo Eirimę į skruostuką ir nubėgo laiptais žemyn.

Dravenis stovėjo šalia senučio "Chrysler'io" liūdnas ir susimąstęs.

- Sveikas Draivai, medžioji pabaisas?

- Aš pats esu pabaisa. Neverta važiuoti į Palūšę, ten nieko nerasi – tik ežerą, mišką, laukus. Nuvykęs negausi jokio atsakymo, tik iškils nauji, neramūs klausimai.

- Važiuojam Draivai, aš noriu nors trumpam sugrįžti namo.

Išaušo rytas, saulė trumpam švystelėjo ir greitai nuskendo tamsiame, plačiame debesyje. Juoda migla užklojo visą dangų. Kaip iš kibiro pylė lietus, neliko nei žemės, nei dangaus, tik juodas kelio asfaltas ir ilgios, sunkios matinių

vandens lašu užuolaidos, paslėpusios paskendusį pasaulį. Nejaugi tvanas? Bet Karminas netikėjo lietumi.

- Tinkamas laikas kelionei, - juokavo Dravenis.

- Geresnio nebūna.

Vingiuoti abejonių kilometrai. Automobilio ratai čiuožė magiškos elipsės perimetru į migloje paskendusį tikslą, pažymėtą, gal būt, tik lakios vaizduotės atlase. Į Palūšę keliavo lietus. Pagaliau, Dravenis piktai šūktelėjo:

- Karminai, mes stovime vietoje!

- Draivai, mes lekiamo ir gana greitai, jaučiu kaip virpa korpusas, spidometras rodo 140 kilometrų į valandą, be to, tu vairuoji automobilį... Štai posūkis, ar nematai?

- Matau, bet aš specialiai imsiu ir nepasuksi varo!

- Nekvailiok, Draivai!

- Štai, stebėk, nieko neįvyks, nieko neatsitiks, ši kelionė tik iliuziją!

Dravenis ryžtingai spustelėjo akseleratoriaus pedalą, galingas amerikoniškas automobilis dar greičiau šovė pirmyn. Šiurpiai artėjo staigus posūkis, tamsūs miško kontūrai, apsauginė tvorelė. Karminas užsimerkė... Jokio smūgio, jokio posūkio, nieko, "Chrysler'is" riedėjo toliau.

- Lipam Karminai, ir greičiau!

- Draivai, man atrodo, kad ši velniava niekada nepasibaigs, šokam iš pragaro mašinos, tai ne tavo automobilis! Tai Juodojo laiškanešio laužas.

Draugai skubiai išlipo. Jokio kritimo, jokio, smūgio, jokio automobilio. Žliaugė lietus. Karminas kvatojo:

- Turbūt į Palūšę neįmanoma nuvažiuoti?

- Atspėjai!

Tolumoje juodavo tamsus upės ruožas, aksominė pušų banga, sviro liūdnas bažnyčios bokštas, pavargęs nuo sunkios skardos. Čerpių stogai uždengė prisiminimus sunkia šiferio plokštuma. Baigėsi nerūpestinga jaunatviška kūryba. Karminas pasijuto įžengęs į apgaulės menę. Rašytojas pabandė atverti uždraustas duris, juodu aštrių pieštuku parašyti laišką visiems draugams. Iki abejingo neaktualumo užsmailinta kūrybinė mintis, gyvenimo klaidos prarado prasmę. Kitas išmatavimas, juodas kubas.

Galima nukeliauti tik į vidų, į tamsiausias sąmonės gelmes. Daugiau niekur. Aklavietė įprasmino ilgas miesto gatves. Aklavietė užrakino visas duris. Į sąštus įkliuvo visi: ir draugai ir priešai.

Kultūros ministerijoje nuvilnijo Guligantui itin nemaloni paskalų banga. Grėسė politinis skandalas. Referentas blaškėsi erdviame kabinete, negelbėjo prabangūs kvadratiniai metrai. Suskambo telefonas. Guligantą kvietė ministras. Referentas žaibiškai apsisprendė, jis nutarė atsistatydinti, kol juodi darbeliai neiškilo viešumon ir nepasiekė nuodingos spaudos bei mirtinos televizijos. Delsti buvo negalima, reikėjo saugiai pasitraukti į nacionalinę televiziją amžinai, iki pat sočios pensijos. Pakaks kvailioti ir kariauti su išprotėjusiais menininkais. Guligantes nejučia suvokė, kad būti nacionalinės televizijos direktoriumi, nė kiek ne prasčiau už Kultūros ministrą, gal būt net ir geriau! Televizija turi neaprepiamas eterio galimybes, realizuoti pernokusiom Guliganto ambicijoms. Tik televizijos ekranas gali pasotinti amžinai alkaną puikybę. Pagaliau Guligantui išties palengvėjo, nuo kaklo nukrito sunkus akmuo.

- Nuo šios akimirkos nutraukiu visus ryšius su

nusikalstamu pasauliu, - beveik meldėsi buvęs referentas.

Paslėpti įvykiai traukia labiau nei atviri, ypač kai nėra jokio veiksmo. Į iliuzines ekspedicijas vyksta išrinktieji, paprastas žmogus mėgsta spalvotą televizorių ir traškučius. Ekране plūduriuoja užterštos mintys, dvokiančiai mąsto minkštos šlepetės. Hermetiškai sandarūs alaus spąstai. Vandens žaismas, monetų purslai, šaltas pavojus. Atgaiva. “Kazino” išdygo Gedimino prospekto centre, kitoje, nerealoje Nacionalinio dramos teatro pusėje. Už tamsios neprieinamos scenos, pamirštoje “Vilniaus” kino salėje įsikūrė naujas bankininko Rimberto slibinas. Nematomas Juodojo laiškanėšio projektorius transliavo naują pražūtingai azartišką filmą. Į pamirštą sceną atsigrėžė pageltusios iltys, trankiai alsavo auksinė pabaisa. Praryti biznio pinigai, mirtinas ruletės greitis, ant minkštų kiliminių laiptų krenta sausi, sudžiuvę verslininkai, žūsta sunkiai uždirbtos monetos, tvirtėja skausmo erdvė. Į veidrodinę tamsą skrieja iliuzinės svajos, judri aistra ieško greitos moters. Akimirksniu susikerta gašlios svajonės, alkani atodūšiai, brangi liga. Aštri adata duria į sulinkusią koją, į pražūtį rieda neblaivi galva. Juodasis laiškanėšys siunčia trumpus laiškėlius. Keliuokite visi į pragarą. Jokių atogrąžų, dangoraižių, salų. Žaidimo pabaiga.

Grįžęs iš Pervalkos Magas pašto dėžutėje rado laišką. Baltame voke gulėjo juodas pakvietimas.

- Neįtikėtina, - krūptelėjo Magas, - aš vėl esu bankininkas!

- Kaip žavu, - nusijuokė Gudrė.

- Ar eisime į “Kazino” prezentaciją? - paklausė fakyras.

- Būtinai! - džiūgavo Gudrė.

Magas pritariamai krūptelėjo:

- Nepamiršk, Gudre, kad kaukių baliuje nėra kėdžių, ant kazino lubų šoka vorai. Prabangioje salėje šėlsta girtas jaunimas. Sunkių ligų sutramdyta senatvė skaičiuoja praloštus pinigus, verkia tinkuotos sienos. Užmūryti slapti laisvės langai. Alsuoja atviras, grubus betonas!

- Kaip poetiška! - nudžiugo Gudrė.

Pagaliau atėjo lauktas vakaras. Į "Kazino" grįžo dvasiniai lavonai, kurie nesugebėjo pabėgti į kitą, gal būt, pranašesnę pasaulį. Magas pajuto oro greitį, pamatė skrendančias rankas. Į "Kazino" riedėjo auksiniai troleibusai. Ant sraigtinių durų nusileido saulė, šviesius spindulius užkasė smėlis.

- Šerife, slinkis į priekį! - piktai riktelių Magas, - ar girdi mane, Kantrigirdai, neį provincijoje apkurtai?

- Linkėjimai iš Skuodo karalystės! - džiaugėsi Kantrigirdas.

- Velnias jus čia atnešė?

- Tikrai, kad velnias, - pritarė Gailė, - Magai, aš visai nenorėjau važiuoti, bet Kantrigirdas, gavęs keistą laišką sukruto. Kaip viskas pasikeitė! Sostinėje griuvo oro pilys ir kaip nuodingi grybai išdygo restoranai ir lošimo namai.

- Gaile, keičiasi net žmonių mąstymas, - liūdnei pritarė Magas, - aplink mus daug blogų minčių! Aksominis požemis užmūrytas, visa laimė, kad baigėsi teroras.

- Girdžiu kaip skamba pinigai! - stebėjosi Kantrigirdas.

- Tokia realybė! – rūsčiai konstatavo Magas.

- Kas galėjo žinoti, kad nusirisime į tokią gilią

materializmo duobe? - liūdnai beveik paklausė Gailė.

- Juodasis laiškanešys! – atsakė Magas.

- Nežinau tokio! - nusijuokė Kantrigirdas.

- Tau pasisekė!

- Kur dingo Draivas, Karminas ir Staugirdas? - pasiteiravo Gailė.

- Draivui nuvažiavo stogas, jis dabar nakties lordas, gyvena debesų pilyje ir šneka su aisčių dievais, - juokėsi Magas.

- Šizofrenija, gal būt, baltoji karštligė, - atsiduso Gailė, - ne paslaptis, Dravenis gerdavo be jokio saiko. Na, o Karminas, nejaugi ir jis išprotėjo?

- Karmino stogas nurimo tvirtai, jis klesti, gavo ministerijos finansavimą ir be to, - klastingai šyptelėjo Magas, žinodamas, kad Gailė slapta vis dar myli Karminą, - labai sėkmingai režia sparną apie Kultūros ministerijos paukštytę Eirimę.

Gailė paraudo, jai tapo liūdna.

- Na, o Palūšės muziejus, eksponatai? - domėjosi Kantrigirdas.

- Palūšė virto Patigre, visi keičiasi, tik ne aš! - gyrėsi Magas, - aš vienintelis išsaugojau legendą!

Draugai atsisveikino ir, deja, amžinai. Magas su Gudre nuslinko prie spindinčio baro. Fakyras mėgo gerti, bet ne lošti. Salėje klestėjo prožektoriai ir striptizas. Kaito negyvi jausmai, tuštėjo gyvos piniginės. Magas nuspyrė didžiulę vazą, niekas neatkreipė dėmesio, po to sudaužė žibintą - nieko, tada nuplėšė modernų paveikslą ir suplėšė - ramu. Fakyras ne juokais paklaiko.

- Prakeikimas ! Aš netikras, mano gyvenimas - klastotė, melas ir apgaulė. Nėra nei praeities, nei ateities, tik falsifikuota dabartis. Prakeiktas Juodasis laiškanešys, jei dar pasipainios man po kojom, nusuksiu jo nelabą sprandą! Na, o dabar reikia skubėti namo ir į šiukšlių konteinerį išmesti krištolinę kaukolę. Man nereikia velnio dovanos!

- Labanakt šamane, - pasisveikino Karminas.

- Ar žinai kur esi? Ar supranti kas čia vyksta? Nė velnio! Jūs visi užburti, pakerėti ir it miegodami slampinėjate šalia bedugnės! Nelaimingi lunatikai!

- Dabar belieka tik prabilti apie pabudimą, nušvitimą, būties efemeriškumą, laikinumą ir būtinybę pažinti savo tikrąją, amžinąją prigimtį, - liūdnai ironizavo Karminas.

- Tavo tiesa, nėra kuo džiaugtis, - pritarė Magas, - Rimbertas latras, Guligantas niekšas, o Juodasis laiškanešys tikras velnias. Štai, gerbiamieji menininkai sostinėje dreba žemė. Šerifas Kantrigirdas bejėgis, jis nemato grėsmės. Tik aš, ar girdite, tik aš supratau kas vyksta iš tiesų!

Magas surado Gudrę ir ištempė ją į lauką.

- Jei pasigėrei, tai bent nekvailiok, - pyko mergina, - aš noriu linksmintis, bet ne sėdėti namie!

- Gudre, nusiramink, "Kazino" užminuotas, Rimberto konkurentas iš Las Vego Meldutis K. Upė padėjo bomba, visiems galas!

- Bėgam! - išsigando Gudrė.

Fakyras džiaugėsi retorine pergale ir noriai filosofavo:

- Gudre, menas yra bejėgis jis negali atsispirti velnio agentūrai. Aš esu auksinis ryklys ir pildau tavo visus norus.

Kas mane matė paskutinį kartą gyvą? Turbūt, Draivas. Ne, Štokhauzenas.

- Aš tave matau! - juokėsi Gudrė išvengusi šiurpios mirties.

- Mane supa lavonai. Aš noriu ekshumuoti negyvas savo mintis. Einu į biblioteką, ten tikras parketas, pakaks debesų asfalto.

Taigi, “Kazino” susirinko visi, trūko tik Dravenio. Kunigunda viena sėdėjo prie stalelio ir kantriai spaudinėjo nedidelius mobilaus telefono mygtukus.

Neramiai čirškė ragelis. Dravenis dar miegojo, bet greitai atsiliepė. Skambino Kunigunda, jos balsas buvo beviltiškas.

- Draveni, mane purto šaltis, man labai baisu! Atvažiuok greičiau į “Kazino”!

- Lekiu! Nusiramink, aš tuoj būsiu!

Kažkas šiąnakt pavogė Dravenio senutį “Chyrsrer’į”, todėl nakties lordas telefonu iškvietė taksi. Už minutės ragelyje sugirgždėjo nuožmus balsas:

- Milorde, taksi laukia! Paskubėkite !

Dravenis nustebo. Dispečerėmis paprastai dirba merginos. Na, o dabar pragertas bosas. Nakties lordas užsimetė juodą apsiaustą, paėmė trumpą kalaviją ir skubiai išėjo į lauką. Kaip tyčia taksi dar neatvažiavo. Nakties lordas skaudžiai, tarsi atsiveikindamas pažvelgė į Žėručio gatvę, blyškiai spindintį reklaminį stendą liaupsinantį alų. Nyku. Liūdna.. Kvaila. Negražu. Kažkoks senas valkata švarino šiukšlių dėžę, matyt, ieškodamas tuščių butelių, o gal būt maisto. Kurtinančiai subraškėjo autobuso armonikos dumlės.

Surūdijęs milžinas riedėjo gatve. Pagaliau privažiavo juodas automobilis mirtinai užtamsintais langais. Jokių užrašų, lempučių. Dravenis nedvejodamas atvėrė duris.

- Taksi?

- Taip, milorde!

Dravenis įlipo į vidų ir užtrenkė dureles. Automobilis rovė į priekį. Nakties lordas atidžiai pažvelgė į vairuotoją. Tai buvo Juodasis laiškanešys. Taksi pralėkė sankryžą per raudoną šviesą.

- Kur jūs mane vežate?

- Nejaugi, tamsta, nežinote? - kvatojo taksistas, - į pragarą! Laikas grįžti namo! Nepermaldaujamai bėgo laikas, automatiškai, mechaniškai sukosi laikrodžio rodyklės, slinko šalti skaičiai. Laikas matavo Dravenio išsvermę ir ryžtą. Drebejo namai, griuvo modernūs baldai, minkštus kilimus užliejo surūdijusi vandentiekio banga. Piktos jėgos griovė sostinę. Pasvirusiuose pastatuose liko tik tuščios kėdės ir kiauri stogai. Virš Vilniaus užė viešulas. Taksi lėkė Gedimino prospektu. Pagaliau sustojo prie "Kazino".

- Lipkite! - įsakė demonas.

- Nejaugi tai pragaras? - juokavo Dravenis.

- Pats juodžiausias! Nepamiršk, kad elitas t.y. 8% šalies gyventojų tarnauja man. Niekas negali praturtėti be demonų pagalbos. Milorde, būkite mano mokiniu, tamsiu draugu!

- Niekada! - tvirtai tarė Dravenis.

- Niekada nesakyk niekada! - kvatojo Juodasis Laiškanešys.

- Džeimsas Bondas! - šaipėsi Dravenis

Nakties lordas išlipo iš automobilio, kol demonas neapsigalvojo ir, išties, nenuvežė į Dantės pragarą. Juodasis automobilis lėtai tirpo piktoje migloje. Pleveno klatinga praeitis, senos kapinės ir dygi nelaimės pajauta. Tarsi rusiška ruletė sukosi minčių kaleidoskopas. Nė vienos laimingos kombinacijos. Netvariai kabojo prie debesų prikalti mūriniai prospekto namai. Virš miesto skrido akli griuvėsiai. Nakties pasaulis visada pasakiškai lengvas, nepasveriamas, tarsi pūkelis.

Prie “Kazino” durų vilnijo švelni grūstis, solidūs džentelmenai, spindinčios damos. Besvoris gyvenimas. Turtas ir laimė. Nejausdami granitinio tikrovės svorio it margi drugiai į pražūtį skrido trapūs jausmai, it šilkinės plaštakės žaidė šypsenos, it margos gyvatės raitėsi kandžios replikos. Neįtikėtina scena, tarsi jos visai nebūtų. Dravenis suprato, kad žmonės yra netikri, butaforiniai, sintetiniai. Velniškas cirkas, demonų pasaulis. Tarsi kino ekrane blykstelėjo maskaradinis prospekto spindesys. Dabar nakties lordas išvydo kraupų paveikslą. Iš smaluotų pragaro vartų tekėjo konservuotas užterštos sąmonės srautas. Virš žmonių galvų kabojo elektrinė giljotina, ant pūkinių pagalvių krito nukirstos galvos. Niekas nelaidojo lavonų. Duobkasiai spardė girtuoklius, skaudžiai pulsavo nuvalkiotų melodijų zigzagai. Tiršti akordai, sustingęs ritmas, saldi rauda.

Šalia prabangaus stalo vėrėsi girta postalė, verkė juoda duobė, auksinis smėlis gėrė šviežią televizijos bokšto skeletą. Koktus pragaro dizainas puošė “Kazino”. Girti klientai skrido tiesiai į verdančios smalos katilą. Stiprėjo geismingų sapnų ir neišvengiamo pralošimo rūsti kolizija.

Apokalipsinis “Kazino” skrydis pražūtingai pratęsė realybės ribas, tragiškai įprasmino nesuvokiamas egzistencijos galimybes, leido demonams giliau pažvelgti į žmogaus mikrokosmą. Piktos jėgos beveik mechaniškai pagriebdavo girtas, prasilošusias sielas ir nublokšdavo amžiams į pragarą. Naujasis “Kazino” ištrynė ribą skiriančią blaivybę nuo chroniško alkoholizmo, pasėjo skurdo ir nepritekliaus bacilas. Beliko tik suvalgyti save. Savižudybė tapo vienintele išeitimi. Merdėjo praloštas miestas. Sausose konservų dėžutėse tūnojo nepatirtas ilgaamžiškumas, vakarykštė sveikata ir bilietas prie išdžiuvusios jūros. Sufabriuoti pragaro žaidimai kaskart tampa vis tobulesni, vis gudriau sugeba demonai apgaudinėti žmones!

Juodasis Laiškanešys sėdėjo ložėje ir stebėjo žaidimų salę. Pragariškoje azarto gelmėje beviltiškai sukosi blizgančios ruletės. Dravenis ryžtingai įėjo į košmarų ložę. Svetainėje, keistai keisdami kryptį ir greitį, judėjo didžiuliai, žmogaus ūgio plastmasiniai rutuliai. Pasaulis pavirto žaliu bilijardo stalu. Kamuolių niekas nestumdė, jie judėjo patys, smūgiavo vienas kitą, laimingieji krito į kiauras duobes, bedugnes, juodąsias skyles. O apvalūs nevykėliai riedėjo laiptais, laužė sienas, duris ir traiškė žioplus žaidėjus, bet niekas nekreipė jokio dėmesio. Niekam nerūpi svetimas skausmas, visiems rūpi svetimi pinigai. Pamatęs nakties lordą Juodasis Laiškanešys nudžiugo:

- Milorde, nėra jokių elektrinių lazdu, bilijardą, deja, žaidžiu ne aš!

- Kas žaidžia rutuliais?

- Nežinau, pasaulinis turnyras jau seniai baigėsi.

Žemės likimas jau nulemtas. Tik aš, deja, nežinau ateities. Bet lošimų namuose viską valdo ruletė, kauliukai ir kortos. Tai mano pasaulis, čia aš valdau atsitiktinumą. Niekas negali apskaičiuoti laimėjimo koordinacijų, sėkmės skaičių ar taškų. Tik aš parenku aukas ir herojus.

- Puiku, tuomet palikite ramybėje mano draugus!

- Milorde, man reikia aukos.

- Jūsų siekiai man aiškūs, - tarsi pritarė Dravenis, - bet aš noriu pakalbėti ramesnėje vietoje.

- Kur ramu? - demonas.

- Kapinėse!

Nelabasis patenkintas kvatojo. Dravenis išėjo iš pragaro ložės net neatsisveikinęs. Nebuvo kam palinkėti: "sodie".

- Gal būt neįmanoma išsiveržti iš nykios gyvenimo kasdienybės, - garsiai mąstė Dravelis.

- Šansų be! - pavijo pragertas bosas.

Salėje, ant aukštos estrados smogė gotikinė muzika. Grupę sudarė tik užkietėję nusikaltėliai, recidyvistai. Tik ciniška žudiko gitara galėjo sugraudinti paiką verslininką, daugiau niekas. Guligantas finansavo specialią tautą žeminančią programą, virtuiziškai pasityčiodamas iš didžiausio tautos turto - kalbos. Neliko nė vieno autentiško žodžio, tik slengas ir žargonas. Aiški nelaimės spalva. Miręs halogenas.

- Jums rezervuota vieta, milorde! - pagaliai nusilenkė administratorius Labvartas.

Velnio tarnas gerbė nakties lordą, bet visai nenutuokė, kad Dravenis yra slaptas šviesos karys. Prie stalo sėdėjo

Kunigunda, ji laukė Dravenio.

- Bėgam iš čia! -- sušuko nakties lordas.

- Aš niekur neisiu!

16 Rasos

Dravenis pagriebė Kunigundą už rankos ir jėga ištempė į gatvę. Mergina jautėsi įžeista ir verkė.

- Ar tu žinai kur esi! - beveik rėkė Dravenis, - tu pragare! Tu elgiesi kaip mažas vaikas, nesupranti su kokiomis baisiomis jėgomis aš kovoju. Demonai žino, kad manęs neišveiks jėga, nes aš nakties lordas. Todėl Juodasis laiškanešys nori mane papirkti, išgąsdinti ar suklaidinti.

- Nejaugi tai tiesa?

- Nejaugi aš melagis?

Kunigunda apkabino Dravenį. Po kojomis lingavo žemė. Virš galvos praskrido didžiulė varna ir skardžiai riktelėjo. Jie stovėjo Rasų kapinėse. Tamsiu takeliu artėjo Juodasis laiškanešys. Demonas buvo pavargęs ir liūdnas. Bijoti buvo beprasmiška.

- Milorde, pasaulis gadina demonus. Retėja lojalių darbuotojų gretos, gresia pragariškas bankrotas. Trūksta lėšų, smaugia nelabi mokesčiai, jau visą tūkstantmetį velniai negauna atlyginimų. Pragare badauti, tuo labiau susideginti yra visiškai beprasmiška. Nenuostabu, kad silpnesni velniūkščiai greitai palūžta ir dingsta beribėse JAV ir Rusijos platybėse. Demonus traukia valdžia, pinigai ir malonumai.

- Kokia gėda! - ironizavo Dravenis.
- Biznis yra biznis – pyktelėjo Juodasis laiškanešys.
- Užjaučiu! Guligantas jau atsistatydino ir ketina darbuotis televizijoje. Ačiū, kad paleidai Eirimę. Nenoriu būti skolingas!

- Kalbėk! - suklušo nelabasis.
- Guliganto man nė kiek negaila, gali jį pasiimti, aš jo neginsiu.

- Man reikalinga kita auka, aš taip pat noriu dirbti televizijoje.

- Ar tiks Labvartas, niekšelis nusipelno bausmės!
- Atnešk jį man! - pareikalavo demonas, - bet nepamiršk Labvartą pagauti turi gyvi žmonės!

- Būk ramus, greitai gausi sektantą! - pažadėjo Dravenis.

Juodasis Laiškanešys manieringai nusilenkė ir ištirpo. Pakvipo smala, siera ir škotišku viskiu tiksliau dzūkiška krūminuke.

- Draveni, atleisk, man, kad aš abejoju tavo žodžiais!
- drebėjo mergina, - man baisu!

- Nusiramink, dabar mums negresia joks realus pavojus. Piktos jėgos bando išibrauti į mūsų protą, sudrumsti ramybę, išgąsdinti ir pajungti savo pragariškai valiai. Eime namo, peizažas tikras. Spektaklis baigėsi.

Kunigunda ir Dravenis greitai pasiekė plentą. Nakties lordas pamojo ranka, sustojo taksi. Vairuotojas buvo žmogus. Linksmi skambėjo popmuzika. Grojo “Žas”, “Turisto Lituano”. Klaiki daina priminė, kad realus pavojus visada šalia.

- Kunigunda, XXI amžiuje tik dvasingi nakties lordai

gali pasipriešinti demonams. Paprasti žmonės gali įveikti blogus magus, piktas raganas, bet ne pragaro pasiuntinius.

- Tu šiąnakt įveikei didžiausią blogį! Niekas daugiau negresia mūsų laimei, - džiaugėsi Kunigunda.

- Kovodamas aš labai pasikeičiau, jeigu tu mane myli, privalai greičiau apsispręsti, - atsiduso Dravenis, - dabar važiuosime į kavinę, mūsų jau laukia Karminas.

Kunigunda sėdėjo prie stalelio, nejausdama skonio mechaniškai kimšo karamelinus ledus ir verkė. Išties Dravenis labai pasikeitė, netgi per daug, jis pranoko visus merginos lūkesčius. Kavinėje smogė laukinė, išprotėjusi muzika, nakties lordas pašoko ir nulėkė ant scenos. Ant aukštos pakyls raitėsi paslaptingas vampyras, drebėjo ąžuolo parketas, skambčiojo taurių krištolas. Kavinė buvo beveik tuščia, žmonės nuskurdę, kainos aukštos. Kas galėjo dabar ilsėtis restorane? Niekas, tik seimo nariai, gangsteriai ir verslininkai.

Karminas įėjo į svetainę ir prisėdo prie stalelio.

- Labas, Kunigunda, ko verki?

- Karminai, aš labai sutrikusi, Dravenis labai pasikeitė, jis mane myli, tik, kažkodėl, nenori vesti!

- Suprask, Kunigunda, Dravenis yra ypatingas žmogus, jis negali supančioti savo ateities varginančiais šeimos saitais, dirbti įstaigoje, kuistis virtuvėje, o vakarais žiūrėti televizorių, - sutriko Karminas.

- Karminai, aš myliu Dravenį, aš noriu vaikų!

- Tai ne kliūtis!

- Man užteks tik vieno vaikučio, - pralinksėjo Kunigunda, bet ar rūpinsis Dravenis mažyliu, aš mylės savo atžalą?

- Dėl to būk rami, - užtikrino Karminas, - nakties lordui reikalingas palikuonis, tradicijos tesėjas, titulo paveldėtojas, pagimdyk jam kūdikį ir tavo ateitis užtikrinta, nereikės nei vestuvių, nei kitų ceremonijų.

- Bet bažnyčioje... - bandė derėtis Kunigunda.

- Nei cerkvėje, nei sinagogoje, nei mečetėje, nei budistinėje šventykloje, - nusijuokė Karminas, nebandyk apie tai šnekėti Draveniui, būk paklusni, ištikima, mylinti, žavėkis jo talentu, erudicija, galia ir tavo sėkmė garantuota!

- Ačiū, Karminai tu tikras draugas. Kunigunda balta nosinaite nubraukė ašaras, jos veidelis vėl pražydo.

Pagaliau po šokio grįžo žvalus ir visai nepavargęs Dravenis.

- Tu šokai kaip vaiduoklis! - koketavo Kunigunda.

Draveniui patiko komplimentas, jis tvirtai apkabino merginą ir šūktelejo:

- Važiuojam pas mane!

- Važiuojam! - džiugiai pritarė Kunigunda.

Švietė pilnatis. Mėnulis tą naktį buvo ypač didelis, jis beveik nusileido ant žemės ir kvietė įsimylėjėlius į tolimas jūras ir cirkus. Dravenis švelniai apkabino merginą.

- Ar tu tikrai mane myli? - pasiteiravo Kunigunda.

- Aš tave dievinu!

- Būkime amžinai kartu!

- Kunigunda, ar nebijai gyventi amžinai? Ar tu pasirengusi tapti nakties ledi?

- Taip! Aš visada svajojau apie vestuves ant ešafoto!

Nakties lordas švelniai apkabino Kunigundą, paglostė jos baltą veidą, pabučiavo ir užsimerkė, kad mergina

neišsigastų jo degančių akių ir ryžtingai įkando į kaklą. Kunigunda nepajuto jokie skausmo, jie laimingi nukrito ant žolės, pasaulis tarsi ištirpo. Tamsus debesėlis pabučiavo miglą, nušvito šaltas nakties liūdesys.

Slėnyje nėra nakties, tik rūkas ir migla. Žvakės šviesa ir stiklo grožis. Amžinas būties trapumas.

- Kunigunda, kai aš buvau mažas vaikas, mėgau stebėti debesis, didingai plaukiančius virš tamsių kapinių!

- Draivai, aš sužavėta, aš niekada nemaniau, kad tavo pasaulis toks nuostabus.

Išsipildė visos svajonės. Jie amžinai liko kartu.

17

Ilga kelionė į tamsą

Magas buvo labai jautrus orams ir prastai jausdavosi per darganą, rūką, krušą, jau nekalbant apie perkūniją ir žaibus. Ypač fakyra neramino dabar labai madingas umaras. Ši diena buvo šilta ir pakankamai magiška. Kerėtojas mėgavosi švelniais saulės spinduliais plačiame stikliniame balkone. Magas gulėjo fotelyje palaimingai užmerkęs akis ir neatsimerkė net tada, kai iš bibliotekos išniro Gudrė.

- Atėjo Karminas, - pasakė ji.

Magas pramerkė kairę akį ir patenkintas sumurkė:

- Kask tris litrus vandens arbatai ir iš spintelės paimk džino butelį, žinoma, prastesnio.

Gudrė išnyko, o fakyras saldžiai pasiražė, prasmingai panaudodamas paskutines vienatvės akimirkas. Atėjo laikas

išgerti, galbūt, nesaikingai, pasimėgauti pokalbiais apie meną, išgirsti aksominio požemio paskalas ir atsargiai paerzinti provincijos rašytoją. Karminas Mago namuose nesilankė jau beveik du metus, matyt, buvęs mokinys atėjo prispirtas didelės bėdos, nelaimės.

- Manau, kad sutrukdžiau dvasines pratybas, meditaciją.

Magas sumirksėjo, tingiai pakėlė ranką ir parodė į antrą nutriušusį fotelį, stovintį kitame balkono gale.

- Gulkis ir nekvaršinkite man galvos. Sakyk ko atėjai, nors gali ir neskubėti, man malonu matyti tave savo namuose, pakalbėti apie šį bei tą.

- Gal tu sergi? - paklausė Karminas.

- Sirgau.

- Kas gi tave kankino: širdis, skrandis, kepenys, inkstai? - ironizavo Karminas.

- Oras! - Magas reikšmingai pakėlė pirštą.

Karminas pagaliau įkrito fotelį.

- Nekenktų išgerti stiprios arbatos, - pastebėjo Karminas.

- Gera mintis, - tarė Magas, - dabar tu laisvas, kažin ar ilgam? - klastingai šyptelėjo Magas, - girdėjau tave ruošiasi supakuoti Eirimė. Turbūt, atėjai pinigų skolintis vestuvėms?

Gudrė įstūmė į balkoną vežimėlį su arbatinuku, džino buteliu, puodukais, stiklinėmis. Pavojingas dosnumas. Karminas iš nuostabos išvertė akis.

- Norėjau pasiūlyti tau darbą.

- Kas tai per darbelis? - neramiai suklušo Magas.

- Labai delikatus, Magai, kaip tik tau. Todėl aš čia ir atėjau.

- Stebuklai! - juokėsi Gudrė, laisvi menininkai tapo darbdaviais!

Karminas padarė įspūdį ir neapsiriko. Fakyrą traukė ne tik paslaptingi aromatai, spalvos, smilkalai, bet ir beprotiški nuotykiškai. Gudrė, pagauta didelio smalsumo, paragino:

- Karminai, paragauk džino!

Ji dosniai įpylė Karminui beveik pilną krištolinę stiklinę. Karminas noriai mostelėjo džiną ir reikšmingai pridūrė:

- Magai, tu dirbsi ne Vilniuje.

- Kurgi? - žvengė Magas

- Skuode!

- Guligantas nudėjo Kantrigirdą, o gal pagrobė Gailę?
– linksminosi Magas.

- Beveik įspėjai, Kantrigirdas estetiškai palaužtas, - nutraukė Karminas, - iš “Vakarų pakrantės” studijos nušvilpta visa paveikslų kolekcija, geriausi darbai, šedevrai, taip pat nemažai ir Gailės paveikslų, deja, dingo garsusis ciklas “Atsisveikinimas su daiktais”.

- Nuostabu! Guligantas pradėjo naikinti meno kūrinčius. Lygis! - dabar jau įsiutęs kvatojo Magas.

Karminas mostelėjo dar vieną stiklinaitę džino:

- Be abejo, Guligantas yra atsakingas už daugelį baisių nusikaltimų, tačiau dabar jis pasidavė, išsigando, atsistatydino iš pareigų ir dirba Nacionalinėje televizijoje. Laisvūnas niekada nevoks paveikslų, jis prakeikė intelektualinį biznį, Kablys abejingas menui, jį domina tik pinigai. Kas belieka? Pamišęs intelektualas, meno maniakas, idiotas ar visiškas pusprotis. Tinkamiausia kandidatūra sektantas Labvartas.

- Tai paprasčiausia buitinė vagystė, - pastebėjo Gudrė,
- kažkas norėjo pasipelnyti.

Karminas papurtė galvą

- Sakai, kvailys Labvartas nušvilpė visus darbus? -
nerūpestingai paklausė Magas, - kieno tai versija.

- Dravenio, tai jo teorija. Jis tvirtai įsitikinęs.

- Galimas daiktas. Ir kaipgi prapuolė ta nelemta
kolekcija? - nekantravo Magas, - ištirpo, išgaravo?

- Aš jau sakiau, paveikslus pakrovė į automobilį ir
išvežė nežinoma kryptimi.

Magas iš dėžutės pagriebė cigarą, bet užmiršo jį
prisidegti.

- Žinote, ką aš manau? Visa tai mėšlas, šviežias
ir niūriai dvokiantis. Aš esu mistikas ir gyvenu mėnulyje.
Kodėl mane prisiminėte? Kertu lažybų, kad jūs, inteligentų
banda, neturite nė vieno žmogaus, į kurį galite kreiptis ištikus
stichinei nelaimėi, pavojui. Ar pameni kaip griuvo Rimberto
“Kazino”? Kas paaiškėjo? Niekas! Dėl visų nelaimių dabar
kaltas tik umaras, daugiau niekas!

Visi tylėjo. Magas pabrėžtinai garsiai siurbė arbatą.
Gudrei, matyt, nusibodo blankus pokalbis ir ji išėjo iš
balkono.

- Tas darbas, matyt, ne tau, Magai. Atleisk, kad
sutrukdžiau, bet aš kažkodėl tikėjausi, jog galėsi Gailei ir
Kantrigirdui padėti.

- Netrauk manęs į šitą aferą, Karminai,- griežtai
atkirto Magas, - neuždirbsiu nė cento, o nemalonumų bus per
akis.

- Nežinojau, kad tau rūpi tik pinigai, - pyktelėjo

Karminas, - prisimenu laikus, kai tu neklausdavai, kiek galima bus uždirbti. Tave traukė nuotyčiai, nes bodėjaisi kasdienybė.

Magas pašoko.

- Mano pagalbos! Krentu iš juoko! Leiskite paklausti, ar Skuode yra kriminalinė policija?

- Atrodo, kad Kantrigirdas nelabai pasitiki policija.

- Na ir kas? Argi aš dėl to kaltas?

- Karminai, neklausykite, ką jis kalba,- pasakė staiga išdygusi Gudrė, - Magas serga, jeigu nėra galimybės iškrėsti kokią kvailystę! Argi nematai, kad fakyras miršta iš nuobodulio. Jam reikia beprotiškos veiklos, kliedesių!

Magas iš pižamos kišenės ištraukė didelę languotą nosinę ir garsiai sušnypštė:

- Ar susitarei su Kantrigirdu?

- Taip, susitinkame, vidurnaktį Skuode.

- Karminai, ką tu gali pasakyti apie mano ypatingą nuovoką, ekstrasenso sugebėjimus, telepatija? – pagaliau atgijo fakyras.

- Jėga!

Magas dirbtinai sudejavo:

- Po velnių, man labai įdomu, bet mane slegia kelionės rūpesčiai!

- Nesirūpink! Dravenis “Chrysler’iu” tave nuveš į Skuodą ir parveš atgal.

- Aš irgi noriu važiuoti, - sunerimo Gudrė, - sklinda šnekos, kad Guligantas pagrobė Dravenio automobilį.

- “Chrysler’is” stebuklingai atsirado. Kunigunda taip pat vyksta kartu.

Magas pagaliau prisidegė cigarą. Karminas mandagiai atsisveikino ir linksmas išlėkė pro duris.

“Chrysler’is” lėkė tiesiai Skuodą. Magas buvo džiugiai įsiutęs. Pagaliau veikla, tik, gaila, ne jo inspiruota. Fakyras nenorėjo galutinai prarasti lyderio pozicijų, todėl nuobodžiai aiškino, kad tik jis supranta Labvarto veiklos motyvus, paskatas ir tikslus. Verta priminti, kad Magas, norėdamas susitikti su NSO prieš kelerius metus buvo apsilankęs Skuode ir vos nežuvo, nors jam buvo pranašaujama puiki bankininko karjera. Bet fakyras nebijojo naujo kracho, jis priprato prie persekiojimų, tikrų ir tariamų, todėl norėjo vykti ten, kur pilna aštrių sensacijų ir nuodingų musmirių. Iš karčios patirties Magas žinojo, kad eiliniam žmogui menkai rūpi paveikslai, pilys, šarvai, kalavijai, magija ir džinas. Baisu, bet daugumai tautiečių visai nesvarbu, kas dedasi krašte. Svarbiau važinėti moderniu automobiliu ir girtis kaimynams brangiomis kelionėmis ir priemiesčio vilomis. Tai dabar vadinama teisingu gyvenimu! Mėšlas! Žinoma, buvo ir kitokių žmonių, kaip Magas, kurie išmanė neturtingos, bet pasipūtusios šalies trūkumus. Tačiau kerėtojas neturėjo jokios politinės įtakos. Fakyras apgailestavo ir niršo, matydamas, kaip ekstrasensai bei chiromantai apšaukiami kvailais, zyžiančiais, priekabiais verksniais. Magas delsė, laukė savo valandos, todėl trumpam susitaikė su neteisingu pasauliu. Tai nebuvo tarp keturių bibliotekos sienų užsidariusio kabinetinio mastytojo dvasinė izoliacija. Fakyras visada troško veikti ir pademonstruoti savo neeilinius sugebėjimus. Magas dėbtelėjo skersomis į Dravenį, kurio atviras veidas visada atspindėjo nuotaiką ir charakterį. Dabar Dravenis buvo kitoks, tamsus ir neperregimas. Nakties

lordas skaitė fakyro mintis:

- Magai, su Gudre tau, matyt, nelengva?

- Kodėl tu taip manai? - truputį įsižeidė Gudrė.

- Todėl, kad Magas beprotiškai įsimylėjęs! - ironizavo

Karminas.

- Gali būti ramus, aš dar ne visiškai praradau laisvę, na, o tavęs Karminai laukia auksinės grandinės ir sidabrinis narvelis. Girdėjau, kad gavai ministerijos finansavimą, aprūpinai Eirimės ateitį, - piktai atsikirto fakyras, - beje, kur tavo širdies dama?

Karminas nekreipė jokio dėmesio į Mago išpuolius.

- Eirimė mūsų laukia Skuode. Kunigunda, papasakok apie tapytoją Kantrigirdą, jo kūrybą.

- Tada, kai mes susitikome, jis buvo baigęs Berlyno meno akademiją, bet nepaisant aukšto profesinio pasiruošimo, pateko į didelę referento Guliganto nemalonę, - noriai aiškino Kunigunda

- Už ką gi? - susidomėjo Magas.

- Už savo kūrybą, žinoma. Pirmą kartą jis pasirodė Telšiuose, po to Druskininkuose, Kudirkos Naumiestyje, Dieveniškėse, bet, kažkodėl, Kantrigirdas vengė didelių miestų. Atrodė, kad dailininkas kažko bijo... Mes visada labai didžiuojamės laisve ir demokratija.

- Bet vargas tam, kas užsinori laisvės truputį daugiau, negu duoda valdžia. Tuomet pakyla viesulas ir menininkas nubloškiamas į pakelės griovį! - patikslino Karminas.

Magas susimastė:

- O kas paskatino Kantrigirdą it čigoną klajoti su savo paroda?

- Nė nenumanau, - atsakė Kunigunda.

- Betgi jūs kalbėjotės su Kantrigirdu? - stebėjosi Karminas.

- Aš jo niekaip nesugebėjau įtikinti. Yra tokių menininkų, kurie visada plaukia prieš srovę. Tokia jau jų prigimtis, - paaiškino Kunigunda.

- Silpnas argumentas, - patikslino Magas

- Sakai skystas argumentas? – pagaliau įsiterpė Dravenis, - vieni menininkai pasidavė komercijai, kiti prasigėrė, bet štai buvęs meno kritikas Labvartas Kauno priemiestyje nudobė kirviu senute. Visas grobis buvo tik 200 litų ir keli XIX amžiaus pabaigos religiniai paveikslai.

- Na, gerai jau, gerai, liaukitės! - suniurzgė Magas, - man atrodo, kad beprasmiška važiuoti į Skuodą. Labvarto ir pėdos atšalo! Nejaugi jūs tikite, kad Labvartas sunaikinęs kolekciją, nenusiramino ir ruošiasi nudaigoti Kantrigirdą ir atimti iš jo tuščią piniginę?

- Mes važiuojame ne į Skuodą! - atsakė Dravenis.

Magas atsilošė sėdynėje ir nutilo. Draivas labai pasikeitė. Fakyras pajuto Dravenio pranašumą, bet nenusiminė, sulaukęs palankios progos jis nutarė viską sužinoti. Būtinai reikia prie alaus bokalo nuoširdžiai pašnekėti, senas draugas tikrai viską išsklos, nieko nenuslėps.

Dravenis staiga sustojo prie naujutėlio žalio džipo ir išjungė motorą. Priešais stovinčio automobilio durys prasivėrė, pro jas išlindo jaunas vyriškis ir lėtai priėjo prie "Chrysler'io". Iš pirmo žvilgsnio visai paprastas žmogus. Geriau išžiūrėjęs, Magas suprato, kad pirmas išpūdis buvo klaidingas. Vyriškis buvo labai savitas, šiurpokas ir kažkur labai matytas. Fakyrui

pasivaideno, kad ateivis kenčia, tik kažkaip ypatingai, nežmoniška, savitai. Atrodė, kad svečią kankina kažkoks gūdas, painus klausimas, kurį be kitų pagalbos jis negalėjo išspręsti.

- Juodasis laiškanešys! - riktelėjo Magas, pagaliau pažinęs atėjūną.

Demonas pažvelgė į Magą, jo veide atsivėrė kraupi šypsena:

- Džiaugiuosi, kad jūs atvažiavote!

- Tik nedėkite per daug vilčių, - bandė neutralizuoti išgąstį Magas.

- Damos tegul palaukia automobilyje, mes tuoj grįšime, - beveik įsakė Juodasis laiškanešys.

Gudrė neprieštaravo, Kunigunda taip pat.

- Tikiuosi, nereiks laukti iki pat ryto? - nusijuokė Gudrė.

- Grįšime už 26 minučių, - mandagiai atsakė svečias.

Jie greitai perėjo į kitą gatvės pusę ir įžengė į parką. Magas iš pažiūros nė nesiruošė praverti burnos ir vis dėbčiojo į demoną šnairomis.

- Jūs keliaujate vienas? - paklausė fakyras.

- Kokie treji metai, jeigu neklystu.

- Tačiau tokioje situacijoje, dar nebuvo tekę atsidurti, tiesa? - nenustygo Magas.

Juodasis laiškanešys linktelėjo.

- Man taip pat nėra jokio noro trenktis į tamsią nežinią, - aiškino Magas.

- Aš tau užmokėsiu.

- Mokėk dabar! - reikalavo Magas.

Išties, fakyrą reikėjo sušildyti, pamaloninti, apdovanoti, antraip, jis niurzgės, ožiuosis. Juodasis laiškanešys kreipėsi į Dravenį:

- Milorde, ar būtina Magui sumokėti honorarą?

- Taip, - trumpai atsakė Dravenis.

- Ar pusės milijono litų užteks? - abejingai pasiteiravo demonas.

- Taip, - atsakė nakties lordas.

Magas iš laimės paklaiko, Juodasis laiškanešys prie jo kojų numetė rudą sportinę kuprinę. Fakyras drebančiom rankom atsegė užtrauktuką. Pilna kuprinė banknotų. Magas mikliai užsegė užtrauktuką kietai suveržė virvutes ir užsimetė lobį ant pečių. Fakyras tapo kitu žmogumi, riteriu, didvyriu pasirengusiu viskam, tuo labiau girtiniams, doriems nakties darbams. Po ilgų nesantaikos metų draugai vėl tapo vieningi. Grįžo seni, geri laikai.

- Po velnių, Draivai, kodėl tave pravardžiuoja lordu?

- juokėsi Magas.

- Mane taip vadina tik Juodasis laiškanešys. Tave tai stebina?

- Nė kiek, milorde! - šaipėsi fakyras.

- Linksmybės paskui, - sudraudė demonas, - prisėlinkite prie vilos, kurioje susirinko Labvarto sektos nariai. Magas ir Karminas turi pagrobtį Labvartą ir atiduoti Draveniui. Štai ir viskas. Veikite!

- O Draivas eis kartu? - derėjosi Magas.

- Jis gali tik stebėti, bet nieko jums nepadės! - paaiškino nelabasis.

Trys draugai prisėlino prie vilos. Languose degė

šviesos, bet storos užuolaidos slėpė kambarius, žmones, baldus, degtinės butelius, užkanda, ginklus ir kitus galimus daiktus.

- Operacijai vadovausiu aš! - išdidžiai pareiškė Magas.

- Taigi, kokie bus nurodymai? - juokėsi Karminas.

Magas susimastė, jis nežinojo ką pasiūlyti. Įsibrauti į sektantų lizdą beprasmiška, be to pavojinga, fakyras nenorėjo rizikuoti nei gyvybe, nei puse milijono litų. Mago apmąstymus nutraukė iš tamsos išniręs automobilis. Spėriai užgeso šviesos ir iš automobilio išlipo ne kas kitas, o ponas Labvartas.

- Na štai ir triušis, griebkime kol šiltas! - sušnibždėjo Magas.

Karminas smogė Labvartui į pažiaunę, puikus boksininko kirtis, sektantas net neriktelėjęs krito tiesiai Magui rankas. Rašytojas jau antrą kartą "iškirto" nuožmų sektantą. Dvasiniai, gydomieji smūgiai.

- Na, štai, pagaliau tu mano rankose! - triumfavo Magas, - Draivai, griebk šį išstypėlį kol dar nevēlu!

Ir išties atsivėrė vilos durys, Labvarto pasitikti išėjo keli vyrai. Dravenis ir Labvartas kažkur pradingo. Karminas ir Magas spruko prie automobilio. Užpuolikai bėgo paskui, nuaidėjo keli šūviai. Pagaliau Karminas ir Magas įkrito į saugų "Chrysler'į". Prie vairo sėdėjo linksmas Dravenis. Sužviegė galingas variklis. Automobilis skriejo plentu.

- Ar viskas gerai? – tik namuose pasiteiravo išsigandusi Gudrė.

- Geriau nebūna!

Gudrė nubėgo į virtuvę kaisti kavos. Magas nukrito į fotelį ir susimastė apie didelius, fantastinius pinigus, kurie pakeis į duobę svyrantį gyvenimą. Sunki, keista, nelaukta kelionė tapo

laimingiausia pasaulio ekspedicija. Magas Lietuvoje atrado aukštus, snieguotus kalnus, džungles, krokodilus, bananus ir beždžiones. Staiga Magas ant stalo pamatė baltą voka. Viduje buvo DVD kompaktinė plokštelė, naujas, net Magui nežinomas, jo paties pastatytas filmas „Gotika“. Ant plokštelės paviršiaus puikavosi niūri Kantrigirdo grafika, kampuotos, sulaužytos raidės rėkte rėkė: filmo režisierius - Magas, operatorius - Gaudenis, scenaristas Karminas.

- Tai bent! - šūktelėjo režisierius ir nedvejodamas įmetė kompaktine plokštele į DVD leistuvą.

Negera, pikta lemianti nuojauta skaudžiai dūrė į surambėjusią fakyro širdį.

- Kur dingo kuprinė? Štai!

Magas skubiai atsegė žviegiantį užtrauktuką. Tuščia!!!

- Taip ir maniau! - isteriškai sužviegė Magas, - tik prasidek su velniais ir liksi be cento!

Į biblioteką įbėgo išsigandusi Gudrė ir skubiai iškratė kuprinę. Ant parketo nukrito banknotų pundelis ir laiškas.

- Magai, nusiramink, pinigai! - apsidžiaugė Gudrė.

- Skaičiuok pinigus, o aš dirbsiu su korespondencija! - beveik nurimo Magas.

“Sveikas Magai, visi pinigai panaudoti tavo filmui. Liko tik honoraras. Su didžia pagarba Juodasis laiškanėšys.“

- 10 000 litų! - džiūgavo Gudrė.

- Ne taip jau blogai, - burbtelėjo sutrikęs Magas, - pusėtinai, beveik gerai, šaunu!

Mago nuotaika pasitaisė. Jis turi filmą ir truputį pinigų.

- Magai, kieno šis nuostabus filmas?

- Mano! - išdidžiai atsakė Magas, - rytoj bus grandiozinė

peržiūra, premjera, spaudos konferencija, banketas, žodžiu, viskas!

Žaibiškai sutvarkęs organizacinius reikalus Magas paskambino Draveniui.

- Draivai, aš sumontavau filmą, padariau pirmą kopiją. Kviečiu pažiūrėti, - Mago balse buvo girdėti nuovargis.

Salėje lėtai geso šviesos. Visi paniro į keistą ir šiurpų Mago filmo pasaulį. Fakyras patenkintas apsidairė, šalimais sėdėjo Gudrė, kiek toliau Dravenis, Kunigunda, Karminas, žodžiu, visi draugai. kažkas už nugaros patapšnojo Magui per petį. Režisierius nepatenkintas atsigrėžė. Kas drįso taip familiariai kreiptis į didį menininką? Tai buvo tūlas Juodasis laiškanešys.

- Stebėk filmą ir pamiršk milijonus! Pinigai neša nelaimės! - gimnazijos direktoriaus tonu aiškino nelabasis.

- Žinau, - nepatenkintas burbtelejo režisierius.

Po minutės Magas vėl neramiai atsigrėžė atgal. Juodasis laiškanešys dingo, jo vietoje sėdėjo žymus meno kritikas Labvartas.

- Tai bent! - sumykė Magas, - ir pinigai ir filmas ir jokio kriminalo!

Ir štai filmas baigėsi. Lėtai skirstėsi žiūrovai. Apsuptas kritikų, žiopių ir operatorių minios, pasirodė Magas. Visi pasuko į nedidelę banketų salę. Magas pasakė trumpa, iškilą kalbą:

- Gal būt, šis naujas mano filmas paaiškins keistas ir neįtikinamas pasvirusio pasaulio istorijas. Nepamirškite, kad svarbūs tik reginiai. Tiesa yra nepakeliamai neįdomi, matyt, todėl mes gyvename iliuzijų, haliucinacijų ir sapnų pasaulyje. Dykumoje ir aklas regi mirazą.

18

Nakties akis

Po ilgos ir ypač jausmingos meilės nakties Karminas pabudo paryčiais išpiltas šalto prakaito. Širdyje buvo neramu. Šalimais miegojo Eirimė, kaip katytė susirietusi į kamuoliuką. Aušo lemtingas gegužės pirmosios rytas. Karminas iššoko iš lovos, pribėgo prie lango ir praskleidė sunkias užuolaidas. Už lango ošė miškas, jokio miesto.

- Aš vėl Palūšėje, - apstulbo Karminas, - kas valdo mano gyvenimą? Kodėl mieste palaidotos valandos nevirto greita poelgio tiesa, kūryba? Kodėl stabilus monolitinis laikas suskilo į prieštaringas akimirkas. Išties, nesuprantu, kas vyksta!

Karminas dar kartą pažvelgė pro langą ir šį sykį išvydo miestą. Rašytojas nuliūdo:

- Į giliajį praeitį nugrimzdo kūrybiniai siekiai. Vis labiau dominuoja kasdienybė. Blausi regreso spalva. Mane prislėgė grubi materijos valdžia. Polėkis tapo lygus nuliui. Turbūt, ilgai gyvenu? Vis daugiau dėmesio esu priverstas skirti buičiai, daiktams. Nejaugi gyvenimas tėra kova dėl duonos kąsnio, stogo?

Bet Karminas nesijautė nei palaužtas, nei sugniuždytas. Jis buvo nepalenkiamas, kaip senelio pasodintas ažuolas.

- Aš geriau lūšiu, bet nesilenksiu kaip žolė, paklūstanti menkiausiam vėjo dvelksmui.

Tik dabar Karminas aiškiai suvokė, kad visos jo tariamos klaidos ir nesėkmės buvo ne kvaili beprasmiški praradimai, bet ryžtingas pasipriešinimas rutinai, kova su

kasdienybė, dvasios maištas.

- Ir kuo gi baigsis ši kova, kai bus atimta galimybė priešintis, kai kūnas mirs ir materija praras savo neribotą valdžią? Arbatoje tirpsta cukriniai veidai, piktžolės auklėja žmones. Tušti bėgiai, jausmingi vagonai. Į kapines užklydo paskutinis traukinys. Ant parketo lūžta mediniai klevai, veidas palieka slidų pėdsaką. Lyja lietus, šlapias purvas nevirsta betonu, šilkinės užuolaidos – siena. Ant seno XX amžiaus atviruko galiu užklijuoti veidą ir išsiųsti save atgal, nes ir vieno gyvenimo per daug. Iškalbingus lavonų veidus fotografuoja mobilūs telefonai. Tvirti džiaugsmo akcentai. Ant ilgų, juodų rodyklių užvyniotas minkštos akys. Su vėju gali šnekėti, jei sugebi nuplėšti bažnyčios stogą, išrauti šimtametį ažuolą, nugriauti vienuolyno sieną. Tamsi sapno detalė. Tiršta kaminų danga atveria dūmams akis. Geltoni rankų eskizai, varinės šakos.

Pabudo Eirimė, laikas ruoštis į kelionę.

Dravenis, rymodamas prie seno ažuolo, skendėjo giliame susimąstyme ir šiek tiek atsitokėjo, kai motociklu atvažiavo Karminas su Eirimė. Buvo susirinkę beveik visi. Blizgėjo daugybė metalinių sagtelių, odinių kostiumų, tvirtų kaustytų batų. Iš po šalmų ant pečių nelygiomis sruogomis draikėsi riebaluoti, dulkiniai plaukai. Karminas ir Eirimė žiaumodami kramtomą gumą nulipo nuo motociklo.

Dravenis įprato gyventi tarpinėje būsenoje, jis beveik pamiršo, kad užduotis baigta ir jo egzistencija netenka prasmės. Kunigunda liks žemėje, nes ji gyva. Mergina nesuprato, kad Dravenis viso labo sapnas, mirażas, fantomas ir kad ji sapnuoja atmerktomis akimis. Greit pasibaigs linksmi

nuotyčiai ir gyvenimas grįš į įprastus nuobodžius rėmus. Liks tik išmonės žaismas ir nedidelė paslaptis.

- Kunigunda, ar tu sapne skridai virš žalio miško, ar žaidei su delfiniais, pingviniais, žirafom? O gal tu netiki savo gyvenimu, tikiesi pabusti ir linksmai šūktelti: "Aš taip ir maniau!" Ir miškas vėl taps žalias, sniegas baltas, o saulė akinanti ir karšta. Ir neliks daugiau sapnų ir miražų. Vaizduotės chimeros pasitrauks į tamsą. Amžinai!

- Draivai, kokia nelaimė, aš netapau nakties ledi, - verkė Kunigunda, - kas dabar bus? Man baisu!

- Aš nežinau ar yra gyvenimas, ar yra naktis. Aš abejoju pasaulio realumu. Šįryt gegužės pirmoji. Lauksime naujų sapnų, miražų, laužų, žvaigždžių ir dūmų.

Kunigunda verkė, jai atrodė, kad Dravenį prarado amžinai.

Laužų diena. Sena aisčių ir keltų tradicija. Senesnė už pasaulį. Miške liepsnojo laužai. Į neaprėpiamą dangų kilo laisvos mintys. Naktis atkėlė tolimų pasaulių vartus į amžinybę, į paslaptį. Į tolimas žvaigždes skrido naktis. Dravenio žvilgsnis degė lauže, akys virto raudonomis it kraujas žarijomis. Visata - tai naktis, ugnis ir laikas. Nesuvokiama gyvenimo tėkmė, tamsi žemės aura.

Dravenis pakėlė trumpą, aštrų kalaviją, ginklas ištirpo naktyje ir pavirto švento laužo dūmais. Nakties lordas pakilo virš miško ir skrido ten, kur laisva ir tuščia. Šventą naktį nušvietė baltas sniegas. Ant ežero krito didžiulės purios snaigės. Tirpo žmonių svajos. Debesys nešė sapnus.

Dravenis išvydo miegantį Vilnių. Senose lovose ilsėjosi, pavargę, nereikalingi žmonės. Suklupo pavargusi

žemė. Už miesto neliko tikro miško, kuriame galima būtų gyventi, pasislėpti. Giriose neliko laisvos vietos žvėrimis ir paukščiams. Tarsi grybai dygo namai. Nėra kur slėptis, bėgti. Beprasmiška ieškoti neatrastų upių, ežerų, tikrovės žemėlapyje liko tik sutartiniai ženklai.

Nakties lordas pakilo dar aukščiau. Jis nugrimzdo praeitį. Ant kambario grindų gulėjo ištiestas mokyklinis žemėlapis. Mažasis Dravenis keliavo, stebėdamas vingiuotas valstybių sienas ir svajodamas apie didelį šviečiantį gaublį, kurio viduje dega elektros lemputė. Įstabus vaikystės svajonių pasaulis, atveriantis vartus į Didžiąją paslaptį. Mažas vaiko kambarėlis didesnis už visą visatą.

Dravenis pakilo virš debesų, ten kur laisva ir tuščia. Vien tik balta spalva. Į dangų kilo gėlių žiedai, ošė stikliniai medžiai. Nakties lordas buvo visiškai laisvas, jis išskleidė nematomus minčių sparnus, nejuto laiko, pamiršo praeitį. Prieš akis beribis žvaigždžių vandenynas, svaigi erdvės tyła. Pakilęs virš žemės, Dravenis suvokė savo nesėkmių priežastis, todėl tapo nepasiekiamas blogiui.

- Aš supratau pergalės esmę ir paskirtį. Aš įveikiau piktašias jėgas kitaip: nepastebimai, nepagaunamai, neapčiuopiamai, nejuntamai. Aš suplėšiau aistros, pykčio ir godumo pančius! - sušuko Dravenis.

- Neperprantama kliūtis esmė, paslėpta kančios prasmė, - atsiliepė Naktis, - slaptas nuotolis, nesuvokiama gelmė, tikras smūgis ir skydas.

Virš debesų liepsnojo aisčių laužas. Dravenio mintys sugrižo atgal į žemę. Jis stebėjo ugnį. Degė debesys, dangus ir žvaigždės. Nakties lordą kvietė šventas aukuro akmuo.

Artėjo aušra, lemiama ritualo akimirka. Eirimė, Karminas, Kunigunda, Magas ir Gudrė žiūrėjo į Dravenį ir laukė pranašingų žodžių.

- Baigiasi šventa naktis, - tarė Dravenis, - artėja tamsa. Užkariaukite dangaus erdvę ir patirkite tai ko nėra. Realybė tapo nereali. Mėgaukitės nakties paslaptimi, žaiskite, rizikuokite. Naktis dovanoja gražiausius nuotykius. Naktis sukūrė mane ir iš pražūties išgelbėjo daug jaunų, naivių žmonių. Praeityje liko pabaisų pasaulis, romantika ir nuotyčiai. Piktos jėgos atsitraukė, tiesa laikinai. Būkite pasiruošę naujai kovai!

Virš miesto lėtai kilo didžiulė oranžinė saulė. Į nebūtį pasitraukė naktis, dovanojusi galimybę veikti, mąstyti ir kurti. Aušo ažuolų slėnis, virpėjo daugiamatė erdvė.

- Žmonės skendi tamsoje, kasdien reikia rasti naujus kelius į šviesą. Seni keliai nereikalingi. Mano kelias ėjo per gūdžią tamsią rudens naktį. Aš kovojau su vampyrais, vaiduokliais, pabaisomis ir net su pačiu Juoduoju laiškanešiu. Aš nugalėjau protą užgrobusį demoną ir išvaliau savo širdį. Prie švento ažuolo, giliai po žeme, sunkioje dėžėje laidoju juodą apsiautą, šarvus, raguotą šalną, kalaviją, kovos kirvį ir žiedą su vanago herbu. Aš visada siekiau visiškos laisvės ir ilgai nežinojau kas yra Šviesa. Šviesa tai laisvė. Šviesa tai Amžinasis Aš.

Dravenis numetė metalinę dėžę duobę ir užkasęs uždengė žolės velėna.

- Kai vėl pradės siautėti piktos jėgos, išrinktasis, mistikas ateis prie švento aisčių ažuolo ir taps nakties lordu. Šviesa amžina, nes ją saugo naktis. Aš pasitraukiu, palikdamas šventus nakties lordų įstatus. Ši knyga į bus parama visiems

išdrįsusiems mesti iššūkį blogiui.

Karminas pagaliau suvokė, kad niekada niekur nebuvo išvykęs.

- Ar gali būti gyvenimas be įvykių? Sunku suvokti miražą. Tik šviesi ir aiški akimirka įveikia tamsią nebūtį. Širdies skaidrumas uždega debesų žvakes ir šviečia linksmas mėnuo kiekviename lange. Tyloje šneka aisčių dievai ir aš vis dažniau suprantu ramybės prasmę. Aš niekur neisiu, amžinai liksiu senelio sodyboje, užmigsiu prie Perkūno ugninių pėdų ir tamsią naktį sapnuosiu žaibus. Baigėsi vizijos ir alkano proto žaidimai. Manęs daugiau nedomina proza, nei gyvenime, nei kūryboje. Tekstas visada yra tik fonas, atmosfera ir žemė, idant poezija taptų suprantamesnė, aiškesnė, lengvesnė. Proza visada vaidina antraeilį, pagalbinį vaidmenį, kartais virsdama tik poetinio spektaklio dekoracija, formuojanti reikiamą filosofinę nuotaiką. Įdomią mintį nebūtina sugauti žodžių tinklu ir įkalinti knygoje. Nelaisvėje mintis miršta.

Karminas nutarė atsargiai stebėti mintis, žavėtis jų grožiu, medituoti.

- Poezijos paskirtis iš naujo suvokti save, atrasti neregėtą savistabos rakursą, begaliniame mąstymo kaleidoskope pastebėti naujas mintis. Todėl, galiu teigti, kad tik poezija atspindi realybę ir tiesą. Šoka pušys, skrenda vanduo, rugius šienauja žuvsys. Šalta šviesa visada meta šešėlių ant pasvirusios sienos. Švaraus garso banga gena baltus debesis, svajonei pakanka drąsos. Siauras žvaigždžių takas, dangiška lemtis nugali žemišką lemtį. Mirtinai užkoduoja tamsa, sunku matyti užribio kontūrus. Neduotas galios supratimas, paslaptis čia pat, klausimas visada negyvas. Įprasti daiktai tarsi

kasdienės mintys, akli žodžiai laidoja mąstymą, arti bedugnė. Laikas – tik iliuzijos trukmė, sapno regėjimas, miglota vizija, lietaus žaidimas. Aukštos tobulėjimo pakopos, lygmenys, suvokimo raktai. Bejėgė logika, tuščios racionalios pastangos - vis viena durys užrakintos, protas neturi anapusinės akies. Toli už debesų gyvena paprastas smėlis, žolė svajoja apie debesis, skrieja drugeliai ir gėlės. Virš upės laumžirgiai ir šaltas vanduo. Nėra į dangų kelio, amžini namai. Bitė šlifuoja stiklą, atviras langas, nepastebima laisvė. Kelionė į debesis, balta siena, aklavietė, kelias.

Tarsi upės rūkas ištirpo vizijos, virš medžių švietė saulė. Čiulbėjo paukščiai, ošė miškas, šniokstė ežero bangos.

- Šaltas miglos rytas. Iki nušvitimo nėra jokio atstumo. Aš ramus, nors kažkur, šalimais slampinėja išdidus, pasipūtęs Juodasis laiškanėšys, žadėdamas akinančia karjerą, šlovę ir malonumus. Apgaulė visada įkvepia pasitikėjimą.

Prie kelio - senas ažuolas. Kažkur toli už horizonto vėjas pustė debesų dulkes. Karminas laukė žiemos ir snaigių.

- Žvilgsnis į laiko prarają - tai žvilgsnis į debesis, baltus, lengvus, nepasiekiamus. Nuo šventų ažuolų nukritę lapai dengia juodas akiduobių kiaurymes. It sidabro varpeliai ošia skaisčios krivių mintys.

Tik senelio sodyboje Karminas išsivadavo iš iliuzijų vergovės, tik šalia ežero nušvito sąmonė ir pabudo šviesi svaja, užgeso akli troškimai, akys išvydo dangų ir baltus debesų kalnus. Gyvenimas prarado veržlų aistros skonį, nurimo klaidi lemtis. Iliuzijos galutinai paliko Karminą. Liko tik poezija, šviesūs minčių žaibai, trumpi skaidrūs sąmonės blyksniai, mėnulio atspindžiai, eilės, kurias jis senelio parkeriu užrašė į

storą mokyklinį sąsiuvinį.

- Debesys nepaliauja piešti sapnus, žole plaukia šaltas vėjas. Nebūtina skaičiuoti ežero bangas, nes mėnulis vienas. Bandymas nusigręžti nuo miražo yra meditacija. Filmo pabaiga. Nušvitimas.

Karmino proto nedrebino tamsių minčių sproginiai, užgeso karšti sąmonės ugnikalniai, amžinai sustingo reginių ir vizijų magma. Širdį užpildė šviesa. Atėjo metas priglusti prie lotosinių Viešpaties pėdų. Šviesa išplaukia iš tamsos. Paslaptis glūdinti žmogaus sąmonėje gali būti išreikšta tik eilėmis. Poezija – tai trumpas nušvitimo išgyvenimas, nuojauta, regėjimas. Poezija – tai pirmas žingsnis į Tikrovę.

Vilnius, 2001 – 2005 m.

Lyva, Algimantas

Li663 Gotika: [romanas] / Algimantas Lyva.-Vilnius: Pasviręs pasaulis, 2005. Pasvirusio pasaulio biblioteka;-225 p.

ISBN 9955-435-68-2

“Gotika” - tai dar viena pasvirusio pasaulio bibliotekos knyga. Pagrindinis romano herojus, rašytojas Karminas, pavargęs nuo nuo civilizacijos grįžta atgal į gamtą. Menininkas siekia išvalyti sąmonę nuo skaudžių prisiminimų, aistrų ir troškimų. Bet šis kelias nėra lengvas, nes dvasiškai tobulėjant iš beribių sąmonės gelmių plaukia keisti reginiai, haliucinacijos ir vizijos. Kančia formuoja teisingą Karmino protą, gotiškų išgyvenimų tamsoje gimsta nauja kūrybinė šviesa.

UDK 888.2-3

Algimantas Lyva Gotika

Redaktorius Robertas Kundrotas
Dailininkė Kazimiera Lyvienė
Leidybos vadovas Vincas Akelis

2005 11 22. Išleido ir padaugino UAB “Pasviręs pasaulis”, Erfurto 48
- 18, 04102 Vilnius, el. paštas: tango@takas.lt, 90-oji leidyklos knyga